Eroscop Roman

Benoîte GROULT

CĂILE INIMII

3
TREI

«Totuşi, nu fără o oarecare îngrijorare, mă voi alătura cohortei de scriitori care au încercat să surprindă pe foaia albă acele plăceri cărora li se spune carnale, dar care, uneori, îţi înfioară cumplit inima (...) Şi, totuşi, povestea pe care vreau să v-o spun nu poate exista fără descrierea unui *păcătos act sexual.* Numai astfel, dedându-se acestui păcat, eroilor mei le-a reuşit să se seducă unul pe celălalt; pentru a repeta păcatul, s-au urmărit pretutindeni, şi numai datorită acestei repetări le-a fost dat să nu se mai despartă vreodată, deşi totul îi separa.»

Benoîte Groult

a

roscop

Colecţie

coordonată de

MAGDALENA MĂRCULESCU

&

PASCAL BRUCKNER

Benoît
e
GROULT

CĂILE INIMII

Traducere din limba franceză de
RODICA CHIRIACESCU

A

ISBN: 978-973-707-162-0

TReiORI
ragomir
Zamfirescu

EDI'
Silviu E

DIRECTOR EDITORIAL ^
Magdalena Mărculescu

COPERTA
Faber Studio (Silvia Olteanu şi Dinu Dumbrăvician)

DTP
Eugenia Ursu

CORECTURĂ
Sînziana Doman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României GROULT, BENOÎTE
Căile inimii / Benoîte Groult; trad.: Rodica Chiriacescu. - Bucureşti: Editura Trei, 2007
ISBN 978-973-707-162-0

I. Chiriacescu, Rodica (trad.) 821.133.1-31=135.1

Această ediţie a fost tradusă după Benoîte Groult, LES VAISSEAUX DU CCEUR, Editions Grasset, Paris, 1988

HELENE DEUTSCH

ISBN: 978-973-707-162-0

prezenta ediţie în limba română

C.P. 27-0490, Bucureşti

Tel./Fax: +40 21 300 60 90

HELENE DEUTSCH

e-mail: office@edituratrei. ro

*www.edituratrei.ro****E singur acela sau aceea care nu este***

ISBN: 978-973-707-162-0

numărul unu pentru nimeni.

HELENE DEUTSCH

ISBN: 978-973-
707-162-0

PROLOG

înainte de toate, ce nume să-i dau pentru ca soţia lui să nu afle niciodată? Oricum, breton, de vreme ce avea deja unul, dar aş fi vrut să-i dau un nume de bard, al unuia dintre acei eroi irlandezi, de un curaj împins până la absurd, care au pierdut cea mai mare parte din bătăliile purtate, dar de-al căror suflet mă îndrăgostisem.

Un nume de viking, poate? Nu, aceştia erau blonzi. Mai curând de celt, rasă de bărbaţi oacheşi, îndesaţi, cu ochi senini şi barba în nuanţe de roşu stins, ca un gând ascuns. El aparţinea integral acestui popor a cărui răspândire geografică nu a fost definitiv precizată, având o istorie controversată, şi a cărui viaţă are mai mult o aură poetică decât una reală.

Voiam pentru el un nume brutal şi aspru, în ton cu silueta sa masivă, cu părul negru, căzut uşor pe frunte şi tuns scurt pe ceafa lată, cu ochii albaştri, vii ca două frânturi de mare sub sprâncenele-i stufoase, cu pometii proeminenţi, de tătar, cu barba

arămie, pe care şi-o lăsa să crească atunci când se afla în larg.

Am ales mai multe nume şi le-am întors în fel şi chip în faţa oglinzii mele interioare... Nu, ăsta nu poate să redea

aerul nedumerit şi furios pe care îl avea când întâmpina o rezistenţă, iar acesta nu se potriveşte cu mersul lui apăsat.

„Kevin“? Da, ar trebui să fiu sigură că va fi pronunţat englezeşte, şi nu un soi de „ Quevain “ franţuzesc.

„Yves“ ar sugera că e pescar în Islanda.

„Jean-Yves[u]*— am întâlnit întâmplător atâţia în timpul vacanţelor mele bretone —, nişte omuleţi scunzi, slăbuţi şi pistruiaţi.*

„Loic“? Poate... dar aş prefera un nume mai rar, care să se potrivească unui cormoran.

Atunci „Tugdual“? Sau „Gauvain“, unul dintre cei doisprezece cavaleri din jurul Mesei Rotunde? Sau „Brian Boru“, acest Charlemagne al Irlandei? Dar francezii nu vor putea pronunţa decât „Briliant Boru[c]*, cu „r“-ul englezesc înmuiat, şi acest du-te-vino al limbii va face loc unei hârâ- ieli lipsite de graţie, pe care noi, ceilalţi, o numim „r“.*

Totuşi, de un nume de cavaler are nevoie. Şi care e cel mai fidel cavaler dacă nu Gauvain, fiul lui Loth, rege al Norvegiei, şi al Annei, sora lui Arthur, cel care moare due- lându-se cu Mordred, trădătorul regelui său? Sobru, înţelept, demn,

generos, înzestrat cu o forţă teribilă şi deplin credincios suzeranului său, aşa spun despre el textele din ciclul lui Arthur; nu era un poet, dar era omul datoriei împlinite, oricât l-ar fi costat acest lucru, gata de aventură şi de fapte eroice. Aşa este descris în ciclul breton, aşa este şi în povestirea mea.

în viaţa de toate zilele, avea un prenume pe care l-am socotit cam nătâng. De îndată ce a intrat în viaţa mea, l-am copleşit cu porecle. Azi îi dedic definitiv acest nume, frumos când îl scrii, frumos când îl citeşti, întrucât acum nu mai pot decât să-l aştern pe hârtie.

Totuşi, nu fără o oarecare îngrijorare, mă voi alătura cohortei de scriitori — mulţi, fără îndoială — care au încercat să surprindă pe foaia albă acele plăceri cărora li se spune carnale, dar care, uneori, îţi înfioară cumplit inima. Probabil şi acelora — mai numeroşi încă — nevoiţi să renunţe. Nu ştiu dacă limbajul îmi va veni în ajutor pentru a explica acea beţie plină de iubire, acea plăcere neobişnuită care împinge parcă înapoi propria viaţă, făcând să trăiască în noi trupuri pe care nu ni le-am fi imaginat. Ştiu că sunt pândită de ridicol, că sentimentele mele deosebite vor eşua în banalitate şi că fiecare cuvânt e gata să mă trădeze, devenind dezolant sau vulgar, fad sau grotesc, dacă nu de-a dreptul respingător.

Cum să numesc, după îndemnul inimii, acele excrescenţe sau hăuri nesfârşite, care servesc la exprimarea, împlinirea şi reînvierea dragostei? Cum să emoţionezi cititorul spunând „coit“? Desigur, de la co-ire — „a merge împreună Dar cum se naşte plăcerea între două trupuri care merg împreună?

Atunci „penetrare"? *Acesta are rezonanţe juridice. „A avut loc o penetrare, domnişoară“, iar* „a se deda plăcerii" *exală mirosuri stătute, de sutană şi păcat.* „Copulare" *pare laborios,* „împerechere" — *animalic, cuvântul* „a se culca" *e atât de plictisitor, iar* „a se fute" *atât de expeditiv...*

Mai bine „împerechere" *sau* „regulare"? „Să dansezi branla" (vechi dans cu mişcări legănate şi diverse figuri) sau „să te perpeleşti la foc mocnit"? *Acestea sunt, vai!*

,expresii uitate şi fericite invenţii ale unei limbi îndrăzneţe şi viguroase care nu-şi pusese încăjuvăţul de gât.

*Nu ne rămân azi, în această epocă de inflaţie verbală, în care limbajul se învecheşte mai repede chiar decât hainele, decât cuvintele porcoase sau şterse, incolore, datorită unei întrebuinţări repetate. Apoi, acel îndrăzneţ „*a face dragos- te“*, oricând la îndemână, dar golit de întreaga încărcătură emoţională, este scandalos sau erotic. Total impropriu literaturii.*

Iar când e vorba de organele care sunt purtătoarele acestei plăceri, scriitorul şi, poate chiar mai mult, scriitoarea se lovesc de noi obstacole. „Mădularul lui Jean-Phil era ţeapăn, încordat, gata să plesnească... Falusul lui Mellors se ridica dominator, de-a dreptul înspăimântător... Coaiele directorului adjunct... Scrotul tău adorat... Penisul lui, pu- bisul tău..., al lor... Vaginul meu acaparator..., clitorisul tău, Beatrice... “ Cum să scapi de comic? Când e vorba de sex, chiar anatomia îşi pierde inocenţa, iar cuvintele, aceste mici ticăloase, care duc o viaţă independentă de a dumneavoastră, impun imagini de-a gata şi refuză o întrebuinţare nevinovată. Ele au luat naştere din latină sau din argou, din ado şi crado. Când există! Căci vocabularul întrebuinţat pentru a denumi juisarea feminină apare, chiar la cei mai buni autori, de o sărăcie

consternantă.

Ar trebui să uiţi totul, începând cu lexicul presei specializate în a umfla lucrurile, şi romanele-foto pe unfondplân- găcios, şi emisiunile despre sex, comentate de redactori blazaţi, plătiţi cu un salariu mizer. Ar trebui, pesemne, să uiţi în mod deosebit erotismul şic potrivit căruia e de bon ton să io*foloseşti sub cearşaf un jargon filosofic, ce maschează, în cazul ăsta, mârşăvia.*

Şi totuşi, povestirea pe care vreau să v-o istorisesc nu poate exista fără descrierea unui „păcătos act sexual*Numai astfel, dedându-se acestui păcat, eroilor mei le-a reuşit să se seducă unul pe celălalt; pentru a repeta păcatul, s-au urmărit pretutindeni, şi numai datorită acestei repetări le-a fost dat să nu se mai despartă vreodată, deşi totul îi separa.*

Ne-am putea mulţumi — şi ar fi mult mai uşor — să explicăm dragostea evocând o comuniune de idei sau aspiraţii, o prietenie din copilărie, un talent rar în cazul unuia dintre ei, o emoţionantă infirmitate..., dar trebuie să recunoaştem adevărul gol-goluţ: cei doi erau făcuţi să se ignore, să se vadă pentru a se dispreţui, şi doar limbajul nearticulat al iubirii le-a îngăduit să comunice, şi numai vraja acelei maşinării misterioase — înţeleg prin asta poveştile despre predestinare invocate, de obicei, în acest gen de cazuri sau chiar enigmatice tropisme, ori jocul hormonilor, sau

mai ştiu eu ce? —, numai ispita a izbutit să-i lege atât de profund, încât a dărâmat toate barierele.

Mai rămâne să faci în aşa fel încât actul cel mai comun practicat pe acest pământ să pară uluitor. Căci dacă nu pentru a ului, atunci la ce bun să mai scrii? Şi cum să redai în cuvinte această speranţă divină, licărind între picioarele bărbaţilor şi ale femeilor şi făcând să pară un miracol ceea ce, dintotdeauna, se petrece pretutindeni, între sexe asemănătoare sau diferite, demne de milă ori, dimpotrivă, de glorie? Nu cunosc, în acest sens, nimic mai mult decât alţii şi nu ştiu nici un alt cuvânt de care ceilalţi să nu fi abuzat. Nu e defel vorba de o călătorie pe un tărâm necunoscut: în dragoste nu există terra incognita. în sfârşit, nimic mai banal decât o pizdă, eventual două, şi un falus ce trebuie să facă oprimă alegere, golindu-se când vine clipa, ca un recipient de proastă calitate.

Prudenţa mi-a ordonat deci să renunţ. Dar, de vreme ce între obstacolul pornografiei şi acela al sentimentalismului sclipesc cu limpezime insolentă cele câteva capodopere ale literaturii universale, care îşi râd de toate aceste pericole, prudenţa nu mi se mai pare o calitate decât în caz de eşec, numai după ce voi încasa lovitura. Şi, oare, nu putem considera că întreaga literatură e imprudentă?

în sfârşit, e atât de plăcut riscul de a scrie, în ciuda tuturor opreliştilor, primele rânduri ale acestei imposibile istorisiri: „Aveam optsprezece ani când, fără ca vreunul dintre noi să-şi fi dat seama, Gauvain mi-a cucerit pentru tot restul vieţii inima sau ceea ce socoteam eu, pe atunci, a fi inimă şi care nu era încă decât un simplu organ... “Gauvain

Aveam optsprezece ani când, fără ca vreunul dintre noi să-şi fi dat seama, Gauvain mi-a cu

cerit inima pentru tot restul vieţii. într-adevăr, totul a început din pricina inimii mele sau a ceea ce socoteam eu, pe atunci, a fi inimă şi care nu era încă decât un simplu
organ.

Avea cu şase sau şapte ani mai mult decât mine, iar prestigiul lui de om al mării, care îşi câştiga singur existenţa, umbrea, în vremea aceea, faţa mea de studentă, dependentă încă de familie. Faţă de el — deja marcat de meseria pe care şi-o alesese şi care, prea curând, îl transforma dintr-un adolescent viguros într-o adevărată forţă a naturii, îmbătrânindu-l însă cu mult înainte de vreme —, prietenii mei de la Paris nu erau decât nişte puştani lipsiţi de experienţă, nişte zănatici. Deşi copilăria îi mai stăruia încă în privirile pe care şi le îndrepta în altă parte de îndată ce te uitai spre el, iar tinereţea se răsfrân- gea pe buzele-i trufaşe, cu colţurile ridicate, vigoarea lui *Oh/riilf/l ' Q/rOu/t*

bărbătească îţi atrăgea atenţia nu numai datorită mâinilor, de-a dreptul impresionante, dăltuite parcă în sare, cât mai ales acelui mers apăsat, cu paşi şovăielnici, ca şi cum s-ar fi crezut mereu pe puntea unui vas.

Până la vârsta adolescenţei, ne-am măsurat unul pe altul ca şi cum am fi reprezentat două specii de neîmpăcat: el — în rolul flăcăului breton, eu — în acela al parizien- cei, ceea ce ne oferea siguranţa liniştitoare că drumurile nu ni se vor întâlni niciodată; în plus, el era fiu de ţărani, iar eu fiica unor turişti — el aprecia că asta ar fi principala profesie a familiei mele, mod de viaţă ce nu-i inspira defel respect; în orele libere — destul de rare — juca, cu multă pasiune, fotbal împreună cu fraţii săi, ceea ce mie mi se părea total lipsit de interes; azvârlea păsările din cuib sau trăgea cu praştia în ele, lucruri pe care le consideram de-a dreptul odioase; restul timpului şi-l petrecea ciorovăindu-se cu prietenii sau spunându-ne „grosolănii" de fiecare dată când ne întâlnea, pe soră-mea şi pe mine — un mod bărbătesc de manifestare, aşadar, detestabil.

El a fost cel care mi-a dezumflat cauciucurile primei mele biciclete, de fetiţă înstărită — o veritabilă insultă adusă cutiei cu rotile, dezarticulată, în care cobora, împreună cu fraţii săi, pe unica stradă a satului într-un extraordinar vacarm de fiare, ce li se părea încântător. Apoi, de îndată ce a avut picioarele destul de lungi, a început să călărească pe deşelate prăpădita de bicicletă a lui taică-său, o rablă redusă la componentele indispensabile, pe care o recupera cu discreţie când Taica Lozerech îşi petreceanoaptea în câte un şanţ, după vreo cumplită beţie de sâmbătă seara. Pentru a-i ului pe fraţii Lozerech, ne fixam, cu ajutorul unor cârlige de rufe, pe spiţele bicicletelor noastre cromate — cu sonerii, apărători de noroi şi portbagaje —, cărţi poştale, ce produceau un fel de zgomot, ca de motor; dar aceştia ne ignorau cu desăvârşire.

Printr-un fel de convenţie tacită, nu ne jucam decât cu unica fiică din neamul Lozerech, ultima născută a acestei „familii de iepuri" — cum îi boteza cu dispreţ tata —, o blondină lipsită de graţie, al cărei prenume, Yvonne, ni se părea un adevărat cusur. Aşadar, cum am mai spus, totul ne despărţea.

Când a împlinit paisprezece sau cincisprezece ani, Gauvain a dispărut din raza preocupărilor mele. Vara naviga deja ca mus pe traulerul

fratelui mai mare, *Vail- lant-Couturier,* denumire ce-mi plăcea, căci multă vreme am fost convinsă că purta numele unui croitor viteaz care avusese nesperata ocazie de a întreprinde o salvare în larg! Maică-sa spunea că „el se pricepe să lucreze[41] şi că „nu va dura mult până va depăşi stadiul de novice[44]. Pentru moment; era însă musul, adică ţapul ispăşitor la bord. Obiceiul impunea acest lucru, iar un frate, patronul vasului de pescuit, nu avea — chiar mai puţin decât alţii — dreptul de a se lăsa înduioşat.

Pentru noi, asta însemna un duşman mai puţin în sat. Dar chiar în număr mai mic, cei cinci fraţi Lozerech mai tineri continuau să ne considere, pe soră-mea şi pe mine, mai degrabă nişte pişăcioase decât nişte femei,

nişte pretenţioase cu fumuri, nicidecum nişte parizience. Şi asta cu atât mai mult cu cât mă numeam George, „George fără s“ — preciza de fiecare dată maică-mea, care mă sacrificase pe altarul pasiunii ei din tinereţe pentru *Indiana* lui George Sand. Soră-mea mai mică purta în tihnă prenumele de Frederique. îi spuneam, ca să mă răzbun, „Frederique cu q“, iar ea îmi reproşa că mă ruşinam de numele meu. într-adevăr, aş fi dat orice ca să evit glumele şi întrebările de la fiecare început de şcoală, până când „nou-venitele" se obişnuiau cu numele meu. Copiii sunt neîndurători faţă de ceea ce iese din comun. Abia la maturitate i-am iertat maică-mii numele pe care mi-1 dăduse.

La cursurile de la Sainte-Marie, era mai uşor decât în sat. Puteai să te referi la George Sand, cu toate că nici aici aceasta nu era privită cu ochi buni. La urma urmei, i se pomenea numele în legătură cu *La Mare au Diable* sau *La Petite Fadette,* devenind apoi Buna Doamnă de Nohant. Dar la Raguenes, prenumele meu reprezenta un izvor nesecat de ironii batjocoritoare. Nu se obişnuiau ori, mai curând, refuzau să abandoneze un subiect atât de suculent. Nu mi se mai spunea decât George Fărăes.

La asta se adăuga şi faptul că familia mea nu trăia în- tr-un cartier de vile, ci în inima unui sat de ţărani şi de marinari-pescari, unde reprezentam singura notă falsă. „Pijamalele de plajă" ale mamei, pălăriile mari pe care tata şi le trântea pe cap şi pantalonii lui de golf din tweed stârneau de fiecare dată ilaritate. Copiii gălăgioşi din grup nu îndrăzneau să rostească vreo vorbă în faţa părinţilor, darcând erau în bandă — o magmă de masculi care se socoteau învestiţi cu superioritatea firească a celor înzestraţi cu o puţişoară — nu scăpau ocazia, cu Lozerech în frunte, să fredoneze, încă de departe, de cum ne vedeau, un refren atât de tâmpit, încât ar fi trebuit să zâmbim, dar care ne enerva pe măsura stupizeniei lui:

Parizienc
ele Nişte
căţele!
Parizienc
ele Nişte
viţele!

Când eşti copil, glumele cele mai idioate ţi se par, adesea, cele mai bune. Ne răzbunam, fireşte, atunci când călăii noştri se aflau în număr redus — unul sau două specimene. împreună, ei reprezentau Bărbatul. Luaţi

separat, nu mai erau decât nişte puşti înaintea unei puştoaice sau, mai rău pentru ei, nişte ţărani faţă în faţă cu o fată de la oraş.

Gauvain nu venise niciodată la noi acasă. De altfel, în ochii lui nici nu era o casă, ci un fel de vilă ridicolă, din pricina acoperişului de paie, atunci când toţi locuitorii satului aspirau să aibă deasupra capului un acoperiş normal, de ardezie. Acest acoperiş autentic, făcut din paie de secară bătute cu mâna şi dobândite pe bani grei, de la ultimul seceriş, li se părea o ocară, o palmă pentru cei cu bun-simţ.

Nu ne gândisem niciodată să schimbăm între noi cea mai banală frază, de genul: „Vino să iei o gustare la noi“sau, mai târziu: „Vino să bei un pahar la noi“. Mă revanşam însă, invitând-o adesea pe Yvonne — care era de vârsta mea — să vină să se joace cu noi. Bineînţeles că noi puteam merge oricând la fermă, unde munca nu înceta niciodată şi unde dezordinea — hainele celor opt copii împrăştiate peste tot, saboţii plini de noroi azvârliţi pe culoarul de la intrare, curtea ticsită de coteţe improvizate pentru iepuri, plină de câini, pisici, găini, ca şi de nenumărate utilaje de arat, care parcă nu fuseseră întrebuinţate vreodată, dar care erau de folos o dată pe an, pentru o anume treabă, când se dovedeau a fi de neînlocuit — ni se părea nouă, celor care locuiam într-o vilă curată şi eram nevoite în fiecare seară să ne aranjăm jucăriile şi să ne dăm sandalele de pânză cu alb de Spania, o culme a libertăţii.

Vizitele s-au produs întotdeauna în acest sens, aşa cum dovedeşte cartea mea de căpătâi din „Bibliotheque Rose“, unde le puteam vedea pe doamnele de Fleurville sau de Rosbourg vizitând femei nevoiaşe, tinere lăuze, mame abandonate sau biete văduve sărace care n-aveau niciodată acces în salonul lor.

Câteodată, după ce prăşeam cartofii împreună cu Yvonne — o muncă ce nu mă atrăgea, dar care, pentru mine, însemna mult: încetam să mai trec

drept o neisprăvită de la oraş —, rămâneam să „mănânc" la familia Lozerech, adeseori, o supă de slănină pe care acasă aş. fi detestat-o. însă mă mândream mai mult cu faptul că ştiam să mulg o vacă decât cu faptul că-«ă-pot recunoaşte departamentele franceze pe harta spânzurată în camera mea, lucru
care nu-mi spunea nimic. îmi făcea plăcere să mă gândesc că, într-o altă viaţă, aş fi putut fi o ţărăncuţă veritabilă.

Gauvain şi cu mine ne-am privit pentru prima oară ca două fiinţe omeneşti, şi nu ca reprezentanţii a două grupuri sociale învrăjbite în timpul treieratului. în acele zile, toţi vecinii veneau să dea „o mână de ajutor"; pentru a putea începe munca istovitoare, fiecare aştepta clipe prielnice de a strânge cât mai multe braţe de muncă. Trei dintre fiii Lozerech, printre care şi Gauvain, veniseră acasă în acelaşi timp — rară coincidenţă —, aşa că trebuia profitat de acest lucru pentru a se fixa data secerişului. Fiind cei mai apropiaţi vecini, Frederique şi cu mine participam, în fiecare an, la ei, la treierat, împărţind cu trufie munca, atât truda din fiecare seară, cât şi emoţia vie ce însoţeşte evenimentul cel mai însemnat al anului, acela care urmează să hotărască, fără nici o îndoială, bilanţul anual al întregii familii.

Ultima zi fusese sufocantă. Se strânsese

ovăzul şi orzul, începuse secerişul grâului. Aerul tremura de căldură, colbul gros îţi înţepa ochii şi gâtlejul, iar zgomotul sacadat al maşinii de treierat îţi umplea urechile. Fustele negre ale femeilor deveniseră, încetul cu încetul, cenuşii, la fel părul şi bonetele; firişoare negre de sudoare brăzdau obrajii şi gâtul bărbaţilor. Numai Gauvain lucra gol până la brâu. Stând în picioare în vârful căruţei, tăia cu o lovitură de seceră legătura de paie ce strângea snopul, apoi, lu- âridu-1 cu furca, îl zvârlea, cu un gest imperial — aşa mi se părea — pe banda rulantă care cobora cu smucituri dese. Scăldat într-o sudoare de om tânăr, strălucea sub razele soarelui, printre spicele de grâu ce zburau în jurul lui, iar muşchii îi jucau sub piele fără repaus, asemenea celor de pe crupele cailor puternici care îi aduceau, din vreme în vreme, o nouă încărcătură de snopi.

Nu văzusem niciodată un bărbat atât de viril decât în filmele americane şi eram mândră că luam parte la această ceremonie. Mă simţeam, pentru prima oară, solidară cu lumea lui. Totul îmi plăcea în ziua asta fierbinte: aroma acrişoară a sacilor de grâu ce parcă fumegau — simbol al abundenţei —, a căror umplere tatăl lui Gauvain o supraveghea jos, lângă treierătoare, atent să nu se risipească pe pământ nici măcar un singur bob din comoara sa, „gustarea" în jurul orei trei

— slănină, pateu, bulgări de unt auriu, etalaţi cu generozitate pe felii groase de pâine, faţă de care cele servite la „ora 4“ a noastră, a parizienilor, mi se păreau de-a dreptul costelive, şi chiar înjurăturile bărbaţilor, de fiecare dată când cureaua batozei sărea, trebuind să fie pusă la loc pe roata ei, şi când cei cărora le dădea mâna profitau de oprirea maşinii pentru a-şi umezi gâtlejul uscat cu o înghiţitură de cidru, şi, în sfârşit, momentul în care sacii se aflau îngrămădiţi în hangar, urmând să fie duşi la moară, sărbătoare[1] pentru care merita să tai porcul.

în seara aceea, toţi erau cuprinşi de o oboseală cumplită, vecină cu beţia, solidari datorită satisfacţiei muncii împlinite, a recoltei strânse, scăldaţi în acel amurg, la sfârşit de iulie, care nu se hotăra parcă să facă loc nopţii, aşa

1 în original, „fest-noz“ (sărbătoarea nopţii) — sărbătoare specific bretonă,

cunoscută pentru dansurile foarte vechi, medievale, practicate în cadrul ei.cum se întâmplă în anotimpul acesta în Bretania, când întunericul nu izbuteşte să învingă lumina. Ziua se târâie, apărându-se, şi te legeni în speranţa că, în sfârşit, măcar o dată va învinge tenebrele.

Stăteam moleşită alături de Gauvain, copleşită de faptul că împărţeam împreună cu el acele clipe binecuvântate, dar disperată că n-o puteam spune. Cu ţăranii se vorbeşte despre natură cu multă discreţie. Eram tăcuţi, stângaci, jenaţi — crescuserăm.

Terminaserăm cu lăudăroşeniile şi jocurile copilăriei, dar nu le înlocuiserăm cu nimic. După armistiţiul artificial din copilărie, băieţii .Lozerech şi fetele Gallois erau pe cale să-şi afle fiecare locul în clasa socială din care făceau parte şi se pregăteau să-şi limiteze relaţiile doar la uşoare semne cu capul şi la zâmbete, un fel de paspartuuri folosite de oamenii din acelaşi sat când se întâlnesc, dar nu mai au de-a face nimic unul cu altul, într-atât încât nu-şi mai adresează nici măcar cuvinte grosolane. Ne mai spuneam încă „tu“, ne mai întrebam politicos — de studiile mele sau de pescuit: „Aşadar, ai prins?" — „Şi tu ce faci cu examenele?", întrebări al căror răspuns îl ascultai neatent, distrat, ca pe nişte scoici pe care iarna nu eşti interesat să le strângi de pe

plajă.

Dar seara asta, suspendată între zi şi noapte, între vis şi realitate... în clipa în care urma să ne despărţim, în ciuda oboselii care îi îndulcea trăsăturile, Gauvain a propus pe neaşteptate: „Să mergem să facem un tur la Con- carneau", invitaţie primită fără entuziasm, căci fiecare dorea doar să se culce. Unul dintre fraţi i s-a alăturattotuşi, iar eu, uzând de toate mijloacele de persuasiune de care dispuneam (am să-ţi dau sutienul meu, Rosy, acela cu dantelă... sau flaconul meu de colonie Canoe de Dana), am obligat-o pe Yvonne să mă însoţească, întrucât nu voiam să fiu singura fată. Gauvain era printre puţinii care posedau un bătrân 4 CV, în care ne-am îngrămădit atâtea trupuri câte puteau să încapă. Sora mea n-avea ce căuta; la cincisprezece ani nu mergi să dansezi la Concarneau.

Mie, care nu frecventasem decât balul de la Politehnică sau Punctul Gamma — serata anuală a elevilor ingineri —, ringul de dans de la Ty Chupenn Gwen mi s-a părut la fel de exotic ca un bal apaş. Yvonne m-a luat cu drăgălăşenie sub ocrotirea ei, în acest mediu unde eram singurul „intrus" în mijlocul unei trupe de masculi zgomotoşi, deja ameţiţi. Dar, cel puţin aici, nu voi mai asista doar la petrecere, aşa cum făceam de cele mai multe ori la seratele pariziene, unde timiditatea mea mă alunga în spatele picup-ului de

fiecare dată când nu-mi „procuram" eu însămi „dansatorul", înscris pe cartonul invitaţiei.

De-abia ne instalaserăm, când, fără să mă întrebe nimic şi înainte de a o face un altul, Gauvain m-a tras pe ring, ţinându-mă strâns, cu braţele petrecute unul peste altul, atât de tare, de parcă ar fi apucat pe traulerul său un strai pe timp de furtună. Simţeam cum fiecare deget al lui îmi intra în trup. „Are mâini adevărate — îmi spuneam —, făcute să nu scape ceea ce ţin, şi nicidecum apendicele palide şi elegante pe care le agitau zadarnic tinerii distinşi şi palizi frecventaţi la Paris."

El dansa ca un om din popor, la fel ca spintecătorul lui *Gervaise* sau ca muncitorii din *VAssomoir,* cu o mişcare legănată a umerilor, mult prea accentuată, potrivit codului meu burghez, pentru a nu părea vulgară. Privirile noastre nu s-au întâlnit însă niciodată şi nici n-am schimbat vreun cuvânt. El nu ştia ce să spună, iar eu nu vedeam nici un subiect care ar fi putut să-l intereseze. între „îţi place *Lettre â unjeune poeteV"* şi „Peştele s-a vândut bine săptămâna asta?“, frază pe care trebuia s-o rostesc neapărat, ce putea să spună o studentă la istorie şi filologie clasică unui băiat care îşi petrecea cea mai mare parte din timp pe mare, străbătând marea Irlandei după un itinerar dinainte stabilit? Timiditatea mea înnăscută, ce

se adăuga unui sentiment ciudat pe care îl încercam acum, când mă aflam în braţele fiului lui Lozerech, mă reducea la tăcere. Dar asta n-avea nici o importanţă de vreme ce, între dansuri, el mă ţinea de mână, aşteptând să reîncea- pă muzica. Mirosea încă a soare şi a grâu şi aveam impresia că mă mânuia ca pe un snop, cu acel aer grav şi concentrat pe care îl lua atunci când lucra.

De altfel, ce cuvânt ar fi putut să exprime sentimentul ce pusese stăpânire pe noi şi care, evident, nu putea fi decât necuviincios şi absurd? Aveam senzaţia că trupurile ni se recunoşteau şi că sufletele noastre — căci nu putea fi vorba de raţiune — aspirau să se unească fără a se îngrijora de ceea ce ar fi putut să ne separe în această lume de lut. Mă gândeam, desigur, la Platon. Pe vremea aceea, îmi exprimam opiniile şi sentimentele numai prin raportare la poeţi şi filosofi. îmi dădeam seama că Gauvain se
lăsase şi el cuprins de aceeaşi trăire încântătoare. Asemenea impresii nu se nasc niciodată izolat.

Am rezistat la un vals şi două passo doble. „Poema Tango“ ne-a purtat în acelaşi vârtej. Realitatea s-a estompat. Auzeam în jurul nostru, ca de pe o altă planetă, glumele grosolane ale prietenilor care, ameţiţi de alcool şi de uşoarele atingeri, încercau să-şi mascheze dorinţa tot mai

vie de a se culca cu fetele acelea. Fără vreo înţelegere, profitând de faptul că lumina se stinsese brusc, Gauvain şi cu mine ne-am regăsit afară. Decretând, cu suveranul egoism al omului fericit, că Yvonne şi fratele lui vor găsi nişte prieteni cu care să se întoarcă, i-am părăsit în mod laş pe însoţitorii noştri şi am fugit cu acel 4 CV.

Bineînţeles, Gauvain a luat-o spre mare. Ştiam că ea va înlocui discursurile şi ne va învălui, tăcută şi înţelegătoare, cu primitoarea-i grandoare. Ne-am oprit la răspântia tuturor drumurilor care duceau spre Cabellou, Jument, Trevignon, Kersidan sau spre plaja de la Raguenes. De fiecare dată, am fost nevoiţi să ne întoarcem, întrucât nu exista încă nici un drum în lungul coastei, ci doar câteva drumeaguri fără ieşire, aşa cum părea în seara aceea şi viaţa noastră. Cu cât vorbeam mai puţin, cu atât ne era mai greu să rupem tăcerea care ne umplea până la refuz inimile. Gauvain se mulţumea să-mi cuprindă umerii cu braţul şi să mă strângă tremurând lângă el, atingându-mi uneori obrazul cu tâmpla.

La Raguenes, marea era în reflux. Limba de nisip care leagă ţărmul de insulă strălucea în lumina lunii pe sub undele ce prinseseră viaţă. în stânga, spre est, la adăpostde vânturile puternice, se distingea linia unde apa şi pământul se întâlneau din nou; marea era liniştită. Spre vest, o briză foarte uşoară încreţea cearşaful de argint tivit cu un freamăt fosforescent. Totul era atât de pur, atât de asemănător nouă, încât am coborât să păşim prin undele calme.

— Şi dacă am face o baie, acum, în miez de noapte?

Ideea mi-a venit brusc. Era pentru prima oară că ne aflam împreună pe o plajă. în anii aceia, bretonii nu veneau niciodată pe prundişul plajelor: a face baie li se părea o plăcere rezervată doar turiştilor. Fără îndoială, marinarii îşi găsiseră de secole, mult prea des, mormintele în apă ca s-o mai poată socoti un loc de distracţie. Ne-am dezbrăcat la o distanţă respectabilă, fără să ne privim. Nu mă dezbrăcasem încă în faţa vreunui băiat, dar regretam că Gauvain nu-mi arunca cel puţin o privire. Ghiceam că eram frumoasă sub clarul de lună şi că păream mai puţin goală decât într-o cameră, sub lumina brutală a unui bec electric. Ca să-mi ascund partea din faţă a trupului, dar şi pentru a evita să-l privesc pe

Gauvain, m-am repezit prima în mare, inundată de plăcerea de-a răspândi stropi strălucitori de apă. Nu m-am îndepărtat prea mult: mi-am dat seama imediat că Gauvain nu ştia să înoate. „La ce bun ţi-ar servi să ştii? Decât, poate, să suferi mai mult atunci când eşti purtat de talaz pe o mare îngheţată", mi-a spus el. Am sesizat că fiecare dintre noi ne aflam într-un altfel de raport faţă de mare. Fiecare întruchipa o altă ipostază, a lui fiind cea adevărată. Ne-am rostogolit îndelung în apa fremătândă, atingându-ne ca două balene fericite, fără a ne hotărî să ieşim, întrucât ştiam că, odată ajunşi pe uscat, ne vom regăsi, odată cu hainele, starea civilă şi toate convenienţele.

Era una din acele nopţi ireale în care un soi de plancton fosforescent urcă la suprafaţă şi, la fiecare mişcare a braţelor, la fiecare strop, ţi se pare că marea se sfarmă în nori de steluţe. Un val de melancolie ne-a învăluit puţin câte puţin, aparent disproporţionat în raport cu clipa ce se scursese, ca şi cum am fi trăit o pasiune îndelungată, şi un eveniment — la fel de inexorabil ca războiul, de exemplu — se pregătea să ne despartă. Şi acest eveniment a fost, pentru noi, ivirea zorilor. Cerul se lumina deja spre răsărit, oferind pământului proporţii reale.

Gauvain m-a lăsat în faţa porţii. în camera mamei, lumina mai era încă aprinsă. Mă aştepta.

Păstrând o distanţă respectuoasă, el mi-a spus: „Du-te, la revedere!" îşi regăsise vocea obişnuită. Şi a adăugat încet, cu o uşoară ezitare: „Poate într-una din zilele astea"... Iar eu, lăsându-mi mâinile să atârne pe lângă corp, i-am răspuns la fel de plat: „Mulţumesc că m-ai condus", când, de fapt, nu putea face altfel, casele noastre fiind învecinate.

Două zile mai târziu, s-a îmbarcat pe *Vaillant-Coutu- rier* şi nu l-am mai revăzut în vara aceea, căci, la începutul lui septembrie, ne-am întors la Paris. Şi iarna, într-un apartament confortabil, te mai gândeşti, oare, la marinari? Ce legătură ar putea exista între puntea unui trau- ler şi amfiteatrul Descartes, unde domnul Pauphilet urma
să ne analizeze amănunţit minunăţiile lui Aucassin şi Nicolette, fâcându-ne să descoperim ritualul dragostei curtenitoare?

Gauvain s-a îndreptat spre fermă, şi întunericul l-a înghiţit degrabă. Eu am intrat în casă, scuturându-mi părul ud. Obligaţia de a trece prin camera mamei înainte de a ajunge în odaia mea făcea să-mi dispară tot romantismul; sentimentele pe care le încercasem se destrămau, îndepărtându-se cu repeziciune, la fel ca acele vise care pier în câteva clipe, pe măsură ce te trezeşti, cu toate eforturile pe care le faci, fără a lăsa în urmă ceva palpabil. Dar,

până la sfârşitul acelei veri, am avut mereu senzaţia că paşii mei călcau mai puţin siguri şi că o uşoară negură îmi aburise albastrul privirii.

Şi senzaţia a fost atât de acută, încât, într-o seară mai blândă decât altele, aşa cum ţi-e dat să întâlneşti în Bre- tania, spre sfârşitul verii, un poem pentru Gauvain mi-a ţâşnit din inimă ca un mesaj închis într-o sticlă, dar pe care, o vreme, am ezitat să i-1 azvârl. Poate, astăzi, glumeşte împreună cu prietenii pe seama timidităţii micuţei parizience... „Ştiţi fata aceea, care locuieşte în casa cu acoperişul de paie, din capul satului... — Nu-i rea deloc. .. — Oh! Găseşti?"

Spaima de ridicol m-a reţinut să i-1 trimit lui Gauvain — era primul poem de dragoste din viaţa mea.

Aşezaţi amândoi,

*Atât de puri, pe ţărmul oceanului.*Tu
— timid ca un bărbat-copil Care
încă nu-l citise pe Gide.
Noaptea — blândă, ca orice noapte,
Iar eu — rece, ca femeia dintâi.
Am rămas suspendaţi la marginea timpului, A dorinţei ţi a femeii din mine,
Tu — bărbat, eu —fecioară Rigidă şi înfiorată,
Cum poţi să fii, uneori, la douăzeci de ani.

Mă întorc adesea la Raguenes
Acum, când l-am citit pe Gide,
Să regăsesc ochii tăi lunecoşi,
Gura ta rebelă şi fremătătoare.
Azi, sunt blândă ca femeia dintâi,
Dar nopţile-s reci.

Astă seară, totuşi, te voi săruta Cu
gustul sării de pe pielea noastră,
Pe tine, cel ce navighează în marea Irlandei, înfruntând cruda încleştare a valurilor,
Atât de departe de cei douăzeci de ani,
De dulcea plajă unde m-ai dus Să
pescuim împreună un animal
fabulos Care nu s-a ivit niciodată.

Dar, tu?
Vii, oare, uneori la întâlnire,
Regretând sărutul pe care nu l-am schimbat?

II

Curând, a trebuit să închidem casa pentru o altă iarnă, să părăsesc vara celor optsprezece ani. Am lăsat poemul într-un ierbar; el s-a întâlnit, pe fundul unui sertar, cu acele resturi ce rămân dintr-o vacanţă şi pe care timpul se obligă să le decoloreze: un ursuleţ roz, gol, o broşă de culoarea bronzului, fixată pe un carton îngălbenit, o şosetă singuratică, a cărei pereche nu mă grăbeam s-o găsesc, şi un spic de grâu adunat din curtea familiei Loze- rech în seara treieratului.

II

N-am aruncat poemul nici în vara următoare. Am sperat mereu că va ajunge, într-o zi, la destinatar şi că îi va reaminti gustul de neuitat al primei dorinţe.*Nunta lui Yvonne*

bia peste doi ani l-am revăzut pe Gauvain. Alesese definitiv meseria de marinar. Era de-a- cum maestru de manevră şi nu rămânea la Raguenes decât două zile din cincisprezece — între două maree. Din toamnă, voia să urmeze Şcoala maritimă a lui Rouz de la Concarneau, pentru a deveni locotenent pe navele de pescuit.

Viaţa lui se organiza după schema obişnuită: tocmai se logodise, „căci nu poţi să rămâi tot timpul la părinţi", după cum îmi spusese el ca şi când şi-ar fi căutat o scuză.

Viitoarea sa nevastă, Marie-Josee, lucra intr-o uzină, tot la Concarneau. Nu se grăbeau. Voiau mai întâi să-şi construiască o casă la Larmor, pe un teren moştenit de la bunica Lozerech, şi

pentru care, înainte de a vedea pusă prima piatră la temelie, se îndatoraseră pe următorii douăzeci de ani.

De atunci, în loc să ne spunem vorbe urâte sau să ne ignorăm, ne-am evitat, sau cel puţin Gauvain mă evita.Mie îmi facea plăcere să-l oblig pe acest superb băiat să-şi plece ochii când ne întâlneam. Drept răspuns, când intram într-una din prăvăliile negustorilor din târg, el începea să le vorbească celorlalţi în bretonă, arătându-mi astfel că nu făceam parte din lumea lui.

Cu prilejul căsătoriei lui Yvonne, a fost nevoit să mă privească în faţă pentru a doua oară. Ea ţinea mult să-i fiu martoră, iar Gauvain promisese că va fi martorul soţului, şi el marinar, dar în Marina Regală, o condiţie sine qua non pentru ea. De fapt, Yvonne nu se căsătorea decât pentru a scăpa de condiţia de ţăran fermier: ura pământul şi îngrijitul viţelor, cu mâinile crăpate iarna de frig, ura saboţii, murdari chiar şi duminica, ura toată viaţa pe care o ducea la fermă. Ea nu voia însă un pescar ca fraţele ei Robert, un bărbat care, atunci când pleacă pe mare, se întoarce la ora patru dimineaţa şi ale cărui mâini miros tot timpul a momeală pentru peşti, nici un pescar pe trauler, cum erau ceilalţi doi fraţi. Nu, ea avea nevoie de un tip care să nu pună niciodată mâna pe peşti, care să poarte o uniformă frumoasă şi, mai ales, care să lipsească luni întregi, ce vor conta dublu pentru pensionare, la care se şi gândea de pe acum. Un tip care să-i ofere şi prilejul de a merge un an sau doi la Djibuti, în Martinica, sau chiar, cu puţin noroc, în Tahiti. Iar, în restul timpului, să aibă o casă frumoasă şi liniştită. Yvonne, care în copilărie nu avusese timp să se joace şi care nu se aşeza decât ca să mănânce — de altfel, chiar şi atunci ea şi maică-sa erau nevoite să se ridice mereu, ca să-i servească pe cei şapte băieţi, la

care se adăugau tatăl şi servitorul, puţin cam idiot, care îi ajuta la treburile agricole —, nu aspira decât la o singură bucurie: „să aibă linişte!" De fiecare dată când pronunţa această formulă, un surâs plin de extaz se ivea pe chipul ei. Linişte însemna, pentru ea, să nu-şi mai audă lătrându-i-se numele: „Yvonne, pentru Dumnezeu, aduci odată cidrul ăla, sau ce naiba faci? Ne grăbim!... Yvonne, fugi la lavoar, fratele tău are nevoie de lenjerie pentru mâine... Yvonne, trezeşte-te, vaca nu aşteaptă..."

Căsătoria i se părea o fericire fără margini. Primul băiat care a îndeplinit aceste condiţii a fost acceptat. Cu toate că era un sfrijit care abia atingea talia reglementară pentru armată — avusese nevoie de o dispensă pentru

centimetrul care-i lipsea... lipsă ce se menţinea şi în privinţa inteligenţei, spuneau gurile rele —, asta nu constituia pentru Yvonne o stavilă ce ar fi putut anula căsătoria, dimpotrivă, cu atât mai uşor urma să se deprindă cu absenţa lui.

Cel mai anevoios lucru a fost organizarea căsătoriei, mai ales fixarea datei. Trebuia să se profite de prezenţa simultană, acasă, a trei fraţi marinari — ceea ce rareori se întâmpla acum, când nu mai navigau pe acelaşi vas —, de concediile celui care era învăţător la Nantes şi de propria mea vacanţă la Raguenes. Cu atât mai mult cu cât clanul Lozerech dorea să ofere unicei lor fiice o nuntă frumoasă, cu trei domnişoare de onoare în rochii de organdi verde amandă şi cu invitaţi ce urmau să vină cu autocarul din întreaga regiune de sud a ţinutului Finistere.De această frumoasă nuntă urma să profităm şi noi, Gauvain şi cu mine; părea să fie scris că sărbătorile şi ceremoniile ne vor duce la pierzanie!

încă de la ora nouă dimineaţa, mă aflam alături de familie, în faţa primului pahar de vin muscat, după ce, cu o zi înainte şi o parte din noapte, cărasem alimente destinate „întoarcerii căsătoriţilor'[4].

De nerecunoscut, gătit, cu buclele rebele lipite cu nu ştiu ce fel de clei, Gauvain semăna cu un urs savant şi avea o mutră de zile rele. Eu purtam un costum dintr-o stofa de mătase grej, cu iz de capitală, pantofi cu baretă pe gleznă, care îmi evidenţiau în mod deosebit picioarele (bine făcute de la natură), arborând prin întreaga mea ţinută un aer dezinvolt —

privilegiul acelora care nu-şi doriseră niciodată să se fi născut în altă parte decât în cuvenitul leagăn moale oferit de soartă.

în dimineaţa aceea, reprezentam pentru el tot ceea ce ura mai mult, şi asta n-a făcut decât să trezească brusc în mine dorinţa de a-i zdrobi carapacea, pentru a avea la discreţia mea miezul, vulnerabil încă, pe care îl ghiceam înăuntru. Episodul cu insula rămânea îngropat în adâncurile memoriei mele, în spatele unei porţi care se închisese prea repede asupra unui ţinut luminos, abia întrezărit. Fusese doar un vis emoţia care îmi încleşta şi acum inima? Nu voiam să-mi petrec restul vieţii punându-mi o asemenea întrebare în serile pline de nostalgie. O, chiar azi îl voi face pe Gauvain să-şi piardă capul. Acum ori niciodată!

CĂILE INIMII

Nici la masă, nici în timpul acelor interminabile schimbări de locuri pentru fotografiile făcute în piaţeta din faţa minusculei capele a Sfântului Philibert* din satul natal al sfrijitului ostaş al Armatei Regale, n-am avut prilejul să fac vreo tentativă în acest sens. Un vânt afurisit, ce bătea dinspre sud-vest, zburătăcea panglicile bonetelor şi întorcea pe dos coleretele purtate de mamele mirilor. Apoi s-a aruncat în noi cu grăunţe, iar buclele mele, de o savantă, dar, aparent, cât mai naturală pieptănătură, începură să-mi fluture pe lângă obraji.

In sfârşit, fotograful s-a hotărât să-şi strângă bucata de satin negru şi suportul telescopic, dând semnalul de plecare spre cafeneaua târgului, pentru aperitivul dansant. Dar şi acolo bărbaţii s-au foit în jurul barului, iar băieţii s-au agitat în preajma jocurilor mecanice, fără să se amestece cu grupurile de femei.

A trebuit să aştept ora două după-amiază ca să mă aflu în sala banchetului, alături de Gauvain. Era îmbibat pe cinste cu alcool şi se pregătea, micuţul nevinovat, să treacă pe vin muscat de Bordeaux, şampanie şi ţuică, ce însoţesc obligatoriu ritualul mesei de nuntă, pe care contam, de altfel, pentru a întreprinde ceea ce-mi pusesem în gând. Beţia este complicele tuturor slăbiciunilor.

Nu ajunsesem încă la inevitabila limbă de vită cu sos de madera, care marchează momentul trecerii de la vinul alb la cel roşu, când am constatat, în ceea ce mă privea, o receptivitate crescândă faţă de trupul lui Gauvain, aflat lângă mine. „Alb după roş, pe braţe scoş — zicea tata —, roş după alb, ţanţoş la bal". El părea să nu mă observe, fapt ce-1 puneam pe seama prezenţei logodnicei sale, aşezată cuminte în dreapta lui, într-o rochie roz, culoare ce avea un efect dezastruos asupra tenului ei de blondină, deşi nu îndeajuns de blondă, încadrat de un permanent uscat, aşa cum se obişnuia prin partea locului, şi precedat de un piept în genul reginei Angliei, un soi de sân unic, înghesuit într-o husă de catifea. Gau- vain va trebui să se mulţumească, oare, cu acea molatică ondulaţie? începusem să mă ameţesc dacă-mi făceam griji pentru el, şi doream să-şi pună o mână, ba chiar amândouă, pe sânii mei, şi asta chiar azi. Dar cum să fac? îmi treceau prin minte tot felul de manevre, atât de grosolane... încât ar fi fost un bădăran să nu-mi răspundă la ele. Am încercat apoi să-i dovedesc delicateţea mea sufletească. Dar, la fel ca toate gesturile deşucheate pe care mi-am dorit să le fac în viaţă, acela care l-ar fi scos pe Gauvain din enervanta sa indiferenţă nu-mi era la-ndemână. Fără îndoială, trupul meu e mai bine croit decât mintea!

Ceasurile treceau, iar ospăţul de nuntă al lui Yvonne se împotmolea în plictisul banchetelor ce nu se mai sfârşesc, continuând printre firimituri, pete de sos şi pahare răsturnate. Ţărăncile îşi slobozeau centurile şi lepădau pe sub masă pantofii zdraveni, pe care îi cumpăraseră de la

piaţă şi care, încă de dimineaţă, le căzneau picioarele; bărbaţii stăteau la rând pentru a intra să se uşureze şi se întorceau bine dispuşi, încheindu-se la prohab; copiii, surescitaţi, alergau zbierând şi răsturnând scaunele, în timp ce noul soţ râdea foarte tare, împreună cu prietenii, pentru a arăta că e cu totul stăpân pe situaţie şi că Yvonne, cu nasul uşor înroşit şi chipul lucind sub coroana din
boboci de trandafir, va cunoaşte şi ea singurătatea tinerelor căsătorite.

Eu aşteptam balul care mi-ar fi îngăduit, nu mă îndoiam, să deblochez situaţia. Dar nu ne ridicaserăm încă de la masă, ce se însufleţise deodată, la sosirea tortului etajat şi a şampaniei, care dădea frâu liber cântăreţilor. Nişte boşorogi numai oase, încăpăţânaţi, cu glasuri tremurate mai mult din pricina alcoolului decât a anilor, nu ne-au cruţat de nici un singur cuplet al acelor interminabile balade bretone, în care absenţa soţilor, promisiunile trădate şi naufragiaţii fără morminte compun un seducător tablou de viitor pentru tinerele femei căsătorite.

Se ajunsese la cel de-al şaptelea cuplet — al lui *Reco- uvranan-ce* — pe care o cântăreaţă, care se închipuia Rina Ketty, îl masacra îngrozitor, când Gauvain s-a ridicat, la rândul său, intonând, în picioare, în aplauzele asistenţei, *Bro Goz Va Zadou*. Vocea lui de bas m-a dat gata. Nu-mi mai trebuia altceva. Silabele acelea aspre şi sfâşietoare, totodată, ale limbii bretone vibrau cu o îngăduitoare

duioşie. Şi această voce de bas, amintindu-mi-o pe a lui Felix Leclerc, se potrivea atât de bine cu torsul lui puternic şi cu muşchii ce-i bombau umerii, fiecare dese- nându-se într-o manieră aproape indecentă prin costumul strâmt, croit prea pe corp de croitorul de la Tre- gunc — care se încăpăţânase să îndese asemenea forţă a naturii în hainele acelea lipite de trup, ce se rotunjeau pentru a-i mula fesele şi a-i cuprinde, cu multă greutate, coapsele bombate.

Mărie-Josee a dat ea însăşi semnalul sărutărilor care punctau fiecare cântecel cu cupletul ritual:

Domnu' preot nu îi iartă Pe băieţi când pupă-o fată Da' n-a spus c-arfi păcat Fetele să-l pupe pe băiat...

Bineînţeles că şi eu îl voi săruta pe tânărul Lozerech; şi rămânând ultima, ca să nu mă amestec cu turma ce defila deja, îl voi îmbrăţişa cu nădejde pe frumosul Gauvain. El, foarte fericit de succesul său, râdea cu râsul lui puternic, lăsând să i se vadă acel incisiv uşor spart care îi dădea un aer şmecheros, tot atât de nostim ca fâşia de pânză neagră de pe ochiul unui pirat. întrucât eram aşezată alături de el, a fost de-ajuns să mă aplec şi să-mi lipesc buzele de acest incisiv, foarte repede, ca din greşeală.

El mi-a aruncat o privire pătrunzătoare şi mi-am

dat seama că nu uitase insula.

Dar trebuia să mai suport aperitivul — vin de portocale —, aşteptând sosirea celebrei orchestre Daniel Fabrice din Melgven, care urmaşă însufleţească balul. Totuşi, ceasul meu nu va întârzia să sune; nu mai aveam nici o îndoială în acest sens.

Sala de dans era sinistră, pustie şi luminată violent; am zărit într-o oglindă că, desigur, nu mă făcusem mai frumoasă decât eram dimineaţă. Cu atât mai mult, cu cât soseau alţi oaspeţi, plini de prospeţime — nişte prieteni, cu care petreceam împreună vacanţele de vară, veniseră aic

ica la un fel de grădină zoologică. Cu totul firesc, m-am trezit aspirată în cercul lor, care, la urma urmei, era şi al meu. îi aruncam priviri disperate lui Gauvain, dar nu reuşeam să-i atrag atenţia; nu existam pentru el.

Am încercat câteva metode despre care ştiam că dădeau rezultate: o privire fixă, magnetizantă, aţintită în ceafă; o înfăţişare sclipitoare, mai strălucitoare decât luciul unei sticle, pe care mi-o luam de câte ori mă credeam în câmpul lui vizual; refuzul ostentativ al prietenilor la tangou- rile cele mai languroase sau aerul suferind pe care mi-1 impuneam dând ocol sălii de bal... Dar nici una dintre tacticile mele n-a funcţionat şi, la toate dansurile mele preferate, Gauvain o lua în braţe pe Marie-Josee.

Gata! Nu-mi mai rămânea decât să mă integrez din nou grupului meu şi să-l uit pe acest frumos bădăran. Nu mai aveam ce spera, balul era jalnic şi totul se dusese dracului; poate era mai bine aşa. Ce-aş fi făcut apoi cu Gauvain? Nu-i pricinuiam decât rău.

Acest gând nobil era ca un balsam pentru amorul meu propriu.

— Nu rămâneţi pentru supa de ceapă? s-a mirat tatăl lui Yvonne, când m-am dus să-i spun la revedere.

Nu! Nu mai voiam să-i văd pe Gauvain şi pe paznica lui. Mă simţeam deodată obosită, la mii de leghe depărtare de această familie Lozerech. Am îmbrăţişat-o pe Yvonne, înainte de a dispărea

încetişor împreună cu grupul meu de prieteni.

— N-ai fi făcut altceva decât să distrugi o amintire frumoasă, mi-a spus Frederique, cu multă raţiune.

Cuvintele ei m-au enervat şi mai tare. Trebuia deci să am doar amintiri frumoase conservate la borcan. Urăsc amintirile frumoase. Nu-mi place decât perspectiva frumoaselor lucruri ce se vor împlini.

Mă aflam deja în grădina hotelului, călcând peste trupurile beţivanilor prăbuşiţi la marginea drumului, care mai mişcau încă vreo mână sau un picior, lăsând să le scape câte o frântură de melodie sau proferând fraze irevocabile, când o mână mi s-a lăsat pe umăr, facându-mă să tresar.

— Trebuie să te văd, mi-a şoptit Gauvain, poruncitor. Aşteaptă-mă la noapte la cală; voi veni cât voi putea de repede. Oricum, nu înainte de vreo oră.

Nu era o întrebare. De altfel, nici nu aştepta vreun răspuns de la mine. Câţiva prieteni l-au strigat, iar Frederi- que îşi pierduse răbdarea aşteptându-mă în maşină.

Am tras însă de timp; le-am dat răgaz cuvintelor pe care le rostise să coboare în mine, am respirat adânc, iar valul de bucurie care m-a cuprins m-a inundat de triumf, făcându-mă să

iau o hotărâre fulgerătoare.

După ce inhalasem fumul de tutun din sala de bal, vântul de est aducea în valuri mirosul pătrunzător al ierbii de mare, un iz de sex. Am trecut din nou pe acasă, să am un alibi. Dar şi să-mi iau trendul, prevăzând că-mi va fi de folos pentru a mă apăra de asperităţile solului când Gauvain se va lungi peste mine cu cele optzeci de kilograme ale lui. Mi-am furişat în buzunar, cu totul la întâmplare, poemul scris pentru el cu doi ani în urmă şi care

zăcea în sertar. înainte de a pleca, i l-am dat soră-mi să-l citească, dar ea s-a strâmbat.

yje/h’/fe QfZ>u/{ CĂILE INIMII

— E prea copilăros, prea de fetiţă, a remarcat Fre- derique.

Eu îl găseam frumos! Nu întinereşti de fiecare dată când alergi să te iubeşti cu cineva?

Era o seară fără lună. Insula Raguen£s se înălţa ca o masă întunecată deasupra unei mări, deopotrivă întunecată, şi totul în jur părea încremenit, aşteptând parcă ceva. Rectific, eu eram aceea care aşteptam ceva. Pentru natură, era o noapte de vară la fel ca oricare alta.

încă din primele clipe, m-am lăsat învăluită de un sentiment de plăcere. Trăiam ceea ce viaţa poate să-ţi ofere în cel mai înalt grad, şi eram conştientă de acest lucru. în seara aceea, în starea mea de nebunie, aş fi renunţat la zece ani din viaţă — să spunem cinci —, pentru ca nimic să nu împiedice desfăşurarea piesei pe care urma s-o jucăm şi în care nici unul dintre noi nu-şi ştia rolul. Ce reprezintă câţiva ani de bătrâneţe atunci când ai douăzeci de ani? Mă pregăteam să trăiesc o noapte fără sfârşit, furată convenienţelor, prudenţei, chiar speranţei, şi asta mă făcea să simt un fel de nebunie sălbatică.

în sfârşit, Gauvain a sosit. Şi-a parcat maşina chiar pe faleză; am auzit pocnetul portierei şi i-am ghicit silueta în timp ce scruta întunericul. Mă observase, desigur, la lumina farurilor, căci a început să coboare în fugă panta stâncoasă. Eu mă sprijineam cu spatele de o barcă trasă pe nisip, ca să mă apăr de vânt, îmbrăţişându-mi genunchii, într-o poziţie care mi se părea sportivă şi romantică în acelaşi timp.La douăzeci de ani, eşti foarte atent ce atitudini adopţi. Gauvain m-a tras de mâini, ca să mă ridice mai repede, şi, înainte de a putea articula vreun cuvânt, m-a lipit violent de el. în timp ce-şi strecura genunchiul între picioarele mele, gura lui mi-a desfăcut buzele; limba mi s-a agăţat de dintele lui spart; mi-am strecurat, pentru prima oară, mâna pe sub haina lui, aspirându-i căldura cu miros de bărbat, iar degetele mele au alunecat în lungul acelei adâncituri tulburătoare — protejată de curea —, a acelei arcuiri pe care o au unii bărbaţi între spinare şi muşchii şoldurilor. Ploaia a început fără zgomot, aşa încât noi, purtaţi de vrajă cum eram, nici n-am observat imediat. O clipă, am crezut că Gauvain plânge; m-am îndepărtat ca să-i văd mai bine ochii... Şuviţele lucioase îi atârnau deja pe frunte şi picături de ploaie îi străluceau pe genele dese. La urma urmei, puteau fi chiar lacrimi. Gurile noastre s-au unit

şi, râzând, s-au întâlnit din nou, alunecoase din cauza apei din cer, cu gust delicios. întunericul, melancolia plajei umede şi marea zgribulită sub ploaie ne împresurau din toate părţile, izolându-ne de agitaţia acelei zile, pentru a ne scufunda în simplitatea — greu de suportat — a iubirii.

Ploaia începuse de-acum să-şi croiască drum pe sub gulerele noastre, iar vântul dinspre sud-vest se înteţea, dar noi nu ne mai puteam despărţi. Gauvain a arătat, cu o mişcare a bărbiei, spre coliba dărăpănată de pe insulă, căreia îi mai rămăsese o aripă de acoperiş, suspendată pe ultima grindă. Am zâmbit. Era locul unde ne jucasem toată copilăria.

— Avem timp să ajungem acolo, a spus el, refluxul mai durează până spre ora două dimineaţa.

Am alergat pe creasta de nisip care leagă insula de coastă, când marea este în reflux. Mi-am sucit glezna, alunecând pe iarba de mare, iar Gauvain, care părea să vadă în întuneric, m-a ajutat să mă caţăr pe platoul ierbos până la coliba noastră... sau ceea ce mai rămăsese din ea.

Ne-am luat de mâini, cu respiraţia tăiată, fără să vorbim, conştienţi de gravitatea plăcerii pe care o resimţeam, dorind atât de mult ceea ce urma să facem împreună, acolo, în acel adăpost precar, fără să ne pese nici de trecut, nici de

viitor. Când întreaga viaţă depinde de-o clipă şi izbuteşti să uiţi tot restul, încerci, probabil, cea mai intensă bucurie.

Ne-am refugiat în singurul ungher uscat al dărăpănăturii, pe pământul bătătorit, şi m-am felicitat că-mi adusesem trenciul. Nu ştiam decât să repet:

— Eşti aici? Spune-mi că eşti chiar tu... Pe bezna asta, încep să am îndoieli.

— Ştiam că ne vom regăsi într-o zi, ştiam, a răspuns el, mângâindu-mi obrazul, ca să-l vadă mai bine, pipăin- du-mi apoi umerii pe sub bluză, apoi ceafa, mijlocul, sculptându-mă, puţin câte puţin, în lutul moale al aşteptării.

Nu făcusem de prea multe ori dragoste în viaţa mea. La douăzeci de ani, nu-1 cunoscusem decât pe Gilles, iniţiatorul meu în... absolut nimic, deoarece nici unul dintre noi nu ştiam ce se poate face cu organele sexuale, şi apoi pe Roger, a cărui inteligenţă mă făcea să rămân mutăde admiraţie şi incapabilă să judec, chiar atunci când, între două cursuri de fizică, mă expedia pe cuvertura marocană din camera lui de student, în timp ce pe palier se auzea apa curgând, dar şi vreo patru sau cinci „tagadaga-da“, precedate de „guli-guli“, în loc de starter. De câte ori aud vreun violonist făcând să vibreze o coardă a instrumentului cu vârful degetului mijlociu şi lăsând-o apoi liberă, ca să obţină acel efect, mă gândesc, fără să vreau, la acest lucru. Şi, în timp ce mă pătrundea, făcea, drăgălaş, efortul de a gâlgâi de câteva ori „te iubesc", iar eu, răs- punzându-i cu acelaşi „te iubesc", încercam să mă încurajez şi să pun puţin suflet în acel sfert de oră pe care îl aşteptam de fiecare dată cu speranţă şi care mie, în mod vizibil, nu-mi aducea uşurarea rudimentară pe care i-o producea lui. Dar pentru că el nu întreba nimic, şi o luam cu regularitate de la început, era deci OK. Ăsta era „amorul fizic", cum îl numeam în perioada aceea. Preferam să juisez înainte, iar el — după. Probabil, în asta constă faimoasa diferenţă

dintre sexe.

Nu-mi amintesc dacă Gauvain ştia pe vremea aceea să mângâie atât de bine cum avea s-o facă mai târziu. Pe atunci, în mediul lui, nu se obişnuiau prea multe mângâieri.

Şi nici eu nu acceptam prea uşor, pe atunci, să fiu mângâiată. îl găseam pe Roger foarte normal. Nu-i poţi plictisi pe bărbaţi cu un „mai sus" sau „ai, e prea tare!", sau, încă şi mai rău, cu „încă puţin, dacă vrei!" Căci, dacă-i pisezi, pari nesatisfacută, şi atunci ei merg să întâlnească în altă parte fete mereu mulţumite, care le doresc nespus
magicul instrument şi le beau sfânta licoare cu expresia unora care se împărtăşesc. Asta se spunea, cel puţin, în jurul meu; şi cum poţi să verifici? Francheţea nu se bucură de trecere la masculi; ei nu vorbesc aceeaşi limbă cu noi. Aparţii unui sex aşa cum aparţii unei ţări.

în noaptea aceea, pentru prima oară, orice stavilă a fost înlăturată, ca şi cum trupurile noastre s-ar fi cunoscut din totdeauna, şi am fi evoluat, în ritmul aceleiaşi dorinţe, spre ştergerea oricăror diferenţe, de parcă ne-am fi aşteptat unul pe altul ca să facem, în sfârşit, dragoste, ca să ne pierdem unul în altul fără oprelişti, fără a putea epuiza bucuria extazului, căci simţeam cum, chiar în suprema clipă a plăcerii, de acum trecută, zvâcnea în noi unda

celei viitoare.

Trăiam una din acele nopţi nesfârşite de care puţini izbutesc să se bucure în decursul vieţii.

Fluxul a fost acela care ne-a readus pe pământ. Brusc, Gauvain a recunoscut zgomotul valurilor care se apropiau. Omul ăsta simţea întotdeauna apropierea mării.

— Dacă n-o ştergem imediat, va trebui să ne întoarcem înot, m-a anunţat el, năpustindu-se într-o cursă oarbă spre veşmintele noastre, împrăştiate pe jos.

Sutienul dispăruse şi am renunţat să-l mai caut. La urma urmei, nu avea înscris pe el numele meu. Gauvain nu reuşea să-şi încheie nasturii din cauza butonierelor ude, strâmtate de ploaie, şi îl auzeam înjurând în întuneric. în sfârşit, îmbrăcaţi de bine-de rău, eu — târându-mi în mod stupid poşeta, ca şi când aş fi ieşit dintr-o ceainărie, Gauvain — cu pantalonii înnodaţi în jurul gâtului şi expuşi ploii, ca să nu fie udaţi de mare, am alergat, stă- pânindu-ne cu greu hohotele nebune de râs şi clătinân- du-ne prin băltoace, spre trecerea unde curentul puternic făcea deja vârtejuri. Ţinându-ne strâns, ca să nu fim târâţi de valuri, am reuşit să ne strecurăm exact la timp prin vad, cu apa până la pântece. Ce minunat fel de a te spăla de dragoste!

Maşina 4 CV ni s-a părut un loc neaşteptat de

confortabil şi de uscat, în timp ce ne îmbrăcam cu mare greutate hainele înmuiate. în sat, Gauvain a parcat maşina în curtea fermei şi m-a condus pe jos. Strada mirosea a staul cald şi puteam auzi zgomotul surd al animalelor mişcându-se pe paie. Şi noi am fi aspirat la ambianţa călduţă a unui staul, dar trebuia să ne întoarcem fiecare la viaţa lui. Brusc, am simţit că mi se face frig şi ne-am refugiat pentru ultima oară în căldura gurilor noastre unite.

— Am ceva pentru tine, i-am şoptit, scoţând din geanta umedă poemul. Ştiu că mă vei socoti ridicolă!... dar l-am scris după seara aceea, ştii... acum doi ani...

— Deci, şi tu? a întrebat Gauvain, cu vocea lui joasă. Crezusem că...

— Tu eşti cel care nu mi-ai dat nici un semn!

— Mi s-a părut că aşa era mai bine pentru amândoi. Şi-apoi în seara asta, a fost ceva mai puternic decât mine... Nu mi-o iert. Sunt un ticălos, de fapt.

— De ce? Pentru că eşti logodit? A ridicat din umeri.

M-am logodit ca să mă apăr de tine... în sfârşit, de ideile pe care aş fi putut să le am. între noi totul ar fi fost zădărnicit dinainte, nu mi-am făcut niciodată iluzii. Şi n-ar fi trebuit să te duc cu mine în seara asta: e o porcărie. Iartă-mă.

îşi plecă pe umărul meu capul de berbec cârlionţat. Respira greu. Aş fi vrut să-i explic că singura porcărie de neiertat ar fi fost să te împotriveşti unui asemenea moment pe care viaţa ţi-1 oferă atât de rar, aşa cum am mai spus-o. Dar n-ar fi înţeles. Nu funcţiona pe baza aceloraşi elemente. Şi-apoi, ploaia îşi sporise violenţa, trenciul meu mirosea a câine ud, noroiul ne pătrundea în ghete, tremuram de frig şi de tristeţe, iar Gauvain, şi de enervare. Se lăsase pradă pasiunii şi acest lucru nu se potrivea cu planurile lui de viaţă. îl simţeam cum se încordează, devine rigid, grăbit să-şi regăsească certitudinile, lumea bine orânduită.

— Te iert, i-am spus, dacă juri că ne vom vedea înainte de a începe cursurile din iarna asta... O dată, într-un pat adevărat.... şi fără să

ne temem de flux. Mi-ar plăcea să te cunosc mai bine înainte de a te uita.

Gauvain m-a strâns mai tare. El nu mai putea să mă uite.

— Du-te, Karedig, mi-a şoptit, n-aş îndrăzni să ţi-o spun în franceză. Şi-aşa o fac doar pentru că e atât de întuneric. .. Nu pot să-ţi promit nimic... Nu ştiu. Dar trebuie să afli...

N-a reuşit să termine. Ştiam deja că era marinar pescar, logodit, cu mult simţ moral, cu complexe, cu voinţa de a fi „curat", cum spunea el. Dar eu voiam să rămân de neuitat pentru el, chiar dacă i-aş fi stricat căsătoria, mânată de acea cruzime candidă a tinerelor fete care nu punnici o clipă în balanţă terna consolare de a asigura liniştea bărbatului iubit cu plăcerea rafinată de a-i lăsa amintirea unei nostalgii de nevindecat.

III

— Kenavo... La Wechall, a adăugat el, cu o voce mai joasă.

Şi, îndepărtându-se de mine, a rostit cu acel accent breton care scurtează cuvintele şi a cărui asprime îmi plăcea:

— O să fac tot posib’ pentru Paris.

Apoi, până când uşa scundă a casei s-a închis după mine, şi-a ţinut mâna ridicată, ca şi cum ar fi spus: „Jur“.*Paris*

omentele cruciale ale existenţei noastre — naşterea, boala, moartea — au darul să ne îm
pingă cu forţă în faţa unor lucruri extrem de cunoscute, obligându-ne să rostim anumite expresii născute din înţelepciunea populară, care traduc mai bine decât limbajul savant reacţiile viscerale.

De când Gauvain şi-a ţinut promisiunea, venind să mă întâlnească la Paris, nu mai sunt în stare nici să mănânc, nici să dorm, gâtlejul mi s-a uscat, stomacul mi s-a strâns, inima mi s-a umflat, iar picioarele îmi sunt parcă de vată, ca şi când funcţia sexuală le-ar fi acaparat pe toate celelalte. Simt că mi-a luat foc..., expresie de a cărei exactitate abia acum îmi dau seama. Mă simt constrânsă să umblu vreo trei zile purtând

III

în mine, între picioare, acea arsură în formă de O, acel stigmat de fier roşu pe care mi-1 aplicase Gauvain.

— Ştii, mi-a luat foc... Pricepi? Ce crezi? îi spun lui Gauvain, neîndrăznind pur şi simplu să rostesc, atât decurând, cuvântul „pizdă“. La urma urmei nu ne cunoaştem încă prea bine.

— Ţi-a luat foc ce gândesc eu, mi-a replicat el cu un aer mucalit, ezitând între plăcerea omagiului adus virilităţii sale şi uluirea în faţa acestei sincerităţi, la care nu se aştepta de la o persoană cu educaţia mea.

îmi place să-l şochez, e atât de uşor! Existenţa lui e croită conform unei idei definitive, într-un univers în care lucrurile şi oamenii sunt clasaţi, o dată pentru totdeauna, în categorii strict delimitate.

în timp ce-mi ung regiunea sinistrată cu o cremă calmantă, sunt uimită că autorii de romane erotice nu par să ţină vreodată cont de acest accident al... plăcerii. Vaginul eroinelor este un canal care nu se uzează niciodată, capabil să suporte la infinit intruziunea acelui corp străin. Cât despre al meu, pare să fi fost jupuit de viu. Examinez zona cu ajutorul unei oglinzi retrovizoare care măreşte şi mă face să nu-mi mai recunosc sărmana vulvă, atât de retrasă de obicei, atât de distinsă, care a făcut loc acum unei măgdălane furioase, impertinente, debordante, carnea dând la o parte pielea şi ocupând tot locul, pe scurt, unui lucru perfect indecent. Care mă arde.

Incapabilă să mai primească chiar şi un un fir de aţă.

Cu toate astea, foarte curând voi accepta, ce spun eu, chiar îi voi cere lui Gauvain să reînceapă dulcea tortură, să mi-o bage din nou, simţind că, împotriva tuturor legilor fizicii, de îndată ce depăşeşte un anumit prag al durerii, îşi va găsi locul exact, poate prea exact — cum se spune despre o haină care a devenit uşor strâmtă.

— Dacă am trăi o viaţă normală, aş cere un armistiţiu, dar avem atât de puţin timp! Contrar oricărei previziuni — considerasem că-mi voi face plinul şi voi pleca uşurată —, simt că-mi lipseşte din ce în ce mai mult. Faptul că se află mereu în apropiere, că-i simt mireasma de grâne, uimirea că-1 doresc iară încetare îmi monopolizează toate simţurile. Aşa încât noaptea veghez, încercând să mă umplu de el în timp ce doarme, iar ziua mă hrănesc cu frumuseţea lui, cu mângâierile mâinilor lui atât de aspre, atât de grosolane când le vezi aşezate pe masă, dar care se transformă în mâini de bijutier de îndată ce mă ating. în pauze, îngrijoraţi de lipsa oricărei decenţe, şi ca să ne apărăm întru câtva împotriva fiarei din noi, mergem să vizităm turnul Eiffel, Arcul de Triumf, Luvrul... Parcurgem itinerarul turiştilor după acela al amanţilor. Cum Gau- vain n-a văzut niciodată capitala, îl îmbarc pe un va- por-muscă. Dar, rapid, toate plimbările noastre iau aceeaşi întorsătură: sprijiniţi unul de altul, suferind din cauza iubirii, ne prefacem că ne plimbăm ca nişte pietoni cinstiţi, până în clipa în care privirea, oprindu-se pe sânii mei, uşoara atingere a pulpei lui atât de pietroase, ocheadele în care citim altceva decât interesul nostru pentru faţada Luvrului ne readuc în camera noastră de hotel, mascând cu greu graba ce ne face să ne ruşinăm puţin. Mai întâi, o escală la bar — numai tăria şi

vinul îmi dezleagă gâtlejul —, şi fiecare pahar ne face să devenim tot mai intimi şi să uităm absenţa care ne dă târcoale.Ce pui la cale, Lozerech? Poţi să-mi explici?

— Io sunt în primul rând surprins, dar dacă vrei să mă urmăreşti, o să încercăm să înţelegem, răspunde Gauvain, străduindu-se să facă glume pe socoteala unui lucru care îl frământă în mod vizibil.

Dar, în timp ce vorbeşte, îşi apasă piciorul pe al meu, şi asta ajunge ca să ne pierdem capul, învinşi, incapabili să mai strecurăm câte o ironie, scoatem împreună unul din acele involuntare suspine care măresc nesupunerea trupurilor.

Zilele acestea au fost teribile şi plăcute. Plăcute, căci eu am vinovata aptitudine de a trăi prezentul. Teribile, pentru că îl simţeam pe Gauvain gata să-mi ofere întreaga-i viaţă, lucru pe care nu-1 va face de două ori.

De-abia în ultima seară, într-unul din acele restaurante cu atmosferă liniştită, care îţi dau iluzia că aici eşti ferit de cruzimea vieţii, am găsit curajul să vorbim, în cameră era cu neputinţă: mâinile ne întrerupeau prea degrabă cuvintele. Cu atât mai mult cu cât ne temeam de adevăr. Nu ne aflam acolo decât din greşeală. Şi întrucât fiecare din noi deraiase de pe drumul normal al vieţii lui, urma să fim

pedepsiţi.

în timp ce îndepărtam cât puteam mai bine pielea şi oasele fileurilor de peşte — limbă de mare — pe care nu reuşeam să le înghit, Gauvain, devorând cu acea aplicaţie concentrată pe care o pune în fiecare lucru, îşi expunea viziunea personală asupra viitorului, ca şi cum ar fi discutat un contract cu armatorul său. îmi propunea, totul de-a valma, să rupă logodna, să-şi schimbe meseria,

să urmeze cursurile acelea de care avea nevoie, să înveţe arta modernă şi muzica, să citească, pentru început, marii autori, să-şi lepede accentul şi, când toate astea vor fi îndeplinite, să mă ia de soţie.

Şedea de cealaltă parte a mesei, strângându-mi, pe sub faţa de masă, genunchii între genunchii lui, cu privirea limpede — nu făcea, oare, un sacrificiu loial? —, din ce în ce mai tulburat însă, pe măsură ce ghicea în ochii mei că nici ofranda vieţii lui nu-mi era suficientă.

Aş fi vrut să nu-i răspund imediat, să-i spun că ne mai putem gândi, să nu ucid în trei cuvinte o dragoste atât de fierbinte. în acelaşi timp, naivitatea lui mă consterna. Ce bărbat îmi va face vreodată o propunere atât de generoasă, atât de nebunească? Dar, vai! Gauvain nu ştia decât de „da“ şi „nu“. Prefera să-şi smulgă inima şi s-o arunce departe de el, decât să facă un compromis şi să mă vadă fără să fiu a lui.

Rămăsesem tăcută, căci nu aveam să-i ofer în schimb decât lucruri neserioase, pe care nu poţi clădi o viaţă: doar faptul că-1 doream imens şi tandreţea mea. Nu voiam nici să-mi întrerup studiile, nici să devin nevastă de marinar, nici să trăiesc la Larmor-Plage, cu prietenii lui şi cu Yvonne în chip de cumnată, nici să-mi petrec duminicile pe stadionul din Lorient, privindu-1 cum aleargă pe „suprafaţa de recuperare". Şi, ca să termin, nu voiam să facă nici un sacrificiu, voiam să-şi păstreze meseria, accentul, forţa şi incompetenţele. L-aş mai fi iubit, oare, deghizat în funcţionar sau chiar în tâmplar-ma- rinar, despuiat de reflexele valurilor din ochii lui? Dar els-ar mai fi iubit, oare? Argumentele mele nu ţineau însă în faţa lui. Chipul i s-a întunecat şi părea stors de puteri, în timp ce cu greu îşi stăpânea un tremur în colţul gurii. Dumnezeule, niciodată nu văzusem o asemenea contradicţie între vulnerabilitatea şi insolenţa caracterului său, pe care şi l-a păstrat aproape intact. Iubirea mea pentru el creştea o dată cu suferinţa lui, fapt pentru care meritam să mă bată.

Ieşind din restaurant, am încercat să-mi petrec braţul pe după mijlocul lui, dar s-a eliberat cu brutalitate.

— De vreme ce plec în seara asta, pentru că aşa stau lucrurile, a zis cu o voce albă, nu e

nevoie să ne mai ostenim să mai plătim o noapte la hotel.

Să pierd o noapte mi se părea o cumplită lovitură a vieţii, o insultă adusă darului ce ni se oferise. Dar n-aş fi putut să-l conving. Lozerech se întorcea la ai săi, plin de ranchiună împotriva acestor fete de la oraş care îţi strică viaţa şi apoi pleacă fără mustrări de conştiinţă. Aceasta era, probabil, viziunea pe cale să şi-o formeze, o versiune care să-i satisfacă cel puţin opiniile asupra existenţei.

— Vei regreta, poate, că ai refuzat tot ceea ce eram gata să-ţi ofer. Poate că eşti prea complicată ca să fii fericită.

Nu îndrăznea să mă privească. Nu mă privea niciodată direct atunci când mă critica. La fel ca toţi aceia care nici măcar nu-şi imaginează ce înseamnă o copilărie plină până la refuz de privilegii şi învăţăminte, el credea că totul poate fi recuperat. Că muncind, aşa cum ştia s-o facă, într-un an, în cinci, poate mai mulţi, va ajunge la acelaşi nivel. La ce i-ar fi servit curajul, îndârjirea, dacă *Sţenoffe Qroufi*

nu reuşea să treacă un obstacol ca acesta? Nu m-ar fi crezut dacă i-aş fi spus că efortul şi cărţile nu înseamnă totul. Nu admitea cruzimea acestei nedreptăţi.

Am ales argumentele mai puţin potrivite, dar care lui i se păreau mai acceptabile şi mai meschine, ceea ce îl liniştea într-un fel. Dar cel care este mai raţional iubeşte mai puţin. Şi Gauvain ştia acest adevăr.

în seara aceea nu mai era nici un tren pentru Quim- perle. Am avut o izbucnire de bucurie. Această brută, a cărei ostilitate faţă de mine o simţeam crescând în mod palpabil, trebuia deci să se mai întindă încă o dată alături de mine. La hotel, a cerut altă cameră, dar nu mai erau libere. Mi-am ascuns satisfacţia.

De-abia ajuns în cameră, a început să-şi facă valiza, aruncându-şi hainele grămadă, ca în filme, şi s-a dezbrăcat tăcut, făcând în aşa fel, încât, în chip de represalii, să nu-i pot vedea sexul. în pat, am regăsit mireasma puternică de grâu încins, dar el mi-a întors spatele, acel spate alb, de marinar, care nu are nici timpul şi nici plăcerea să se expună la soare. Ceafa bronzată părea o piesă adăugată trupului său, la fel ca în acele jocuri de cărţi în care poţi să inversezi capul şi trupurile personajelor. Mi-am plimbat, o clipă, buzele pe acea linie de demarcaţie şi pe cutele cefei lui, aşa cum au copiii, dar n-a făcut nici o mişcare. Forţa refuzului său emana din el ca un suflu de gheaţă care m-a paralizat într-atât, încât am rămas întinsă pe spate, neputând să dorm, cât mai aproape de el, dar fără să-l ating.Către miezul nopţii, când am simţit că vigilenţa lui începe să se relaxeze, nu m-am putut abţine să nu-mi apăs pântecele de spatele său şi să nu-mi pun obrazul pe umărul lui. în tăcerea care ne învăluia, aşa cum eram, pe jumătate adormiţi, aveam impresia că undeva, înăuntrul nostru, sufletele noastre se înlănţuiau, refuzând să-şi spună adio şi-şi băteau joc cu amărăciune de scrupulele mele. Dincolo de noi — sau chiar aici? —, sexele noastre îşi făceau semn şi se chemau fără ştirea noastră. Gauvain nu voia să audă nimic, dar nu

el era acela care poruncea. Aşa că, întorcându-se brusc, s-a aruncat peste mine şi, fără a se folosi de mâini, s-a înfipt dintr-o singură mişcare acolo unde se auzea chemat. Crezând că astfel mă umileşte, a terminat repede, dar buzele i-au rămas lipite de ale mele şi am adormit unul în altul până când au mijit, dezolant, zorii.

La Montparnasse, sub obişnuita lumină palidă din gări, n-am putut să ne sărutăm. Pur şi simplu, înainte de a se urca în vagon, şi-a apăsat tâmpla de obrazul meu, aşa cum o mai făcuse la prima noastră întâlnire. Apoi, s-a întors brusc, ca să-mi ascundă chipul îndurerat, iar eu am ajuns la ieşire cu inima plină de lacrimi şi capul înţesat de raţionamente, fiecare parte acţionând pe contul ei, ca şi cum n-ar fi aparţinut aceleiaşi persoane.

Nici un trecător nu mă învrednicea cu vreo privire, înaintam despuiată de acea dorinţă delirantă pe care ieri o mai inspiram încă, pradă indiferenţei lumii. Am resimţit un fior de abandonare şi am blestemat neputinţa noastră de a trăi aşa cum ne-o cereau inimile. A mea — cusiguranţă. Iar în ceea ce-1 priveşte pe Gauvain, va descoperi, poate, asta mai târziu. Mă ştiam însă prizoniera mult prea îndrăgitelor noastre prejudecăţi din copilărie şi, cu rigoarea care pe atunci îmi ţinea loc de personalitate, nu puteam să-i iert incultura, preferinţa pentru bluzoanele vărgate şi pentru sandalele cu barete, purtate peste şosete, râsul sarcastic în faţa picturilor abstracte pe care în ajun, la muzeu, le desfiinţase în câteva cuvinte de un teribil bun-simţ; nici gustul său manifest pentru Rina Ket- ty, Tino Rossi şi Maurice Chevalier, exact cântăreţii pe care eu îi detestam şi pe care, la rândul meu, i-am dat gata cu câteva aprecieri foarte precise! Nu iertam modul în care, mai întâi, îşi tăia pâinea în mână şi carnea în farfurie, nici sărăcia vocabularului, ceea ce arunca o umbră de îndoială în privinţa calităţii gândirii sale. Aici erau prea multe de făcut. Le-ar fi acceptat, oare, el, care percepea cultura cu o teamă difuză şi, în fond, nu cu prea multă stimă, asimilând-o snobismului? Vorba lui: oare nu cu fraze meşteşugite îi îmbarci pe bieţii oameni pe o anumită corabie; iar pe de altă parte, pretinşii

politicieni nu sunt dintre aceia ce ne înşală „din plin“? Nu izbuteai să-i scoţi din cap ideea că oamenii politici erau cu toţii nişte putregaiuri şi nişte mincinoşi, cu excepţia, poate, a comuniştilor, pentru care vota sistematic, nu atât din convingere, cât mai mult din tradiţionalism profesional. La bordul vasului, marinarii-pescari trăiesc într-un sistem de comunitate şi li se plăteşte o cotă parte în funcţie de rezultatele fiecărui flux. Gauvain părea foarte mândru că nu era un salariat propriu-zis.

La el, aveau întâietate competenţa, curajul; sănătatea era o calitate, iar oboseala — o tară înrudită cu lenevia. Aprecia munca în funcţie de utilitatea ei, niciodată după osteneala cheltuită şi nici după timpul necesar efectuării acesteia.

Pentru noi, parizienii, care flirtam cu avangarda artistică (tatăl meu edita o revistă de artă modernă), onestitatea trecea drept virtute uşor ridicolă, exceptând cazul femeii de serviciu. Rataţii sau trândavii se bucurau de toată indulgenţa dacă erau spirituali şi ştiau să se îmbrace; o oarecare înţelegere binevoitoare era rezervată alcoolicilor mondeni, amestecată cu dispreţul pentru beţivanii satului. I-ar fi amuzat să le prezinţi un marinar-pescar într-o seară; părinţii mei adorau cântecele marinăreşti, centurile de piele, ornate cu câte o ancoră de alamă, pe care aceştia le împleteau la

bord, marile berete bretone purtate de-acum numai de vilegiaturişti şi costumele de pânză roşie sau bleumarin, decolorate în mod savant, care imitau costumele pescarilor. Adorau să spună „kenavo“, ieşind dintr-un magazin, şi apreciau faptul că bucătarul se numea Corentin. Tata purta chiar, zece minute pe an, saboţi de lemn alb, precum şi galoşi negri cu picăţele bleu, aferenţi.

— Nimic mai practic, declara el, când ai o grădină.

Era gata să-şi procure câte un pumn de paie ca să-l pună în casă — „e atât de sănătos"!

Dar adevăraţii marinari-pescari în came şi oase, în altă parte decât la licitaţie sau la bordul vaselor lor de pescuit ton, sau pe şalupele lor, unde păreau atât de

nobili, de extraordinari, cu impermeabilele lor galbene şi cizmele înalte până la coapse („Eu îmi scot pălăria în faţa băieţilor ăia!“), erau dezgustători. Un adevărat marinar, aflat pe mocheta unui apartament parizian, cu un bluzon vărgat şi unghiile îndoliate, îţi provoca repulsie!

în 1950, diferenţele sociale erau bine delimitate. Nu mă simţeam în stare să-l aclimatizez pe Gauvain în mediul meu, să-l fac să înoate în sosul meu de cultură. Nici eu n-aş fi putut să mă transplantez în mediul lui, chiar sub pedeapsa cu moartea. în acelaşi timp, el nu-şi dădea seama de cruzimea familiei mele şi de soarta pe care ar fi avut-o ai lui dacă m-aş fi căsătorit cu el; subestima tot atât de mult şi singurătatea intelectuală pe care aş fi re- simţit-o alături de el.

— Nu! Ca să trăieşti, n-ai nevoie de atâtea

poveşti, mi-a spus în ultima seară, cu o ostilitate prost mascată. Iei lucrurile aşa cum vin.

Ei bine, eu aveam nevoie de poveşti.

— Promisese să-mi telefoneze înainte de a se îmbarca, şi această perspectivă, chiar golită de orice speranţă, atenua brutalitatea despărţirii. Dar nu ştia să telefoneze — trebuia să-mi fi adus aminte de asta. Aparatul instalat recent şi atârnat pe coridorul de la intrarea fermei, deschis tuturor vânturilor, i se părea o maşinărie blestemată, utilă numai pentru a anunţa o întâlnire sau moartea cuiva. Vorbea tare ca şi când s-ar fi adresat unei femei surde. Nu mi-a rostit numele; era şi aşa prea mult pentru el că ceruse operatoarei „Paris".Ce-o fi având ăsta de-a face cu Parisul? îşi spusese ea, probabil.

— Presupun că nu ţi-ai schimbat părerea? m-a întrebat el, imediat.

— Gauvain, asta nu e o părere, este... în fine, nu pot să procedez altfel. Aş vrea atât de mult să mă înţelegi.

— Ştii bine că nu te înţeleg defel.

Tăcere.

— Mâine pleci? am reluat eu.

— Aşa s-a hotărât, nu?

Gauvain avea dreptate: acest oribil aparat nu ne permitea să comunicăm. Nu mă simţeam în stare să articulez „te iubesc" în pâlnia receptorului. Ca să nu închidă, am spus ceva, la întâmplare:

— Ai să-mi scrii? Ai să-mi spui unde îţi voi

putea trimite scrisorile?

— Nu va fi uşor... Cât timp îmi voi pregăti diploma, voi locui la părinţii lui Marie-Josee. Am să-ţi trimit o carte poştală de îndată ce voi ajunge la Concarneau.

— Desigur. Cu cele mai bune amintiri, sper.

Tăcere rănită. La telefon nu putea spune: „La dracu...“

IV

Bine, acum trebuie să plec, a spus el în concluzie şi, brusc, fără menajamente, a agăţat din nou aparatul negru pe peretele de scânduri. *Următorii zece ani*

S7 n următorii zece ani, viaţa mea a fost atât de pli- nă, încât n-am mai avut timp să mă gândesc la prima mea iubire. Regretul nostalgic apare mult mai târziu, atunci când a doua dragoste, aceea pentru care ţi-ai riscat viaţa, începe să dea semne de oboseală. Ceea ce n-ai apucat să trăieşti primeşte aura unei atracţii redutabile.

Deocamdată, în mod insesizabil, tinereţea mea ajunsese la maturitate. Nu depăşisem încă pragul celor treizeci de ani, pentru a inaugura acea serie de porţi prin care trebuie să treci în mod obligatoriu, fiecare oferindu-ţi prilejul să-ţi pui înspăimântătoarea întrebare: „Oare de-acum viaţa mea e definitiv consolidată? Oare ar mai putea surveni ceva important?'[4]

Când ai depăşit şaizeci de ani, surâzi gândindu-te la naivitatea tinereţii. Şi totuşi greşeşti. Deocamdată, intrând în deceniul trei, am pierdut un bun de nepreţuit: nepăsarea.Trăisem până atunci neglijând faptul că eram muritoare, precum şi pe acela, încă şi mai inacceptabil, că eram vulnerabilă, că trupul meu putea să refuze rigorile pe care voiam să i le impun şi să mi le dicteze pe-ale lui. Tot ceea ce trăisem până atunci avea un farmec în plus, al sentimentului trăit pentru prima oară, înţelegând, cu siguranţă, prin asta, şi suferinţa.

în timpul acestui deceniu dominat de indiferenţă, am izbutit, după o licenţă în limbi clasice, să obţin titlul de *agregee* în istorie, care îmi permitea să ţin cursuri la Sor- bona; m-am căsătorit apoi cu Jean-Christophe, pe vremea aceea operator-şef la Gaumont-Actualităţi, şi am născut un băieţel foarte blond şi pistruiat, Loîc Erwann Augereau.

Gauvain s-a căsătorit şi el în acelaşi an, în 1952, şi, chiar înainte de a avea timp să reflecteze, el şi Marie-Josee se treziră părinţii a patru copii. După ruptura noastră îşi revenise imediat, nu era genul care să-şi „permită o depresiune", formulă ce-1 zugrăvea pe de-a-ntregul. Tocmai îşi „luase patronatul", după cum spunea mama lui, şi naviga pe o şalupă în sudul Irlandei. Dar treaba „i se părea grea", adăugase

ea cu gravitate, pe când o străfulgerare de durere, despre care nu vorbea niciodată, lucea scurt în privirile ei; cu doi ani înainte, ultimul ei fiu, Robert, în vârstă de paisprezece ani, fusese luat de un talaz în plină noapte, fără să i se mai găsească vreodată trupul. De atunci îi trata mai puţin dispreţuitor pe ceilalţi fii când li se întâmpla ca viaţa „să li se pară grea".

IV

în fiecare vară, bravând dezaprobarea familiei, Gauvain revenea pentru campania pescuitului de ton ce avealoc în golful Gascogne, un pescuit înrudit cu vânătoarea şi pe care îl prefera tuturor celorlalte. Pentru el, acesta era cel mai bun moment al anului. Cu atât mai mult, cu cât puietul apărea rar pe coasta franceză în anii cincizeci. „Un pescuit pentru turişti", repeta maică-sa, dând din umeri.

— Fratele tău câştigă bine în Martinica, cu langustele, spunea ea, pe un ton insinuant, de fiecare dată când Gauvain împreună cu Mărie-Josee şi copiii treceau pe la fermă.

— Da, după cât se pare, acolo fundul mării e tapisat cu languste, se strâmba nora, cu o lucire lacomă în privire. Şi poliţele pentru casă...

La treizeci şi trei de ani, Marie-Josee se retrăsese făţiş în tagma femeilor casnice, vorbind despre micuţii ei la fel cum ar face-o un animal mamifer. Era dintre acele femei care robotesc de dimineaţa până seara: făcea casa lună, îşi cultiva grădina de zarzavat, spăla rufele cu leşie şi nu-şi părăsea sarafanul deformat de mamelele comunicante decât duminica, atunci când se ducea la slujbă. Ultima sarcină o făcuse să piardă doi incisivi şi să câştige brusc zece ani în plus, împingând-o prematur în umila tabără a femelelor de prăsilă deja folosite. Din acel moment, începuse să semene mai mult cu

soacră-sa decât cu efemera tânără pe care Gauvain o luase de nevastă cu câţiva ani mai devreme.

Pe el îl întâlneam adesea în târg, unde, atunci când se afla la ţărm, venea duminica să joace biliard. Sarcinile nevestei nu-i alteraseră frumuseţea şi continua să rămână cel mai răpitor flăcău din Raguenes şi chiar din Nevez, Tregunc şi Trevignon, dacă o luai dinspre Concarneau! Mi-ar fi plăcut să-i tulbur liniştea aparentă, să ştiu dacă mai visează vreodată la mine; dar niciodată nu era singur, ceea ce îi permitea să scape de orice aluzie privind virajul acela uşor nebunesc pe care îl tăcuserăm într-o zi, în afara destinelor noastre.

Când începuse acel deceniu, fusesem convinsă că va fi cel mai hotărâtor şi mai bogat din existenţa mea. Sfârşin- du-1, mi-am dat seama, cu încântare şi uimire, că mai puteam încă s-o iau de la zero, că din „acei frumoşi zece ani ai mei“ cinci îi petrecusem fiind nefericită. Era mult prea mult şi vreme îndelungată am fost supărată pe mine însămi că rămăsesem atât de singură. Dar, într-o zi sau alta, trebuie să trăieşti experienţa suferinţei şi, fără îndoială, la douăzeci şi cinci de ani, poţi chiar s-o înfrunţi fără pierderi ireparabile. Eu sunt, vai!, o persoană lipsită de orgoliu şi dotată cu o mare toleranţă în privinţa suportării neplăcerilor, aşa

că am lăsat să treacă ani buni înainte de a considera că viaţa mea conjugală devenise insuportabilă şi, ceea ce era şi mai grav, chiar nocivă. Cel puţin, aveam sentimentul că epuizasem capitalul meu de suferinţă.

— Aş fi fost mai fericită cu Gauvain? Bineînţeles că eram tentată să mă întreb. Prea mi-era la îndemână! E o întrebare ce ne permite să îmbrăţişăm în taină acele nostalgii cu care atâtea femei căsătorite se mângâie, dar care, odată eliberate, ar face din nou aceeaşi greşeală. Trăind apoi eşec după eşec, ai avantajul că înfrunţi o suferinţă din dragoste, un divorţ de acelaşi calibru. Totul e destul de complicat.

în ziua în care mi-am dat seama că cinci ani de zile nu m-am uitat la alt bărbat decât numai la acela care mă făcuse să sufăr, stare de spirit a cărei excesivă banalitate nu pare să descurajeze victimele, în special feminine, eliberarea s-a petrecut fulgerător, iar convalescenţa a fost delicioasă. Nopţile mele înlăcrimate, zilele pline de îndoieli şi de autocritică mi s-au părut cu atât mai vrednice de mustrare, cu cât nu mi-1 aduseseră înapoi pe preaiubitul meu soţ, căruia în zadar încercasem să-i înţeleg mai întâi melancolia cronică, apoi arţagul făţiş. în ziua în care nefericirea mea a luat forma precisă a unei regizoare care, de cinci ani de zile, îl însoţea în

deplasările profesionale, mintea mi s-a luminat şi uşurarea mea a fost atât de vie, încât în numai câteva zile soţia umilă şi încrezătoare ce fusesem mi-a devenit o străină. Curând, mi s-a părut chiar un imbecil. Un timp, mi-a fost necaz pe mine, apoi am pus la cale o tactică anume, care mi-ar fi înlesnit fie să-l recâştig pe Jean-Christophe, fie să mă eliberez cât mai repede. Nu mai voiam să mă recunosc în femeia aceea orbită şi neputincioasă. Cu siguranţă însă că, înainte de a deveni ceea ce, de fapt, eşti, trebuie să îmbraci o perioadă straiele unui personaj care nu-ţi seamănă. Sau, poate, reprezinţi pe rând mai multe personaje diferite şi eşti nevoită să te eliberezi de unul ca să devii celălalt.

în orice caz, m-am debarasat de George cea umilă şi plină de amărăciune ca de o piele moartă. îmi asumasem rolul până la capăt, trecusem prin toate episoadele tradiţionale, epuizasem toate replicile până la deznodământul atât de clasic şi vulgar, încât am avut impresia că trăiesco scenă văzută de o sută de ori la cinema. Mi-am descoperit aptitudini proaspete pentru fericire şi o înclinaţie neaşteptată spre veselie şi comoditate. Căci lucrul cel mai greu când eşti nefericit nu e atât faptul în sine, ci situaţia de a fi privat de minimul vital de nepăsare, de acea posibilitate de a recurge la râs sau, mai mult, la hohotul nebun, salvator, care te face să ieşi din normal, te lasă fără suflare, lăsând să-ţi scape unul din acele suspine care te eliberează de cele mai cumplite tensiuni. Nefericirea este de o seriozitate exasperantă.

Primul gest de femeie liberă a fost acela de a-mi cumpăra o bicicletă. Gest simbolic. După căsătorie, renunţasem, fără să prind de veste, la atâtea lucruri: un post în- tr-un liceu din Abidjan, căci Jean-Christophe nu putea să trăiască decât la Paris; coproprietatea unui mic cuter la Concameau, pentru că Jean-Christophe suferea de rău de mare; călătorii în grup la Atena, Moscova, Mexic, fiindcă Jean-Christophe nu suporta nici grupurile — în special pe cele de

profesori —, nici concediile organizate; în sfârşit, la a călători cu bicicleta de-a curmezişul Franţei, soţul meu având oroare de bicicletă. Adora, în schimb, motocicleta, planorismul, bridge-ul, trei activităţi la fel de insuportabile în ochii mei.

Al doilea gest a fost să strâng masa de bridge şi s-o cobor în pivniţă. Duminicile erau din nou ale mele! Mă eliberasem de acele după-amieze în care nu mi se adresa nici un cuvânt decât pentru a deplânge (şi pe drept cuvânt) ceea ce declarasem la joc şi unde cei mai strălucitori dintre prietenii noştri se cantonau într-un limbaj elementar *C/ienofte ŞrouÂ!*

cu o consternantă aplicaţie. Bridge-ul excludea râsul; totuşi, eu nu reuşeam să-l iau în serios, ceea ce mă costa mânia soţului meu, care ne otrăvea serile de duminică, pe care le petreceam comentând jocul din după-amiaza aceea, în speranţa de a mă instrui şi a evalua cum ar fi fost partida dacă eu, de exemplu, aş fi anunţat corect cărţile mele cu inimi.

în cele din urmă i-am dat veste. Şi am divorţat fără prea multă tevatură, din vina ambelor părţi, „copilul fiind încredinţat mamei, datorită vârstei sale fragede", formulă consolatoare, care menajează orgoliul taţilor, dintre care cei mai mulţi ar considera o catastrofă să se regăsească „liberi" cu un copil în braţe.

Pe Gauvain nici nu l-am anunţat măcar că divorţasem, oricum urma să afle din zvonuri. Nu ne trimiteam decât cărţi poştale cu urări, potrivit obiceiului de familie, unde reuşeam uneori să strecor o formulă ambiguă pe care, fără îndoială, doar eu singură o înţelegeam; asta ca să întreţin acel mic tăciune aprins care mocnea încă sub cenuşă. De altfel, pentru moment, dragostea nu mi se părea o prioritate.

Jean-Christophe s-a recăsătorit foarte repede, dar nu cu tipa care mă făcuse să plâng atât. Se

întâmplă, aşadar, ca naufragiul unui cuplu să-i antreneze, în prăbuşirea lui, şi pe cel sau cea care l-a provocat. Am resimţit o plăcere nu prea onorabilă, dar mi-e lehamite de onoare! Visam la o viaţă independentă şi la peisaje noi.

Când mi s-a propus un post de istoria literaturii comparate în Wellesley, l-am acceptat cu entuziasm şi am
plecat să locuiesc în Massachusetts, împreună cu fiul meu de opt ani, într-unul din acele campusuri americane la care visasem atât pe vremea când fusesem tânăra ce frecventa întunecoasele amfiteatre de la Sorbona, luând cuminte în fiecare seară autobuzul „S“, ca să mă întorc în sânul familiei.
în inima unei Americi tihnite de la începutul anilor şaizeci, lumea studenţilor şi a profesorilor trăia într-un fel de oază rezervată, în care m-am cufundat cu mult deliciu. Viaţa mea materială era asigurată, era chiar pasionantă, iar Loic reprezenta, alături de mine, acea părticică din Franţa fără de care m-aş fi simţit într-adevăr exilată. Gentileţea spontană, familiaritatea plină de voioşie şi chiar indiscretă care îi caracterizează pe americani, oricare ar fi locul pe care l-ai ocupa intr-o ierarhie, mi-au încălzit atât de mult inima, încât am uitat foarte repede experienţa mea conjugală şi m-am simţit destul de încrezătoare încât să încerc o altă căsătorie! Dar un an de trai în comun cu Sydney, un coleg care preda literatura modernă, mi-a fost suficient pentru a întrezări dulcea capcană în care mă pregăteam să cad din nou. Căci mă ştiam de-acum prea maleabilă — sau prea laşă? — ca să îndrăznesc să ţin piept unui bărbat pe care îl iubeam şi să pun stăpânire pe propriul mea teritoriu. îmi cunoşteam prea bine tendinţa de a mă plia modului de viaţă al celuilalt, printr-un vechi şi incomod reflex de educaţie — şi, de altfel, fără nici un efort, ceea ce îi adormea neîncrederea — până în ziua în care descopeream că fâşia mea de viaţă se îngustase, că libertăţile mele se restrânseseră şi c

ăeram în curs de a reface raportul de forţe al precedentei căsătorii! în ceea ce-i priveşte, chiar bărbaţii americani erau încă mult prea infatuaţi de privilegiile lor — vechiul reflex de educaţie, şi aici prost gâtuit — ca să nu se reinstaleze, oricât de puţin ar fi fost invitaţi, în rolul măgulitor şi confortabil al celui de la capătul corzii, cel de paşă.

După un an de trai alături de Sydney, timpul afectat pentru discuţii se topise la jumătate, iar autoritatea mi se degradase complet. în dezbaterile publice, îi lăsam întotdeauna iniţiativa subiectului — el întrerupându-mă din ce în ce mai des — şi aveam din ce în ce mai rar ultimul cuvânt. Când vorbeam în acelaşi timp, mă opream cea dintâi, lucru care îl făcea să iasă şi mai mult în evidenţă, aşa încât, fără să înţeleg de ce, eu deveneam tot mai ştearsă! în viaţa de zi cu zi, începeam să-i cer permisiunea să lipsesc, chiar dacă era vorba de un dineu profesional; lăsam stiloul din mână sau închideam cartea de îndată ce maşina lui intra în garaj, şi ajunsesem tot mai des să-i spăl şosetele şi să-i strâng slipul din vreun colţ, deşi el nu-mi săpunise niciodată ciorapii şi nici nu-mi agăţase pardesiul în cuier.

Noua mea prăbuşire nu se anunţa decât prin vagi simp- tome, care pot trece neobservate de cel care n-a trăit ravagiile acestei boli. „Tocmai *spuneam,* împreună cu Geor- ge, că...“ Da, *spuneam,* dar acest *spuneam* îl reprezenta doar

pe Sydney. „Am petrecut o minunată săptămână în Mâine, nu-i aşa, darling?“ Darling încuviinţa dând din cap, dar nu ea, ci Sydney povestea această călătorie, asezonând-o cu umor, pentru a-i face pe prieteni să râdă. El mă

asocia afectuos vieţii noastre, dar o făcea cu o gentileţe firească, din generozitate, şi nu din cauza acelei temeri, sau cel puţin datorită unui respect, din care sunt necesare câteva picături pentru orice cocteil conjugal. Nu-1 mai umbream. Căsătoriţi, am fi ajuns din nou la *My wife thinks...! My wife always says... My wife is a wonderful cook...* şi această *wife* ar fi pierdut în afacerea asta încă o bucăţică din George. îmi lipsea deja un „s“! Iar prenumele meu, chiar şi aici, continua să-mi joace feste. în anii aceia, în rândul intelectualităţii americane, George Sand era foarte la modă. în mai multe Universităţi se studia corespondenţa ei cu marii oameni ai timpului. Unul dintre prietenii noştri traducea *Consuelo,* roman pe care nimeni în Franţa nu-şi dăduse osteneala să-l citească. *Women Stu- dies* publica articole despre ea şi i se admira libertatea în iubire la fel de mult ca şi cariera. La Wellesley am descoperit că îşi scrisese prima carte la 15 ani, că romanul *Indiana* fusese un triumf, că timp de nouă ani îi oferise lui Chopin un cămin, unde el compusese cea mai frumoasă

parte a operei sale şi, mai ales, că era mică de statură şi purta pantofi numărul 35. Toate astea au răsturnat ideile mele despre devoratoarea de bărbaţi pe care ne-o prezentaseră în Franţa ca pe un gen de jandarm cu bucle negre, autoare, după o viaţă scandaloasă, a unor „romane păşu-niste“, după cum o caracteriza cu condescendenţă manualul de literatură al abatelui Calvet.

Totuşi, chiar şi aici, în America, se păstrase ceva din reputaţia de femeie depravată. „Ia te uită! Prietena ta se numeşte George fără „s“?, îi spuneau colegii noştri lui Sydney, cu un aer plin de subînţelesuri, ca şi când mi-aş fi ales eu însămi acest nume pentru a colecţiona amanţi, de preferinţă nervoşi, agitaţi şi mai tineri decât mine, neglijând treburile casnice — opinie conformă întru totul cu aceea a francezilor.

Lăsându-mă impresionată în mod prostesc de aluziile lor, îmi puneam onoarea în joc pentru a dovedi că puteam fi o intelectuală, fără să renunţ la dragoste şi nici la sacra funcţie de mamă şi gospodină. S-a întâmplat să fiu destul de robustă ca să pot interpreta cu multă uşurinţă toate aceste roluri, aşa încât Loic să pară un copil fericit, iar Sydney să se poată mişca subtil în viaţa mea. Pus la zid — unul pe care îl ridicasem ca să mă apăr —, el mă iubea suficient de mult —, dar nu cu prea multă

pasiune, mulţumesc lui Dumnezeu —, ca să-mi admită dorinţa de a trăi alături de el, dar într-un apartament separat, fără să-mi păstreze vreo ranchiună sau să otrăvească relaţiile dintre noi.

în materie de dragoste era un diletant, un epicurian, unul dintre aceia care ajung să câştige atât de bine dragostea femeilor, prefacându-se că nu o caută. îl ajuta şi fizicul, gen Leslie Howard, cu părul ondulat, în care firele cenuşii se amestecau prematur cu cele blonde, ochii căprui în spatele ochelarilor cu ramă metalică şi silueta-i înduioşătoare, de student bătrân, prea îmbătrânită pentru un student, dar tânără pentru un bărbat de 45 de ani. Printr-o întâmplare, acest nonşalant seducător intrase în viaţa mea într-o perioadă în care eram aptă să înfrunt, cu câteva precauţii, fără să mă prăbuşesc fulgerată sau să mă gudur caun teckel, ceea ce el ar fi acceptat cu eleganţa lui obişnuită, fără să aibă aerul c-o face şi fără să abuzeze de asta.

în fiecare vară mă întorceam în Franţa, uneori împreună cu Sydney, pentru ca Loîc să-şi vadă tatăl şi, mai ales, să regăsească pământul natal, iar, o dată la doi ani, îmi petreceam Crăciunul împreună cu Frédérique, soţul şi copiii ei într-un club de vacanţă de la tropice. în iarna asta, am plecat la Casamance. Aveam 33 de ani — o vârstă frumoasă —, ochi foarte albaştri sub sprâncene negre, silueta unei tinere şi un nu ştiu ce aer independent, dezinvolt, chiar insolent, în modul de a mă îmbrăca şi de a mă purta, pe care le dobândisem în Statele Unite. Frédérique şi cu mine ne dusesem până

la Dakar ca „să facem cumpărături", formulă care, în general, îi determină pe soţi s-o ia la goană, ceea ce ne-a permis să-i lăsăm pe copii cu Antoine, cumnatul meu.

Ghemuite amândouă în faţa unor mărfuri etalate în piaţa din Dakar, ne lăsaserăm seduse încă o dată de acele cămăşi largi, în culori violente, magnifice sub această lumină, dar care vor sfârşi abandonate, după ce îşi vor fi îndeplinit stagiul de feţe de masă, de draperii ori acoperitori de pat, sau încercate ca rochii de casă până în ziua în care un număr suficient de căni de porţelan fin vor fi răsturnate de aceste blestemate mâneci, atârnând ca nişte aripi frânte, absolut ucigătoare în chicinetele noastre occidentale. Cu toate astea, tocmai cumpărasem încă una, cu roşu şi galben, culori pe care le detest, ascultând de unul dintre acele aberante

impulsuri pe care le simţi într-o ţară străină, când m-am auzit strigată. Stăteam chircită pe călcâie, la înălţimea celui cu care vorbeam, dar chiar înainte de a mă ridica l-am recunoscut pe cel care mă strigase. Avea ochii de la Raguenes, gura din camera noastră de hotel, aproape de gara Montparnasse, umerii de boxer şi un anume mod de a se înfige în pământ, cu picioarele uşor depărtate... tot ceea ce reuşisem să uit şi nu regăsisem niciodată în timpul scurtelor întâlniri din Bre- tania. Foarte departe de ţară, era ca şi cum, brusc, am fi fost din nou acasă.

— George, a repetat el cu tandreţe, aruncându-mi o privire pe care nu-mi fusese dat s-o mai văd de când... de când, oare?

M-a luat strâns de mâini ca să mă ridice şi ne-am regăsit într-un fel de vârtej, lipsiţi de grai, emoţionaţi, fără s-o mai auzim pe Frederique, care, foarte departe de noi, emitea un fel de sunete şi care, în cele din urmă, ne-a târât până la cafeneaua învecinată. N-am revenit pe pământ decât atunci când am auzit clinchetul bucăţelelor de gheaţă în cele trei pahare cu anason şi am început să schimbăm între noi veşti din ţară. Apoi am trecut la informaţiile esenţiale ce rezumau drumul pe care fiecare dintre noi îl parcursese, dar vieţile noastre erau atât de diferite, încât nu mai puteau comunica. Foarte repede ne-am trezit în situaţia de a ne contempla, cu capul plecat, paharele, căutând cu disperare un mijloc oarecare de a umple tăcerea. Frederique a luat atunci o hotărâre care ne-a schimbat destinele.

— Trebuie să vă părăsesc, mai am un ultim drum de făcut. I-am promis fiicei mele să-i aduc una dintre bră- ţările de fildeş pe care le poţi găsi pe aici. Tocmai mi s-a dat o adresă. Aşa că, George, ne întâlnim la maşină, să zicem într-o jumătate de oră?

— Şi eu trebuie să plec, a încercat să spună Gauvain.

în mod logic, ar fi trebuit să răspund cu una din acele
fraze cenuşii ce nu spun nimic: „Bine, la revedere, ne vedem într-una din zilele astea,

vorbe care, la urma urmei, se potriveau situaţiei noastre.

Lozerech mi-ar fi strâns mâna şi n-ar fi redevenit niciodată Gauvain. Avea nevoie de un cuvânt pe care nu cred să-l fi putut găsi vreodată. Iar dacă l-ar fi găsit, nu l-ar fi pronunţat niciodată.

— Oh, ascultă! După toţi anii ăştia, e o prostie să ne despărţim aşa... De ce nu cinăm, de exemplu, împreună? Amândoi, vreau să spun.

— Să vezi... e şi nevastă-mea, a spus Gauvain.

— Mărie-Josee e la Dakar?

Am văzut risipindu-se perspectiva unei cine sentimentale, aşa cum mi-ar fi plăcut mie, împreună cu acest anti-Sydney, căruia n-aş fi putut să-i spun altceva în afară de faptul că fizicul lui îmi place şi acum nesăbuit de mult. De altfel, o afirmaţie de genul ăsta e întotdeauna un excelent început.

El mi-a explicat că vaporul lui se află în docuri în urma unei avarii de motor, că aşteptau piesa de schimb şi că profitase de acest lucru pentru a-şi chema soţia, pe care n-o vedea decât trei luni pe an. Continuam să rămân tăcută, iar Gauvain nu reuşea să formuleze nici o propunere. Normal. Un bărbat pragmatic nu păstrează timp de treisprezece ani o amintire atât de stânjenitoare.

— Am putea, oare, să cinăm în trei? m-am hazardat eu, încăpăţânată.

El a tresărit. Sprâncenele-i stufoase, ce deveniseră roşcate sub soarele african, s-au încruntat ca şi cum vorbele pe care urma să le rostească l-ar fi costat un efort imens.

— Nu vreau să te privesc ca pe-o străină.

— îţi place mai mult să nu mă vezi deloc? am insistat eu.

— Să spunem că ar fi aşa, a răspuns el sec.

Tăcere. Soarele cobora cu iuţeală spre orizont. Era momentul, atât de scurt, în care, încă din vremuri imemoriale, văzând cum ziua moare, omul, presimţind că acest lucru banal e un miracol, se simte străbătut de un fior. Gauvain a reluat:

— Ştii, ultima oară a fost foarte greu să-mi revin... Nu-mi place să fiu depăşit de viaţă. N-am aptitudini de acrobat.

Ştiam că era sincer, iar tandreţea ce-o resimţeam pentru acest bărbat vulnerabil şi, în secret, deosebit de pasionat, care se credea un bloc de granit, mă îndupleca să nu-1 tulbur. Şi-apoi se zice că frumoasele amintiri nu câştigă nimic dacă sunt învălmăşite. Ne închipuiam într-o cameră de hotel, încercând să recreăm magia din tinereţea noastră, eu folosindu-mă de unul din trucurile mele pe care le învăţasem de la Sydney pentru a-1 năuci şi mai tare pe acest bărbat îndărătnic şi, fără îndoială, resemnat să-şi limiteze viaţa sexuală la câteva săptămâni pe an lângă o soţie fără imaginaţie şi, în rest, la târfele de la Abidjan sau Pointe-Noire. Pasiunea nu şi-o rezerva decât pentru muncă. Nu m-a întrebat nici măcar ce predau la Welles- ley, nu vorbea decât de proiectele lui. Tocmai apăruseră pe marile clipere californiene, cu motoarele lor de 600 CV, primele năvoade triunghiulare din nylon, care, în curând, vor face ca vechile nave bretone şi vandeene, închistate în tradiţii, să devină perimate...

— îţi dai seama, năvoade lungi de mai bine de un kilometru? Acoperind o suprafaţă de 22 hectare? Nu va dura mult şi aici totul va fi pustiit! Noi pescuim tot cu momeală vie, aşa că, în mod obligatoriu, aduci mai puţin peşte. S-a dus timpul pescuitului ăsta.

— Ce vei face atunci?

— Ei bine, vom fi nevoiţi să facem la fel ca „zauţii“, dacă nu vrem să crăpăm.

Vorbea de „zauţi“ — pescari basci, spanioli, portori- cani — cu o ranchiună feroce. Ar fi vrut să fie singur pe mare. Tot ceea ce plutea pe Atlantic şi era construit în altă parte decât la Concarneau

era un vas duşman. Fiecare patron are suflet de pirat, şi Lozerech mai mult decât alţii. Toţi cei care draghează, harponează ori prind peşti sau crustacee cu năvodul, în afară de băieţii de la Nevez, Tregunc sau Trevignon, erau cel puţin vagabonzi sau, mai rău, bandiţi şi, în orice caz, devastatori şi agasanţi.

îl ascultam vorbind despre viaţa lui cu acel curaj modest şi lipsit de umor care îl caracteriza, datorat, probabil, prea îndelungatului timp petrecut pe mare. Câteva fire albe la tâmple îi accentuau aerul de băiat încăpăţânat, ce se vădea şi din expresia buzelor. în acele mici societăţi închise, cum sunt echipajele, trăind numai între bărbaţi, între prieteni, mereu aceiaşi, îndeplinind aceleaşi sarcini, suportând aceleaşi lovituri dure, amuzându-se de aceleaşi glume, împărţind beneficiul şi pierderile aceleiaşi munci, indivizii evoluează puţin. Exilul, îndepărtarea de familie, continua aşteptare a reîntoarcerii îi încremeneşte într-o stare de copilărie colectivă în afara lumii celor vii, a lumii celor care citesc ziarul în fiecare zi, care visează, merg la bistrou, se plimbă duminica. în timpul acestor ani, Gauvain se schimbase mai puţin decât mine.

Scurtul amurg de la tropice se instala ca o cortină ce coboară. Dar pe chipul bronzat ochii lui Gauvain mai păstqjp încă lumina cerului. Şi în Bretania, vara, atunci când se lasă noaptea şi farurile se aprind pe coastă, marea mai păstrează

încă refluxul zilei. Tata numea acest fenomen „lumina reziduală[1]'. Poate o dragoste reziduală mi-a dictat o întrebare pe care n-o premeditasem.

— Lozerech... spune-mi: vrei să vorbeşti doar de pescuit toată viaţa? Să nu cunoşti nimic altceva? Nu mai există nici un locşor pentru o nebunie?... în sfârşit, ştiu că e un cuvânt care nu-ţi place. Să spunem... evadare, ceva altfel, ei!

El a încasat lovitura şi a început să se gândească pe-ndelete

— Nu vreau, fireşte, să înţelegi că prin asta îţi vei tulbura viaţa; ar însemna doar să-ţi faci, câteodată, timp pentru o plăcere... să-ţi oferi un cadou, ceva neprogramat.

— Ştii, nu-ţi faci prea multe daruri în meseria mea. Poa’ greşesc, dar asta e.

Gauvain privea în depărtare, punându-şi amândouă mâinile pe gheridonul de marmură, ca două obiecte inutile, atât de nemişcate, încât mă făceau să mă gândesc la două turturele. în ţinutul lui, li se spunea „somnoroşii*[4].

— Asta e, a repetat el pe un ton în care am crezut că recunosc o umbră de nostalgie.

Oricum, atunci când cineva spune: „Asta e“, simt întotdeauna dorinţa să înjur.

— Ce vrea să spună „asta e“? Tu eşti cel care accepţi acest ceva. E doar resemnare, atâta tot. Nu cred în fatalitate, apare de la sine, după ce încasezi o lovitură.

Chipul lui Gauvain s-a întunecat. Nu prea suporta ca o persoană, oricine ar fi ea, să nege ceea ce el considera o lege a naturii.

— Lozerech, am reluat eu cu un surâs, înainte de a ne despărţi, înainte de a ne fi supărat... am vrut întotdeauna să te întreb ceva. Acum, că anii au trecut, poate ai să-mi spui: ce crezi despre întâlnirea noastră? E un eşec? O porcărie? Sau o amintire care ţi-e dragă?

— Din toate câte puţin, a mărturisit Gauvain.

A fost un timp în care aş fi preferat să nu te fi cunoscut vreodată. Dar asta, asta a trecut. De atunci, ştii, am întrebat adesea de tine când mă întorceam la Raguen^s. Dar nu
puteam să-ţi dau vreun semn. Nu îndrăzneam, şi-apoi... ce ţi-aş fi spus?

Terminam acum şi următoarele două pahare cu ana- son. Gauvain nu bea niciodată nici whisky, nici gin, iar eu nu voiam să accentuez diferenţa dintre noi alegând o băutură pariziană.

— Ei bine, închipuie-ţi că nici eu nu te-am uitat. E ca şi cum, după tine, pierdusem ceva din viaţă... ceva pe care totuşi... aş vrea să-l mai fi regăsit vreodată. Măcar să-l întrevăd. E ciudat, nu?...

— „Eşti blândă azi, la fel ca femeia dintâi", recită Gauvain, „dar nopţile-s reci". Vezi, ţin minte poemul tău. L-am învăţat pe de rost.

I-am pus mâna pe braţul care nu părea niciodată gol din cauza acelei pâsle de păr brun roşcat. Oare pielea lui mirosea încă a grâu?

— Aş da nu ştiu ce să te iau în braţe, aici, acum, a zis el cu o voce surdă, şi cum până acum totul decursese foarte calm, am resimţit aceste cuvinte ca pe o lovitură între picioare, înainte ca efectul lor să urce spre inimă.

Intram într-un soi de vârtej. Nu-i mai vedeam ochii, ci gura — semnul derutei. Dar Gauvain se încăpăţânează, loveşte mai adânc. Mai crede că poate să se sustragă.

— Haide, e timpul să plec acolo, a spus el, cu

ochii la ceasul pe care îl poartă invers, cu cadranul sub încheietura mâinii, ferindu-1 de lpvituri.

— Mi-ai zis asta de trei ori! am izbucnit eu. De fiecare dată când mă părăseşti, pleci acolo? Ce înseamnă acolo? Renunţare? Obişnuinţă?

— La dracu’! Ce altceva am putea face? a strigat Gauvain.

— Nu ştiu, dar am putea ieşi de pe şine. Nu suntem animale pe care să le duci la abator. Tu eşti acum tot timpul în străinătate, am putea să ne vedem undeva. Nu?

El mă privea, uşor uluit de întorsătura pe care o luau lucrurile.

— Te-ai schimbat, Va Karedig.

— Poate, din cauza Americii. Ştii, acolo nu te încurci cu bunele maniere, te năpusteşti, fără nici o întârziere. Femeile, mai ales. Regreţi ceva?

— Nu ştiu dacă regret, dar ştiu ce doresc să fac, şi cu atât mai rău pentru mine, a zis Gauvain, apăsat.

S-a ridicat, a plătit consumaţia, m-a tras după el în- tr-un loc ferit de neonul cafenelei şi m-a lipit de el, doar dacă, nu cumva, eu am fost aceea care m-am lipit de el. Ca toţi anii ce trecuseră, i-am recunoscut sărutul profund şi colţul ciuntit al incisivului, limba dulce pe care abia şi-o mişca pentru a lăsa veninul să se infiltreze mai bine de la unul la celălalt.

Despărţindu-ne, ne-am privit cu recunoştinţă: oare fiecare dintre noi mai deţinea asupra celuilalt această imensă şi fragilă putere? Viaţa ne mai făcea încă acest cadou?

— Haide, de data asta trebuie într-adevăr să plec, am spus eu, ca să destram încântarea. Maşina mea pleacă în zece minute.

Frederique mă aştepta. Marie-Josee îşi aştepta soţul în portul de pescari, vieţile ni se închideau deasupră-ne. Dar, din greşeală, lăsaseră să pătrundă speranţa. Am râsca doi puşti care se felicită pentru că au jucat o festă părinţilor. L-am privit apoi îndepărtându-se, cu mersul lui legănat care îmi plăcea încă de demult. Când merg, unii oameni nu-şi mişcă decât picioarele, păstrându-şi torsul ţeapăn, Gauvain îşi deplasa şoldurile împreună cu pulpele, şi umerii împreună cu şoldurile. Totul la el participa la mişcare, asemenea acelor imagini de desene animate, unde poţi vedea, când dai cu încetinitorul, cum aleargă jaguarul.

Nu ne-am fixat întâlnire pentru următoarele zile la Dakar. Nu voiam să-l revăd decât eliberat de legăturile de familie, undeva, într-un capăt de lume. Dar nimic nu-i mai greu decât să smulgi opt zile din viaţa unui mari- nar-pescar. Peştele trece pe locul întâi — să-l urmăreşti, să-l pescuieşti, să-l congelezi, să-l vinzi. Apoi vaporul. Apoi armatorul. Ceea ce rămâne e rezervat familiei şi nu lasă destul spaţiu neprevăzutului.

Ne-a trebuit mai mult de un an ca să organizăm expediţia, cu atât mai mult cu cât lui Gauvain nu-i trecuse niciodată prin minte că poţi să-ţi plăteşti un bilet de avion, pentru New York sau Kenya, pur şi simplu ca să vezi o persoană care nu e nici bolnavă, nici moartă. Pe plan

moral, vinovăţia îl costa deja destul de mult. Banii familiei erau sacri. El nu avea dorinţe.

Ar fi putut să se întâmple în Saint-Pierre-et-Mique- lon... Norocul a vrut ca totul să se petreacă în insulele Seychelles, unde Gauvain a fost trimis într-o călătorie de studiu, pentru a încerca să întemeieze aici o bază pentru pescarii de ton concarnezi. Acest alibi profesional i-a

V

îngăduit să ascundă realitatea — să nu se ştie că se sus- trăgea opt zile din sânul familiei pentru a încerca să retrăiască un lucru de neînţeles — căreia nu îndrăznea să-i spună Dragoste şi care îl tulburase deja în două rânduri. Dar şi mai greu de imaginat era faptul că o femeie parcurgea zece mii de kilometri fără alt scop decât de a face dragoste cu el. Da, cu el, cu un Lozerech! I se spusese asta... în sfârşit, de când sosise în Seychelles, cu zece zile în urmă, ezita între un sentiment de ruşine şi unul de încântare, întrebându-se dacă toată această poveste nu este cumva produsul a două minţi răvăşite, ţinând de ceva malefic, trimis de diavol.*Insulele Seychelles*

c // bsolut întâmplător — sau datorită unei impe- rioase dorinţe? —, un marinar şi o licenţiată în istorie, pe care nimic nu te făcea să presupui că ar putea fi împreună, s-au regăsit într-unul din arhipelagurile Oceanului Indian. Stăpâniţi de o dorinţă atât de intensă, pe care nici unul, nici altul nu îndrăzneau s-o numească dragoste, aşteptau în fiecare dimineaţă, neîncrezători în această atracţie, să-şi vină în fire

şi să se întrebe ce se întâmplă cu ei — lucru pe care l-aţi făcut şi dumneavoastră sau l-am făcut eu însumi când, într-o bună zi, am descoperit acel dureros mister ale cărui profunzimi numai poeţii îşi pot îngădui să le sondeze, fără ca prin aceasta să-l suprime.

N-aş putea povesti oricui întâlnirea aceea. Numai re- fugiindu-mă în spatele unui pronume mai puţin personal decât acel clasic „eu“, aş reuşi, poate, să reproduc mărturisirea lui George şi aş încerca să mă detaşez de sâ- câitoarea prezenţă a dorinţei mustind de dragoste, care este, probabil, cea de pe urmă prefăcătorie a trupului.Aşadar, în micul aeroport din insulele Seychelles, care în anii ’60 nu erau decât o simplă posesiune a coroanei britanice, un pescar aştepta o profesoară, cu sufletul plin până la refuz de îndoieli, nelinişti, remuşcări. Era însă prea târziu, căci, absolut sigur, profesoara urma să coboare din micul avion bimotor care venea de la Nairobi, iar el trebuia s-o primească tandru, cu braţele deschise, pe această necunoscută care Dumnezeu ştie ce preda acolo, în America!

în pantaloni albi de pânză, cu chipul bronzat şi fără obişnuita lui şapcă bleumarin, nimic nu-1 distingea în primul moment pe Gauvain de funcţionarii britanici în şorturi kaki şi şosete albe sau de acei pasionaţi ai pescuitului, veniţi să uite, o vreme, povara propriei bogăţii. Era singurul care nu purta ochelari de soare şi Geor- ge l-a descoperit de îndată în mulţimea care se îmbulzea pe aeroport: mai îndesat, mai voinic decât alţii, cu o privire neliniştită sub sprâncenele-i stufoase. Purta una din acele

cămăşi cu mâneci scurte — care vin bine doar la puţini bărbaţi —, de unde se iveau muşchii braţelor, numai buni să scoată într-o clipă un naufragiat, ţinân- du-1 de guler. O alesese cu grijă dintre cele mai îngrozitoare exemplare exotice: de un portocaliu strident, împodobită cu palmieri roşii şi negrese ţinând coşuri pe cap. Era un început bun! Ea i-a făcut semn, dar el a rămas nemişcat, puţin mai în urmă; nu era genul lui să se grăbească.

Nici pe ea n-o mâna graba amoroasă când, epuizată de lunga călătorie, îşi croia drum spre el, arborând un surâs
forţat. Căci în clipa aceea se întreba, uluită, ce anume o determinase să organizeze — şi cu preţul câtor greutăţi — această întâlnire atât de îndepărtată şi de costisitoare cu un străin pe care nu-1 sărutase decât o singură dată în doisprezece ani şi prin ce greşeală de distribuţie se va afla în seara asta în patul fermierului din Raguenes...

Ca să se încurajeze, a încercat să caute în grabă câteva argumente... Mai întâi, statura lui. Nu cunoştea nici un alt bărbat cu un asemenea gabarit. Şi-apoi, încheietura aceea plină de forţă care o făcea să se simtă în siguranţă lângă un marinar şi o excita la un amant, căci nu de forţă dusese vreodată lipsă Gauvain; şi părul acela des, ca un talaş arămiu, avansând chiar până spre dosul mâinilor, cu degetele rudimentar cioplite,

ţâşnind parcă dintr-o palmă rustică asemeni unei sculpturi prost degroşate, căreia artistul îi cizelase doar extremităţile.

La urma urmei, era de-ajuns să-şi imagineze că tocmai câştigase „o vacanţă în insulele visate", alături de bărbatul cel mai sexy al anului, ales din categoria luptătorilor celebri!

Ce să faci altceva când soseşti de foarte departe, dacă nu să te arunci în braţele bărbatului care te aşteaptă? Se abţinuse cu grijă s-o facă în Franţa, şi chiar în Europa... dar aici simţea acea eliberare ciudată pe care ţi-o inculcă distanţa, ce se adaugă faptului că te afli printre străini şi, bineînţeles, căldurii. Gauvain s-a destins puţin. Nu se simţea în largul lui în acest rol de turist de lux, pe care nu-1 mai jucase niciodată. Sau de soţ vesel, alt rol pe ca- re-1 dispreţuise toată viaţa. Dar dorinţa pe care a simţit-o
născându-se în el când a strâns-o pe George în braţe l-a făcut să uite, la momentul oportun, toate aceste gânduri.

Atâta vreme cât s-au aflat printre oameni, au schimbat doar câteva cuvinte anodine. Dar, în timp ce se studiau cu coada ochiului, jena lăsa loc, puţin câte puţin, acelei ciudate bucurii care, unindu-i aici pe George Fărăes şi Lo- zerech, nu putea fi decât o glumă formidabilă de care ei înşişi erau gata primii să facă haz.

Odată terminate formalităţile vamale, se

căţărară în- tr-un jeep închiriat de Gauvain şi se îndreptară spre hotel. El reţinuse două camere.

— Crezi că am făcut zece mii de kilometri ca să dorm singură? l-a întrebat ea cu tandreţe.

— M-am gândit, a răspuns el cu o mină ipocrită, că ai vrea, din când în când, să scapi de mine... să te odihneşti în linişte...

— Ascultă, s-o păstrăm 24 de ore, să vedem cum merg lucrurile.

— în orice caz, e prea târziu s-o mai putem anula, a remarcat Gauvain, practic. în seara asta, o s-o alegem pe cea mai frumoasă, cea pe care o rezervasem pentru tine.

Au contemplat-o: imensă, cu un pat mare, în stil colonial, acoperit cu plasă de ţânţari, având o privelişte vastă înspre plaja mărginită de cocotieri, ale căror frunze, clătinate de adierea brizei, foşneau metalic. întrucât nu mai văzuse niciodată Oceanul Indian, George a rămas uimită de culoarea plumburie a cerului spre orizont, în timp ce deasupra insulei se menţinea un albastru, strălucitor, împrumutând şi apei aceeaşi varietate de culori. Era atâtde diferit de cerul voalat din Senegal, cu orizontul pustiu şi înceţoşat.

S-au sprijinit amândoi de balustrada terasei, prefacân- du-se atraşi de peisaj, dar apropiindu-se imperceptibil unul de altul, în aşa fel, încât, de îndată ce braţele li s-au atins, prin vene li s-a răspândit fulgerător acea undă prevestitoare de uriaşe retrăiri. Şi gheţarul de absenţă care îi despărţea a început să se topească. Dar Gauvain nu îndrăznea încă s-o îmbrăţişeze pe femeia asta, s-o strivească la pieptul lui, s-o ia în braţe şi să se cufunde adânc în ea. Şi nici femeia nu cuteza să-şi lipească buzele de părul moale al pieptului puternic care se întrezărea prin deschizătura cămăşii, nici să-şi plimbe mâinile pe şoldurile înguste care o tulburau întotdeauna când îi privea trupul atât de puternic.

Rămân alături, ascultând cum urcă în ei acel flux în care aspiră să se înece. Li se pare că plutesc deja şi că picioarele nu-i mai ţin.

Gauvain revine primul în camera răcoroasă. El smulge de pe pat învelitoarea şi cearşaful de dedesubt, aşa încât patul apare în faţa lor ca o plajă imaculată, ca un tărâm necunoscut, unde chiar ei vor marca insulele şi continentele. Fără menajamente şi fără să-şi desprindă buzele, se dezbracă unul pe altul, în timp ce mâinile alunecă de-a lungul bustului, al coapselor, prefacându-se interesate de arcuirea şoldurilor, ajungând până jos, la curba feselor, şi, mai departe, până la sexul apărat de un smoc de păr — ceea ce îi face să se apropie în mod inevitabil —, străbătuţi de un fior, al acelui tulburător sex
pe care îl vor găsi, în cele din urmă, ca să nu-1 mai părăsească.

Se aruncă pe pat, se cercetează mai îndeaproape, se recunosc, pun din nou stăpânire unul pe altul cu gesturile unor proaspeţi amanţi, de o neruşinare încântătoare.

George, cu un surâs interior, regăseşte, lipite strâns de vintre, testiculele lui Gauvain, pe care le-ar recunoaşte dintr-o mie... în sfârşit, dintre alte şapte sau opt perechi. Le frământă puţin, mai curând din politeţe decât din interes, înainte de a trece la ceea ce o interesează cu adevărat. După contactul ciudat cu acestea, penisul pare făcut dintr-o materie mai firească, mai naturală. Pipăindu-1, ea rămâne încă o dată uimită de consistenţa lui, nici tare precum

lemnul, dar nici moale ca pluta, pur şi simplu dur şi tandru în acelaşi timp, ca oricare alt penis aflat la apogeul extazului.

Ea îl cercetează doar cu două degete — cel mare şi arătătorul —, frecându-1 uşor de sus în jos, surâzând când îl vede mişcându-se înainte şi înapoi, asemeni unui cal scuturând din cap.

Neted ca trunchiul unui cocotier, curbat în mod ciudat, aşa cum sunt uneori aceşti arbori, are o culoare bej-pal, deloc violacee, iar cuvântul „umflat" nu i se potriveşte defel. Capul rotund, acum, când a ieşit din vălul ce-1 apără, îi aminteşte de casca militară, cu marginile bombate, sculptată pe un baston, în 1944, de un soldat aflat în spitalul din Concameau. Ea îl apăsă cu podul palmei şi, pentru o clipă, teama că acel soi de canal, în

ea însăşi reuşeşte cu dificultate să introducă un tampon de vată, va fi impracticabil, şi totul va fi destinat eşecului, o invadează. Evident, e prea mare pentru ea, prea rudimentar cioplit.

— Nu aveţi acelaşi model, dar un număr mai mic? şopteşte ea la urechea lui Gauvain. Acesta nu se va potrivi niciodată...

în loc de răspuns, se învârtoşează şi mai mult! Iar ea se delectează acum cu acea uşoară teamă care o încearcă, cu graba crescândă a lui Gauvain, care luptă între dorinţa de a o mângâia la rândul său şi nerăbdarea vulcanică de a exploda pe dată acolo, în ea.

Cu tandreţe, dar îndrăzneţ, el se apropie încet, mângâind-o cu toată palma, descriind cercuri concentrice în jurul sexului de femeie care, brusc, atât pentru el, cât şi pentru ea, a devenit centrul întregii lumi, o mare în care ar vrea să se scufunde şi care să-i înghită. Ea nu îndrăzneşte să mai facă nici o mişcare de teamă să nu piardă ceva din acel vârtej care o absoarbe, tot mai adânc şi mai adânc, pe măsură ce mâna lui se apropie de marginile pâlniei. Dar atingându-i buzele lunecoase, el uită de toate şi se năpusteşte în abisul călduţ. Fără menajamente şi amânări, pierzând ritmul, mânat numai de fiara care tocmai se născuse în el şi care îi pretinde să joace după cum vrea ea, el se grăbeşte să juiseze, în curând, amândoi rătăcesc prin acea zonă ambiguă, în care dorinţa se topeşte în plăcere pentru a regenera dorinţa, fără să poţi deosebi şi fără să-ţi dai seama când începe una şi când se sfârşeşte cealaltă.

— Iartă-mă, împing lucrurile prea repede, iartă-mă, repetă el.

Dar ea îi răspunde că îl place aşa, brutal uneori; el însă n-o crede, şi tocmai acest lucru o atrage la acest bărbat, faptul că nu are acea grosolană siguranţă că femeilor le place să fie bruscate.

— Nu mai puteam să aştept, nu mai aveam răbdare, voiam să ajung cât mai repede acolo — şopteşte el —, chiar dacă te-am făcut să suferi. Iartă-mă.

— îmi place ce-mi faci, răspunde George, strângându-1 mai tare.

în cele din urmă, el se odihneşte în ea, la fel ca Logodnicul din *Cântarea cântărilor*, într-o nemişcare înşelătoare, delicios de greu. Ei îi place şi greutatea care o apasă şi pacea relativă. Curând, el îi caută iar buzele şi din nou nu mai pot vorbi, dar mesajele au fost transmise şi toate releele s-au aprins. La fel ca o cameră de bicicletă pe care o umfli din nou, George simte cum penisul

lui Gauvain, intrus acaparator, îşi reocupă locul, umplând întreg spaţiul disponibil, şi, mai mult decât atât, lipindu-se de pereţi, îi depărtează şi se repede în străfunduri, lovind mai adânc, tot mai adânc.

— Instalează-te, simte-te ca la tine acasă, îi şopteşte ea.

Bl mormăie fără să poată răspunde şi ea îi repetă că-1
iubeşte pentru că o emoţionează grozav atunci când, de puţine ori, nu se controlează şi că ea va avea grijă mai târziu de propriul ei orgasm, că-i place la nebunie să-l rateze pe muchie de cuţit, sperând încă să se producă dacă îl păstrează, acolo, la cald. Nu trebuie să se teamă
când e vorba de Gauvain, el va şti, mai târziu, să-l facă să se declanşeze. Ei îi place şi această mişcare lentă, aşteptarea care continuă în afara orelor obişnuite — la masă, mergând la plajă, stând la soare —, această dragoste fără sfârşit, când dorinţa ezită să dispară, menţinând între el şi ea acea abia perceptibilă vibraţie, pulsaţia de viaţă care dă o valoare inestimabilă momentelor petrecute împreună.

în sfârşit, un orgasm, singurul. Propria-ţi mecanică delicată a ajuns la apogeu, producând dezlănţuirea tensiunii. George nu doreşte să fie singură în seara asta nici măcar o clipă. Ea apreciază plăcerea ce le traversează trupurile şi încearcă s-o prelungească mult, plăcere care-i face

să se rostogolească în aceeaşi legănare, iluzionaţi de orbitoarea certitudine că nimic nu se aseamănă cu asta şi că, în sfârşit, întregul potenţial al simţurilor este folosit pentru a pătrunde în acel tărâm dinăuntru, care este patria noastră pierdută.

E pentru prima oară când Gauvain şi George au viitorul în faţă — zece zile. Se simt bogaţi, lenevesc, nu se grăbesc. Nu şi-au desfăcut încă nici valizele! Se ridică, clăti- nându-se. Pentru prima oară îşi vor aranja lucrurile alături, în acelaşi dulap. Schimbă priviri pline de tandreţe atunci când se ciocnesc în cameră, nu atât pentru ceea ce iau unul de la altul, cât, mai ales, pentru ce îşi dau unul altuia.

Gauvain nu şi-a adus aproape nimic pentru el în valiză; tot locul e ocupat de un năvod! Numai un maniac sau un marinar poate căra după el, în concediu, un năvod!

El pretextează că a promis să-l aducă unuia dintre prietenii săi bretoni care se găsesc aici, aşa cum se află ei în toate porturile lumii. Conan îi va împrumuta vaporaşul, vor merge împreună la pescuit, totul este aranjat.

— Ţi-ai mai adus şi o altă cămaşă în afară de asta? întreabă George, ţinând cu două degete obiectul respectiv, de un roşu veninos.

— De ce? Nu-ţi place? Am cumpărat-o de la Dakar!

— Ei bine, va fi foarte bună pentru Dakar, unde nu voi putea să te văd! Aici, îmi permiţi să ţi-o confisc? Mă face să mă uit cruciş.

— Faci ce vrei, Karedig. îmi place când te ocupi de mine. Nimeni nu mi-a spus ce să iau, iar eu nu mă pricep deloc. Şi-apoi, puţin îmi pasă, cumpăr ce găsesc.

El stă în faţa ei, magnific, bronzat, puternic, cu ochii aburind de fericire, mai albaştri ca oricând sub genele-i negre, la pragul dintre tinereţe şi maturitate, în zorii celor patruzeci de ani pe care tocmai i-a împlinit.

— Mie îmi pasă; îmi place să fii tot atât de frumos când eşti îmbrăcat ca atunci când eşti în pielea goală. Şi pentru că nu te superi, cât eşti aici, voi face să dispară, împreună cu această cămaşă, şi sandalele tale împletite! Ai bascheţi foarte buni şi, la urma urmei, poţi umbla chiar desculţ.

— Şi pantalonii, îi arunci şi pe ei?

— Vei avea voie să-i pui din când în când.

El o strânge în braţe, lipind-o de sexul lui neruşinat, înduioşat că George se poartă ca o mamă, aşa cum el nu avusese niciodată

.A doua zi s-au plimbat prin orăşelul Victoria, minuscula capitală al cărei aspect şi atmosferă, impregnate de prezenţa francezilor, nu puteau fi şterse de englezii care se străduiau în van să facă acest lucru încă din 1814. în curând, o dată cu independenţa promisă de Coroană, locuitorii insulelor Seychelles se vor grăbi să scrie pe primul lor timbru de ţară liberă „zii elwagn£es Sesel“, limba creolă atestând clar că Franţa lui Ludovic al XlV-lea a lăsat o amprentă de neuitat în aceste insule, a căror denumire pare să izvorască direct din operele lui Rameau. în realitate, golfurile Poules-Bleues şi A-la-Mouche, sau Bois-de-Rose şi Boudin, insulele Aride, F61icit6, Curieu- se, alături de Cousin, Cousine sau Praslin, dovedesc mai curând imaginaţia poetică a navigatorilor şi a piraţilor. Numai regina Victoria a reuşit să pătrundă şi să se instaleze chiar în inima acestei regiuni ce poartă numele lui Mah6 de La Bourdonnais, care n-ar trebui să i-o ierte.

O ploaie torenţială şi caldă îi urmăreşte pe tot parcursul zilei, şi numai luând jeep-ul, ca să viziteze plajele învecinate, descoperă că la 20 km de capitală soarele arzător nu a încetat să strălucească.

Maheul are faima unei zone ploioase din cauza munţilor, aşa că cei doi se hotărăsc să profite mai repede de vaporaşul prietenului Conan, originar din Auray, ca să descopere Praslinul, aflat dincolo de bariera de corali, la numai două ore depărtare

de orăşelul Victoria.

Niciodată nu navigaseră împreună, iar Gauvain este foarte fericit să-i facă lui George onorurile lumii în care se simte la el acasă. Ea îl descoperă în cea mai minunată ipostază: eficient, rapid, econom în gesturi ca un bun marinar. Se vede că a navigat pe această sărătură şi că i-a dejucat toate vicleniile... până la ultima, poate, aceea care te trimite să „dormi printre algele verzi“.

Trei averse tropicale îi biciuie, iar ei le suportă, râzând, căldura şi violenţa. George nu-şi aminteşte să fi râs astfel de multă vreme. Să râdă de bucuria râsului. Să râdă pentru că şi-a regăsit copilăria. Poate că nu ajungi să râzi cu toată gura decât lângă un bărbat cu care ai făcut dragoste, dăruindu-i-te toată, Gauvain a râs, oare, astfel împreună cu soţia lui? El a glumit doar cu ceilalţi bărbaţi la sărbătorile anunţate cu surle şi trâmbiţe. între femei, se râde pe ascuns, câte puţin: „Haide, nu e chiar aşa, mă aşteaptă treburile'[4]! După câţiva ani de căsătorie, ducând această viaţă grea de marinar, timp în care prăpastia dintre cele două sexe se adânceşte, fiecare având propriile ocupaţii, fără să comunice între ei, unul aflându-se pe mare, celălalt acasă, la uzină sau pe câmp, cei doi pierd obişnuinţa copilărească a unui râs nebun.

Apropiindu-se de Praslin dinspre est, după oarecare ezitări, aruncă năvodul în golful

Volbert, la marginea, cred ei, unui banc de nisip cu apă puţin adâncă, într-o zonă ce pare promiţătoare. Conan pescuieşte adeseori aici, dar cu un năvod remorcat.

Apoi debarcă în satul de pescari, unde li se închiriază un bungalow în ruină, acoperit cu frunze de palmier, situat pe un soi de insuliţă, denumită Liliacul, la câteva sute de metri de coastă, de care îi desparte apa celui mai frumos diamant sau, după cum obişnuieşte să se spună, diamantul cu cele mai frumoase ape. Nu te poţi instala aici decât atunci când mijesc zorii unei iubiri înflăcărate, când ştii ce ai de făcut în timpul siestelor, în orele când plouă, în lungile seri sufocate de vegetaţie, când strigătele ascuţite ale păsărilor, batracienilor şi ale altor orătănii se unesc într-un asurzitor concert.

A doua zi dis-de-dimineaţă, pentru a se duce să ridice năvodul, împrumută piroga unui tânăr Negru care urmăreşte operaţiunea cu ironie abia disimulată, uluit că Albii în concediu încearcă să facă o muncă pe care el este constrâns s-o practice întregul an! Surâsul i se lăţeşte pe toată faţa când descoperă unde şi-au aruncat „turiştii" năvodul: patru rechini, un calcan cu stropi albăstrii, rân- dunici de mare. O pradă frumoasă, dar şi kilograme de corali morţi, cu tot felul de vârfuri şi cârlige, pe care va trebui mai întâi să-i smulgă de pe fundul mării sub ameninţarea de a părăsi o plasă nouă — lucru de neconceput pentru

un marinar —, apoi să-şi petreacă ceasuri întregi ca să elibereze fiecare ochi al plasei de încâlceala cenuşie de corali friabili şi tăioşi...

în timp ce toţi trei muncesc în pirogă, cu capetele aplecate şi degetele însângerate, cu spatele expus la soare, o insectă de vreo zece centimetri, lunguiaţă şi negricioasă, se desprinde de pe un banc de nisip şi aterizează pe glezna lui George, care scoate un ţipăt.

— O sută de picioare! strigă tânărul Negru şi face un salt înainte, manifestând o cumplită panică. 4

Cu ajutorul unei căngi, el urmăreşte acel ce$a care fuge însă spre fund, timp în care se uită pe furişi cu coadaochiului, spre George, ca şi cum s-ar teme, de la o clipă la alta, să nu-şi dea sufletul. Glezna se umflă văzând cu ochii, dar George îşi face un titlu de glorie din a nu părea plăpândă în faţa lui Gauvain.

— Mă doare, desigur, înţepătura, dar o să-mi treacă, bravează ea în faţa întrebărilor înspăimântate ale băieţandru- lui care trage concluzia că „o sută de picioare" n-a fost rău.

— Dacă v-ar fi înţepat într-adevăr — zice el, cu glas sigur —, acum ar fi trebuit să urlaţi.

Oare de la ce prag al suferinţei bănuieşte el că o femeie Albă ar trebui să „urle"? George începe din nou să muncească.

Dar nu întârzie să constate încă o dată că nu e rentabil să faci pe grozava. Cei doi bărbaţi au uitat de incident şi nu se mai ocupă decât de năvod. Unde e vremea unchiului Tom, când indigenul s-ar fi repezit să-i ia piciorul şi să sugă veninul?

Hippolyte (acesta e prenumele băieţandrului negru) propune de mai multe ori să folosească cuţitul pentru a degaja ciorchinii de corali din încâlceala de ochiuri care îi strânge, dar Gauvain nu vrea să ia în seamă această eventualitate. Nu aduci daune unei unelte de lucru, In special când aparţine altuia. Hippolyte pleacă dezgustat. Hotărât lucru, albii ăştia sunt

absurzi! Pentru ei pescuitul este un joc, nu? Atunci de ce să te enervezi? Gauvain şi George lucrează încăpăţânaţi până seara în jurul plasei, istovindu-şi degetele, zgâriindu-şi mâinile, dar Co- nan îşi va recupera năvodul într-o stare impecabilă sau pe-aproape.

Piciorul însă n-a apreciat toate aceste eforturi: umflat, a devenit inform, cu pielea lucioasă şi fierbinte, străbătut de o durere acută. Gauvain se învinuieşte că nu s-a neliniştit mai devreme. Nici nu-şi dau seama că, datorită miriapodului, vor ieşi din lumea oarbă a îndrăgostiţilor, pentru a intra într-un soi de comportament conjugal.

El o instalează pe George la umbră, cu piciorul ridicat, foloseşte toate bucăţile de gheaţă din micul refrigerator cu butan ca să-i pună comprese cât mai reci, cere să fie dus la Praslin, unde închiriază o bicicletă, ca să alerge în sat pentru a cumpăra o faşă şi Synthol, se scoală noaptea ca să-i dea să bea, cu atâta atenţie şi îngrijorare în priviri, încât ei i se pare că niciodată nu i-a fost atât de bine simţindu-se rău. Au citit în ghid că muşcătura scolopendrei este dintre cele mai periculoase. Dar nici nu poate fi vorba ca această gânganie să le strice o săptămână atât de preţioasă: cu toată energia, George caută să minimalizeze durerea, să nu dea atenţie piciorului, să-l izoleze de restul corpului, pentru a se putea împotrivi veninului.

în apa mării, acest apendice, ce s-a rotunjit de

tot, atârnă mai puţin la capătul piciorului, şi ei au de făcut doar câţiva paşi ca să se instaleze în apa liniştitoare. Rămân întreaga zi pe insuliţă, Gauvain masându-i piciorul care începe să se dezumfle încet, evitând însă zona de culoare mai vineţie din jurul înţepăturii.

— Lasă-mă... ştiu ce trebuie să fac, o asigură el. La bord, patronul şi secundul servesc drept infirmieri, uneori de chirurgi — în caz de accident, de fractură sau abces.

Descumpăniţi de faptul că nu mai pot face dragoste, încearcă să facă orice altceva, adică încep să discute, să se descopere în afara celor două sexe. Şi-au vorbit, oare, vreodată despre altceva decât despre dragoste? Avansează cu multă timiditate spre această nouă lume de relaţii. Geor- ge şi-ar dori să nu mai fie un tărâm străin pentru Gauvain. Ar vrea ca el să ştie ce anume îi place ei în viaţă. Ar vrea ca el să ştie cu ce-şi petrece toată imensitatea de timp când trăieşte departe de el. Ar vrea ca Gauvain să afle de ce şi ea îşi iubeşte meseria, şi pentru asta el ar trebui să înveţe cum să privească mai bine lumea. Şi ce prilej mai bun decât arhipelagul, unde Istoria se citeşte ca într-o carte deschisă, cartea cuceririlor suprapuse ale Franţei şi Angliei, dar şi aceea a piraţilor. Gauvain n-a consultat niciodată un ghid. Pentru el, marea este un loc de muncă, o mină pe care o exploatează, un mod de a-şi

câştiga pâinea. Niciodată nu s-a gândit la celebrii marinari care au străbătut-o. Insula se află aici ca să ofere un loc de muncă — asta e tot. Bancurile de ton aşteaptă să fie pescuite, el trăieşte pe pământ ca să pescuiască, iar copiii lui vor trăi de pe urma tonului. Nu are timp să se intereseze de trecut. Curiozitatea este un lux pe care el nu şi-l poate permite. Nici măcar nu-şi imaginează că ar putea să-i placă. Dar acum, aici, este prins într-o colivie pe care n-o poate evita, şi, întâmplător, George este o absolventă de istorie. Deci, cale liberă Istoriei!

i

— N-ai citit niciodată memoriile marilor navigatori?

Ştii, la bord, cu excepţia cărţilor poliţiste şi a benzilor desenate, nu prea e mare lucru de citit. Ah, ba da. îmiamintesc că am citit ceva despre Cristofor Columb. Era o carte primită drept premiu pe care îl câştigasem la Quimperle.

— îţi voi oferi una despre istoria arhipelagului Sey- chelles, ca amintire a concediului nostru de aici. Ai să vezi că e o veritabilă carte poliţistă, cu englezi şi francezi care se vânează reciproc, rând pe rând, botezând, dezbotezând, rebotezând aceleaşi insule, instalându-şi fiecare biserica, îmbogăţindu-se, omorându-se între ei şi, ca să sfârşim, miza e câştigată mereu de piraţii celor două părţi combatante. Se pare că toate aceste insule sunt pline de comori ascunse. Aici se afla unul dintre refugiile lor, cu atât mai mult cu cât în epoca aceea insulele nu erau locuite.

— Piraţi! rosteşte visător Gauvain. Trebuie să fie mai incitant decât să goleşti o vilă!

— Mă faci să râd! Ai fi fost, oare, capabil să „faci pe piratul"? Eşti prea moral, fiule Lozerech! Deja pentru „a face pe amantul" ai întâmpinat greutăţi...

Gauvain îi dă cu tandreţe un pumn, cât mai departe de gleznă, îi place să i se vorbească despre el — i se pare un lucru neobişnuit.

— Nu, pe tine te văd mai curând căpitan în serviciul regelui, aducându-i, credincios, după fiecare expediţie, aurul şi diamantele pe care le-

ai luat de la indigeni sau de la duşmani — în cazul ăsta, nu e vorba de furt —, totul, până la cea din urmă fărâmă. Şi, drept recompensă, te văd foarte limpede aruncat în fortul-închisoare pentru tot restul zilelor, pentru că, datorită onestităţii tale, ţi i-ai ridicat
în cap pe toţi cei influenţi de la Curte... sau aruncat în mare de echipajul tău răzvrătit, pentru că le-ai refuzat un supliment de pradă.

— Mă crezi atât de prost?

— Ei... şi-apoi, pe vremea aceea, cinstea era răsplătită şi mai puţin decât astăzi. Ştii ce se plătea altădată? Să ştii să faci dragoste.

— Vezi, poate că aveam o şansă în chip de corsar! în sfârşit, după cele ce mi-ai spus, nu-mi dau seama, adaugă el, cu o grimasă de falsă modestie.

Râd. Pe acest teren, se simt minunat de egali. George îl mângâie puţin, numai atât cât să se asigure că totul e în regulă acolo şi că el e în erecţie chiar atunci când o ascultă vorbind despre Istorie.

— Nu e nici o glumă, să ştii. Francezii au cucerit Ta- hiti pentru că marinarii lui Bougainville făceau dragoste mult mai bine decât cei ai lui Cook! Regina Pomare, prost regulată de foarte britanicul pastor Pritchard, a preferat să ofere insula francezilor, după ce a petrecut câteva nopţi cu nu ştiu care Lozerech dintr-o expediţie franceză. Vreau să-ţi ofer şi

Călătoriile lui Bougainville în jurul lumii, sunt sigură că te va pasiona.

— Dar de ce nu-mi dai şi cărţile tale? Mă impresionează faptul că ai scris o carte. Pentru mine, autorii sunt oameni diferiţi de noi. *. de neatins... vezi...

— Nu, nu văd nimic! Găsesc că te pricepi chiar foarte bine să-i „atingi“ pe autori! Eu nu ştiu dacă voi reuşi atât de bine cu cartea mea. E un gen mai universitar. Şi-apoi, femeile. .. revoluţiile sunt două subiecte care nu te pasionează
atât de mult. în sfârşit, să zicem că nu te-ai gândit niciodată la ele. Nici nu ştii dacă te interesează sau nu.

— Spune-mi, acum, pe loc, încă o dată că sunt un prost!

— Dar ţi-am spus-o!

La rândul ei, George îşi însoţeşte fraza cu un pumn.

— Mă întreb ce caut cu tine! aruncă Gauvain, care ezită să ia afirmaţia lui George drept o glumă.

— Şi eu cu tine? Te-ai întrebat? Trebuie să ne spunem ziua-n amiaza mare că ne iubim, specie de prostovan pe care îl iubesc!

George îl ia de gât, îl înclină cu forţa spre ea şi, în timp ce se sărută, nu se mai gândesc la nimic.

— Dacă vrei să ştii, mă interesezi, reia

George. îmi place caracterul tău, infectul tău caracter, îmi place tandreţea ta. Eşti inteligent în dragoste; puţini bărbaţi sunt aşa, iar de acest lucru nu poate fi în stare un prostănac, aşa că vezi... Teza mea ţi-o voi trimite cu o dedicaţie compromiţătoare! Vei fi obligat s-o citeşti pe ascuns şi s-o îngropi în grădina ta.

Soarele coboară pe veranda gata să se prăbuşească sub povara arborelui de Bougainville. Uite, apropo, se gândeşte George, să-i spună că ceea ce mai rămâne astăzi de la Bougainville nu e o insulă, îrj ciuda atâtor altora pe care le-a descoperit, ci un arbust. Beau puţin cam prea mult punci creol şi George îi povesteşte viaţa de la Universitate. Vorbeşte fără dificultate, datorită tradiţiei moştenite din familie şi potrivit clasei sale. Cei din familia lui Gauvain nu vorbesc decât strictul necesar. Chiar şi cuprietenii, nu le scapă decât rare confidenţe, rostite în glumă, în serile în care s-au pilit. Nu se vorbeşte despre cei pe care îi ai în suflet. Ar fi indecent. Ca şi cum bunica Lozerech ar crede de cuviinţă să se îmbrace în altceva decât în negru, sau mama să rămână în pat într-o dimineaţă. „Treab’ asta a mers" sau „Treab’ asta a fost o mizerie!" reprezintă maximum de comunicare, punctată de reflexivele: „Aaa... da! Aşa s-ar spune!", după care, un timp, se aşterne tăcerea, fiecare gândindu-se la propria experienţă.

Dar în seara aceea, în insula Gabriel de Choiseul, duce de Praslin, moleşit de cel de-al patrulea punci, Lozerech nu mai e Lozerech. Este un bărbat care lasă, în sfârşit, să se infiltreze până la suprafaţă câte puţin din acele lucruri nedefinite pe care le păstrează adânc în el. Şi e chiar mai rău decât dragostea. Mai

răscolitor, căci să vorbească unei femei nu seamănă cu nimic din ceea ce a făcut până acum. Să-i spună vorbe grele, asta s-a mai întâmplat. Dar să mărturisească ce-i place e o uşoară violare a ceea ce are mai bun în el. George este şi ea puţin ameţită, medicamentele, alcoolul... şi asta îl linişteşte. Nu vor ieşi să cineze din cauza gleznei şi, în timp ce se îndoapă cu fructe exotice, Gauvain nu se opreşte din povestit: despre pescuitul la Dakar sau de pe Coasta de Fildeş, despre aventura pe care o reprezintă fiecare campanie de pescuit, excitarea pe care o simţi ajungând pe valul ce bolboroseşte când peştele urcă la suprafaţă, înnebunit din cauza icrelor aruncate, despre undiţa de bambus tare pe care ţrebuie s-o arunci în grabă, despre rampa de spălare ce ascunde tonului şirul celor îndârjiţi să-l urmărească — de la mecanicul-şef până la bucătar. Şi despre momentul brutal, la fel ca dragostea, da, a spus-o, brutal, la fel ca dragostea, când fiecare ridică la bord, printr-o mişcare zvâcnită din şale, tonul lui, câştigul lui, care ajunge, nu de puţine ori, până la douăzeci de kilograme, dar şi despre voracitatea animalelor şi febrilitatea oamenilor, despre sângele de pe hainele impermeabile şi pocnetul neîncetat al peştelui pe punte, despre cârligele cu colţii tociţi pentru a îngădui scoaterea cât mai rapidă a peştelui şi o nouă aruncare a

undiţei în apă.

George a remarcat deja că, de fiecare dată când vorbeşte despre meseria lui, Gauvain îşi regăseşte expresiile bretone şi accentul mai marcat, îi place să-i explice acest limbaj codat — argoul meseriei sale — privind bancurile de ton reperate, icrele utilizate pentru a pescui sardine, care vor fi momeala, la rândul lor, pentru pescuitul tonului, toată această muncă de pregătire a înfruntării... Da, e mai multă trudă decât cu năvodul, trebuie pusă fără încetare momeală în cârlige, şi nu puţine sunt pierderile, atât de rapid decurg lucrurile; în unele cazuri, se întâmplă ca oamenii să ajungă în valuri, dar asta-i treaba! Ochii îi strălucesc. Citeşti în ei stima pentru adversar, acest mare peşte de pradă care este tonul — „un animal magnific, care ştie să se apere, vei vedea! Am văzut situaţii în care treisprezece oameni au urcat la bord plase cu câte trei sute de peşti în mai puţin de o jumătate de oră. Şi încă unii mari!“

Ea spune:

-— Trebuie să fie un spectacol grandios!

El îi răspunde:

— Da, formidab'...

Grandios nu face parte din vocabularul lui.

— Dar toate astea s-au sfârşit, se poate spune, încheie el cu fatalismul caracteristic marinarilor. Armatorii sunt aceia care iau toate hotărârile,

schimbă vasele, oamenii. Noi nu reprezentăm aproape nimic. Pescuitul cu undiţa este învechit. Cu plasele de nylon pe care le folosesc ceilalţi, vor strânge acum câte zece tone de albitură pe zi. Iar noi adunăm zece tone abia în decursul unei întregi perioade dintre flux şi reflux. Da, s-a sfârşit, zice el, cu un aer pierdut. Brusc, e foarte departe de George. Vorbeşte singur.

— Dar ai câştiga mai bine pe un vas care foloseşte năvoadele! Şi ai avea mai mult confort, o muncă mai puţin istovitoare.

— Cu siguranţă, se câştigă mai mult, dar...

Nu termină ce are de spus. Nu poate să exprime în cuvinte nostalgia, gustul pentru pescuitul artizanal, unde fiecare individ reprezintă o valoare, singura, înainte ca radarul să înlocuiască flerul patronului, iar mijloacele electronice să facă inutile curajul şi experienţa.

— La treisprezece ani, pescuiam deja ton. în sfârşit, pe timpul acela era puiet berechet, altceva decât tonul lor roşu...

Cu pescuitul acela s-a sfârşit, dar n-a fost învins. Dovadă că a ajuns aici. Totul a devenit o industrie. Se vorbeşte deja despre elicoptere folosite ca să repereze stolurile de păsări ce-şi vânează hrana de la suprafaţa apei, bancurile de peşti mici care îi anunţă pe cei mari, înotând deasupra lor. Capcana se lărgeşte. Atlanticul a început să fie devastat, dar aici populaţii întregi de ton aşteaptă. Privirea i se înflăcărează. Puţin îi pasă de mediul înconjurător care se mai numeşte, încă, Natură. Lui îi place să devasteze. Asta e treaba lui. Un pirat, la urma urmei. Viitorul nu-1 interesează.

E ora unu noaptea. Gauvain priveşte în jur ca şi cum abia acum ar fi revenit pe pământ. George somnolează cu capul pe braţul lui îndoit. A vorbit singur. Dar niciodată nu şi-ar fi împărtăşit cuiva gândurile. Niciodată, nici unui frate şi nici măcar nevesti-sii. Colegilor, poate, dar numai fapte, proiecte, nu sentimente. Sentimentele sunt pentru muieri. Ce să facă dacă lângă femeia asta se descoperă un alt om şi spune ceea ce nici măcar nu bănuia că ar vrea să spună?

îşi duce încet, până la pat, frumoasa peştoaică.

— Nu trebuie să pui piciorul jos. Sângele ar coborî din nou. Am să-ţi pun o compresă şi am să te bandajez pentru noapte.

George îşi ascunde obrazul, lipindu-1 de gâtul lui. Este pentru prima dată când e purtată astfel, îngrijită, pansată, când cineva se gândeşte într-

adevăr la ea. Se abandonează nici ea nu ştie cărei plăcute stări de încântare. Ba da, ştie: în mâinile tatălui ei, infirmier-brancardier în timpul războiului, pentru că făcuse un an de medicină înainte de a trece la arte. Mâini care ştiau să îngrijească rănile. Maică-sa nu suporta să vadă sânge. îşi aminteşte mirosul fad al tincturii de iod.

— înţeapă, striga ea în mod ritual.

— Cu atât mai bine, răspundea tatăl, e semn că acţionează.

Adorm plini de tandreţe, în timp ce, poate pentru prima dată, gândurile lor se îmbrăţişează, la unison cu trupurile ce se agaţă unul de altul, ca doi copii.

A doua zi de dimineaţă, starea piciorului se ameliorase atât de mult, încât hotărăsc să facă înconjurul insulei Pras- lin. închiriază unica trăsură din insulă pentru întreaga zi; aşa va fi mai puţin obositor pentru George decât să pedaleze.

Se opresc în fiecare golf, doar cel mai mic însă, limanul Marie-Louise, le oferă cea mai mare bogăţie submarină, la numai câteva braţe de ţărm, fără chiar să fie nevoiţi să înoate, sub un metru de apă precum cristalul, într-o porţiune ierboasă, plină de peşte, printre care ei alunecă, abia mişcându-şi mâinile. Chiar în acest loc navigatorii de pe *VHeureuse Mărie* descoperiseră plantaţiile de cocotieri din Vallee de Mai, pe care o vor vizita mâine. Foarte aproape de acest loc a fost eliberat piratul La Buse, al cărui nume

englezii, incapabili să pronunţe „ii“, îl rosteau „La Bou- che“, după ce jefuise cea mai fabuloasă pradă din istoria pirateriei: pe viceregele Indiilor şi vasele sale de aur, pe arhiepiscopul de Goa şi vasele lui sacre bătute în pietre scumpe... Ei citesc împreună ghidul, lungiţi pe nisipul fierbinte, foarte departe de lumea de-acum.

în după-amiaza asta vor face din nou dragoste. E pentru prima oară când îşi oferă luxul să aştepte. E pentru prima oară, de asemenea, când Gauvain are impresia că

se dăruieşte femeii pe care o va poseda. El simte un fel de timiditate, mai mult chiar, emoţie. în ziua aceea, va accepta ca ea să-l sărute îndelung „acolo“ — după cum se exprimă el — şi va îndrăzni chiar să manifeste o plăcere intensă; dar nu va reuşi să juiseze pe buzele ei. îi e ruşine de acest gen de abandonare. în ultima clipă, el o ridică pe George deasupra lui, obraz lângă obraz.

— Te respect prea mult, îi spune el. O să găseşti că-i idiot, dar nu reuşesc să termin aşa, în gura ta.

— Ai încredere în mine, nu voi face decât ceea ce-mi place şi mă voi opri dacă voi considera că e cazul. Cu tine nu m-am simţit niciodată constrânsă să fac un lucru care nu mi-a plăcut.

— Deocamdată, nu pot. Te superi pe mine?

Gauvain linge buzele lui George, ca şi cum ar

vrea să le
spele de contactul cu penisul lui.

— Mă simt singur acolo, sus, îmi place atât de mult să tc simt peste tot. Nu te superi? repetă el neliniştit. Prefer să termin aşa, adaugă el, instalându-se încetişor între coapsele lui George, în adâncitura pe care de curând şi-a creat-o în ea, numai pentru el, şi care se închide deasupra lui. Tot mai adânc; penisul se umflă tot mai tare; două corpuri cu pielea netedă, pline unul de altul, egalizate. Gauvain rămâne nemişcat acolo, adânc în ea.

— Nu mi-ai spus dacă te-ai supărat pe mine, reia el cu ipocrizie, căci ştie foarte bine răspunsul.

Nu e momentul să-ţi spun că-mi place să fac acest lucru şi altfel! Am atâta nevoie de tine, încât nu reuşesc să ies din poziţia nr. 1!El râde cu plăcere. Râd amândoi, fiecare dintre ei deţinând copilărescul secret al celuilalt. Un secret după care poţi alerga o viaţă întreagă, îşi spune George.

El începe din nou să se mişte încet, şi dinţii li se ciocnesc când se sărută pentru că mai continuă să surâdă cu toată plăcerea profundă pe care o resimt.

în timpul scurtelor întreruperi, George se întreabă dacă va mai fi în stare s-o ia de la început. Cu atât mai mult, cu cât Gauvain îşi păstrează vigoarea chiar şi după tot efortul depus, aşa cum a remarcat când l-a văzut plimbându-se gol puşcă prin cameră.

— Atâta vreme cât te ştiu aproape, nu izbutesc să mă relaxez... E ceva teribil! Şi hohotul lui de râs copilăresc izbucneşte puternic. Iar de îndată ce-ţi vorbesc despre asta, uite ce mi se întâmplă...

El îşi contemplă duios bărbăţia. în naivitatea lui, e mândru că place şi nu resimte nici o jenă. Pudoarea e departe. El ştie bine că nu în privinţa trupului e ceva în neregulă cu el.

— Totuşi! Recunoaşte că a fost nevoie să ajungem la tropice ca să te văd preumblându-te gol puşcă! Şi să remarc această anomalie! Mai curând, animalitate.

George ia în mână sexul lui Gauvain... îl cântăreşte.

— Chiar gol, atârnă încă destul de greu... nu ştiu... vreo cincizeci de grame?

îi place să-l flateze, să-i spună lucruri prosteşti, să îngenuncheze, ca Lady Chatterly, pe care n-o cunoaşte, în faţa Divinei Maşinării, să-l mintă puţin, ca să se arate încă şi mai pasionată, pe scurt, să se poarte asemeni celei mai decăzute femei-obiect şi să dea curs liber acelei laturi de vulgaritate, de glume deşucheate pe care el nu şi-o cunoştea. Tocmai de asta îl iubeşte pe Gauvain: pentru această necunoscută pe care el o face să ţâşnească şi care îi ia locul în mod ilegal. O persoană care nu mai citeşte seara ca să se ofere cât mai curând mângâierilor lui, care se îmbracă în funcţie de criteriile lui sexuale, care îi iartă cuvintele grosolane, greşelile, tot ceea ce ar fi detestat la altul, şi toate astea din cauza voluptăţii pe care aşteaptă să i-o dea, a acestei dorinţe iraţionale, de nejustificat. Dar pentru ce trebuie să se justifice? De ce această turbare de a înţelege sexul, aşa cum înţelegi matematicile?! Sexul nu are decât un singur înţeles: el însuşi.

Toate astea sunt lipsite de seriozitate şi nici nu sunt de dorit; îşi spune George când guvernanta din ea preia conducerea. Numai împrejurările romantice au putut întreţine această vâlvătaie.

La urma urmei, nu petrecuseră niciodată zece zile împreună, dar exista speranţa că o mai bună cunoaştere a celuilalt, repetiţia *(monotonă, forţată,* precizează guvernanta) a aceloraşi gesturi va pune capăt acestei vrăji, lăsându-i doar o nostalgie plină de distincţie, mult mai potrivită cu cerinţele existenţei lor.

— *Trebuie totuşi să începi să te abţii două ore de la a-l mai dori pe tipul ăsta, spune guvernanta, încetează să-l mai priveşti cu asemenea dezgustătoare gânduri ascunse.*

— *Dar, doamnă, chiar noaptea mă trezesc la cea mai mică mişcare pe care o face şi nu-mi pot împiedica reveriile să nu se topească în voluptate, ca în acele gravuri în care aripa păsării devine, puţin câte puţin, un văl, fără să poţi distinge cu precizie clipa transformării. Şi chiar dimineaţa, în zori, când totul pare nevinovat, e de-ajuns să-i simt un deget pe piele, chiar foarte departe de zonele critice, pentru ca respiraţia să-mi devină un geamăt fericit, şi feţele noastre să se lipească, trupurile să se încastreze, sexele să se unească...*

— *Ajunge, zice guvernanta. îmi spui mereu aceleaşi lucruri. Sunt prea plicticoase...*

în fiecare dimineaţă, George se trezeşte temându-se că guvernanta a reuşit, în timpul nopţii, s-o facă să devină ascultătoare pe această adolescentă care se copilăreşte şi pe

care nimeni, în afară de Gauvain, n-a văzut-o vreodată. Dar, în fiecare zi, adolescenta de la Raguen£s se înfioară sub cea dintâi mângâiere a acestui bărbat, care se trezeşte mereu înaintea ei şi o contemplă, dormind, reţinându-se să nu-şi treacă uşor mâna peste vârful sânilor.

— Marinarii nu ştiu să doarmă dimineaţa, zice el, ca să se scuze când îşi întinde o mână spre ea, acesta fiind semnalul înfrângerii zilnice a guvernantei. O înfrângere plină de fericire, căci, de îndată ce se descoperă încă împreună pentru o zi întreagă, sunt cuprinşi de veselie.
Şi fac din nou dragoste de două, trei ori la rând, fără să se poată desprinde unul de altul. Iar când consideră că şi-au luat îndeajuns partea şi hotărăsc să meargă mai întâi la micul dejun, un gest imprudent îi răstoarnă din nou în pat.

Din fericire, îşi petrec ziua următoare departe de bârlogul lor, pe insula cea mare, iar Gauvain nu este bărbatulcare să cuteze a face dragoste afară. Seara, la cină, servesc peşti şi crustacee, într-un minuscul restaurant situat între plajă şi drumul de pământ, într-un loc unde nu se aude nici un motor, ci doar o mică orchestră indigenă — tobă, vioară, acordeon şi trianglu — care interpretează frumoase contradansuri şi cadriluri, venite direct de la Curtea lui Ludovic al XlV-lea. Cinci muzicanţi în costume felurite, vestoane ciuruite sau cămăşi tropicale, şi o foarte bătrână indigenă din insulă, cu fustă lungă, în picioarele goale, aceste frumoase picioare ce fuseseră odinioară minunate, reînvie aici, sub latanieri şi filaoşi, menuetele de pe vremea Regelui-Soare. Femeia dansează cu graţia unei marchize, dar e ştirbă, voalul îi alunecă pe umerii slabi, tivul rochiei e descusut, numai privirea-i ştrengărească e plină de umor — frumoasă şi adevărată ca insula ei. Graţie acestor muzicanţi, cei doi revăd pentru o seară timpul când marii descoperitori nu erau generali, nici oameni de afaceri încă. Dar îndată ce vor fi mai mult de douăzeci de turişti la Praslin, se vor dispensa de serviciile bătrânei dansatoare, care va fi înlocuită cu o tânără groaznică, o orchestră „tipică“ şi chitare electrice.

In seara asta, nu sunt decât şase care să asculte; iar vecinii lor sunt tot francezi, dar parcă unii fără suflet. Şi fără vârstă. Deja îmbătrâniţi.

Oare de ce? Doamna are un aspect impecabil, cu părul cenuşiu prins într-un coc, spatele drept, cu chipul distins, puţin cam lătăreţ, dar frumos, deşi marcat de o virtute prea îndelung practicată. Poartă un taior din pânză grej şi inevitabilele sandale albe. Soţul, fără îndoială fost administrator

în colonii, strivit de treizeci de ani de plictis conjugal, aşezat în capul mesei, îşi ţine fruntea plecată şi visează cu ochii deschişi.

Fiica lor, căreia nu poţi să-i dai o vârstă, cu părul vopsit într-un negru cu reflexe cafenii, este flancată de un bărbat sfrijit, care calcă deja pe urmele socrului. Tropicele n-au reuşit să le sfarme carapacea de ţestoase burgheze. Cele două femei examinează cu atenţie farfuriile, în căutarea vreunui microb indigen, apoi, încruntându-şi sprâncenele, citesc meniul, pe care nu este înscris decât peşte, şi cheamă servitoarea, ca să comande „pâine prăjită cu unt". Ei se întorc din La Vallee de Mai, de unde aduc o nucă de cocos ce seamănă foarte bine cu un fund, achiziţie pe care o regretă. Fructul a costat foarte mult, iar ei nu vor îndrăzni niciodată să-l expună în salon; e prea obscen, după cum observă acum. Numai mama şi fiica schimbă câteva fraze, pe care soţii, la intervale regulate, le aprobă ca şi când şi-ar aproba şeful. „Hotelul acela atât de plăcut, ştii, mamă, pe malul lacului Garde..„Ah, da! Dumneata îţi aminteşti, Henri?" Mama vorbeşte cu soţul ei cu „dumneata", iar pe obrazul plictisit al acestuia se citesc cei treizeci de ani în care şi-a petrecut vacanţa faţă-n faţă cu nevastă-sa, până azi, când e la pensie, această nesfârşită vacanţă... Dar nu va merge până la capăt. Precaut, şi-a „oferit" de pe-acum un atac şi păşeşte deja împleticit.

— Dar francezii, la zece mii de kilometri departe de patrie, la o mie de kilometri de Madagascar, cel mai apropiat pământ de aici, nu se pot ignora. Cunoştinţa se leagă cu prilejul discuţiei despre nuca de cocos.Fiecare fruct e numerotat, ştiţi, căci exportul este acum sever reglementat, anunţă Doamna Mamă.

— Curios, nu se găsesc decât aici, iar prinţii arabi le cumpărau altădată plătindu-le pe loc în aur datorită virtuţilor afrodiziace, spune George.

O sclipire fulgerătoare de dezaprobare luceşte în privirea Doamnei Mame la ideea de a fi bănuită că ar cultiva erotismul. Gauvain şi-a ridicat o sprânceană. Chestia îi spune ceva. Nu Afrodita, ci afrodiziace.

—Mi se pare ciudat ca prinţii orientali să fi avut nevoie de asta. Aveau dreptul să posede atâtea femei câte voiau, zice el.

Considerând că de-acum conversaţia a luat o turnură îndoielnică, cele două doamne încearcă s-o orienteze spre un subiect mai puţin scârbos.

— Numele tuturor acestor insule este minunat, nu-i aşa?

— într-adevăr, acceptă George. E foarte emoţionant că, la acest capăt de lume, se pronunţă mereu numele lui Praslin, ministrul lui Ludovic al XVI-lea, deşi acesta n-a pus niciodată piciorul aici!

— Şi atunci, de ce Praslin? sare Gauvain.

George ştie că el întreabă în bătaie de joc, dar o să-i răspundă îndată, pentru că a citit despre asta chiar azi în ghid.

— Ei bine, pentru că ducele de Praslin era ministrul Marinei şi a finanţat o expediţie cu scopul precis de a recolta aceste faimoase nuci de cocos, care încă de pe atunci costau atât de scump.

— Cel puţin, remarcă Domnul Tată, în aceste insule nu exista pe vremea aceea nici un băştinaş. Exploratorii n-au fost mâncaţi ca acel nefericit Laperouse.

— Seychelles n-a pus nici el piciorul pe-aici. Era un controlor de finanţe, cu numele exact de Moreau de Seychelles, precizează Domnul Ginere. Eu însumi sunt inspector de finanţe, adaugă el satisfăcut.

— E un nume frumos, de altfel. E un noroc că Newcor- ne sau altul dintre englezi n-au reuşit să dea un nume acestui paradis „Noua Galie de Sud“ sau „South Liverpool“.

George se simte şovină, aici, la capătul lumii, şi adoră să insulte perfidul Albion.

— South Liverpool? Creolii ar fi transformat asta în „L’Hiver-Poules" (Iarna Găinilor), zice repede Gauvain, care nu ratează nici un calambur.

El nu ştie, dar are simţul sensurilor cuvintelor şi multă agilitate pentru a-şi putea compensa

ignoranţa.

Dar francezii nu doresc să continue această conversaţie. Ei nu ştiu prea bine unde să-i situeze pe Gauvain şi pe George, acest cuplu bizar. Toţi patru îi salută cu un surâs aseptizat înainte de a-şi regăsi camerele în unicul hotel din Praslin.

— Să nu cumperi în nici un caz o nucă de cocos, îi şopteşte George lui Gauvain. Nici măcar să n-o atingi. Ai putea să mori din cauza asta!

A doua zi, se îmbarcă pentru La Digue. Zilele se scurg prea repede acum. La fel ca într-o clepsidră, când nisipul s-a scurs aproape de tot. Insula vecină e ultima lor escală. Acolo nu găsesc decât un fel de podeţ de lemn, construit pe piloni tot de lemn, unde va fi amarată antica goeletă *Belle Coraline* după treizeci de minute de traversare sub ploaie. Plouă mereu în acest colţ de paradis, iar ei au rămas tot timpul pe punte, lăsându-se improşcaţi de stropii valurilor. Dragostea, cu siguranţă, te face să redevii copil.

în La Digue nu există nici port, nici sat. Căsuţe joase, împrăştiate, o moară pentru decorticaţ nuci de cocos, acţionată de un bou, o biserică catolică şi un cimitir părăsit, unde se odihnesc morţii cu nume franţuzeşti. Se duc într-un car cu boi la Gregoir’s Lodge, unicul han

cu bun- galow-uri din această insulă în care nu există decât patru maşini, dar două mii de locuitori. Vegetaţia foşneşte sub greutatea picăturilor de apă. în cameră cearşafurile sunt umede, iar concertul nocturn al broaştelor, insectelor şi păsărilor, sfâşiat din când în când de câte un ţipăt strident, se adaugă freamătului neîncetat al frunzelor de palmier, ceea ce te face să nu poţi dormi. Drumurile de pământ s-au transformat, în perioada asta, în adevărate mlaştini, iar valurile cară tone de alge cu miros puternic, ceea ce le aminteşte de Raguenes. Dar pe coasta bătută de vânt, printre giganticele pietroaie de granit roz din această Bretanie tropicală, se ascund plaje de un alb extraordinar, bordate de cocotieri şi lagune, a căror apă verde-pal seamănă cu absintul.

Serile sunt minunate, căci vântul tace la apusul soarelui. E plăcuta oră ce precede concertul cacofonic nocturn, în faţa „sucului de fructe îmbunătăţit", cum spune Gauvain, care-1 îneacă în gin, ei îşi cheamă copilăria, atât de apropiată, dar atât de străină, şi oamenii din ţinutul lui, care devine şi ţinutul ei pe timpul săptămânilor de vacanţă. Aceiaşi oameni, aceleaşi peisaje pe care le ştiu amândoi şi totuşi atât de rar reuşesc să le vadă la fel.Au închiriat două biciclete şi fac ocolul insulei haotice, ajungând până la blocurile neregulate din granit, roase de ape, din golfuleţul Patate, unde zgomotul ruliului enorm este de-a dreptul asurzitor.

Seara se plimbă pentru ultima dată pe fâşia luminoasă de la marginea mării, oferindu-şi trupul vântului aproape lichid, apoi se îndreaptă spre patul lor, aflat foarte aproape de mal, printre foşnete şi miorlăituri.

Conan va veni să-i ia ca să-i ducă la Mane. Vor petrece ultima noapte la hanul Ludovic al XVII-lea, unde patroana va povesti pentru a mia oară legenda micului Ca- pet, fiul lui Ludovic al XVI-lea, care a sosit aici aducându-şi cu el vesela ce purta emblema Bourbonilor şi rămânând să-şi petreacă restul vieţii în această insulă sub numele de Pierre-Louis Poiret.

Mâine se vor despărţi, şi pentru ei despărţirea înseamnă a se pierde, poate, pentru totdeauna.

în dorinţa iluzorie de „a-şi face plinul“ în ceea ce-1 priveşte pe Gauvain, George ar vrea ca în seara asta să-i ceară tot, să fie mângâiată până la saţietate, potrivit indicaţiilor ei ajutătoare. în general, preferă să-i lase lui iniţiativa etapelor... căci adesea consideră, prea grăbită, că preliminariile au fost îndestulătoare şi că e timpul să se treacă mai departe. Ceva mai devreme, pentru a resimţi o frustrare delicioasă. Va aprecia mai bine extazul iubirii simţind, în acelaşi timp, o fărâmă de insatisfacţie. Tocmai această precaritate conferă extazului întreaga valoare. Iar Gauvain o emoţionează când, în cele din urmă,

se ridică în genunchi, cu chipul dureros de concentrat, cu sprâncenele încruntate, cu ochii furibunzi, ca şi cum tocmai s-ar pregăti să urce pe Anapurna, şi o trage către el cu o hotărâre încrâncenată. Fac atunci dragoste aşezaţi faţă în faţă, privindu-se în ochi până la limita suportabilului.

în seara asta nu e nevoie să-l reţină lipit de ea. El nu schiţează nici un gest de a se ridica după ce au făcut dragoste. Se adânceşte mai bine între coapsele ei umede, în parfumul tandru al intimităţii lor, şi renunţă să alerge sub duş

pentru a şterge urmele vizibile. Mărie-Jos^e dezaprobă, desigur, aceste revărsări. O dată ce ora dedulcirii a trecut, se curăţă, se aranjează şi redevine o persoană curată, care poate să-şi privească în faţă copiii. Gauvain a fost surprins prima oară văzând că George nu manifestă nici un dezgust în faţa spermei lui răspândite pe trupul ei; din contră, ea se plânge că o părăseşte, lăsând-o înfrigurată, ca să alerge sub duş. Ea nu va merge să se spele, şi asta ca să rupă cu sordidul ritual din tinereţe, de pe timpul când fiecare secundă agrava pericolele de a fi însămânţată şi când nici o apă de colonie, trimisă în jet chiar spre inima acelui loc de perdiţie, nu putea să garanteze impunitatea. Rămân deci înlănţuiţi, ferindu-se cu grijă să vorbească despre viitor.

Viitorul lor va zbura mâine în direcţii opuse. George va scrie la Pointe-Noire, post restant, ca de obicei. El va răspunde, dacă totul merge bine, la fiecare cincisprezece zile, când va ajunge la ţărm. Ca să spună ce? „E vânt puternic, Doamnă...“ Cât de trist e să iubeşti un cormoran. Cel puţin nu are de înfruntat riscuri prea mari pe mările acelea.

George nu va avea la întoarcere decât răgazul celor cincisprezece ore de călătorie pentru a se aduna, a pune fiecare bucăţică la locul ei, chiar şi sexul, ca s-o ia de la început. Da, prostule, cu

tine vorbesc. Vei cunoaşte puţin repaus. Ai multă nevoie, prietene! De zece zile, fără încetare, ai fost deranjat, frecventat, îndesat, violat şi totuşi mereu gata, ca un adevărat soldăţel! Am fost sclava ta, m-ai învins. Se mai ascund chestii de-astea sub pielea unor indivizi ciudaţi. Dar nu întotdeauna ei sunt aceia care stabilesc regulile.

V
I

Sărbătoarea s-a sfârşit, prietene!*Atenţie: pericol!*

O pune-mi că toate astea ar fi trecut repede dacă C_/ aş fi trăit cu Gauvain şi că nici unul dintre noi
nu trebuie să-şi distrugă viaţa, în special el.

Spune-mi că e o nebunie să te încrezi în trupul tău, schimbător, care poate să-ţi antreneze spiritul spre alegeri lipsite de raţiune, ce se dovedesc curând catastrofale.

Spune-mi că, dacă vreau să-i păstrez dragostea, trebuie să accept şi s-o pierd.

Căci, pentru moment, nu reuşesc să mă regăsesc. Am rămas undeva la marginea vieţii, într-o cameră de depresurizare, în care încerc să mă dezintoxic de un drog atât de plăcut — acela de a fi adorată. Revenind la suprafaţă, voi fi nevoită să mă învăţ cu dragostea bine temperată a lui Sydney, să mă obişnuiesc cu umerii lui slabi, spatele uşor curbat, indiferenţa lui, atunci când mai simt încă în palme vigoarea

muşchilor lui Gauvain, şi-i simt mereu alături prezenţa. Port cu mine, la fel ca o tânără îndrăgostită, prima scrisoare de dragoste, foaia în pătrăţele pe

CĂILE INIMII

care mi-a strecurat-o la aeroport, „pentru când vei ieşi din nou din viaţa mea“.

Mă emoţionează atât textul, cât şi scrisul frumos, de o ortografie impecabilă, ca a unui bun elev de odinioară, ce a primit certificatul de studii printre primii din departament: „Odinioară aveam impresia că toate zilele se aseamănă şi că aşa va continua să fie până la moarte... După zilele petrecute cu tine... nu-mi cere să-ţi explic. Ştiu numai că vreau să te păstrez în viaţa mea şi în braţele mele din când în când, dacă ai vrea şi tu acest lucru. Tu consideri un fel boală ceea ce se întâmplă acum cu noi. Dacă e aşa, eu nu vreau să mă vindec. Faptul că exişti undeva şi că te gândeşti la mine mă ajută să trăiesc!"

Din fericire, îl cunoşteam destul de bine pe Gauvain — sau credeam că-1 cunosc — ca să mă tem că pasiunea pentru mine i-ar putea fura

pentru multă vreme dragostea pentru meserie, deci gustul de a trăi. Marea îşi va reintra în drepturile ei prioritare, arătându-i sensul adevăratei valori, împingându-1 chiar să mă urască uneori pentru că l-am făcut să devieze de la drumul său. îi doresc acest lucru, dacă ar putea să-l ajute, căci în relaţia dintre noi, eu mă simt cea mai câştigată, deci vinovată. Am teribil de mult impresia că sufăr mai puţin decât el din cauza a ceea ce s-a întâmplat între noi, că mă bucur de atâtea avantaje pentru că savurez fără nici o remuşca- re necuviinţa.

Sydney nu ştie nimic, sau prea puţin. Nu vreau să i-1 ofer pe Gauvain pe tavă, lupta ar fi inegală, iar eu aş fi tentată să-mi trădez cormoranul, să mă desolidarizez deel, descriindu-i-1 lui Sydney, care consideră că inteligenţa primează chiar în raporturile de dragoste. El mi-ar demonstra că iubesc un sălbatic, că e o experienţă foarte şic şi, în parte din laşitate, în parte pentru a menaja orgoliul lui Sydney, aş renunţa să-i explic ceea ce mă leagă atât de profund de Lozerech, acel lucru pe care nu mi-1 pot explica nici mie însămi. Din fericire, dacă nu ştiu să mint, am mari aptitudini să fac omisiuni.

Nu fac mărturisiri decât lui Frederique şi lui Franşois. Sora mea începe să se întrebe ce mai găsesc încă în această poveste fără sfârşit şi mă îndeamnă să mă îndrept spre alte zări. E o persoană sentimentală, dar foarte serioasă, căsătorită cu un ecologist prostănac, simpatic, cu barbă, aşa cum le place să se poarte, un fanatic al campingului, al escaladărilor şi al mersului pe jos, deci, în consecinţă, furat de somn seara sau la o scurtă „petrecere" duminică dimineaţa, înainte de a o şterge spre stadion, unde îl aşteaptă prietenii. Cel puţin, aşa îmi imaginez eu viaţa lor sexuală, intuiţie confirmată de aerul înţepat pe care îl ia soră-mea când îi descriu vinovatele mele rătăciri, cu

secreta speranţă să-i destabilizez echilibrul familiei şi să grăbesc evoluţia lucrurilor spre un divorţ, pe care eu îl cred absolut necesar pentru mulţumirea ei.

— Când mă gândesc că tu îmi spuneai, pe vremuri, Frederique cu „q“! Pentru o George „Fărăes", nu-ţi lipseşte „r“-ul! îmi replică ea, reînnodând tradiţia noastră din copilărie pentru jocurile de cuvinte şi calambururi.

Franţois, în schimb, găseşte aventura mea cu Gauvain prea romantică pentru a fi considerată doar o legăturăvulgară. La fiecare întoarcere din escapadele mele, şi lui pot să-i mărturisesc tot, căci pentru mine el reprezintă, în acelaşi timp, un flirt de tinereţe, un prieten credincios, un doctor şi un bărbat care poate fi mai mult..., chiar femeie, concentrând atâtea calităţi pe care, doar în mod excepţional, le găseşti reunite în aceeaşi persoană.

Prietenilor mei americani nu le povestesc nimic, doar lui Ellen, atât de nesăţioasă, atât de avidă de aventuri pe care le împinge în mod invariabil spre sex şi care pretinde că ghiceşte pe chipul meu şi chiar după cum merg „că tocmai m-am regulat regeşte". Există o oarecare lascivitate în mersul meu, iar pe faţă mi se poate citi o stare de beatitudine idioată, care nu înşală, pretinde ea. Cum să admit că, într-adevăr, sexul este ceea ce mă atrage la Gauvain, dar că, în acelaşi timp, e mult mai mult decât atât.

Totuşi, l-am regăsit pe Sydney cu bucurie şi chiar cu o oarecare uşurare pe anumite planuri. Doream să ne citim ziarul împreună, seara, în pat, să comentăm evenimentele întâmplate în lume şi să ne reluăm disputele în privinţa artei şi a literaturii, îmi lipsiseră umorul lui, ca şi modul în care ne înţelegeam doar cu jumătăţi de cuvinte. Cu Sydney îmi reintegram mediul de viaţă, universul studioşilor, al celor care

analizează ceea ce trăiesc, care discută şi teoretizează fără sfârşit, care „îşi pun mereu întrebări", cum obişnuieşte el să spună. Lui Gauvain îi place să râdă, dar umorul îl face să nu fie în apele lui şi, cum nu se simte degajat în raport cu cei din jur, el nu-şi pune întrebări: el trăieşte şi acţionează ca un lup şi nu visează să devină altceva decât un lup. El vânează ca să trăiască şi, dacă asta53

îl face să simtă o bucurie sălbatică, e ceva în

plus. Ar acţiona la fel chiar dacă ar avea numai de suferit în privinţa scopului urmărit, nu încape nici o îndoială: trebuie să-şi hrănească femela şi micuţii, iar munca lui e sacră pentru că acesta e destinul său de lup.

O singură dată s-a abătut din drum, pentru mine, şi asta chiar din motive pe care le consideră, de altfel, puţin valabile: plăcerea şi o atracţie de neînţeles. Nu sunt, oare, chiar înşelătoriile la care recurge Diavolul în persoană?

în ce mă priveşte, sunt surprinsă atât de tăcerea adâncă în care s-a cufundat trupul meu, cât şi de nebunia de care dăduse dovadă în timpul petrecut alături de Gauvain. Aşa cum, după o beţie, nu mai suporţi să vezi alcool, mă întreb cum am putut să mă comport ca o obsedată sexual şi să resimt o asemenea fericire. Nu-i cer prea mult în această perioadă lui Sydney şi, cum suntem prea ocupaţi, nu bagă de seamă acest lucru. Trebuie să mă întorc definitiv în Franţa în iulie şi Sydney a hotărât să-şi ia un an de vacanţă ca să mă însoţească. Va trebui să găsim un apartament, să-l înscriu pe Loic la un liceu, să mut toate lucrurile pe care le-am strâns în aceşti zece ani şi, în sfârşit, să-mi părăsesc prietenii, ceea ce în Statele Unite nu e cel mai simplu lucru. Alergăm de la o petrecere la alta, şi aceste repetate luări de rămas bun sfârşesc prin a mă întrista. Dar e un ritual inevitabil în această ţară, mai curând fără cultură, căci în

America solidaritatea care leagă întregul corp de profesori ţine puţin de francmasonerie, făcând din noi membrii unei familii afectuoase, dar
exigentă, susceptibilă şi foarte conformistă. Doresc să regăsesc individualismul francez, acel treacă-meargă, lipsa de spirit civic, rivalităţile interne ridicate la rangul de adevărată artă...

Nu voi regreta cu adevărat decât un singur cuplu, El- len Price şi soţul ei, Alan, amândoi profesori la Universitatea din New York. Pe ea, mai ales, eficientă, pragmatică şi dotată cu acel simţ al afacerilor de care, chiar aici, intelectualii nu dau dovadă. în plus, Ellen e de o frumuseţe perfectă, tipic americană: atât de lipsită de imperfecţiuni, încât creează un sentiment ireal. Blondă, cu ochi albaştri, îţi dai seama că se hrăneşte cu cele mai bune alimente, vitaminizată, psihanalistă până în cele mai mici detalii, obişnuieşte să considere bogăţia şi confortul ca un dat, suferinţa ca o boală, luată global — cel mai pur produs al tehnologiei Statelor Unite.

Ea lucrează de doi ani la o carte asupra juisării la femei, care se va intitula foarte simplu: *Orgasml* Faptul că e profesoară la Universitatea din New York şterge orice urmă de bănuială că ar fi vorba de pornografie şi îi permite astfel ca, sub alibiul unor *Studii despre femeie,* să trimită chestionare de o îndrăzneală şi o precizie tulburătoare miilor de femei de toate vârstele şi chiar să obţină o bursă pentru cercetări asupra acestui subiect, ceea ce în Franţa nici nu s-ar putea imagina. Acest cuvânt — orgasm — şochează încă în Franţa anului 1965, dar în America el are o rezonanţă cvasiştiinţifică. Văzân- du-mă frământată de o „problemă" — totul, aici, constituie o problemă şi totul trebuie să se rezolve sau să seamelioreze —, ea se grăbeşte să-mi trimită prima versiune a cărţii ei, încredinţată că mă va ajuta să mă bucur din plin de Gauvain.

— Trebuie să verifici dacă totul e OK în privinţa asta, îmi spune ea foarte serios, deosebit de generoasă cu acest OK american, care vrea să spună totul şi nimic, care serveşte să spui „da", „poate", „totul merge bine", „frumos", „lasă-mă în pace", „vom vedea" sau „pe curând"! Ea se consideră cu bucurie prima exploratoare a continentului negru, după părerea ei Kinsey optând pentru o viziune prea statistică a sexualităţii feminine. Cât despre

sexualitatea masculină, cu o seară în urmă a declarat, cu prilejul unui colocviu, în faţa colegilor stupefiaţi, că e de o atât de rudimentară simplitate, încât nu merită să i se dedice mai mult de zece pagini.

Scontam că voi găsi măcar în cartea ei răspunsul la întrebarea pe care atâtea femei şi-o pun:

— Oare, într-adevăr, juisez aşa cum trebuie?

— Dar, înainte de toate, cum ai putea să defineşti orgasmul? Cu o îndrăzneală formidabilă, Ellen propune: „Un val enorm care ia naştere în degetele picioarelor...". La dracu’! Valul meu se naşte, prosteşte, chiar în porţiunile aşa-numit ruşinoase, înţelegând prin asta şi coccisul, se umflă şi culminează în această singură regiune, golind zonele nobile de prerogativele lor şi obligând creierul să nu mai gândească, doar să simtă. Şi chiar atunci când mi se mângâie sânii, manevră care pune în mişcare în mod automat procesele „ruşinoase", senzaţia se repercutează în jos. „Down under", cum se spune despre Australia.Bucură-te, comentează Ellen, asta dovedeşte că faci parte dintre cele 60% dintre femei ale căror *sfârcuri* sunt erogene.

Cuvântul *sfârc* nu are nimic erogen în el. E adevărat că „mamelon" şi „bumbul sânului", cu conotaţiile lor de te- tină sau de mercerie, nu sunt mai expresive. Aflu cu această ocazie că *sfârcurile* sunt sensibile la stimulare numai la 10-15% dintre bărbaţi. Bieţii! Dar ea eşuează când îmi descrie modul de propagare a acestei unde care coboară de la sân spre sex. Printr-un nerv, chiar nervul ruşinii? Printr-o linie de forţă chinezească? Un traiect mental?

— Spuneam că, în dragoste, totul devine sex, cum ziceţi voi în Franţa. E o expresie foarte

frumoasă, declară Ellen.

Cartea ei a avut cel puţin meritul de a mă linişti în privinţa acestei „ejaculări feminine", a cărei descriere extaziată, făcută de Sade şi tovarăşii săi, am remarcat-o cu un complex crescând: „Ea se descarcă abundent, cu furie. Această inepuizabilă cuvă de regulat, pe care părea s-o aibă de rezervă… Ea inundă de trei ori la rând penisul marchizului…" La naiba! Suntem, oare, infirme în privinţa acestei descărcări, eu şi cele câteva prietene pe care am îndrăznit să le întreb?

— Nici gând, m-a asigurat autoarea. Anchetele dovedesc că fenomenul n-a putut fi observat decât la foarte puţine femei şi numai absolut întâmplător.

Uf! Nici o glandă din această regiune, cu excepţia glandelor lui Sk£ne, n-ar putea produce o cantitate

apreciabilă de lichid, mă încredinţează Ellen fără drept de apel, disecând vaginele la fel cum procedează un geograf cu resursele bazinului fluviului Volga.

Mă mai stăpânea o nelinişte: clitorisul de trei degete pe care îl descriu autorii erotici şi câţiva etnologi.

— Fantasme masculine, afirmă Ellen, dar şi ignorarea crasă a anatomiei feminine, precum şi a mecanismelor de mărire a vulvei.

— Aaa, bine!

Totuşi, cercetările lui Ellen nu aduc nici o explicaţie în privinţa „umflării“ inimii şi cartea ei are mai multe puncte comune cu reţetele de bucătărie sau cu un manual de bri- colaj decât cu reflecţia filosofică asupra plăcerii. Nu îndrăznesc să-i semnalez că Cowper Powys sau Reich explică şi valorifică ogasmul, toate genurile de orgasm, fără a cădea, la fel ca ea, în

exacerbarea rolului pe care îl are sexul.

— Câte orgasme ai numărat în săptămâna pe care ţi-ai petrecut-o împreună cu Lozerech, de exemplu? mă întreabă ea la întoarcere, sigură că mi-am notat acest lucru.

Când îi răspund că amintirile mele sunt foarte vagi şi că eu apreciez, uneori, şi acel timp cât durează slalomul ce te duce pe furiş spre sosire, dar şi clipa însăşi a sosirii, mă priveşte uşor compătimitoare. Este un parcurs pe care nu poţi să-l prevezi cu exactitate, care te va purta, poate, cu sufletul la gură, imploratoare sau exasperată, până la ultima poartă, care conferă întreaga valoare juisării

finale, diferenţiind-o de plăcerea solitară pe care o poţi obţine dacă vrei cu orice preţ, cu doar un minim efort şi cu ajutorul a două sau trei fantasme învechite, ieşite din fundulo

rascop CĂILE INIMII

unui sertar, şi pe care nu îndrăzneşti să le mărturiseşti nimănui.

Trebuie să concluzionăm, fără îndoială, că dorinţa nu are o configuraţie descriptibilă şi că un trandafir nu e un trandafir. E într-adevăr o fericire să nu-i displaci lui Ellen.

E întotdeauna periculos a încerca să transplantezi un amant pe care îl ai de mai multă vreme.

întoarsă în Franţa, încep să-l văd altfel pe Sydney. în State, el şi Loic erau elementul esenţial al vieţii mele: îmi ţineau de cald. Aici mi-am regăsit familia, prietenii din copilărie, ziarele, chiar cele mai de prost gust, care îmi vorbeau despre nenorocirile lui Guy Lux, despre sabia academicianului Joseph Kessel, despre

afacerea Naessens sau Bettina, bârfe într-adevăr franţuzeşti, mult mai pasionante pentru mine decât divorţul Lanei Turner, greutatea lui Elvis Presley sau escrocheriile lui Frank Sinatra. Aproape că-i găseam lui Sydney o înfăţişare de ţărănoi texan!

Bineînţeles, toate astea nu dovedesc decât reaua mea credinţă, cu atât mai evidentă, cu cât Sydney s-a cufundat, cu un veritabil deliciu, în supa lui favorită de cultură, Noul Roman francez, căruia nu-i reproşează decât că se numeşte încă „roman". În sfârşit, el se află chiar în locurile unde s-a născut acest gen literar, în raport cu care toate celelalte genuri par perimate. Respiră mireasma Noului Roman şi descoperă personalităţile autorilor acestui gen, tovarăşi buni de chefuri sau plicticoşi teoreticieni, la fel cum poţi întâlni peste tot, şi care nu poartă semne distinctive sau veşminte deosebite. Bănuiesc că asta îl face să fie uşor dezamăgit. în acest an, se va putea însă consacra operei pe care a proiectat-o de ani de zile şi care va fi demnă de modelele urmate, căci va încerca să scoată din ea orice scânteie de viaţă, datorită căreia ar putea risca să fie asimilată unei lucrări romaneşti.

Deja de mai mulţi ani, graţie complicităţii universitarilor americani, el se refugiase în acea crisalidă ce-i oferea o siguranţă absolută, născută din dispreţul pentru literatura de succes. Privind cu ochii lor, remarca doar autori ce nu beneficiau decât de vânzări neînsemnate şi a căror lecturare te plictisea îngrozitor, culmea acestui gen fiind reprezentată de un recent roman „structuralist", al cărui erou, pentru mai multă siguranţă, avea ca prenume „Structura" şi din care Sydney voia să se inspire. Am început să-l citesc şi eu, animată de cele mai sincere sentimente de bunăvoinţă, care s-au risipit însă pe măsură ce întorceam paginile, *hotărâtă* să continuu — şi să ajung până la cuvântul „sfârşit" — numai datorită unei fărâme de disperare care îmi mai rămăsese din ceea ce se cheamă voinţă.

Sufeream, oare, indirect influenţa lui Gauvain? Nu reuşeam să mai cred în sinceritatea, în

spontaneitatea lui Sydney atunci când căuta să justifice austeritatea romanului său, sărăcia de idei şi absenţa oricărei schiţe de caracter sau a oricărei bănuieli de acţiune, izvorât din- tr-o ambiţie riguroasă, în slujba unei literaturi pure. Nu reuşeam să văd decât dezolante tonuri de cenuşiu. Alternativa era fie să mă consider inaptă pentru o judecată,
fie să-i tratez pe Sydney şi pe tovarăşii săi drept farsori, dar nişte farsori extrem de serioşi... Ei îmi iertau lipsa de entuziasm; la urma urmei, nu eram decât o absolventă de istorie.

în vara aceea, ne-am luat doar cincisprezece zile de vacanţă, pentru studiu, pe care le-am petrecut la Frederi- que, în Bretania, eu — ca să-mi pregătesc cursurile pe care trebuie să le predau la Paris, odată cu începerea anului şcolar, şi să lucrez la cartea pe care PUF mi-o comandase, după teza mea „Femeile şi Revoluţia".

Când mi se întâmpla să-l întâlnesc pe Gauvain la Ra- guen£s, schimbam doar câteva fraze politicoase. Dar felul în care ne priveam ne asigura că noi eram cei care, în alt timp, în alt loc, ştiam atât de bine să ne strângem în braţe, că într-adevăr noi eram aceia care ne-am scris, toată iarna, o corespondenţă a cărei principală calitate nu o constituiau politeţurile. Căci am continuat să ne scriem: el trimiţându-mi la Pointe-Noire mici însemnări zilnice, pe care le expedia, toate împreună, la un interval de douăzeci sau douăzeci

şi cinci de zile, când vaporul lui acosta ca să se aprovizioneze cu alimente şi benzină şi să descarce peştele, iar eu scriindu-i la post-restant scrisori pe care nu reuşeam niciodată să le coordonez cu ale lui — zadarnice tentative de a întâlni un cormoran care stătea mereu cufundat în adâncuri.

într-adevăr, această corespondenţă nu reuşea decât să pună în evidenţă ciudăţenia relaţiei noastre. Gauvain nu lăsase urme vizibile în viaţa mea şi nici nu ştia nimic despre locurile unde trăisem în afara casei mele di

ncopilărie. El nu este decât viaţa pe care o visez, iar eu îi scriu despre un tărâm unde totul e posibil şi nimic nu e adevărat. Dar ţin la acest schimb de scrisori: prestigiul scrisului, al oricărui fel de scriere, acţionează, cu condiţia să posezi un minimum de tehnică, şi asupra cuiva care, cu puţin înainte, mai credea că a scrie înseamnă doar să „dai veşti“. îl oblig să se „strice" treptat, fără să-l şochez, numai cât e necesar pentru a trezi în el acest gen de plăcere, întrucât celelalte ne sunt, pentru moment, refuzate.

Plănuim să ne regăsim la Casamance pentru o săptămână sau două, când campania lui de pescuit ton se va apropia de sfârşit, înainte de a se întoarce să-şi întâlnească familia la Larmor. Obligaţia de a ne vedea departe de habitatul fiecăruia nu-mi displace, căci se adaugă acelui aspect ireal al istoriei noastre, fără îndoială condiţia ei de supravieţuire. •

întâlnirea este deja fixată pentru sfârşitul lui aprilie la Dakar, de unde vom coborî spre Casamance; aici ne aşteaptă un vaporaş închiriat de Gauvain.

Dar, pe 2 aprilie, Mărie-Josee a fost victima unui grav accident de maşină, pe drumul spre Concarneau, iar ultimul fiu, Joel, având fractură de craniu, a fost transportat în comă la Rennes.

Fără un cuvânt în legătură cu sentimentele lui faţă de mine, aşa cum făcea de obicei, Gauvain

mi-a telefonat la Paris ca să mă anunţe, pe un ton sec, că nu mai putem să ne gândim la o plecare împreună şi nici să ne vedem, adăugând totuşi: „pentru moment". Era nevoit, desigur, să-şi petreacă întregul concediu, de trei luni, la Larmor. „îţi

voi scrie, a spus el în final, înainte de a închide repezit telefonul. Convorbirile telefonice costă scump din Senegal!"

Neîndoielnic, inconsistenţa relaţiei noastre mă face să nu resimt imediat, în viaţa mea reală, decepţia şi durerea ce afectează existenţa pe care o trăiesc în vis. Apoi trebuie să mărturisesc că, într-un fel, mă simt uşurată că pot recupera această vacanţă de Paşti în folosul lui Loi'c. Timpul dedicat iubirii este mereu în detrimentul preocupărilor materne sau profesionale, ceea ce te face să te simţi în permanenţă vinovată. încă nu-i spusesem nimic lui Sydney... Mi-a părut bine că n-o făcusem. Laşitatea este, uneori, răsplătită.

Această schimbare de program îmi va permite, de asemenea, s-o primesc pe Ellen, care debarcă în Franţa, mai mult ca oricând specialistă în orgasm. Cartea i se vinde foarte bine în America, dar căsnicia ei e la pământ. E greu, uneori, să digeri succesul soţiei tale, cu atât mai mult, cu cât e bazat pe sex şi este plin de anecdote-exem- plu în care falusul lui Al nu

este, întotdeauna, eroul! Aşa că el este privit cu ochi lubrici ori cu milă: oare el este acela care practică „încrucişarea chinezească", vibrarea accelerată a încheieturii? Lui i-a dat Ellen acea lovitură pubococcigiană, descrisă la pagina 74?

Orgasmul începea să fie la modă în Franţa după recenta traducere a *Raportului Kinsey,* şi ea spera ca, în consecinţă, să-şi poată traduce cartea... Alerga pe la posturile de radio, pe la magazinele de femei şi pe la ziare, unde îndrăzneala ei, susţinută de argumente, amestecul de naivitate şi cinism, accentul american şi chipul de păpuşă candidă au făcut minuni. Ellen a organizat la noi acasă seri demonstrative, mizând să adauge cărţii sale un capitol asupra orgasmului latino-creştin. Acest gen de conversaţie, alunecând spre plăcere, îi furniza prilejul unei munci practice deloc neglijabile, căreia căuta, generoasă, să ne asocieze pe mine şi pe Sydney.

Dar eu constat, poate nu fără regret, că amintirea lui Gauvain mi-a rămas bine încastrată în trup pentru a nu lua parte activă la aceste jocuri.

Totuşi, cormoranul meu nu mi-a mai scris de la accidentul soţiei sale, şi asta, sunt încredinţată, doar ca să se pedepsească. Astfel simt primitivii nevoia de ispăşire. După Gauvain, totul e trecut pe răboj acolo, sus, şi într-o zi trebuie să plăteşti. Această zi a venit pentru el; de altfel,

este gata să plătească. Şi soarta îl copleşeşte aşa cum îi place să facă cu cei ce se oferă loviturilor ei şi nu socotesc că şi fericirea este un dat. Pentru Lozerech, norma- litatea este să fii nefericit.

Marie-Josee s-a întors la Larmor, dar va trebui să mai rămână câteva săptămâni în pat, prinsă într-o mânuşă de ghips. Joel este în afară de pericol, dar suferă de tulburări psihomotorii şi nu va mai avea, fără îndoială, o viaţă normală. Mama lui Marie-Josee a venit să se instaleze lângă fiica ei ca s-o îngrijească, aducându-1 şi pe soţul ei orb. Nu vor mai pleca de-acum. în jurul lui Gauvain, familia, Bretania, greutăţile s-au adunat, strângându-1 într-un fel de platoşă prin care cuvintele mele nu vor mai putea ajunge până la el.

După patru luni de tăcere, în ajunul plecării în Africa, mi-a trimis o scurtă scrisoare, cerându-mi iertare pentrucă nu ştie să fie egoist. Văzându-i scrisul mărunt pe plicul gălbui, de proastă calitate, m-am emoţionat mai mult decât aş fi vrut: „Karedig, vreau să ştii că tu eşti ceea Ce a fost mai bun în viaţa mea“, scria el pe obişnuitele foi liniate, de format mic, din acelea pe care le găseşti în micile bufete cu răcoritoare. „La fiecare dintre întâlnirile noastre îmi spuneam că ăsta era pentru noi capătul drumului. îmi cunoşti fatalismul exagerat. Viaţa nu mi-a făcut daruri. Mă gândesc, uneori, cum ar fi putut fi dacă prejudecăţile familiei tale şi refuzul tău de altădată de a mi le mărturisi nu ne-ar fi dus acolo unde ne aflăm. Păstrează-mi un loc cât de mic în inima ta. în ce mă priveşte, «me ho Kar». Vei căuta în dicţionarul tău breton. Şi acest lucru va fi mereu la fel. Dar viaţa nu a vrut să se întâmple aşa“.

Nu i-am răspuns, pentru că nu-mi spunea dacă se va mai duce la post-restant să-şi caute scrisorile. Şi-apoi, a-1 îndemna să mă iubească mi se părea o escrocherie. Cum să-i pretind o dragoste care îl îmbolnăvea din cauza remuşcărilor, în timp ce mie îmi dădea o raţiune în plus să trăiesc?

O dată cu trecerea lunilor, mi-am concentrat din nou, parţial, asupra lui Sydney sentimentele păstrate pentru Gauvain. Rezervi adesea cea

mai bună parte din tine pentru aventura pe care o trăieşti, cu toate că ţi-e interzisă. Am lucrat din nou, împreună, asupra textului francez al cărţii sale, care a apărut în primăvară la editura Stock. Nu se aştepta la prea mult, în afară de stima prietenilor şi a câtorva critici care îl admirau. Cel puţin, aşa mi-a mărturisit.

în ce mă priveşte, mă împart între noua mea muncă şi reaclimatizarea lui Loi'c într-o ţară care nu mai e a lui. Nu trăieşti zece ani în America, la vârsta la care se nasc sentimentele de admiraţie şi raţiunea de a exista, fără importante consecinţe. Din fericire, Jean-Christophe mă şecondează. Cu noua soţie a avut două fete şi este dezolat, în secret. Fiul lui şi-a recâştigat prestigiul, şi mă regăsesc alături de el fără ranchiună şi amărăciune, în acea stare de afectuoasă indiferenţă pe care nu poţi s-o experimentezi decât alături de un ex-soţ. îmi dau seama că acum aş şti să mă înţeleg cu el. Când oamenii nu te mai impresionează, aşa încât eşti în stare să-i manevrezi, şi când nu mai ţii la ei, atunci ai putea să te faci iubit.

Mă apropii încet şi cu Sydney de aceste zone. Vânt calm, mare frumoasă. Dar calmul are 35 de ani; aceasta e, oare, valoarea supremă? Poate, dacă mă uit spre cuplul Ellen — Alan, care sunt în curs de divorţ; ea, plină de entuziasm, el, amărât şi dezgustat de sine însuşi, sau la tandrul cuplu Franţois — Luce, în privinţa căruia

nenorocirea a luat forma unei minuscule tumori aflate în sânul stâng al lui Luce. Aşa pare să fie dacă îmi imaginez ataşamentul strivitor care îl leagă pe Lozerech de Mărie-Jos^e, dărâmată de infirmitatea fiului lor.

VII

Trebuie să considerăm, aşadar, că fericirea este acest echilibru afectuos, dar lipsit de pasiune.*Disneyland*

f7) ot trece, uneori, ani şi ani fără ca doi amanţi L/ să devină străini. De la prima privire, George şi Gauvain au ştiut, datorită unei neştirbite certitudini, că aceşti trei ani, alcătuiţi din atâtea şi atâtea luni, atâtea şi atâtea săptămâni, n-au fost, pentru ei, decât un lung antract.

De data asta, el a fost cel care a rupt primul tăcerea, în- torcându-se după o campanie mai grea din acel îndepărtat colţ al Africii, unde se simţea atât de departe de rădăcinile lui, de burniţa Finisterului, de mireasma oceanului familiar. Lipsit de o casă călduţă, care să fie a lui, şi de braţele bine cunoscute, a simţit brusc dorinţa să se plângă de singurătate. Şi cui să-i mărturisească acest lucru indecent, după cum considera el dezamăgirea, dacă nu celei care

VI
I

ştiuse să-l asculte şi în trecut?

Scrisese chiar două pagini ca să spună că lucrurile nu mergeau prea bine, dar că trebuiau făcute, că pescuitul nu prea dăduse roade în iarna aceea şi că dacă pentru atâtde puţin trebuia să-ţi pui din greu fundul la bătaie şi să duci o viaţă de ocnaş, atunci era mai bine să te întorci acasă şi să cultivi cartofi.

Nici pentru George lucrurile nu mergeau prea bine dinspre partea inimii, aşa că, în urma câtorva scrisori, s-au simţit cuprinşi de dorinţa de a se revedea, de a dormi împreună, de a se adăpa la izvorul dragostei lor, chiar dacă numai pentru câteva zile.

Problema era că Gauvain nu vedea cum va putea aduna, din micul beneficiu, pe care-1 scosese în urma campaniei de pescuit din iarnă, suma necesară. George, pe de altă parte, dispunea de puţini bani în anul acela, dar, după lungi tratative, l-a convins să accepte un împrumut de la ea; asta i-ar fi permis să-şi cumpere un bilet de avion pentru Jamaica, unde Ellen Price le oferea apartamentul ei. El a insistat asupra intenţiei de a-i rambursa suma lunar, neputând să accepte ideea de a fi „întreţinut de o feme- ie“, aşa cum spunea pe un ton solemn.

Gauvain nu avea nici timpul, nici imaginaţia, nici relaţiile cu diverşi prieteni necesare pentru a organiza acest gen de complot, şi George a fost aceea care s-a angajat să pună la punct delicatul

mecanism ce trebuia să-l aducă pe el din Africa şi pe ea din Montreal — unde ţinea un ciclu de cursuri —, la un interval de numai câteva ore, pe aeroportul din Miami, unde îşi dăduseră întâlnire.

Ajungând prima, în timp ce se plimba încoace şi încolo prin faţa culoarului cu pereţi de sticlă, pe unde urma să apară Gauvain, dacă totul se desfăşura conform previziunilor, George se întrebă încă o dată ce forţă îi mâna pe
amândoi. *„A curuluispunea guvernanta.* Cu siguranţă. Dar de ce tocmai acela? Era plină Africa şi Europa de tot soiul de funduri, pentru orice gust. Cu toate astea, cu cât viaţa continua să se scurgă — George urma să împlinească 38 de ani —, cu cât experienţele ei în dragoste erau mai neînsemnate, aproape inexistente, cu cât acest contact cu organele sexuale masculine, aparţinând diverşilor proprietari, o determinau să apeleze tot mai des la minţile ce se făleau că pot să comande aceste organe, cu atât mai mult relaţia ei cu Gauvain i se părea într-adevăr unică.

Mai mult chiar, ea descoperea că sexele nu sunt reductibile la stăpânii lor. La intelectualul plin de umor, poţi găsi un simplu ciocan-sfredel, seducătorul poate fi un adorator al propriului penis, iar ţărănoiul poate ascunde un magnific expert.

Un asemenea expert aştepta George, ca să ia

împreună un charter pentru Kingston. Va petrece, împreună cu Gauvain, zece zile în apartamentul pus la dispoziţie de Ellen. Ca mulţi dintre colegii lor de la Universitatea americană sau canadiană, Al şi Ellen îşi cumpăraseră, cu câţiva ani în urmă, o casă de vacanţă la Montego Beach Club, un imens condominium semiluxos, cu o terasă aflată deasupra unei plaje tot atât de vaste.

— Este exact ceea ce-ţi trebuie. M-am folosit de apartamentul ăsta in circumstanţe asemănătoare, îi spusese Ellen, care nu era niciodată mai fericită decât atunci când încuraja adulterul.

Descoperind însă, câteva ore mai târziu, impozantul adăpost inserat într-o suită continuă de clădiri, toate la
fel de strivitoare, pentru o clipă George a fost cuprinsă de panică. Cum va petrece aici zece zile fără altă preocupare decât: „te ţin de..mă ţii de...“? Gauvain nu va regreta că s-a împrumutat? Vor fi dezamăgiţi unul de altul? în mod fatal, va veni şi ziua aceea. La 38 de ani, începi să-ţi faci griji în privinţa trupului şi să-ţi descoşi „cunoştinţe- le“ de douăzeci de ani, pe care le numeşti „prietene", ca să te informezi asupra problemelor legate de sex, de ceea ce le place bărbaţilor şi să afli cum procedează femeile în zilele noastre.

Datorită acestei îngrijorări copilăreşti, George s-a hotărât, pentru prima dată în viaţa ei, să vizioneze filme porno. Aici, la Montreal, atât de departe de casă — unde în fiecare an petrece câte o lună, cu prilejul unui ciclu de cursuri ţinute la Departamentul de Studii Feministe al Universităţii Laval —, se simte la adăpost. Iese însă consternată. Să vadă pe ecranul gigantic, alături de prietenii care fac glume, derularea monotonă a aceloraşi posturi, i s-a părut ceva vrednic de milă, iar sexualitatea — un lucru lipsit de importanţă. Aşa considera ea acum, la anii când avea impresia că bătrâneţea nu era prea departe. Cel puţin, să mai existe dorinţa, altfel cum am suporta să îmbătrânim?

Ajunsese deja la vârsta când o lungă călătorie, după o lună de muncă intensă, într-un climat care te punea la încercare, nu-ţi mai convine. Şi, colac peste pupăză, în timp ce zbura spre Miami, citise într-o revistă-magazin un amplu articol privind proasta opinie pe care femeile o au despre sexul lor. 40% dintre ele le clasau la rubrica„mai curând, dezagreabilei Cum îl va găsi Gauvain pe a ei? Dar existau, oare, în mod obiectiv, pizde cu adevărat frumoase, absolut fermecătoare, şi asta nu doar în ochii unor idioţi prea înamoraţi de femeia lor? George avusese mereu îndoieli în legătură cu acel „rai al plăcerii", cum spuneau prietenele ei din Quebec, şi credea că dragostea nu reuşea să dureze decât pentru motivul că bărbaţii n-o luau cu adevărat în seamă. Iar cei care încercau cu adevărat s-o facă, autorii erotici, nu puteau decât să-i alimenteze cele mai cumplite temeri şi să-i anihileze propriul erotism. Scriitori dintre cei mai stimaţi, un Ca- laferte, de exemplu, pusese pe acest subiect stigmatul ruşinii, urmărind un singur scop, acela al necesităţii de resemnare a femeilor în faţa abjecţiei hidoase a propriului sex. Cum ar putea să-ţi facă plăcere să fii posesoarea unei „fante stupide — ascunzând în adâncurile ei o împletitură de tentacule presărate cu ventuze flasce, iţin- du-se dintr-o sumedenie de ace, de lame tăioase...

şi cleşti invizibili —, gelatinoasă şi ţepoasă"? Cum să laşi un inocent, care nu i-a citit pe aceşti autori, să vadă „demenţa ovariană pe care nici o bărbăţie învârtoşată nu e atât de groasă ca s-o satisfacă", sau „această gură căscată, această ordură care picură şi supurează"?

Faţă de „flacăra purpurie", de „sceptrul imperial" sau de „pintenul divin", în prezentarea aceloraşi autori, nu-ţi mai rămâne decât să te scufunzi, copleşită de ruşine.

Temându-se să nu i se observe ventuzele flasce sau cleştii gelatinoşi, George avea grijă întotdeauna să-şi ţină picioarele apropiate de îndată ce vreo privire întârzia asupra anatomiei sale intime. Desigur, „scula" bărbatului, eu acea trompă ce se leagănă între două buzunare ridate, boţite încă din naştere, este gata oricând să-şi bată joc. Bărbatul a ştiut să-şi valorifice acest aiuristic trio şi să şi-l facă respectat. Femeile au ratat clipa promovării. George nu s-a obişnuit cu această anemonă de mare care şi-a făcut culcuşul între coapsele ei, cu acele volute inerte şi rozalii care pretind să devină sediul celui mai sublim dintre extaze şi să justifice de ce un bărbat va face patru mii de kilometri ca s-o întâlnească! Nu putea fi decât o neînţelegere.

Gauvain trebuia să gândească la fel, reflectă

ea înspăimântată, pentru că nici în avion, nici în autobuz, nici în apartamentul în posesia căruia tocmai intraseră, el nu schiţase nici un gest de îmbrăţişare. Aşa că, deocamdată, vorbesc de una, de alta, desfac valizele ca să-şi ocupe timpul şi, în faţa iminenţei adevărului, el propune să meargă să înoate înainte de cină.

— Am făcut mari progrese, vei vedea.

înainte de a coborî, el scoate din sacoşă un pachet voluminos.

— Uită-te ce este înăuntru, l-am ales anume pentru tine. Scuză-mă că nu am avut cu ce să-ţi fac un pachet frumos.

Ea deschide cu teamă o „pungă“ de hârtie neagră. Nu este o persoană înţelegătoare şi nu prea reuşeşte să-şi ascundă plictisul în faţa descoperirilor succesive ale cormoranului ei. Darul de azi pare a fi cel mai cumplit dintre toate celelalte, care erau şi ele totuşi îndeajuns de respingătoare. Ea îşi stăpâneşte un strigăt de spaimă în faţa apusului de soare în sidef, cu palmieri şi corali pictaţi, cuO*rm'cop*

indigeni în fuste de rafie fluorescentă, totul fiind luminat din spate de un bec, pentru a înroşi astrul zilei. Sfântă Fie- cioară! Din fericire, Gauvain n-o vizitează niciodată şi nu va vedea tabloul lui întâlnindu-se — în muzeul ororilor din fundul debaralei, acolo unde zac deja celelalte — cu dansatoarea sculptată într-o nucă de cocos, primul lui dar, cu poşeta din piele de cămilă dublată cu satin în dungi portocalii sau cu papucii marocani brodaţi cu semnele zodiacului lor, Vărsătorul şi Berbecul.

Ea îl sărută, ca să facă ceva, şi îşi ascunde frisonul de ruşine care o străbate la ideea că Sydney ar descoperi în valiza ei aiureala asta de „operă de artă“.

Gauvain îşi contemplă tabloul cu tandreţe, apoi îl împachetează din nou cu grijă şi îl aranjează în dulapul stil Ludovic al XV-lea, pe care îl închide cu cheia… George trage storul din lamele de plastic multicolore de la fereastra ce dă spre golf, apoi încuie de trei ori, potrivit recomandărilor insistente afişate pe fiecare uşă, cuibul lor de dragoste nr. 1718. Dacă Sydney ar vedea-o aici, în acest cadru comic, ce încearcă să fie cu orice preţ funcţional, în faţa unui tip care nu pare prea decis, ar izbucni în unul din acele hohote de râs nestăvilit, care îl apucă de fiecare dată când poate să ridiculizeze pe cineva. Rareori râde cu bunăvoinţă.

Fată dragă, marea blândă a tropicelor începe să împrăştie miasmele unei prea lungi călătorii şi ale unei absenţe prea îndelungate.

Pe trupurile eliberate de veşmintele iernii, ei regăsesc, puţin câte puţin, repere cunoscute. Dar se simt încă străini. în această primă seară, vor merge să mănânce larestaurant. La Kalabasha li se propune o masă chiar pe malul apei, o muzică mângâietoare, un serviciu de lux, şi cu atât mai rău dacă vinul jamaican este infect, fără gust, dar acid, şi dacă langusta din mările sudului nu e la fel de bună ca aceea bretonă, nici măcar cât cea verde de Mau- ritania. Ei se joacă de-a doi turişti care tocmai s-au întâlnit în avion.

— Vă place marea?

— Nu m-am întrebat niciodată. N-am de ales, zice Gauvain, la fel cum ar spune: „îs marinar! “

Ar trebui ca necunoscutul care îi vorbeşte astfel să fie frumos, pentru ca George să dorească să şi-l ducă în pat! Şi el are într-adevăr frumuseţea unui amant, frumuseţe pe care nu o găseşti în Universităţi, frumuseţea acelor Truditori ai mării din cartea lui Victor Hugo.

— Şi pentru ce aţi venit în Jamaica, aş putea să aflu?

— Chiar, mă întreb şi eu! Dar, ştiţi, abia am ajuns.

— Nu cunoaşteţi pe nimeni? Păcat, un bărbat frumos ca dumneavoastră! Poate am o prietenă...

Gauvain rămâne blocat. El nu ştie să se joace, el vorbeşte întotdeauna serios, iar complimentele îl fac să se simtă prost, cu excepţia celor făcute

în pat.

Orchestra le vine în mod oportun în ajutor, şi ei se vor alătura cuplurilor care se îndreaptă spre ringul de dans. Muzicanţii interpretează arii jamaicane, condimentate cu ritmuri americane, pentru a nu speria clientela, acum, când muzica are o conotaţie politică. George şi-a pus un corsaj negru, bordat cu dantelă la decolteu. Nu poartă niciodată nici negru, nici dantele,
dar tot aşa de adevărat e că nu cinează niciodată în Jamaica împreună cu un marinar breton. Are un uşor iz de Pigalle dantela asta, dar e nevoie de ea într-o asemenea seară. N-au mai fost faţă în faţă de atâta vreme, încât au uitat limba în care vorbesc. E o tâmpenie, dar în acelaşi timp şi ceva excitant.

— Locuiesc acolo, la etajul 17, zice George. Urcaţi să bem ceva?

îşi ridică ochii spre imensul bloc-stup: în fiecare alveolă se ghiceşte un cuplu, desigur legitim, e o întreagă enclavă americană aici... De pe fiecare terasă se aude clinchetul cuburilor de gheaţă în punciurile de rom, de unde masculii pe cale să îmbătrânească îşi vor lua ardoarea şi inspiraţia pe care contează impecabilele lor femele, coafate şi dezodorizate proaspăt.

în ascensor, Gauvain devine, în sfârşit, obraznic. Fără să i se poată citi nimic pe chip, el îşi apasă

partea bombată a pantalonului de pulpa lui George, care îl mângâie uşor cu mâna, atingând, ca din întâmplare, acel loc / unde pantalonul este umflat. „— Bună ziua, zice Domnul Penis“ „— Fericită să vă întâlnesc, răspunde mâna.“ Trupurile lor au ştiut întotdeauna să-şi vorbească. De ce să nu înceapă cu asta? Celelalte două cupluri din as- [7] censor n-au observat nimic. Fiecare urcă în cuibul său, în acordurile unor melodii dulcege, spre extazul promis de cuvintele înscrise pe afişele ce decorează cabina. „Un dulce farniente în aerul greu de parfumurile îmbătătoare ale insulei tropicale... O viaţă sălbatică şi liberă în confortul îndrăgit. “

Amândoi se sprijină în coate pe terasa imensă, întâl- nindu-se cu alte o mie două sute de perechi de ochi, liberi de orice constrângere, care scrutează plaja, în sfârşit goală, unde câţiva negri în uniformă portocalie adună ambalajele din plastic, sticlele de bere, tuburile de cremă pentru bronzat. Fiecare îşi savurează fărâma de fericire sălbatică.

George prevede că, în această vacanţă comercializată, va încerca o plăcere perversă cum n-a cunoscut niciodată până acum. Ea gustă deja farmecele vulgare, redeşteptate de amintirea acelor „raiduri" culturale organizate pentru Sydney, împreună cu „Prietenii lui George Sand“, în autobuze cu un confort dubios, pentru

a descoperi Berri sau Comorile Bruges-ului, sub bagheta domnişoarei Pannesson, animatoarea excursiilor la muzeul Luvru, cu plecarea din piaţa Concorde, în fiecare duminică, la ora 6 dimineaţa. Nimic nu va tulbura bucuria pe care o simte urcând în ea, pentru că totul este în aşa fel organizat, încât s-o favorizeze, în mod ridicol, atunci când în viaţa reală totul e atât de dureros.

De îndată ce intră, Gauvain îşi lipeşte buzele de decolteul ei. Desigur, dantela neagră a funcţionat. El îşi lunecă un deget pe sub breteaua sutienului, până la sân, manevră vicleană, întrucât îi cunoaşte punctul slab, dar George se abţine. Să se dezbrace imediat nu e conform jocului. Au timp zece zile să se comporte ca nişte animale şi, la urma urmei, nu se aşteaptă decât de trei ani! în seara asta, vor interpreta rolul lui Bel-Ami şi al Crinului

din Vale, hotărăşte George în sinea ei.

òravcop
CĂILE INIMII

— Cu ce să te servesc? întreabă ea.

— Cu trupul tău... pe canapea.

— *Nu, nu e adevărat, strigă guvernanta, o replică de felul acesta nu se potriveşte nici măcar într-un vodevil de* Ca- moletti/

— *Pentru asta îl iubesc, zice George. Niciodată n-am putut să mă joc astfel cu ceilalţi. Aşa că lasă-mă în pace!*

— *Şi acest living, insistă guvernanta, ai observat? Un decor de Hollywood, de serie B: scena seducţiei între un văcar şi o castelană.*

— *Ai putea, cel puţin, să spui cowboy, i-o retează George-*

— *Care e diferenţa? întreabă guvernanta. Oricum, scena s-a sfârşit, dacă dau crezare mărturiei ochilor mei: văcarul tău e în erecţie ca un măgar! Poate, aici, ar trebui să spun ca un negru. în mai puţin de cinci minute, vei fi trasă în ţeapă, draga mea.*

— Ai nevoie de timp ca să scoţi un sân afară, dar când e vorba de doi! zice George cu o voce plângăreaţă, impermeabilă la sarcasme, în timp ce Lozerech, mângâindu-i prin rochia uşoară acel centru magnetic al trupului, se chinuie să-i desfacă, cu cealaltă, sutienul.

— De ce-1 mai pui, cu asemenea sâni?

— Ca să dureze mai mult, şoptește ea.

George a stins lampionul roşu de pe terasă, iar acum descheie jeanşii acestui tip pe care l-a întâlnit în avion. Are coapsele atât de frumoase, încât nu este ridicol cu pantalonii căzuţi în vine. De când munceşte în Atlanticul de Sud, torsul i s-a bronzat. Şi porţiunile astea cu o pielede bebeluş dintre zonele cu păr... nu mai e vorba de nici un crin din vale, numai de o anemonă de mare care se mişcă pe valuri. Arată-mi cum faci dragoste, frumosule străin, am uitat de-atâta vreme. *Da, guvernanto, o să şi-o înfigă în mine puternică şi ciudată ca un fildeş cu cască în vârf, şi închipuie-ţi că, în acea clipă, nimic nu mi se va părea mai frumos pe pământ decât să mă deschid în faţa acestui bărbat, iar când va fi pătruns adânc în mine, să mă închid, prinzându-l acolo. Până la sfârşind lumii, şi chiar dincolo de sfârşitul lumii.*

încă nici acum nu s-au sărutat, dar nici unul dintre ei nu-şi poate desprinde privirea de pe gura celuilalt, nici mâinile de pe pielea celuilalt, mângâindu-se cu o încetineală ce devine curând dureroasă. Atunci, lipiţi unul de altul, se târăsc spre camera a cărei climatizare, prost reglată, George o închide în trecere. Două tablouri, reprezentând negrese cu sâni ascuţiţi, colibe de paie şi fructe de ananas, încadrează patul cel mare, lucru necesar pentru a le reaminti locatarilor că se află într-ade- văr la tropice.

Gauvain o răstoarnă pe George în pat, dar are tăria să n-o acopere încă cu trupul său. Se aşază alături, ca în faţa unui instrument la care se pregăteşte să cânte. Ea îl găseşte frumos, acum, când urmează să facă dragoste, iar când privirea intensă i se voalează dureros, se simte emoţionată. Aşteaptă. Nu va mai dura mult. Au pătruns deja în acea zonă care nu e decât a lor şi unde reperele vieţii cotidiene se şterg. El îşi apropie faţa de ea, fără s-o atingă cu mâinile, şi îi sărută buzele. Limbile lor fac dragoste în locul lor. Apoi una din mâinile lui urcă spre sân, pe când cealaltă alunecă uşor între picioarele ei, rămânând în aşteptare, într-o mişcare atât de dulce, încât devine mai violentă decât însăşi violenţa. Dar nu vor mai putea suporta multă vreme să stea aşa, cu buzele lipite, în timp ce degetele lui se plimbă de-a lungul coapselor ei, până acolo unde acestea devin buze, iar mâinile ei se unesc, înconjurând mădularul lui. Când amândoi sunt la capătul rezistenţei, el se întinde peste ea, îi depărtează picioarele cu genunchii, prezentându-se cu etrava la intrarea portului pentru ca, împingând cu o mişcare lentă, să pătrundă aici în cele din urmă. „Un centimetru pe secundă", va preciza ea, presată de întrebările lui Ellen, care va nota cu ironie: „Nici măcar un sfert de nod pe oră! Trebuie să recunoşti că pentru un marinar...“

Orgasmul soseşte aproape fără să facă valuri, aşa încât abia dacă-şi dau seama în acest context, atât de intens trăit, şi ei juisează îndelung, chiar de două ori, cine poate şti? în orice caz, nu ei, care rămân multă vreme nemişcaţi, încercând să se menţină acolo, pe creasta plăcerii.

— Sunt fericit că, de data asta, am ştiut să aştept, şopteşte Gauvain înainte să adoarmă unul în celălalt, în timp ce o aversă scurtă şi puternică împrospătează aerul nopţii.

A doua zi, au ochii mai albaştri şi se simt mai uşori. Scăldată în continua dorinţă a lui Gauvain, George se face tot mai frumoasă, văzând cu ochii. La fel ca Alice în Ţara Minunilor, ea a trecut pe celălalt tărâm al vieţii, acolo unde legile de sus nu mai sunt valabile. Pentru el, încep din nou renunţările la toate acele lucruri în care voise săcreadă, aşa că renunţă la luptă. Le rămân nouă zile pentru a-şi satisface obsesiile reciproce şi se privesc cu o recunoştinţă încă plină de neîncredere. .

George se întreabă din nou de ce nu trece la experienţe mai puţin simple. „Bieţi prieteni, nu sunteţi decât la ABC-ul verbului a se regula!“, ar spune Ellen, dacă i-ar vedea. Dar niciodată nu ajung să trăiască îndeajuns împreună. De fiecare dată reîncep dragostea de la zero şi, de fiecare dată, atunci când ar urma să aibă în vedere şi anumite rafinamente, sunt nevoiţi să se despartă! Alături de Gauvain, George se reduce la o îndrăgostită nesăţioasă, pe care o satisfac cele mai elementare mângâieri. E flămândă de pâinea şi de vinul tare de la ţară. Va trece la Noua Bucătărie mai târziu. Asta e ceea ce numea tatăl ei nimfomanie, un cuvânt care i se părea atât de frumos, dar pe care el nu-1 pronunţa decât cu o strâmbătură plină de dezgust. Ea era într-adevăr ca o nimfă, însă Gauvain era nimfomanul! Dar naiv totodată,

descoperind farmecul intimităţii cu teama de a inventa perversitatea.

— Ştii, Karedig, îi spune el, ezitând, într-o seară, o să ţi se pară probabil ciudat... dar, de când m-ai învăţat să rămân lângă tine, îmi place mirosul nostru după ce facem dragoste.

George îşi ascunde zâmbetul. E înduioşată ca o mamă care îşi împinge puiul să zboare.

— Du-te, micuţule cormoran, nu-ţi fie frică, aşa trebuie să fie, continuă...

încă de a doua zi cei doi încearcă să fugă de pe plaja împestriţată de vânzătorii de coca şi de hot dogs, poluată de muzica ce răsună din barurile de zi, şi pleacă să descopere o fărâmă de pământ virgin. O găsesc la Negrin, tocmai la capătul insulei. Acolo nisipul e gratuit, nu sunt obligaţi să închirieze o umbrelă sau un şezlong şi, sub mangrovele care umbresc plaja, pot să guste, în colibe de frunze, delicioasa supă locală de moluşte, care nu e demnă să fie servită în restaurantele elegante.

Seara îşi gătesc singuri în cameră, apoi pleacă să danseze undeva în aer liber, aducându-şi aminte de acel prim dans de la Ty Chupenn Gwen, unde a început totul. în-torcându-se, se hotărăsc să nu facă dragoste, întrucât au făcut deja la ora cinci şi vor face din nou în toiul nopţii. Dar bineînţeles că sfârşesc

prin a se iubi, părându-li-se că, de data asta a fost cel mai bine. Monotonia propriilor reacţii îi umple de încântare.

Dimineaţa George rămâne în pat, în timp ce Gauvain pregăteşte corn-flakes şi *eggs and bacon.* Apoi se înscriu la câteva excursii: Satul Tipic sau Wild River Tour, printre americanii vorbăreţi care spun *your wife,* despre George, adresându-se lui Gauvain, ceea ce lui îi face o plăcere deosebită, sau canadieni, care se îmbată cu bere încă de dimineaţă, şi nemţi în şort, având cu ei camera de luat vederi, care nu pierd nici o explicaţie a ghidului.

Trăiesc o ciudată experienţă: deşi au fost atât de puţin împreună, se simt la fel de intimi ca un vechi cuplu. Cu nici un bărbat George n-a abordat, de exemplu, subiectul ciclului ei, dorinţa crescândă pe care o resimte în zilele ce-1 precedă şi chiar în timpul lui. Educaţia a obişnuit-o să treacă sub tăcere aceste probleme şi să evite toate semnele

în faţa partenerului masculin. Oare pentru că o iubeşte pe George atât de intens, de necondiţionat, sau pentru că trăieşte în preajma Naturii, Gauvain nu pare să încerce nici cel mai mic dezgust pentru ceea ce se petrece în

pântecele femeilor? El insistă să afle totul despre ea, iar ea îi vorbeşte aşa cum n-a sperat s-o facă. Poţi cunoaşte şi poţi iubi mulţi bărbaţi fără să ajungi vreodată la aceste maluri de abandon plăcut şi liniştit. Ar putea, ar vrea chiar să-i arate lui Gauvain sângele ei, atât e de sigură de iubirea lui pentru fiecare adâncitură a trupului ei, pentru fiecare fir de păr, pentru fiecare expresie care i se citeşte pe chip, pentru fiecare gest, fiecare greşeală. Este unul dintre rarii bărbaţi „de după“, care îşi păstrează întotdeauna destulă dorinţă ca să-i mai facă plăcere să mângâie, să sărute, să şoptească. Un lucru, câteodată, de nesuportat.

— Lozerech, îmi pun adeseori întrebarea: crezi că pentru „asta“ (George apasă cu degetul fileul de anşoa, redus la jumătate din proporţiile lui, care atârnă între coapsele lui Gauvain) punem noi la cale toate aceste nebunii şi realizăm adevărate tururi de forţă ca să ne întâlnim? O facem ca să ne ascultăm cele mai joase instincte, să ne supunem dorinţei trupurilor noastre, una peste alta — a epidermei noastre?

— Eu îmi spun că asta vine mai de departe. Din ceva mult mai profund.

Ştii, ceea ce se află acolo, în adânc, nu e tot epidermă? Cel puţin, trupul ştie ce vrea, este impermeabil la raţionamente; trupul e neiertător. Nu-ţi place ideea? Ai prefera să fie sufletul, aşa-i?

Gauvain îşi trece mâna prin părul bogat, ca să-şi limpezească gândurile. De fiecare dată când gândeşte, se trage de păr.

— Nu admit să fiu comandat de ceva ce nu înţeleg, as- ta-i tot.

— Şi tu pretinzi că înţelegi Credinţa? Sau Dragostea, când te împinge să faci nebunii?

— într-adevăr, chiar nu înţeleg nimic. Când sunt cu
tine, mă simt întotdeauna bine, nu-mi mai pun întrebări. Dar când sunt singur, ele mă frământă. Am impresia că nu mai sunt stăpân pe nava mea, ce mai!

— Eu, dimpotrivă, am impresia că ajung la o înţelepciune a vieţii Această uniune pe care o trăim e tot atât de intensă ca o comuniune misterioasă. E ca o hotărâre a naturii ce trebuie acceptată. Şi rareori, nu-i aşa, poţi să-i auzi legile.

Gauvain ascultă, tulburat şi neîncrezător în acelaşi
timp. George e pe cale de a-1 îmbrobodi cu frumosul ei discurs, pe care îl va auzi din nou în nopţile când se răsuceşte în cuşeta lui, într-o parte şi-n cealaltă, fără să poată adormi, întrebându-se dacă e slab ori ticălos sau, fără îndoială, şi una şi cealaltă, fiindcă nu poate să pună punct acestei legături. Acestei legături, care, trebuie să-şi mărturisească, este sarea vieţii lui.

— George, vei scrie odată despre povestea noastră? o întreabă Gauvain, spre marea ei surpriză, câteva zile mai târziu, atunci când stau de vorbă, plimbându-se pe marginea piscinei, de un albastru artificial, mărginită cu umbrele „Pepsi*[1] portocalii şi maro. Dar trebuie să savurezi această urâţenie şi să sorbi cupa până la fund. E o veritabilă artă de a face, din când în când, ceea ce deteşti.

în seara asta, Gauvain, îmbrăcat cu o cămaşă sport de bumbac roz, o culoare la care niciodată n-ar fi îndrăznit să se gândească pentru el, şi un pantalon de pânză pe care George l-a forţat să-l accepte, seamănă cu un frumos american; are aerul sătul şi pierdut pe care ţi-1 dă acea repetare a actului iubirii; iar modul ăsta de pronunţare, Georch’, puţin şuierător şi atât de breton, o face să se simtă înrobită.

— Vei scrie, oare, totul într-o zi?

— Dar ce-ai vrea să scriu? Se culcă, se scoală, se culcă din nou, el o regulează, încă o dată şi încă o dată, o copleşeşte, ea îl face să strălucească de bucurie, el îşi holbează ochii...

— Firesc pentru un marinar!

— Tu ai totul, în afară de ochi de peşte.

— Tonul are ochi frumoşi, ştii, negri, încercuiţi cu argintiu, în apă, vreau să spun. I-ai văzut vreodată vii? N-ai cum să ştii.

— Poate, dar ştiu că tu ai ochi absolut vicioşi, şi asta nu în apă, ci în aer! în tot cazul, când eşti cu mine. Simt întotdeauna dorinţa să-ţi strig: „Da...

când vrei, unde vrei, cum vrei...“ Mi-e teamă că acest lucru se vede. Cu siguranţă, se vede.

— Ei bine, trebuie să scrii şi despre asta. Uneori, nu înţeleg cum continui să mă iubeşti. Trebuie să explici cum se poate întâmpla aşa ceva. Tu, tu vei şti s-o faci.

— Nu chiar! Nu e nimic mai imposibil de istorisit decât o poveste de dragoste. Iar eu nu sunt romancier.

— Eşti istoric, deci ceva asemănător. Nu ştiu pentru, ce, dar îmi doresc să văd aventura noastră scrisă intr-o cărticică, aşa, ca să fiu sigur că e adevărată, că am trăit-o intr-adevăr! Poate pentru că n-am putut spune nimănui nici un cuvânt despre toate lucrurile astea.

— Desigur că, vorbind, te simţi mai uşor. Eu discut despre ea cu Frederique. Şi cu Franţois, pe care îl cunoşti. Chiar şi Sydney e la curent cu existenţa ta.

— Dacă nevastă-mea ar afla, ar fi periculos, zice Gauvain, întristându-se brusc. Când sunt cu tine, trăiesc toate plăcerile lumii. De fiecare dată când îmi pun din nou sandalele pe care tu nu le poţi suferi, e ca şi când m-aş întoarce acasă! N-aş fi crezut niciodată, dacă cineva mi-ar fi spus, că aş putea să trăiesc aşa. Asta, nu, în nici un caz!

:— Haide, mai vrei să comandăm unul?

George se teme de faptul că ochii lui Gauvain se întunecă. E inadmisibil pentru el să plângă; el, care se apără atât de bine.

— Vezi, în clipa asta îmi zic că aş prefera să

crăp decât să nu te mai văd. Apoi, de îndată ce nu mai suntem împreună, îmi spun că sunt un ţicnit... că lucrurile nu mai pot continua aşa...

Tăcere. George mângâie uşor cu mâna pumnii prea mari ai lui Gauvain, care îi trezesc mereu o senzaţie de duioşie. Contactul cu părul lui o electrizează delicios.

— Te doresc atât de mult, asta n-o să se termine niciodată? zice el, cu o voce abia auzită.
Tac un moment, savurând asfinţitul, libertatea lor, luxul pe care şi-l oferă. Cuvintele n-au devenit, deocamdată

pumnale pentru că au o noapte înaintea lor şi încă mai multe zile şi mai multe nopţi — un întreg ocean de tandreţe pentru a putea trage la mal.

— Ştii care ar fi cel mai bun mijloc ca acest lucru să ia sfârşit? îl întreabă George.

Gauvain îşi ridică sprânceana stângă, inocent.

— Ar fi să trăim împreună, complet. Eu aş ajunge să te enervez repede, iar tu ai ajunge în pragul acelor furii...

— Spui mereu asta, replică Gauvain, îndurerat. Sunt sigur că aş fi ştiut să te iubesc toată viaţa. Dacă nu, de multă vreme m-aş fi descotorosit de tine, mărturiseşte el, fără să surâdă. Ştii, nu sunt niciodată fericit. Nu sunt cinstit cu Marie-Josee. Nu mă pot obişnui cu lucrul ăsta. Dar nu pot face nimic. Dacă ar fi posib', aş divorţa.

George surâde tandru: el foloseşte mereu optativul după „dacă". Dar e, oare, momentul potrivit să-i explice că după „dacă", în ciuda aparenţelor, trebuie să pună imperfectul? Nu poate să repete mereu aceste lucruri, ea şi-a manifestat deja nemulţumirea în privinţa atâtor amănunte. E oripilată când el spune *bouquin, toubib, patelin, clebs*,* că denumeşte uneori marea *la baille* sau *la flotte.* Dar de ce? întreabă el. Nu poate înţelege de ce nu e potrivit să spună *toubib!* Asta e, cu siguranţă, drama

claselor sociale, a prejudecăţilor, a culturii: lucruri ce nu pot fi explicate.

— De altfel, tu eşti aceea care mă vei suporta mai mult, răspunde Gauvain, cu o voce foarte caldă. Ştiu că nu sunt

* Expresii populare pentru *carte, medic, compatriot/consătean, câine.* *(N. t.)*

la nivelul tău, dar, ciudat, nu mă deranjează, îmi place când mă corectezi. La urma urmei, e meseria ta. De exemplu, m-ai învăţat să călătoresc, să văd lucruri pe care niciodată nu mi-ar fi trecut prin gând să le observ. Nu ne pierdem timpul, noi, ce'lalţi. Nici nu băgăm de seamă că trăim!

— E adevărat, Lozerech. Şi apropo de a trăi... îţi semnalez că sunt cel puţin cinci ore de când nu am făcut dragoste. Cred că nu eşti bolnav, nu?

Gauvain izbucneşte în acel hohot puternic de râs al unui bărbat care trăieşte având în jur numai bărbaţi. Singurul antidot împotriva certitudinii că nu vor trăi niciodată împreună este râsul. Şi, în plus, o oarecare doză de vulgaritate. Lui Gauvain îi place ca George să fie uneori vulgară. Asta o face mai umană, mai apropiată. I se pare atât de străină în anumite momente.

— Nu vrei să vii puţin... să nu-ţi pierzi timpul pe care îl ai de trăit?

El îi aruncă o privire fugară, sigur de răspunsul ei.

— Eşti un ticălos, zice George. Thu eşti întotdeauna cel care mă ataci, thu, thu...

— îţi baţi joc de minhe? Şi cum pronunţi thu? Am crezut că mi-am pierdut, în timp, accentul

breton.

— Cum vrei să-l pierzi? Nici nu te auzi măcar. Mie îmi place accentul tău. Cine ştie ce rol joacă în această atracţie, absolut ruşinoasă, pe care o încerc pentru tine?

Se iau de mijloc pentru a regăsi cuşeta 1718. Plaja e acum goală şi pelicanii se bat chirăind. Noaptea, păsările se cred încă la ele acasă şi uită Hiltonul, Holiday Inn şi alte cuiburi turistice. Gândindu-se la iarna pe care va
trebui s-o înfrunte în câteva zile, George simte brusc dorinţa de a alerga încă o dată pe nisip. în aceste momente, Gauvain se instalează pe dig. Nu i-a trecut niciodată prin minte să facă gimnastică, şi ideea că alţii o practică i se pare comică. Ea se lansează pe nisipul umed, ştirbit din când în când, pentru câteva clipe, de apa zgomotoasă ce desenează dâre pe plajă, urcând şi coborând, ca şi când ar fi aspirată în larg, revenind apoi, în ritmul misterios al valurilor ce aduce puţin cu acela al dragostei.

— Nu te gândeşti decât la asta, cu siguranţă, zice guvernanta.

— Ba, deloc, tu eşti cea care nu înţelegi că există clipe privilegiate în care totul e dragoste.

în timp ce fuge, uşoară, George se confundă cu peisajul, îl absoarbe cu toată fiinţa, savurând lejerele mişcări ale trupului, timpul ritmat de zgomotul înfundat al călcâielor, impresia de a se

naşte de fiecare dată, ca şi când i-ar reveni o îndepărtată şi fugară aducere aminte a primei specii care ar fi ieşit din mare pentru a respira un asemenea ciudat element uscat căruia i se spune aer. Şi dorinţa de iubire nu e decât una din componentele acestei încântări.

Ar vrea să-şi facă o provizie din fericirea de acum pentru „după aceea“. Dar dragostea e la fel ca soarele, nu poate fi înmagazinată. De fiecare dată este unică şi dispare ca aceste valuri ce ajung din nou în ocean.

Gauvain aşteaptă, cu picioarele atârnând, pe marginea digului. O mare fără vapoare îl plictiseşte. Vacanţele îlplictisesc. George este acum singura motivaţie de a-şi întrebuinţa timpul, singura lui raţiune de a se afla aici

— Eşti udă ca o sirenă, îi spune el, primind-o în braţe. Vrei să-ţi curăţ nisipul de pe picioare? Am prosopul la mine.

— în nici un caz, ador să păstrez nisip pe mine. Asta îmi dovedeşte că nu mă aflu la Paris, înţelegi...

Ce idei au şi pariziencele astea! Gauvain o strânge lângă el. Numai în dragoste nimic din ea nu-i e străin.

Le plac nespus de mult aceste ore dinaintea somnului. Gauvain se culcă primul, în timp ce George umblă încoace şi-ncolo, se pregăteşte, se unge cu puţină pomadă pe vreo porţiune arsă de soare, verifică să nu rămână nisip în chiuvete.

— Când ai să încetezi să te mai fâţâi atâta? exclamă curând Gauvain.

Ea se repede spre el şi, ca şi cum ar fi apăsat pe un comutator, curentul trece şi totul se aprinde şi trosneşte. Ea citise în romane despre cazuri de acest gen, dar nu crezuse niciodată în sinceritatea autorilor. Acum, chiar aşa se prezintă faptele: nu se opreşte decât pentru a nu-1 omorî pe Gauvain şi pentru a-şi menaja

mucoasele.

Uluitor pentru ea este faptul că Gauvain a atât de tulburat în faţa trupului ei, în faţa acestei felii de bostan pe care o cunoaşte pe de rost, că îşi pierde puterile când îi atinge pubisul sau buzele şi că se topeşte de plăcere ajungând la văiuga ei. Oare cum poate acest bărbat să se extazieze în faţa vaginului ei şi să nu fie interesat de Picasso? Să facă cinci mii de kilometri ca să se culce cu ea şi să nu se deranjeze să vadă Notre-Dame?

— *îi place mai mult în vaginul meu! îi spune ea guvernantei, ca s-o irite. Ah! Să fii iubită până la străfundurile propriei tale fiinţe!*

Guvernanta scuipă.

— Lozerech, dragul meu, descrie-mi, te rog, ce găseşti acolo, înăuntru. Spune-mi cum sunt altele şi prin ce se diferenţiază a mea.

El îi confirmă că ea ascunde între picioare o grădină de minunăţii, o Luna Parc, un Disneyland cu montagnes rus- ses, cascade şi femei cu barbă, îi spune că încearcă noi viraje, că găseşte locuri de a se parca diferit, că posedă pereţi mobili, elemente gonflabile, pe scurt, că îl face să înnebunească; deci, lucruri pe care o femeie nu se plictiseşte să le-audă. George atribuie continuele erecţii ale lui Gauvain farmecelor ei, când, de fapt, nu sunt decât semnele excepţionalei lui însuşiri sexuale. El

consideră că meritul acestor repetate trăiri i se datorează lui George, atunci când ea nu are, de fapt, decât o vagă idee despre ceea ce se petrece în subsolurile ei. De altfel, nu s-a ostenit niciodată să urmeze sfaturile lui Ellen Price „pentru a ne controla mai bine vaginul". Ellen recomanda imperios gimnastica: „începeţi cu douăzeci sau treizeci de contracţii ale muşchiului pubococcigian în fiecare dimineaţă, sau puteţi să le faceţi în timp ce staţi la coafor ori, în picioare, aşteptând autobuzul. Veţi ajunge la două, trei sute de contracţii pe zi, păstrându-vă un aer perfect firesc. Pentru a verifica dacă aţi obţinut un vagin olimpic (aici, George n-a rezistat dorinţei de a încerca), de fiecare dată când vă goliţi vezica, exersaţi să vă opriţi şuvoiul de mai multe ori“.

Gauvain se distrează. Faptul că se poate scrie la modul serios despre aceste lucruri îl stupefiază şi îi confirmă ideea că toţi aceşti intelectuali sunt într-adevăr ţicniţi.

— Tu, în orice caz, nu ai nevoie de asta, zice el, cu o convingere adorabilă.

E foarte comod că nu ştie toate vicleniile „feminine".

— Nu e, oare, anormal să-mi placi din ce în ce mai mult? Mi se pare aproape că nu e vorba de mine.

— Chiar crezi că ar fi o anomalie să vrei să

produci plăcere?

Işi ciocnesc dinţii sărutându-se.

— Ce brută, zice Gauvain. Ai să mi-1 spargi şi pe al doilea, dacă mai continui.

— Bine, foarte bine, ne oprim. Am o crampă pubococ- cigiană, tocmai pentru că nu fac exerciţii îndeajuns.

Ea îşi ia o carte, în timp ce el se prăbuşeşte aproape cu furie într-un somn încăpăţânat, un somn de copilaş. De marinar, pe care nimic nu-1 poate întrerupe. De fiecare dată când vreun zgomot îl trezeşte brusc, într-o zecime de secundă, Lozerech e pe punte şi nu se mulţumeşte să deschidă doar un ochi, ci se ridică, alarmat: „Ce se petrece?" George regăseşte atunci gesturile tandre pe care le avusese pentru Loîc când era trezit de vreun coşmar: „Dormi, dragule, totul e bine, nu s-a întâmplat nimic". El luase obiceiul să răspundă: „Ba da, s-a întâmplat ceva: eşti aici!"

Noaptea, în timpul acelor ore în care apărarea dispare, Gauvain începe să vorbească despre el însuşi. Ea îl ascultă pe cel care, brusc, devine vorbăreţ, pe băieţelul din copilăria ei, pe îndrăgostitul din adolescenţă, devenit acel

căpitan curajos şi obscur al unei lumi care nu l-a avut pe Le Roy Ladurie. El îi povesteşte despre cele mai însemnate clipe pe care le-a avut pe mare, acelea pe care numai un marinar poate să le cunoască; chiar şi momente vesele. în vara precedentă, echipajul lui a luat avionul ca să se întoarcă din Africa pentru perioada concediilor. Era pentru prima dată când marinarii erau repatriaţi astfel, mulţi dintre ei nu fuseseră niciodată cu avionul.

— Dacă ai fi văzut ce panică în Super-Constellation!... Le-a fost mult mai frică în maşinăria aceea decât pe timpul celei mai îngrozitoare furtuni pe puntea şalupei lor! La sosire, erau umflaţi ca nişte caltaboşi, încă o dată pe cât erau! Dar nu mă mai asculţi... Te plictisesc, nu-i aşa?

— Te ascult. Ziceai: umflaţi ca nişte caltaboşi...

— Nu ştiu de ce mă apuc să-ţi povestesc toate astea... Uite, asta m-a făcut să mă gândesc că nu ţi-am spus niciodată despre clipa în care...

Continuând să vorbească, el o mângâie încet, iar George se plimbă şi ea în lungul drumului care îi place. Au stins lumina ca să se simtă la unison. Sunt de cart, amândoi, pe puntea unui vapor care îşi croieşte drum în noaptea neagră, spre capătul lumii.

Când eşti în Florida, n-ai nici o şansă să nu mergi la Disneyland, toţi americanii pe care îi întâlniseră erau categorici, iar cei care îl vizitaseră — entuziaşti. Gauvain avea şi el această puternică dorinţă. Era singurul monument de pe teritoriul Statelor Unite despre care auzise vorbindu-se! Aşa că, întrucât erau nevoiţi, oricum,să treacă prin Miami, se hotărâră să-şi scurteze în aşa fel şederea, încât să nu se întoarcă în Europa fără a nu fi văzut imensele mlaştini de la Everglades şi unul sau două muzee, faimoasele „Cloisters“ ale mănăstirii Saint-Ber- nard, construită în 1141 la Segovia şi „transportată în Statele Unite piatră cu piatră de Randolph Hearst“, după cum preciza ghidul cu mult respect, ca şi cum dărâmarea ar fi adăugat ceva nepreţuit acestei capodopere.

Acelaşi ghid îi invita să petreacă treizeci şi şase de ore, cel puţin, în Lumea încântătoare a lui Walt Disney şi îşi asuma toate pregătirile cu o grabă suspectă. Dar abia pe aeroportul din Miami, când s-au instalat într-o limuzină mare ca un studio parizian, cu aer condiţionat, geamuri albăstrii, meticulos concepută ca să circuli într-un vas închis, rupt de peisaj, de vânt, de arome, de adevărata culoare a cerului, George s-a simţit cuprinsă de panică. întrucât Gauvain nu ştia o boabă englezeşte, ea era

aceea care urma să conducă această capsulă etanşă într-un univers de coşmar, fără nici un suflet viu pe marginea drumului, pentru a putea întreba de anumite direcţii, prin întretăierea de poduri suspendate, de schimbătoare gigantice, concepute de un desenator nebun, şi de autostrăzi cu opt benzi, unde circulau cu viteză constantă mii de limuzine asemănătoare, evident fără o ţintă precisă, mulţumindu-se să ruleze cu cincizeci de mile pe oră pentru a-şi demonstra că există. Căci de ce ar fi mers altfel dintr-un oraş în altul, de vreme ce toate oraşele seamănă ca două picături de apă, cu toate că se numeau Tampa, Clearwater, Bonita Springs, Napoli sau Vanderbilt Beach?

Cineva e, probabil, nebun, se gândea George, strivită de această ambianţă suprarealistă: sau sunt locuitorii satelor Europei, grupaţi prosteşte în jurul bisericuţei lor, având o băcănie-bufet, beţivanii lor pe trotuare, mirosul de pâine caldă în faţa brutăriilor, şi bătrânul „vânzător de culori" în haină cenuşie, sau sunt „mutanţii" de aici, în- crucişându-se fără sfârşit pe aceste monstruoase reţele rutiere — care amintesc circuitele de trenuri electrice — mărginite de mii de Shopping Centers, mari ca Taj Ma- hal-ul, cu fântânile lor de marmură, magazinele de sticlărie, cinematografele, unde joacă mereu aceleaşi filme, urmate de zone rezidenţiale ce par terminate abia în ajun, atât sunt de curate şi golaşe, aşezate pe nişte peluze mai artificiale decât mochetele, apoi centrele oraşelor, unde mausolee de treizeci de etaje adăpostesc mii de cupluri ieşite la pensie, care îşi aşteaptă moartea într-un cadru luxos, înconjurate de vile proprietate personală, al căror principal element de decoraţie este *driveway,* asfaltată, ce duce la triplul garaj din faţă, permiţându-ţi să urci în maşină fără măcar să treci prin grădină, care, de altfel, nu e decât un petic de pământ fără o floare, fără un şezlong, fără o bicicletă de copil răsturnată, un simplu spaţiu verde pe care un furtun invizibil îl stropeşte de două ori pe zi, chiar atunci când plouă, deoarece

programatorul e fixat potrivit anotimpului. Din când în când, la mare depărtare unul de altul, câte un maidan ce te emoţionează, strivit între doi zgârie-nori, îţi aduce aminte, cu mărăcinii şi ovăzul sălbatic răsărit aici, că natura a existat şi că iarba nu creşte tunsă scurt.Dar Florida nu uită că este, înainte de toate, un parc de atracţii. La fiecare cinci sau şase kilometri, un panou ameninţător ordonă automobiliştilor să încetinească, pentru a putea vedea focile cele mai inteligente din lume, tigrii cei mai feroce, indienii cei mai indieni. Curând apare efectiv un portal hispano-american, deschizân- du-se spre un templu aztec, sau o cetate neogotică, unde se vând bilete pentru Natură: Jungle Gardens, Wild Ani- mals Park sau Alligator Farm. Şi cuvintele inamice se resemnează să stea alături pe afişul fluorescent, cu toate că numai ideea de a apropia parcul de junglă, crocodilul de fermă sau tigrul de grădină ar trebui să le determine pe toate fiinţele înzestrate cu raţiune s-o ia la goană, începând cu tigrul.

Au trecut de-abia o sută cincizeci de ani de când Spania a cedat această peninsulă mlăştinoasă Statelor Unite! George încearcă să-i împărtăşească dezamăgirea ei lui Gauvain, dar fiul lui Lozerech este subjugat de atâta opulenţă etalată.

Se opresc pentru a vizita modestul domiciliu

al D-lui Harkness Flagler, cofondatorul lui Standard Oii, ca şi când ai zice autorul *Divinei Comedii.* „Muzeul Flagler este conservat din 1906“, semnalează cu respect ghidul, de parcă ar vorbi de un foarte îndepărtat mileniu. Salonul a fost decupat dintr-un palat ducal din Mantova, plafonul smuls de la Giudecca din Veneţia, zidurile sunt prerafaelite, iar sălile de baie — pompeiene. Mozaicurile sunt veritabile, picturile — originale, dar sufletul li s-a pierdut pe drum. Totul este veştejit de neautenticitate sau de ridicol.

— Uită-te la ghid, s-ar zice..., dar George se opreşte.

Cum să descrii gura şi vocea lui Dufilho cuiva care n-a
fost niciodată la spectacol? Gauvain nu a văzut nici Veneţia, nici Mantova, nici Pompei; cât ar fi de şocat? Pentru o singură dată antichităţile, pe care el le credea obligatoriu colbuite şi în ruină, îi apăreau noi, cu aurăriile şi sculpturile lor, cărora nu le lipseşte nici o volută, nici un deget de la picior. El îşi modifică modul de a le judeca: vechiul poate fi formidabil!

Ce idee să-l viziteze cu Lozerech. A uitat că el nu e bun decât să facă dragoste. Trebuia să fi rămas în preajma vreunui pat.

Pornesc din nou la drum. George nu a reperat decât două sau trei muzee demne de interes, dar

sunt despărţite de zeci de mile de drum insipid. Alături de Sydney ar fi fost simpatic. Cu spiritul lui distructiv, ar fi radiat Florida de pe harta statelor civilizate. Gauvain nu observă nimic special, pentru el un peisaj este un peisaj, iar ideile generale nu reprezintă punctul lui forte. Aşa că încearcă să umple tăcerea şi s-o distreze pe George.

— Uite, am să-ţi zic una bună: ştii de ce berea, când o bei, coboară şi iese atât de iute?

Nu, George nu ştie.

— Ei bine, pentru că pe drum nu trebuie să-şi schimbe culoarea, conchide el încântat, pândind reacţia ei.

Ca să-l facă să înţeleagă, o dată pentru totdeauna, că acest gen de glume, cu trecere la alcoolicii din Bretania de Jos, sunt lipsite de cea mai mică umbră de interes, ea nu schiţează nici măcar un surâs. Dar George ştie că de aici el a tras doar concluzia că ea e lipsită de umor. Va putea, oare, să-i explice, într-o zi, că umorul nu este... că este... N-ar servi la nimic. Tocmai oamenii care nu-1 au sunt cei mai susceptibili în privinţa sensului umorului.

— Uite, în dreapta, se construieşte o casă nouă, îi arată el mai departe, ca să schimbe discuţia.

— Rareori se construieşte o casă veche, se aude replica acidă a lui George.

— Exact, zice Gauvain rece, înainte de a se cufunda în tăcere.

Foamea le vine în ajutor în mod oportun. Atraşi de invitaţiile repetate ale unui *Real Fresh Seafood* (lăsând să se înţeleagă că pot exista *false fresh seafood),* se opresc în- tr-un Fisherman’s Lodge, numai dacă nu cumva e un Pirate’s Grotto sau un Sailor’s Cove. Oricum, ultimul *real fresh fisherman* a fost alungat de mult de pe aceste meleaguri, iar grotele poartă în spate imobile cu douăzeci de etaje. De altfel, nu vor vedea nici un port de pescuit pe toată durata călătoriei, doar „parking-uri de iahturi", cum le zice Gauvain; şi nu vor descoperi nici o pescărie, unde să găseşti peşti pe care să-i poţi recunoaşte, cu capete şi cozi, ci numai fileuri de carne incoloră în punguţe de plastic, aliniate pe rafturile refrigeratoarelor din super- marketuri.

Mănâncă la prânz scoici semidesfăcute, grase şi fără gust, spălate cu multă grijă de apa de mare, şi moluşte atât de cărnoase, încât se simt vinovaţi că le mestecă. Apoi fac o baie undeva, într-un loc oarecare al imensei plaje care mărgineşte coasta de est a Floridei pe sute de kilometri, fiecare kilometru fiind uniform presărat cu bătrâni şi bătrâne, şezând în fotolii pliante şi îmbrăcaţi în ţesături de culoarea caramelei. Apoi pornesc din nou la drum, grăbiţi, căci George vrea să vadă, înainte de a se lăsa seara, „Cloisterele“ dezosate în Spania şi reconstruite aici, pe un petic de pământ păstrat între imobile moderne. St. Be- mard's *real* Monastery aduce a loc de retragere cistercian, la fel cum un robot aduce a om. De altfel, atunci când vezi aici cuvântul „real“, trebuie să devii neîncrezător! Pietrele sunt într-adevăr din Spania, dar mozaicul este mexican şi podeaua capelei dintr-un soi de răşină dură, turnată într-un sistem de plăci de ceramică.

—Au fost, oare, aici călugări? întreabă Gauvain, în timp ce se plimbă în mănăstirea care reuşeşte, în mod inexplicabil, să păstreze o rămăşiţă de spiritualitate.

—Nu, pentru că mănăstirea asta e artificială de la A la Z. Nu se află aici decât datorită capriciului unui miliardar, Randolph Hearst. Ai văzut *Citizen Kane?*

— Nu, asta nu-mi spune nimic.

— Este un film al lui Or son Welles care povestea exact viaţa acestui Hearst, un magnat al presei care,.. îţi voi povesti în seara asta.

George suspină dinainte la ideea explicaţiilor pe care urmează să le dea. Ca să-l facă să înţeleagă ceva, va trebui să plece de la *Mayflower,* să ajungă până în vremea conchistadorilor, să evoce genocidul indienilor, fiecare povestire antrenând alta... în ansamblu, un curs magistral sau, mai bine zis, zece ani de şcoală, de familiarizare cu istoria, literatura, geografia. Ce nesfârşit deşert e, uneori, viaţa*(j/'as 'trop*

unui Lozerech! Oare ce vede el intr-o ţară, el, care nu poate asocia vizibilului decât un alt semn vizibil?

O dată cu înserarea, George este într-o dispoziţie foarte proastă; e supărată pe el pentru că vrea să fie supărată. Mai mult, din motive de economie, au fost nevoiţi să se abată pe la un Howard Johnson, gradul zero de fast food.

Pentru noapte au reţinut un motel „cu vedere spre mare“. Se numeşte Sea-View şi, ca să înşele până la capăt clienţii, este destul de abil prezentat în prospect, pentru a nu se observa că este fotografiat din profil şi că numai două ferestre ale aripii mai înguste se află deasupra oceanului. Fereastra lor se deschide spre parking. Dar, de fapt, nu se poate deschide, pentru că e sigilată! Camera lor se află alături de maşina de făcut îngheţată, care fabrică şi fărâmiţează cubuleţe de gheaţă zi şi noapte. E adevărat că aparatul de aer condiţionat, care îi protejează de deliciosul aer marin, abia reuşeşte să acopere zgomotul cuburilor de

gheaţă, mai ales atunci când e la unison cu bâzâi- tul buldozerului care netezeşte şi egalizează plaja, aşa cum se întâmplă în fiecare seară.

Paturile lor gemene sunt separate de o noptieră fixă. Nu se doarme împreună în această ţară şi nici nu se face dragoste după-amiaza: nu există bideu! Trebuie să intri sub duş înainte şi după... Obositor! Sau să întrebuinţezi lavaboul, plasat într-o nişă fără perdea şi vizibilă din orice unghi... Dizgraţios! Americancele nu ştiu, oare, că nimic nu e mai urât decât o femeie care îşi spală posteriorul stând în picioare, cu genunchii îndoiţi şi picioarele depărtate? Cât despre WC-uri, acestea sunt aşezate lângă

cadă, după cum se obişnuieşte în toate sălile de baie din Noua Lume, aşa încât cel ce se scaldă să poată profita de cel mai uşor iz puturos emanând din vasul cuvă. George nu înţelege deloc topografia grupurilor sanitare din această ţară.

— Chiar la bretoni e mai bine decât aici, remarcă Gauvain. Cabinetele sunt plasate în fundul grădinii! Fără îndoială că americanii „fac“ direct în ambalaje plastice, asemănătoare celor în care se află fileurile de peşte sau paharele de spălat pe dinţi, aflate pe chiuvetă, uite!

Scatologia fiind unul dintre cele mai bune mijloace de a recădea în copilărie, George consimte să râdă şi să uite în noaptea asta

incultura lui Gauvain. îi îngăduie chiar să facă dragoste cu ea.

Şi ca să-şi facă iertate gândurile răuvoitoare, în spirit de penitenţă, va merge mai departe, înghiţind chiar câteva picături din sperma lui.

Dar nu, hotărât, nu e deloc grozav. Unei veritabile îndrăgostite ar trebui să-i placă gustul spermei, îşi spune ea, contrariată, reţinându-se să nu fugă ca să-şi frece buzele.

— *Nici unei femei nu-i place gustul spermei, o asigură guvernanta. Lor le place gustul plăcerii masculine. Chestie de nuanţă!*

Şi mai mult, sperma, aşa, uscată, este neplăcută. George o tolerează pe coapse, dar nu când îi scrobeşte bărbia. Poate femeile protestează şi ele împotriva ideii de a devora milioane de bebeluşi, chiar dacă aceştia nu sunt decât jumătăţi de porţie, care vor continua să se agite în stomacul lor ca nişte mormoloci. George nu are suflet dezmeoaică. în noaptea asta, i se pare că n-are suflet deloc.

O noapte scurtă, căci a doua zi, încă de la ora şase dimineaţa, se află pe pod, gata ferchezuiţi pentru excursia nr. 4, două zile la Disneyland, în compania unor părinţi scăpaţi parcă din turnul Babei, dacă judeci după numărul naţiunilor reprezentate, copleşiţi de numeroasele lor progenituri, majoritatea deghizate deja în Mickey sau în Donald. Cocoţaţi în falsele vagonete ce imită un trenuleţ cu aburi Grupul nr. 4 („Păstraţi-vă cu grijă insignele pe revere!", le atrage atenţia ghidul), încep să zărească un castel medieval, roz şi alb, în stil neogotic, ale cărui turnuleţe cu metereze domină Main-Street-ul, înconjurat de căsuţe, unde totul e făcătură, în afară de prăvălioarele în care se vând, pe dolari adevăraţi, adevărate porcării.

Turul nr. 4 îţi dă dreptul la toate atracţiile încântătoarei Lumi a lui Disney: călătoria interstelară într-o rachetă autentică, cu efect de accelerare şi iluzia optică a îndepărtării globului terestru: trei minute treizeci. Debarcarea pe

planeta Marte: două minute. Douăzeci de mii de leghe sub mări: şase minute cincisprezece secunde printre monştri marini, despre care şi cel mai miop dintre miopi şi-ar da seama, de la zece metri, că sunt falşi. Apoi porţia de educaţie culturală şi patriotică: parcă sculaţi din morţi, preşedinţii Statelor Unite apar sub forma unor manechine, în mărime naturală, pe un ecran gigantic, debitând câteva scurte fraze. Un Lincoln de ceară ţine un lung discurs moralizator, dar nu se precizează că a murit •asasinat, ca publicul tânăr să nu se înspăimânte. în concluzie,
toţi cei cincizeci de preşedinţi americani defilează pe fundalul drapelului naţional, amintindu-ţi că trebuie să fii foarte înţelept în această frumoasă ţară care a inventat libertatea.

încă de dimineaţă, lui George îi tună şi-i fulgeră. Nu poate ierta nimic, şi cu atât mai puţin uluirea lui Gauvain. El umblă cu ochii holbaţi, cu gura căscată, la fel ca toţi băieţeii din toate ţările lumii, care, mânaţi de acelaşi avânt, uită să se mai îndoape cu pop-corn şi lasă îngheţata, în culori veninoase, să le curgă pe bluzoane.

Dar, odată intrat în acest angrenaj, este imposibil să ieşi. Vizitatorii, în grupuri de câte o sută, sunt îndrumaţi, cronometraţi, emoţionaţi după un program fix, împinşi politicos, dar ferm, spre culoarele cu sens unic, de unde nu poate fi

vorba să scapi, ghidaţi de vocea omniprezentă a unui Big Brother, ale cărui sfaturi sună a ordine, spre spaţiile de repaus calculate pentru posibilităţile medii ale celor ce mărşăluiesc, camere-toaletă pentru vezici medii şi Candy-Stores plasate astfel încât pot fi observate chiar de cel mai saşiu copil, unde părinţii se trezesc copleşiţi de revendicările urmaşului care arată, cu un deget plin de praf, spre alţi urmaşi deja ghiftuiţi, murdari de ciocolată şi mânjiţi cu sucul artificial de fructe, cerând să ajungă şi el la acel paradis dulce.

Nici o şansă să scapi de Casa Blestemată sau de Refugiul Piraţilor din Caraibe, care te scot din minţi cu falsele lor adevăruri: oraşe jefuite, pline de roboţi beţi care ameninţă cu mii de puşti şi fredonează cântece obscene, cenzurate cu grijă, grote ticsite până la refuz cu comori, naufragiaţi livizi atârnând de stânci, schelete de care se mai agaţă câteva resturi de uniforme, aligatori de plastic clămpănind automat din falei în momentul trecerii va- gonetelor cu turişti... O perfecţiune copleşitoare a tehnicii, în serviciul obţinerii unor emoţii rudimentare. Nimic nu are sens decât pentru moment; te simţi împins de la o scenă la alta, iar precizia lor meticuloasă, ce se adaugă detaliilor şi absenţei timpilor morţi, îţi interzice şi cel mai neînsemnat gând.

Ceea ce o enervează cel mai mult pe George este faptul că, aparent, e singura persoană care găseşte toate aceste lucruri deprimante! Părinţii americani par încântaţi şi vor pleca de aici convinşi că, de acum înainte, ştiu tot despre viaţa din Polinezia, despre junglă, despre rachetele interstelare, şi că au avut prilejul să-i privească în ochi pe autenticii locuitori ai Caraibelor. Şi nu se găseşte nimeni care să le amintească de cei din urmă băştinaşi din arhipelag, care, încolţiţi în ultima insulă, unde se re- fugiaseră, au preferat să se arunce în mare de pe înălţimea falezei pentru a nu cădea în ghearele frumoasei noastre civilizaţii occidentale.

— Priveşte-i... Cât sunt de plini de ei... Satisfacţia de a fi americani, cei mai buni, cei mai drepţi. Sunt tot atât de mândri de Disneyworld ca şi când ar fi construit catedrala Chartres!

Şi ce dacă? Te enervează că sunt mulţumiţi? Tu hotărăşti că oamenii sunt proşti de îndată ce-i interesează alte lucruri decât pe tine, remarcă Gauvain, ca şi când ar fi descoperit prăpastia ce îi desparte. Eun-am văzut niciodată ceva asemănător şi găsesc că e formidabil. Mă distrez ca un puşti care nu a văzut altceva decât grădina zoologică a lui Guidel şi circul Martinez, ce făcea în fiecare vară turul plajelor din Finisare!

într-adevăr, se reţine să exclame George cu voce tare, tu n-ai văzut nimic. Mai rău, n-ai privit niciodată nimic. Ea îl urăşte din cauza Disneyland-ului în întregime, din pricina înfăţişării sale tâmpe, a ochilor de copil şi chiar din cauza zilei de mâine, căci excursia pe care au ales-o înseamnă treizeci şi şase de ore de imersiune în această oroare! Pentru moment, îi aşteaptă una dintre cele o mie două sute de camere ale lui Contemporary World Resort. Lui Gauvain o să-i placă foarte mult, pentru că e traversat de un gen de metrou suspendat, care trece prin Hol şi prin Marele Salon, din opt în opt minute, purtându-şi de colo până colo încărcătura sa de familii devenite infantile, care merg să se distreze cu aceeaşi seriozitate ca şi când ar merge la muncă.

— O să mă ierţi, dar e peste puterile mele să mă întorc mâine în Lumea Vrăjită a lui Disney.

Numai ideea că mai văd încă un Mickey mă face să mă clatin. Te vei distra mai bine fără mine vizitând World Circus şi Marineland. Pariez că au pus urechi de Mickey caşa- loţilor!

— Tu eşti gata să-i dispreţuieşti imediat pe cei care nu sunt la fel ca tine. Uiţi, adaugă el pe un ton sentenţios, că e nevoie să existe toate felurile de oameni ca să faci o lume.

— Oare, chiar aşa?

Gauvain strânge din dinţi, încasând lovitura.

Are, probabil, pe faţă acea expresie a truditorului mărginit, care, umilit de armatorul său, nu îndrăzneşte să-i răspundă. Mâine dimineaţă, se înţelege, îşi va continua vizita singur. Oricum, şi-a plătit biletul!

— Ar fi păcat să-l pierzi, zice George.

Gauvain se întreabă dacă a vrut să fie din nou răutăcioasă. în privinţa banilor, nu au aceleaşi puncte de vedere, şi una dintre problemele lui e că niciodată nu ştie când ea glumeşte.

în seara asta, se simt murdari şi doborâţi de oboseală. Disneyland-ul e cumplit de obositor: măcar asupra acestui lucru sunt amândoi de acord.

— Vrei să-ţi pregătesc o baie bună, caldă? propune cu drăgălăşenie Gauvain când ajung în cameră.

— Nu, prefer o baie rece şi rea, nu se poate împiedica George să răspundă.

— De ce eşti atât de răutăcioasă câteodată?

— Faci nişte afirmaţii care, pe moment, sunt atât de evidente... Treaba asta mă enervează.

— Eu te enervez în general. Să nu-ţi închipui că nu-mi dau seama...

— Ne enervăm amândoi, reciproc, prin forţa împrejurărilor. Ziua a fost şi ea cumplit de istovitoare. Mă simt frântă în seara asta.

Ea nu spune că tocmai şi-a descoperit un noduleţ dur şi dureros pe vulvă şi se teme de un abces.

— *Nu-i vorba de asta, e glanda ta Bartholin ce s-a supărat, zice guvernanta, care este încredinţată că a urmat medicina. Prea mult trafic, asta umflă, vrând-nevrând. Sunt foarte simpatice partidele tale cu picioarele în aer, dar trebuie să te calmezi puţin, fata mea! De altfel, ţi-ai văzut gura? întotdeauna eşti pedepsit pe acolo pe unde ai păcătuit.*

într-adevăr, iată că i-a apărut un herpes, umflându-i buza de sus şi dându-i un ridicol profil de iepure, încă o lovitură a lui Walt Disney! Va semăna cu Donald în ultima zi petrecută cu Gauvain! Ideea asta o face să fie şi mai înverşunată. El, jignit, s-a retras în carapacea de crusta- ceu pe care ştie să şi-o fabrice. Pentru prima dată de când se cunosc, se întreabă ce caută împreună. Fiecare dintre ei ar vrea să fie la el acasă, în mijlocul familiei sale, al rudelor, alături de oameni care vorbesc aceeaşi limbă şi apreciază aceleaşi lucruri.

Culcându-se, în seara aceea, George scoate o

carte din valiză, iar Gauvain îşi deschide „cărţulia", ceva poliţist, fără importanţă, pe care a cumpărat-o la aeroport şi căreia îi întoarce paginile scuipând pe deget sau suflând ca să depărteze filele. O treabă care, fireşte, o enervează pe George. El urmăreşte greoi rândurile, întorcându-şi capul de la stânga la dreapta şi invers, cu sprâncenele încruntate, în timp ce un rid i se adânceşte pe frunte, ca şi când ar avea de descifrat un manuscris codificat. După trei pagini, începe să caşte, dar nu vrea să adoarmă înaintea ei.

De îndată ce ea a stins lumina, se apropie încet, gata să bată în retragere la primul semn de iritare.

— Numai să te ţin în braţe… Vrei?

Ea îşi lipeşte spatele de pântecul lui, în semn de acceptare, şi el o cuprinde în braţe. O pace plină de tandreţe coboară asupra ei, îndată ce se găseşte în centura de siguranţă a braţelor lui Gauvain. El nu încearcă să trişeze, nu mişcă nici măcar un deget.

Din delicateţe, şi-a ascuns „piesele forte“ între coapse şi se mulţumeşte s-o strângă puternic. Nu ştie, oare, şmecherul că trupurile lor se aprind singure, la simplul contact? George se întoarce brusc cu faţa spre el şi se regăsesc instantaneu, plini de dorinţă, şi nimic

nu li se va părea mai important decât să urmeze împreună acest drum, unde nu se dezamăgesc niciodată.

în ultima zi, le mai rămâne să vadă mlaştinile de la Everglades. Cel puţin, nimeni nu a reuşit încă să betone- ze aceste mii de hectare de mlaştini, aceste uriaşe vase mişcătoare, pline de nămol, unde numai paletuvierii izbutesc să se agaţe.

Mai mult decât oriunde în America, aici trebuie să faci mii de kilometri înainte de a nădăjdui să schimbi peisajul. De-a lungul interminabilei linii drepte care leagă golful Mexic de coasta Atlanticului, traversând un trist peisaj cu bălţi înconjurate de arbori piperniciţi, singurele fiinţe vii, în afară de camioane şi de marile şi tăcutele limuzine care rulează cu o viteză constantă, sunt păsările: egrete, cocori cu creastă, bâtlani, şoimi, vulturi şi pasărea naţională, inevitabilul pelican — nicisălbatic, nici domesticit, dar atât de plictisit de lungile călătorii, încât a sfârşit prin a se instala la vedere, pe stâlpii debarcaderelor, de unde vizitează canalele, singura lui distracţie rămânând a se fotografia în medie de o sută de ori pe zi.

Iau prânzul la Everglades City, al cărui nume îi seduce, dar nu e decât o aşezare vag urbanizată, pe care nu ştii dacă trebuie s-o numeşti târg sau oraş, aflată chiar la capătul peninsulei într-o cabană în stil elveţian (de ce nu, dacă nu există un anume stil al ţinutului?), meniul promite *the bestfresh sea-food in Florida. Best?* Porcărie! *Freshi* Porcărie! *Sea!* E cea mai poluată din lume, spune Ghidul Albastru. Rămâne *Food.* Dar ambianţa e veselă şi simpatică, şi americanii degustă cu antren, în cantităţi impresionante, infecta lor hrană rece, stropită cu ketchup, în farfurii de carton. Creveţii, broaştele, moluştele şi fresh finger se pot schimba perfect între ele. Dar

francezul este un cârcotaş, după cum bine se ştie.

— Ai impresia că mesteci animalele de plastic din Dis- neyland, nu ţi se pare?

Gauvain dă prudent din cap.

— Ai văzut ce conţine o pungă de „Cofimate“? întreabă el.

— „Cofimate“? Aaa! Vrei să spui k-fii-meit.

— Ştii bine că am accent breton în toate limbile!

— Cel puţin, au sinceritatea să nu spună că ar fi din lapte. „Produs cremă fără lapte“, e grozav, nu?

— Atunci când presupun că se prăbuşesc sub lapte praf, aici, ca şi în Europa, zice Gauvain.

— Ai reţinut ingredientele? Ascultă, îţi traduc: unt de cacao, parţial hidrogenat, cazeinat de sodiu, mono- şi digli- ceride, fosfaţi, sodiu şi bineînţeles coloranţi artificiali! Oare ce coloranţi artificiali întrebuinţează ca să obţină albul?

— în tot cazul, nu e rău, remarcă Gauvain.

— Mmm, în special dipotasiul e delicios. Supărător este că lasă intact gustul cafelei americane.

— Şi untul? Ai zice că e cremă de bărbierit.

Cel puţin, şvaiţerul e austriac, iar vinul — italian. Mica Europă li se pare, brusc, de o bogăţie debordantă: vaci cu lapte, brânză, peşti de toate speciile, biserici din secolele XV sau

XVII, construite într-adevăr în XV sau în XVII şi care continuau să existe acolo unde fuseseră ridicate; mica lor Europă, ticsită de opere de artă, de castele, de fluvii care nu seamănă între ele, de reţete regionale de bucătărie, de mici naţiuni divergente, de case bretone, basce, alsaciene, tiroleze... Se bucurau că sunt europeni, mai mult decât atât, francezi, şi încă şi mai mult — bretoni. Le revine gustul de a fi împreună.

Multe ceasuri încă se vor mai întâlni cu mlaştinile, cu paletuvierii, cu egretele, bâtlanii, cocorii, şoimii şi pelicanii, fără să uite două sau trei sate seminole, reconstruite pe marginea autostrăzii pentru ca turiştii să le poată descoperi fără a se obosi şi să se iniţieze în legătură cu modul de.viaţă al indienilor în habitatele autentice, reduse la trei colibe, dintre care una adăposteşte „curiozităţi[4]*, unde se vând centuri de piele brodate cu lână şi mocasini prost cusuţi. Dacă indienii ar fi învăţat să coasă, n-ar mai fi existat artizanatul primitiv.în spatele unui gard de bambus, se distinge caravana modernă cu antenă de televiziune, unde primitivii îşi petrec noaptea atunci când nu se prefac că locuiesc în habitatul lor seminol.

Pentru ultima seară, Gauvain a hotărât să cheltuiască din banii câştigaţi de Lozerech. A reţinut două locuri într-un restaurant de lux, recomandat pentru gastronomia lui.

Dar blestemul lui Walt Disney îi urmăreşte: de data asta, nu copilăria, ci bătrâneţea e omniprezentă. Gauvain şi George sunt singurii care nu se deplasează în baston sau cârje şi cărora nu le tremură mâna sau bărbia, care pot să-şi arate dinţii ale căror imperfecţiuni sunt garanţia autenticităţii, faţă de claviaturile impecabile ale celor prezenţi la cină. Ea îşi imaginează toate aceste pitulici sfrijite, ascunse în

pantalonii de 500 de dolari, aceste pubi- suri pustii şi golaşe; este înduioşată de mâinile noduroase şi coatele tocite, de cojiţele de pe craniile pleşuve ale bărbaţilor, evidente printre pufuleţii incolori, ce nu sunt demni de a fi consideraţi fire de păr, sau de petele neregulate care urâţesc obrajii tuturor acestor blonde îmbătrânite. Brusc, forţa insolentă a lui Gauvain i se pare un fel de geamandură de care trebuie să te agăţi când te afli printre aceste fiinţe pe cale de dispariţie, iar ceea ce posedă în pantalonii lui de numai 399,50 franci — singurul antidot împotriva morţii.

Pe scenă se agită „dansatori tipici", a căror insolentă piele neagră e la adăpost de injuriile timpului şi a căror graţie şi supleţe pare, probabil, sfâşietoare pentru cei ale căror posibilităţi de mişcare se reduc în fiecare zi.

(jrou'op
CĂILE INIMII

— Totuşi, zice Gauvain, există un lucru pe care nu poţi să li-1 furi negrilor (O, nu! îndurare! N-o să spună!): simţul ritmului, îl au în sânge.

Guvernanta rânjeşte. De multă vreme nu mai intervenise. La Disneyland, nu suflase o vorbă. Evenimentele lucraseră în locul ei.

— *Vezi, douăsprezece zile, e deja prea mult, remarcă ea.*

O frumoasă înţelegere se rupe repede, când se bizuie numai pe regulat.

— *încetează să mai numeşti asta regulat. Nu eşti decât o fecioară bătrână, fanată, care n-a vibrat niciodată, şi n-ai nici o noţiune despre ceea ce înseamnă această poezie.*

— *Biata mea fată, zice guvernanta, de îndată ce eşti gâdilată unde trebuie, vaginul tău se erotizează şi începi să înalţi o mulţime de osanale. Nu e vorba, draga mea, decât de o uşoară secreţie a glandelor tale, o simplă excitaţie a cor- pusculilor plăcerii.*

în clipa asta, doar papilele lor gustative se excită, dar degustarea delicioaselor stridii Rockefeller nu-1 împiedică pe Gauvain să se lase cuprins, la rândul său, de teama bătrâneţii viitoare.

— în câţiva ani, şi eu voi fi la pensie. De îndată ce voi avea categoria 17 sau 18, voi avea suficienţi ani de serviciu, aşa că am să mă opresc. Trebuie să ai din ce să trăieşti, chiar dacă nu aşa cum trăiesc oamenii ăştia.

— Dar cum ai să suporţi să rămâi acasă tot anul? Nu mi te pot imagina fără galera ta.

— Ai dreptate în privinţa timpului petrecut acasă, n-am făcut niciodată lucrul ăsta. în tot cazul, îmi voi lua o barcă. Voi putea merge să pescuiesc de câte ori o să am chef. N-aş putea să mă ocup de grădina de zarzavat.

Pentru cei mai mulţi dintre marinari, a rămâne pe ţărm înseamnă plictiseală şi toate celelalte. Ei, care pe mare ştiu să ghicească locul unde se află după culoarea apei, refuză să deosebească într-o grădină un bujor de-o anemonă.

— Dar, înainte de asta, am un plan, reia el, rupând din pâine mici pătrăţele în farfurie. Va trebui să-ţi spun. O poveste nebunească.

— De ce gen? Nu mai pescuieşti?

— N-ai ghicit, înainte de toate, n-aş putea face asta din cauza anuităţilor ce mi s-ar cuveni. N-aş avea destule. M-ar durea inima să-mi debarc sacul înainte de a fi obligat. E vorba de-o găselniţă despre care mi-a vorbit vărul meu din Douarnenez. îl ştii, Marcel Le Louarn. S-ar putea câştiga bani mulţi din treaba asta. Şi cu Joel, care nu va putea lucra niciodată, voi avea nevoie.

Ezită să continue. Stă cu ochii plecaţi şi, farâmiţându-şi pâinea pe masă, vorbeşte fără să se uite la George.

— Necazul este că, atât pentru tine, cât şi pentru mine, riscă să nu fie deloc uşor. în treaba asta voi fi pe undeva pe lângă Africa de Sud.

— Ce vrei să spui cu „nu va fi uşor“?

— Ei bine... probabil, nu ne vom putea vedea mult timp.

— Şi asta nu te face să eziţi?

— Ce vrei, e meseria mea, nu?M-ai sacrifica, pentru a putea să pescuieşti mai mult peşte într-o ţară şi mai îndepărtată? Asta încerci să-mi spui?

Guvernanta, care plecase să se culce, aterizează în trombă pe masa restaurantului. Ea simte că aici va avea loc o înfruntare.

— *Te auzi oare? Asta e, vorbeşti acum ca una din Pempol!*

— E meseria mea, repetă Gauvain şi n-ai de ales când îmbrăţişezi meseria asta, spune el, insistând asupra acestui lucru. Eşti obligat s-o faci aşa cum trebuie, asta-i tot.

— Ai putea continua acolo unde te afli, nu? Câştigi destul de bine.

— Poate, dar, după cum am auzit spunându-se, pescuitul n-o să mai aducă mult. Oamenii preferă acum puii industriali, nu mai mănâncă peşte. Chiar şi şalupa aş vin- de-o în pierdere, iar preţul tonului scade. Trebuie să găsesc altceva.

— Şi pentru când ai în vedere acest proiect mirific? Mă interesează, închipuie-ţi că totuşi contezi puţin în viaţa mea.

— Dumnezeule, doar nu-ţi închipui cumva că pentru mine e uşor! Eu nu am în spate o familie bogată. Am un copil infirm şi o nevastă nu prea voinică, acum. Nu sunt funcţionar. Trebuie să-mi asum responsabilităţile, să mă gândesc mai întâi

la ei.

Cu cât este mai enervat, cu atât face mai multe greşeli de franceză. Doamne, ce naiba să facă ea cu tipul ăsta care nu se gândeşte decât să-şi obţină categoria a 17-a?

— Ascultă... Nici pentru mine n-a fost întotdeauna simplu, ce-ţi închipui? Te-ai simţi uşurat dacă am termina? Să nu ne mai vedem?

— Dacă aş fi mai uşurat? Da, m-aş simţi eliberat.

Sinceritatea brutală a lui Gauvain o surprinde întotdeauna.

— Ei, bine, mi se pare că situaţia e limpede; nu mai ţii acum atât de mult să mă vezi, asta îţi complică prea mult existenţa şi...

— N-am spus niciodată asta, i-o retează Gauvain. Am spus că, într-un sens, m-aş simţi uşurat, ceea ce nu e acelaşi lucru. Nici nu ştiu de ce ţi-am vorbit despre toate astea.

Li se aduce nota, pe care Gauvain o studiază îndelung, înainte de a scoate dolarii pe care îi numără scuipându-şi pe deget. Apoi, cu un aer întunecat, îşi îmbracă vesta. George şi-a păstrat şalul: poţi să te îmbolnăveşti în restaurantele astea cu aer condiţionat.

Ieşind, se încrucişează cu un tip de o sută de ani în scaunul său cu rotile, însoţit de o nevastă chealǎ. George se strânge automat lângă Gauvain şi se întorc la hotel fără să-şi vorbească. Mâine

urmează să se despartă şi se simt deja doi orfani.

— în privinţa proiectului meu, nu e încă nimic stabilit, e doar o idee, şopteşte el puţin mai târziu la urechea lui George, înainte să se cufunde în somn, unul lângă altul, ca doi nesăţioşi.

A doua zi, deşteptătorul va suna la ora cinci. Nu e o oră potrivită pentru tandreţuri. Nici măcar nu pleacă
împreună. George va ajunge la Montreal, cu o escală la Boston, pentru a petrece o zi cu Ellen, care se pregăteşte, la rândul ei, să zboare spre Jamaica, cu pubococci- gianul excitat. Gauvain va pleca dimineaţă spre Paris. Cu un surâs trist, îşi va pune din nou sandalele împletite, cu talpă de crep, îşi va îmbrăca bluzonul jacquard cu fermoar, tricotat de Marie-Josee şi aşezat pe fundul sacoşei „pentru sosirea la Paris“, cascheta bleumarin. Se va îmbrăca din nou în marinar-pescar şi nu va mai fi al ei. De altfel, îl mai vrea? Herpesul apărut din cauza febrei devenise, peste noapte, un buboi blestemat, care îi deformează complet mutra. Faptul că se simte atât de urâtă o incită să nu-1 mai iubească pe Gauvain şi, brusc, e grăbită să-l vadă plecat.

El o sărută pe colţul buzei de jos şi ea îmbrăţişează pentru ultima oară acest tors puternic, pe care abia îl cuprinde cu braţele. De ce, oare, simte nevoia să plângă de fiecare dată când îl părăseşte pe bărbatul ăsta? Fără să

privească înapoi, el urcă în autobuzul pentru Miami International Airport. E împotriva taxiurilor şi refuză mereu ca George să-l însoţească; după prima lor despărţire din gara Montparnasse, peroanele au un miros de rămas bun pentru totdeauna.

George urcă din nou în cameră, ca să-şi termine de făcut valiza, şi tocmai se pregăteşte să meargă să înoate pentru ultima oară, când sună telefonul.

— Georch'... Eu sunt.

El, care urăşte telefoanele, a găsit modalitatea de a face să funcţioneze un aparat ale cărui instrucţiuni suntprezentate în americană, de a-şi procura cenţi, de a-şi aminti numărul de la hotel... se topeşte.

— Ai mai văzut un bărbat în toată firea plângând la telefon?

— Ei bine, priveşte în receptor. Şi uită tot ce ţi-am zis ieri. Mai rău e că am să-ţi spun altceva: de fiecare dată când te părăsesc, simt cum ceva din mine moare, îţi spun asta acum pentru că n-aş fi ştiut s-o scriu. Chiar dacă te urăsc, te iubesc. Poţi înţelege?

George simte cum i se strânge gâtlejul.

— Georch'? Mă auzi? Mai eşti acolo?

— Da, dar nu reuşesc să...

— Nu-i nimic, eu sunt acela care voia să-ţi spună odată ceva. Să ştii, mi-ai plăcut ieri seară, când mi-ai făcut mutre pentru că ţi-am spus că voi pleca în Africa de Sud. Ciudat, e ca şi cum ai fi puţin nevasta mea!

Ca de obicei Gauvain devine inteligent când e nefericit. Când este liniştit, când se distrează, când vrea să glumească, George îl găseşte prost. Ah, ce frumoasă e dragostea!

— Bine, nu ţi-am spus tot, dar trebuie să plec. Nu râde, de data asta am destule monede americane!

Şi el râde aşa cum îi place ei. Totuşi, îşi au

parolele lor, un stoc de aluzii, glume, complicităţi, amintiri din tinereţe fără de care o iubire nu e decât o aventură sexuală.

— Scrie-mi!

VIII

O spun amândoi în acelaşi timp. *Vezelay*

1/ ă pregăteam să mă căsătoresc cu Gauvain. Re- cepţia avea loc în marele salon al părinţilor mei de la Paris, printre operele de artă şi obiectele din colecţia tatălui meu pe care nu le recunoşteam. Casa semăna cu o biserică italiană supraîncărcată de ornamente! Cineva îi arată pe rând lui Gauvain operele cele mai importante, spunându-i:

— Vă daţi seama cât poate costa un vas ca acela, sau această sculptură, sau acest tablou? Aproape douăzeci de mii de dolari!

— Fleacul ăla? exclama Gauvain, neîncrezător.

Nu ştia cursul dolarului, dar era indignat şi din ce în ce mai convins că arta nu era decât o imensă escrocherie, pusă la cale de snobi.

Purta un costum obişnuit, dar îşi păstrase pe cap cascheta de marinar, şi nu reuşeam să ajung până la el, ca să-i spun să şi-o scoată. Invitaţii

râdeau pe furiş.

îmi repetam: „Dacă vom divorţa, va avea jumătate din aceste fleacuri pe care le detestă! Cum de m-am hotărât •c/

VIII

să mă căsătoresc cu el?[44] Mai mult, pufăia dintr-o mică pipă ridicolă pentru un lup de mare şi eu îmi spuneam: „Ia uite, nu ştiam că fumează pipă, nu mi-a spus nimic ÎNAINTE![41]

Apoi, brusc, a venit să se aşeze în spatele meu, acolo, în fundul salonului unde mă refugiasem pe o pernă, şi mi-a lipit cu atâta tandreţe capul de pieptul lui, încât m-am gândit: „Uite, acum îmi amintesc: pentru asta vreau să mă căsătoresc cu el. Exact pentru asta.[44]

Dar în continuare mi se părea ridicol să mă mărit. Ce idee la vârsta noastră, în loc sa trăim, pur şi simplu, împreună.

O mulţime de alte evenimente vor avea loc în cursul acestei căsătorii, voi întâlni prieteni, toţi foarte surprinşi de „trădarea[44] mea; aş fi putut da o mulţime de amănunte pasionante, dar pe măsură ce mă opream la ele, aşa cum se întâmplă în majoritatea viselor, ele îşi pierdeau interesul, orice ar gândi cel ce visează. Panica m-a cuprins când o prietenă mi-a telefonat să

mă anunţe că a visat un lucru extraordinar în noaptea aceea, pe care trebuia neapărat să mi-1 relateze, şi că voi fi de-a dreptul uluită. Cu siguranţă, e vorba de vreo poveste încâlcită, cu episoade neînsemnate şi descrieri ce te fac să căşti, dar pe care persoana care le-a visat le consideră de un interes excepţional şi absolut indispensabil.

— Eram acasă, dar în acelaşi timp nu recunoşteam nimic.. . înţelegi ce vreau să spun?... sau: Zburam prin aer pe deasupra oraşului, ca şi când ar fi fost cel mai firesc lucru din lume, înţelegi? Şi nu poţi să-ţi imaginezi fericirea pe care o resimţeam...Da, da, înţeleg; da, pot foarte bine să-mi imaginez. Se spune mereu că persoana a zburat, că a ieşit din casă pentru a găsi în jur un oraş necunoscut. Cu câteva rare excepţii, toate astea sunt de o banalitate sfâşietoare, iar visele mele sunt printre cele mai sfâşietoare din cate ştiu: prozaice, vulgare, pline de amănunte trăite în ziua precedentă şi atât de transparente, încât l-ar descuraja şi pe cel mai obtuz dintre psihanalişti. îmi vine greu să înţeleg că subconştientul meu, relativ interesant şi stimabil, clipoceşte un inconştient atât de demn de milă.

Cu toate astea, cele mai mediocre vise îi lasă lui sau ei, persoanei pe care au vizitat-o, un semn, un parfum căruia îi trebuie mai multe zile ca să se evapore. Cineva a ieşit din timp şi spaţiu ca să ne facă semn. Gauvain m-a strâns în braţe în noaptea aceea, şi el — eram sigură de asta — mă văzuse în vis.

îndurerată din cauza amintirilor legate de el, i-am scris o scrisoare mai tandră decât de obicei, regretând apoi că o expediasem. Căci

ştiam că era destinată mai puţin lui, cât mai ales vârstei ce urma să vină, furiei de a trăi şi furiei de a nu mai trăi într-o zi, ocaziilor pierdute, dorinţei de a face dragoste şi, în cele din urmă, pur şi simplu plăcerii de a scrie „te iubesc". în vremea aceea, nu-i mai spuneam deja lui Syd „te iubesc".

Dar eu ştiu cât valorează această deportare pe care Gauvain riscă s-o măsoare în bani, căci el nu are încredere în damele a căror meserie este să scrie tot felul de poveşti sau în damele lipsite de iubirea nebună la care visează.

în anii aceia, l-am văzut puţin şi niciodată în tihnă pe cormoranul meu. Când se întorcea cu avionul de la Dakar, nu puteam nici măcar să-l întâmpin la Orly, căci era însoţit de echipajul său şi, întrucât ceilalţi plecau în aceeaşi seară spre Lorient, iar partenerele lor îi aşteptau la Lann-Bihoue, el considera că era imposibil să rămână măcar două zile la Paris. Pretindea că nu găseşte nici o minciună plauzibilă pe care să i-o spună lui Marie-Josee. încerc o oarecare ranchiună împotriva ei. Reuşim doar să luăm masa împreună, uneori să ciupim o după-amia-ză. Dar chiar şi aşa, la restaurant nu-1 regăsesc pe Gauvain, ci pe Lozerech, cu cascheta lui de patron, cu eternele bluzoane având faţa în carouri şi spatele uni (doar turiştii poartă cămăşi în culori ţipătoare) şi stângăcia noastră

de fiecare dată când trupurile nu ni se ating.

Eu îi povestesc despre călătoriile mele, fără să mă obişnuiesc cu faptul că el confundă Napoli cu Tripoli, Etna cu Fuji Yama.

El îşi scoate din portofel fotografiile din Africa, de care este atât de mândru: „Vezi maşina aceea ascunsă pe jumătate de camion? E a mea“. Sau mă face să admir, printre stolurile de cocori, spatele unor traulere profilate pe fundalul unui port. Sau intrarea într-un dancing, undeva în Senegal, cu trei siluete vagi: „Acesta este Job de care ţi-am vorbit. Pe ceilalţi doi nu-i cunoşti". Apoi Palatul de Justiţie din Dakar, fotografiat într-o zi cu ploaie. Discutăm puţină politică, până când el rosteşte una din formulele lui categorice: „Nişte mincinoşi, cu toţii!" sau: „O blestemată bandă de proşti, iată ce pot zice despre ei!... “

Numai dacă nu spunea: „O veritabilă grămadă de ticăloşi", în funcţie de evenimentul comentat.

Redusă numai la resursele conversaţiei, intimitatea noastră se veştejeşte. Ne mai rămâne carnetul monden: Yvonne, văduvă, are multe necazuri cu copiii ei. Cel de-al doilea fiu a făcut prostii şi se află acum în închisoare. Copiii lui sunt bine, cel puţin cei doi mai mari, care au câştigat atâtea diplome, încât nu ştiu ce să mai facă cu ele. Eu nu îndrăznesc să-i mărturisesc că Loic a refuzat cu dispreţ să urmeze studii

superioare şi că activează într-un mic grup de stânga, ecologist, care predică nonviolenţa, dar şi absenteismul oricărei munci productive, pentru a nu polua mediul înconjurător şi a contribui la îmbogăţirea acestei oribile societăţi de consum şi risipă. E greu să-l fac pe Lozerech să admită că civilizaţia noastră de confort, unde el abia accede, trebuie condamnată.

— Şi apoi ştii, fostul nostru vecin, Le Floch, tatăl lui Le Floch, care ţinea magazinul de articole de pescuit de la Concarneau, de pe chei, ei bine, a murit luna trecută...

— Nu poţi să spui altceva măcar o dată...

— E un fapt, George. Şi pentru bietul Le Floch, în fond... N-a suferit. Pentru cei ce rămân e... E mai bine acolo unde e...

Nu omite nici una din frazele de genul ăsta.

Mă întreb, uneori, de ce continuăm să ne întâlnim în aceste dezolante condiţii. Dar Gauvain îmi telefonează la fiecare întoarcere ca să mă anunţe ziua în care va trece, iar eu contramandez orice fel de întâlnire ca să fiu liberă, ca şi când, dincolo de aceste aride întâlniri, am menţine întrenoi un contact pentru nu ştiu ce viitor, în numele unui lucru secret pe care îl purtăm în adâncul inimii.

în anumite etape ale existenţei, consideri că a face dragoste este esenţial, în altele, crezi mai mult în inteligenţă, în muncă, în reuşită. Aşa că, în această perioadă, blânda căldură a relaţiilor mele cu Sydney, după opt sau nouă ani de viaţă în comun, şi estomparea divinei tulburări trăite alături de Gauvain, datorată, desigur, lipsei unor recente „exerciţii", mă îndeamnă să dau mai multă atenţie meseriei mele, cu atât mai mult cu cât noua muncă mă pasionează. Am acceptat-o în parte pentru că mă pregăteam să mă angajez în periculoasa strâmtoare Magellan a celor patruzeci de ani şi clopotul de alarmă „acum ori niciodată" începea să-mi sune în urechi. La douăzeci de ani, vrei totul şi poţi spera în mod rezonabil. La treizeci de ani, încă mai crezi că vei avea ce-ţi doreşti. La patruzeci, este deja prea târziu. Nu pentru că tu însăţi îmbătrâneşti, ci pentru că speranţa a îmbătrânit în tine. Aşadar, nu voi mai fi niciodată doctor, visul meu

din adolescenţă; nici arheolog în Egipt, idealul meu de fetiţă; nici biolog, nici cercetător, nici etnolog. Toate aceste vise m-au încălzit şi mi-au îmbogăţit peisajul lăuntric. A îmbătrâni înseamnă a te transforma, puţin câte puţin, într-un fel de deşert. Cel puţin cariera de ziaristă pe care mi-o oferea o revistă de istorie şi etnologie îmi dădea prilejul să zburd tocmai în cadrul domeniilor mele preferate.

Intenţionam, de asemenea, să scriu o Istorie a medicinei şi a femeilor, ceea ce mi-ar fi permis să-mi satisfac tripla vocaţie de altădată. La urma urmei, vârsta cea mai frumoasă este aceea când ştii la care dintre visuri ţii mai mult: cel pentru care mai poţi realiza ceva.

Călătorind adesea pentru ziarul meu, *Ieri şi Astăzi,* mi-am luat de la Universitate un concediu fără plată de doi ani.

Gauvain tocmai îşi schimbase şi el, dacă nu viaţa, cel puţin locul de destinaţie. Marina de la Concameau se hotărâse, în cele din urmă, să organizeze în insulele Sey- chelles o bază pentru câteva supertraulere destinate pescuitului industrial de ton, şi lui i s-a încredinţat comanda unuia din acele enorme vapoare-uzină, botezat Raguenăs. Prima etapă de şase luni fusese rodnică şi, totuşi, Gauvain îmi scria scrisori în care, cu tot stilul lui atât de

pudic, ghiceam că nu e fericit. Dakarul, ce rămăsese mereu un fel de sucursală a Franţei, era plin de bretoni, aşa că acolo putea auzi vorbindu-se limba sa. La Mahe, unde limba oficială era engleza, se simţea izolat, undeva la capătul lumii. Nu-şi ascundea graba de a se întoarce înainte de „iarna indiană[14], când musonul dezlănţuie oceanul.

în Franţa a fost o primăvară sfâşietor de frumoasă, unul din acele anotimpuri când şi cele mai demult uitate iubiri prind să înmugurească, când ai vrea să devii pasăre şi să nu te consacri decât plăcerii de a trăi fie şi numai o fericire trecătoare. în acele clipe, o simplă adiere e suficientă pentru a-ţi reda cei douăzeci de ani.

într-una din serile în care luam masa împreună, fără ca foamea să ne fie satisfăcută, îl conduceam pe Gauvain la Orly. înghesuit ca vai de lume în „gărgăriţa" mea, el umplea tot spaţiul disponibil, şi robusteţea lui emoţionantă, genunchii mari lipiţi de tabloul de bord, capul buclat care atingea acoperişul şi mâinile care păreau enorme aici, în oraş, stârneau în mine mai mult decât amintiri. în micul habitaclu amintirile se învârtejeau şi aerul devenise greu de dorinţe înăbuşite. Voiam să spun ceva, dar nu-mi găseam cuvintele, când Gauvain şi-a pus mâna pe coapsa mea. I-am

simţit tremurul.

— Da, am şoptit eu.

Şi se puteau înţelege foarte multe lucruri prin acest „da“: da, te iubesc nesfârşit, dar şi: da, e prea târziu şi nu vom putea juca acest joc toată viaţa, va deveni ridicol, nu?

El şi-a lipit tâmpla de a mea, cu un gest familiar, şi am rulat până în parkingul subteran fără să scoatem vreun cuvânt. Brusc, viaţa ni s-a părut foarte crudă şi toată această primăvară — inutilă.

în timp ce-mi garam maşina undeva, la capătul celui de-al treilea subsol al infernului, mi-a luat mâna aproape brutal, simţind că îi era imposibil să mă părăsească la fel ca în alte dăţi.

Ascultă... Nu-mi face plăcere să-ţi spun asta, dar nu mai pot să nu te văd câteva clipe... în sfârşit, te văd, dar... înţelegi ce vreau să-ţi spun. Aşa că am o idee. Nu ştiu exact când plecăm din nou spre Mahe, dar voi face tot posibilul să câştig cinci sau şase zile chiar în ajun. Până atunci, vaporul va fi la vopsit şi întotdeauna există o mică întârziere. Am putea să le petrecem împreună, dacă vrei... şi dacă eşti liberă. Şi, desigur, dacă şi tu doreşti.Să doresc? L-am privit atent din cap până-n picioare, ca să-mi reamintesc tot ce iubisem la el: chipul de corsar întinerit de speranţa pe care tocmai o aprinsese, genele întoarse cu vârfurile arămite de soare şi această gură pe care atât de des descoperisem gustul eternităţii. Dar la gândul unui nou acces de pasiune pe care va trebui să-l înăbuşim, ca şi pe cele precedente, şi să-l înăbuşim sub cenuşă ca să ne putem relua viaţa normală, m-a cuprins un fel de sfârşeală. Depăşisem, oare, vârsta acestui fel de joc?

— Nu spune imediat nu, a intervenit Gauvain, care îmi urmărea gândurile. Ştiu dinainte ce-ai putea spune. Aş fi de acord sută la sută cu acela care m-ar sfătui să mă opresc. Dar e ceva mai tare decât mine, şi mâna lui aspră, dar atât de blândă, a început să-mi mângâie, abia atingând, conturul obrazului, în timp ce ochii lui de huski siberian se adumbreau

de tandreţe. Când te văd, nu pot să admit că te-am pierdut. E un păcat, dar te consider nevasta mea, aceea pe care mi-am dorit-o de la început.

O undă de emoţie se propagă cu viteza luminii sau a amintirii şi-mi traversează trupul, spărgând carapacea prudentei mele tăceri. Primăvara pătrunsese deodată până în străfundurile celui de-al treilea subsol al parkingului de la Orly. N-am ştiut niciodată să rezist primăverii.

— Să începem iarăşi acest joc prostesc? Să riscăm din nou să fim nefericiţi?

— Nu-mi pasă dacă sunt nefericit. Niciodată n-am fost mai fericit ca...

— Dragul meu Lozerech, nu e timp să vorbim de dragoste, ai văzut cât e ceasul? Lasă-mă, mai bine, să mă uit repede în agendă.

în curând urma să fac un reportaj asupra satului galic, proiectat a fi reconstituit nu departe de Alesia. De ce să nu risc un sejur cultural cu Gauvain şi să-l duc cu mine la Vezelay, de exemplu? Promisiunea iubirii m-a înflăcărat pe dată.

— Şi dacă te-aş invita o dată în Franţa? Cum voi fi, oricum, găzduită, între un pat sau două nu va exista o mare diferenţă, şi ne vom putea oferi o scurtă călătorie gastronomică, istorică şi tot restul...

— De acord, mai ales cu „şi tot restul“! Dar

dacă trebuie, mă voi înfrupta şi din Istorie — cu atât mai rău pentru tine!

M-a îmbrăţişat cu tot elanul pe care putea să-l desfăşoare în spaţiul strâmt al maşinuţei mele, şi-a luat sacoşa de pe bancheta din spate şi s-a îndreptat cu mersul legănat de altădată, care stârnea valuri în trupul meu. Urcând din nou la lumina zilei, am tras cu deliciu în piept mirosul hangarelor pentru avioane şi m-am întrebat cum am putut să nu ţin seama de intensitatea vieţii care se cere trăită.

Aşadar, câteva săptămâni mai târziu, undeva în inima ţinuturilor franceze, mi-am regăsit cormoranul, ciudat de abătut, târându-şi aripile ca o pasăre mânjită cu păcură. Plăcerea de a mă avea pentru el câteva zile nu era de ajuns ca să mascheze neliniştea şi îngrijorarea din cauza plecării sale iminente la Seychelles.

— Patru zile înseamnă prea puţin, e chiar mai rău decât nimic, mi-a spus el, urcându-se în maşină, pentru a-şi scuza nervozitatea neobişnuită. Nu ştiu să trăiesc atât de repede!

Pentru prima dată de când îl văzusem cu torsul gol, stând în picioare în căruţa aceea, printre snopii de grâu copt, distrugându-mi sistemul de apărare — căci o emoţie care durează douăzeci de ani se înrudeşte cu un rava- giu —, nu mai era triumfătorul centaur,

insensibil la oboseală şi la scurgerea timpului. Mi se părea că ochii i se micşoraseră şi că erau mai puţin albaştri; distingeam chiar câteva firişoare albe la tâmple, ce-i striau freza de astrahan. Obrazul începea să i se subţieze din cauza uzurii, ca- re-i accentuase, între două riduri adânci, de o parte şi de alta a feţei, umflăturile şi adânciturile din jurul ochilor pe care îi mijea adeseori. Pentru prima dată, sub trăsăturile mereu frumosului său chip, se putea ghici figura bătrânului ce urma să fie.

Am părăsit Parisul în credincioasa mea Coccinelle, în- tr-una din acele ipocrite dimineţi de sfârşit de vară, când totul anunţă trădarea, cu toate că n-o descoperi nicăieri. Toamna, crezând că înşală pe toată lumea, rămâne încă ascunsă în spatele risipei de flori: margarete, romaniţe, crizanteme, glicine şi trandafiri îmbobociţi a doua oară. Dar pământul, sfârtecat de brazde, cu miriştea arată, despuiat de coama ierburilor nebune, ni se înfăţişa privirilor în toată goliciunea lui. Numai viile burgunde se pregăteau să-şi trăiască ora triumfului.

Era, oare, presentimentul iernii, care în fiecare ah îmi otrăveşte subit sfârşitul de vară? Sau nesfârşita distanţă delocul de viaţă al lui Gauvain, care acum nici nu mai respira în emisfera mea, ci la patru grade sub ecuator? Parâ- mele pe care le aruncam unul altuia, ca să ne remorcăm, cădeau în gol şi ceva mai neînduplecat decât absenţa se instalase între noi. Am parcurs trei sute de kilometri fără să ne putem întâlni. Nu mai reuşeam să-mi găsesc locul în viaţa lui. Dar aveam, oare, unul — altul decât cel visat? El, de asemenea, nu părea să se simtă în apele lui, dar ştiam că nu suportă să rămână mult timp într-o maşină. Se agita ca un urs în cuşcă, răsucindu-şi mereu gâtul, de parcă ar fi vrut să-l deşurubeze, mişcându-şi fesele, căci pantalonii îl strângeau, fără îndoială, încrucişându-şi sau aşezându-şi picioarele unul lângă altul, fără a ajunge la concluzia pe care din ele să şi-l pună peste celălalt. Nu mai lipsea, ca să fie cu totul insuportabil, decât să repete: „Mamă, mai e mult?... Mamă, când ajungem?“ Dar mâna lui grea se odihnea pe coapsa mea ca o promisiune. N-am reuşit totuşi să stabilim acel armistiţiu absolut care, în timpul altor întâlniri, ne îngăduia, încă din prima clipă a regăsirii, să uităm de viaţa noastră cotidiană. Se simţea atât de obosit, încât aproape îşi mărturisea nevoia de dragoste, şi un simplu gest tandru era suficient să-l aducă în pragul

lacrimilor. Nu mai făcea dragoste aşa cum devorezi o masă sărbătorească, aşa cum te-nfiori, cum respiri, ci mai curând aşa cum te-ai arunca în apă, cum te răzbuni, cum te îmbeţi. Mă lua ca martor al frământărilor sale, căutând, cu un fel de îndârjire, să se elibereze de ceva care parcă îl sufoca. Cuvântul „depresie" nu făcuse niciodată parte din vocabularul său şi,
în consecinţă, nici din viaţa sa, în ce priveşte termenul „descurajare", părea să fie derizoriu. Aş putea să numesc „angoasă existenţială" cuvintele pe care le repeta: „Nu-s în apele mele"...

Munca era mult mai dură decât în Mauritania sau pe Coasta de Fildeş, iar scurtele escale în port — mai puţin vesele decât în Africa, unde regăsea atâţia prieteni bretoni, basci sau vandeeni. Şi aceste insule de fericire, unde nimeni nu voia „să-şi rupă fundul", îl făceau, în cele din urmă, să aibă îndoieli în privinţa alegerii sale.

Pentru prima dată în existenţa sa, certitudinile îi erau ştirbite. Asta îl obosea. Nu putea să trăiască fără certitudinile sale, şi era incapabil să se schimbe. Revenea obsedant la problemele lui şi ziua, în timp ce degustam melcii de Bourgogne sau tocana de ciuperci în restaurantele din această regiune, cu o întreagă constelaţie de stele gastronomice, şi noaptea,

când, după ce făceam dragoste, nu reuşea să adoarmă.

îi descopeream orgoliul. Suporta greu să nu fie respectat în meseria lui. I se putea cere să moară ca să salveze un „yak", aflat într-o stare disperată, dar nu să discuţi ceea ce făcea, căci în ochii lui meseria pe care-o avea nu era la fel cu celelalte.

— înţelegi, locuitorii din insulă glumesc când ne văd muncind pe brânci. Spun că e o prostie să vii de atât de departe şi să faci o asemenea muncă, cu vapoare care costă mai multe miliarde, şi toate astea pentru a trimite tonul, ambalat în cutii, francezilor, care au deja tot ceea ce vor de halit! Şi tu ştii cât costă un vas de pescuit ton, ca ăsta?

Nu, nu ştiu cât costă. Şi nici nu doresc neapărat să aflu chestia asta la ora două dimineaţa, după această primă noapte petrecută împreună, căci nu voiam decât să dorm sau să fac dragoste pe rupte, ori să şoptesc prostioarele ce se spun în pat şi nu să aflu preţul unui vas frigorific de pescuit ton, staţionat în Mahe! Cu atât mai mult, cu cât situaţia mi-ar cere să exclam înspăimântată: „Vai, imposibil!", când îmi va preciza, nu fără mândrie, un număr de miliarde, care, oricum, ziua sau noaptea, vor depăşi înţelegerea mea.

—Acum, îţi dai seama! Patronul trăieşte o

continuă spaimă. Nu munca te dă gata, ci teama. în plus, te consideri răspunzător de echipamentul electronic sofisticat, despre care n-ai nici o idee cât ar putea costa. E o catastrofa dacă îl spargi, sau dacă se defectează. Fiecare zi în care nu lucrează costă Marina o avere. Echipajul, pe de altă parte, neputând să lucreze, nu mai câştigă. Şi nu poţi repara nimic în ţara aia de tâmpiţi. Nici să cumperi altul. Deci trecem drept nişte ţicniţi!

— Poate că şi sunteţi, într-un fel.

—Poa', într-adevăr. Dar nu pot fi altfel, ăsta-i necazul Şi, oricum, chiar dacă aş vrea, n-aş putea să-mi schimb meseria; nu ştiu să fac nimic altceva.

Eu îi spun că e foarte bine şi că îmi place ceea ce face, modul în care o va duce la capăt. Şi intru în pielea personajului Becassine, incapabilă să înţeleagă viaţa dură a masculului şi care nu aspiră decât la mângâieri. Acest gen de atitudine îl reconfortează în general. Poate că şf acest gen de femeie? Are nevoie de puţină relaxare. în sfârşit,Solange Dandillot şi Ocnaşul din Grande Bleue fac dragoste.

în tinereţe, nu fără umilinţă, mă consideram mai curând Andree Hacquebaut, părăsită pe o grămadă de paie în faţa uşii Stăpânului logodnic, de pe vremea când Mon- therlant clasifica suveran tinerele fete, refuzându-le celor inteligente calitatea de a fi încântătoare, pentru a le putea dispreţui mai bine, iar celor frumoase inteligenţa, pentru a le arunca în întuneric, cât mai departe de divinul său Penis.

Cu Gauvain puteam să joc ambele roluri. Dar astăzi, pe scenă, Solange era cea care zumzăia mereu şi flecărea, ca să-l facă să uite marea. Ticăloasa! Revenea în galop, şi noi navigam înapoi spre Oceanul Indian.

— Cel mai rău — reia Gauvain, pentru a-şi continua ultima frază, ca şi cum dragostea n-ar fi fost decât un scurt antract — este că toate astea n-au nimic cu pescuitul. E o altă meserie. Exact aşa ,cum se petrece cu peştele în prezent. Repede pescuit, repede curăţat de maţe, repede

băgat în congelator. Iar tu n-ai decât să trudeşti ca în- tr-o uzină. Pentru ca, aici, să pescuieşti tonul direct din... cutie.

Tonul ăsta, Dumnezeule! Solange Dandillot e sătulă de peşte până peste cap. Slinoasele animale au urcat cu ei în maşină, i-au însoţit la masă şi în excursie, se află acum în patul lor! Ei nu-i mai rămânea decât să se instaleze în braţele lui Lozerech şi să plaseze vreun cuvânt din când în când, pentru că nu mai poate fi vorba de dormit. Dar cum să pui întrebări, altele decât cele ce nu se potrivesc?

Te încăpăţânezi să crezi că am putea să aplicăm vieţii de marinar criteriile noastre de confort, sănătate, beatitudine, atunci când cele mai obişnuite obiecte — un pat sau o bibliotecă, pe care crezi că le cunoşti — pe un vapor nu mai sunt un pat sau o bibliotecă. La bord, totul ţi se pare fals din cauza acelei monstruoase dimensiuni care este oceanul.

— Cu toate astea, când vorbeai despre pescuitul cu năvod, la început, în Irlanda, îmi amintesc că spuneai: „Este o muncă de ocnaş“! La tropice e mai puţin greu, nu? Nu mai dormiţi în cuşete-sicrie... Există duşuri.

— într-un sens, e mai rău decât la ocnă. Nu dă amănunte, faptul că ar trebui să spună mult prea multe îl descurajează.

— Nimeni nu poate descrie acest lucru, se mulţumeşte el să mormăie înainte de a scruta o tăcere populată cu imagini imposibil de tradus în cuvinte.

Profit în mod laş ca să lărgesc parâmele. Dar Gauvain n-a terminat. El îşi continuă monologul, cu braţele încrucişate sub cap, cu ochii în plafon, cu o coapsă peste a mea, ca să mă asigure că trupul lui se află alături de mine, deşi spiritul e undeva departe.

— Cât despre vremurile acelea, n-am ce zice, e adevărat. Cel puţin, atunci eram marinar. Acum pescuieşti mai mult peşte: e ca şi cum ar fi bilete de bancă. Şi nu mai comandă patronul, ci maşina. De parcă aş fi devenit un simplu

muncitor.

— Un muncitor care lucrează în plină mare, cu vânturile, cu valurile...

— Valurile? Nici nu le auzi, spune cu ironie Gauvain. Aş vrea să te văd la bord măcar vreo opt zile! Toate motoarele merg douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, cele de pe culoare — pentru congelatoarele unde în- deşi tonul, cele care fac gheaţă pentru bacurile cu saramură, iar când afară sunt 40 de grade, îţi închipui că astea trebuie să meargă din plin! Apoi motorul vaporului care se află dedesubt: 200 CP! Apoi elicopterul pentru a repera bancurile de peşti — îl uitasem. Ca zgomot, bate toate recordurile. Aşa că, în cele din urmă, nu mai ai habar unde te afli, şi nu ştii ce e mai rău: sala maşinilor, unde se ajunge la 45 de grade, sau culoarele de congelare, unde pereţii sunt acoperiţi cu brumă... Şi chiar atunci când te întorci în port, mai merg încă motoarele de climatizare şi motorul macaralei, care scoate tonul din cale în pachete de două mii de kilograme. Eu sunt obişnuit să manipulez lăzi, să prind peştele direct în cârlig. Nu-mi place să fiu în serviciul mecanicii. Nu, trebuie să fii nebun ca să munceşti în asemenea condiţii, în tot cazul, eu sunt prea bătrân. Şi-apoi, cum nici aici nu va mai fi mult ton... în sfârşit, nu-mi pasă, atunci voi fi la pensie.

Resemnându-mă să nu dorm, am aprins din nou lumina. Aerul e blând în noaptea asta, aşa că ne-am sprijinit coatele de pervazul ferestrei de la micuţa noastră cameră mansardată, ce se deschide spre încâlceala de acoperişuri din Vezelay şi spre colinele tăcute ce domină acest peisaj static desfaşurându-se tăcut în faţa ochilor lui Gauvain, expresia cea mai înălţătoare a vieţii de la ţară şi a tihnei rustice, aşa cam o visa probabil, uneori, în nopţilebântuite de furtună. Pentru prima oară de când îl cunoşteam, şi-a scos o ţigară din buzunarul vestei.

— îmi permiţi? mă întreabă el. E ceva nervos...

Mereu aceeaşi grijă de a nu-şi mărturisi oboseala. în
seara asta, nici măcar dragostea nu-i poate veni în ajutor. Are nevoie doar de cineva care să-l asculte.

A doua zi, Gauvain pare să se fi eliberat de o parte din povara lui. Am mâncat la iarbă verde pâine şi cârnaţi, brânză şi fructe şi l-am târât spre câteva „bătrâne pietre“, cum le spunea el. Era pentru prima oară că ne vizitam ţara împreună şi, în alte timpuri, ar fi apreciat acest lucru. Pun la bătaie „cârligele" meseriei mele, ca să-i acaparez interesul. îl găsim chiar pe Vauban, pe al său Vau- ban de la Viile Close, înhumat aici, într-o micuţă capelă, pe care şi-o construise

foarte departe de mare, la picioarele castelului Bazoches, pe care îl cumpărase şi care datează din secolul al XH-lea, asemenea celui mai neînsemnat edificiu din această regiune.

în a treia seară, deja penultima, simţind dezamăgirea mea în faţa lunilor de absenţă ce urmau să vină şi a destinului acestei iubiri, care nu voia nici să trăiască, dar nici să moară cu totul, Gauvain avu brusc o fericită inspiraţie.

— Vreau să te întreb ceva, zice el în timp ce terminam unul din acele feluri de mâncare atât de rafinate, încât îţi dau iluzia că poţi deveni mai inteligent. Ai fi de acord să ne întâlnim încă o dată la Mahe? Noi ne terminăm treaba chiar înainte de începerea musonului, deci cu siguranţă voi avea puţin timp atunci. Ştiu că e foarte departe, dar...

El suspină. Mă gândesc atât de mult la tine acolo... cum erai, ce făceam împreună... Fără tine nu mai sunt aceleaşi insule, în sfârşit, dacă ai veni, cred că aş pleca săptămâna viitoare cu inima mult mai uşoară.

— Vacanţa aceea în Seychelles împreună cu tine e cea mai frumoasă amintire din viaţa mea. Dar eu...

— Nu-mi place să-ţi cer asta, reia repede Gauvain, fără să-mi lase timp să ridic obiecţii. Ştiu că o asemenea călătorie este extrem de scumpă, dar din iulie există aeroport

internaţional şi va fi mai uşor. Vom putea locui la Conan, îţi aminteşti de el? Este foarte cooperant, acum, de când insulele sunt independente. Odată ajunsă acolo, nu vei mai avea nici o altă cheltuială. Te invit să stai atâta timp cât vei voi. E-adevărat că e de plătit călătoria, dar dacă vei veni, adaugă el, va fi cea de-a douăzecea noastră aniversare. Am putea s-o sărbătorim pe *Raguenăs,* ca să nu ne simţim atât de departe de casă.

— *După douăzeci de ani, să faci cincisprezece mii de kilometri pentru organul sexual al Domnului Lozerech? E cam scump caratul, zice guvernanta.*

E într-adevăr atât de scump, încât mi se pare că nu are sens. Dar cum Gauvain şi-a pus mâna lui peste a mea — una din enormele lui mâini, care-1 stânjenesc mereu, căci nu ştie niciodată unde să şi le aşeze, şi care, în afară de clipa când le pune pe bord sau pe trupul meu, au aerul unor persoane deplasate —, nu mai ştiu ce se întâmplă cu mine.

îritr-adevăr, e complicat, sunt douăzeci şi patru de ore de călătorie, nu? Dar dacă lucrul la cartea mea va

Sfaenoite Orou/f CĂILE INIMII

merge bine, voi putea, probabil, să mă descurc, cerând un avans editorului meu. în timpul verii, Loic pleacă în vacanţă împreună cu tatăl său, voi fi deci absolut liberă. Mă voi informa în privinţa preţului avioanelor, te voi ţine la curent...

Gauvain a observat ezitarea mea.

— încearcă să vii, mi-a spus el, te rog. Aceste simple cuvinte m-au tulburat. El mi-a oferit totul şi nu mi-a cerut niciodată nimic. Are nevoie să-i răspund da, acum, imediat. Suferinţa lui, atât de rar vizibilă, m-a emoţionat. Mi se pare că, iubindu-1 în continuare pe Gauvain, ascult de un sentiment foarte pur, căci numai o dragoste adevărată poate explica de ce obstacolele nu ne descurajează niciodată. Ar fi cu mult mai uşor să iubeşti un bărbat cultivat, elegant, stăpân pe timpul său, locuind la Paris, bogat şi inteligent!

De când a înmagazinat în el, la căldură, promisiunea mea de a-1 întâlni, relaţiile dintre noi s-au înviorat din nou. Ne întoarcem la Paris cu maşina, ca un cuplu pe care viaţa îl va separa, dar care e sigur de viitorul lui.

— Vom da o petrecere minunată cu ocazia aniversării noastre, promite el. Asta ştiu să facă acolo, îl vom lua cu noi pe Youn, secundul meu, dacă vrei, el cunoaşte toate locurile frumoase de pe insulă. I-am spus de noi. Şi el are o prietenă la Lorient, o fată pe care o iubeşte de multă vreme. Dar nevasta lui e într-un azil de nebuni, aşa că nu poate divorţa.

Fugitiv, dar nu fără nelinişte, mă întreb ce aş face dacă Lozerech ar deveni văduv. Soţiile părăsite nu ştiu cât demult pot uneori să reprezinte condiţia unei alte iubiri, constituind un alibi comod pentru unii soţi, o pază nebună pentru alţii, o protecţie oportună pentru aceia pe care adevărul gol-goluţ îi face să dispere. Graţie deci lui Marie-Josee, a ceea ce este şi a ceea ce nu este, pot să-l iubesc pe Gauvain fără să-l mai rănesc a doua oară.

într-o maşină, mai ales strâmtă, se poate recrea acea atmosferă de deplină siguranţă din uterul matern. Suntem, eu şi Gauvain, încolăciţi într-o celulă, la adăpost de lume, iar peisajul este cel care se mişcă în jurul nostru. Ca întotdeauna, înainte de a ne despărţi, căutăm să ne asigurăm în privinţa acestei iubiri care, chiar în momentele celei mai intense plăceri, nu ne lasă să-i uităm chipul contradictoriu.

— Ai văzut cum s-a dărâmat coliba noastră de pe insula Raguenes? Acum nu mai poţi să te adăposteşti în ea. Poate că n-am fi împreună dacă pereţii ei n-ar fi fost atunci în picioare!

— Pentru mine, e ceva scris, nimeni nu mi-o va scoate din minte, decretează Gauvain, care trăieşte, fără îndoială, într-un mediu prea nesigur pentru a aprecia nesiguranţa în viaţa lui.

îndrăgostiţii sunt ca nişte copii: nu se

plictisesc niciodată de aceleaşi poveşti. Mai spune-mi încă o dată povestea aceea în care băiatul şi fata se refugiază pe o insulă...
Şi retrăim improbabila noapte a lui 1948, care n-a sfârşit să ne dezvăluie secretele. îi smulg o nouă descriere a dra- gostei-ură pentru fetiţa turiştilor din vecini. El mă întreabă din nou ce a putut să-i placă, la ţărănoiul ce era, fetei
pe care şi-o imagina ducând o viaţă strălucitoare la Paris, valsând în rochie de seară, ca în filmele americane, la braţul tinerilor pomădaţi, sub lustre de cristal. Nu i-am mărturisit că făceam dragoste cu un matematician plin de coşuri şi miop, pe o cuvertură marocană ce nu valora nici cât pământul bătătorit al colibei şi mirosul plajei noastre pe timpul refluxului.

La radio se transmitea „treizeci de ani de cântece franţuzeşti", iar Gauvain repeta fiecare refren. Marinarii ascultă mult radioul când muncesc — încă un lucru de care Lozerech era privat în Seychelles — şi îşi amintea toate cuvintele, chiar şi pe cele mai deocheate, care îi transfigurau vocea de bas, ce nu se schimbase de la nunta lui Yvonne, când îmi inoculase, fără ştirea mea, un filtru de dragoste.

IX

— După opt luni, la Victoria, Karedig? *Sus, oameni liberi!*

O ydney şi cu mine am avut o iarnă grea. Roma- nul său avusese un insucces pe măsura succesului la care visa. Dar una e să admiri autorii „blestemaţi" şi să-i stimezi pe cei care nu vânează succesul, şi alta să suporţi indiferenţa publicului şi absenţa oricărui ecou în marile ziare. Ai nevoie, în acest caz, de o forţă sufletească şi de un dispreţ pentru banalitate pe care Syd- ney nu le poseda. Fără a mai vorbi despre acel minim de îndestulare materială de care fusese lipsit de când plecase din Statele Unite.

în schimb, cele două cărţi ale mele cunoscuseră un succes neaşteptat pentru nişte lucrări istorice publicate în colecţii specializate, aşa că relaţiile noastre suferiseră subtile transformări. îl interesam mai mult de când el nu mai interesa pe prea mulţi, deşi continua să considere literatura mea ca „o operă urmărind un scop pur lucrativ". Vine o vârstă — şi Sydney tocmai trecuse de cincizeci de ani — când scopul începe să pară oarecum înnobilat!M-am gândit adeseori la Gauvain în anul acela. O caschetă bleumarin pe capul unui marinar dintr-un port, un accent breton la un colţ de stradă din Concarneau, vizitele la Madame Lozerech, care se stingea încet în ferma ei, acum în ruină — toţi copiii ei erau departe, marinari sau învăţători — făceau să urce în mine un val de tandreţe pentru băieţelul care îmi spărgea pneurile bicicletei şi mă striga „George Fărăes". Eram asemenea unei soţii căsătorite cu un prizonier, care a hotărât să vegheze, aşteptându-1.

Noaptea, lângă Sydney, visam la altul. Sexele care se plictisesc se complac în a imagina bucurii neaşteptate. Prostuţele! Şi chiar ajung să le găsească.

Am început să mă ocup de organizarea călătoriei mele. Vârsta îşi spunea, oare, cuvântul? Resimţeam nevoia de a pleca în

insulele Seychelles nu numai pentru a-1 vedea pe Gauvain, ci şi pentru a fi privită cu dragoste. Pielea mea se veştejea departe de privirea lui umedă. O vedeam şi pe mama, care, în ciuda unei permanente lupte, ceda puţin câte puţin timpului, abandonându-i anumite teritorii, unele activităţi prefacându-se că n-o mai interesează, pentru a nu fi obligată să-şi mărturisească slăbiciunea. Or, vine o vârstă când terenurile pe care le părăseşti nu-ţi vor mai fi redate niciodată. Mama mă punea deja în gardă în privinţa acestui gust de viaţă pe care îl apreciasem întotdeauna la ea.

— Gândeşte-te bine la ceea ce ai pierde renunţând la „prietenul tău breton", cum îi spunea ea cu delicateţe, înflăcărarea nu poate fi înlocuită. Intelectul nu-ţi hrăneşte trupul. Drama este că femeile ca noi au nevoie de amândouă, concluziona ea cu un aer fals întristat.

E-adevărat, Sydney nu-i prea plăcuse.

I-am determinat pe Franţois şi pe Luce să mă întâlnească la Seychelles după trei săptămâni, dacă sănătatea lui Luce le-ar fi îngăduit, urmând să ne întoarcem împreună în Franţa. Le lăudasem într-atât frumuseţea acestor insule, încât nu aşteptau decât un prilej ca să plece acolo. Dar Luce tocmai fusese operată şi urma un tratament chimioterapeutic. Curajul şi optimismul ei ne făceau să sperăm că refacerea va fi o veritabilă vindecare.

Când, în sfârşit, am ajuns la Mahe, locuitorii insulelor Seychelles sărbătoreau şi ei prima aniversare a independenţei lor, şi am profitat de vesela ambianţă pentru a trăi bucuria noastră. Aveam impresia că suntem un cuplu în vârstă pentru că aveam ceva de comemorat şi pentru că ne întorseserăm în aceleaşi locuri. „îţi aminteşti când m-a înţepat scolopendra?...“ „Dar de cele două sinistre cupluri de la Praslin şi nucile lor de cocos?" Cu aceste „îţi aminteşti" încearcă să capete o asigurare amanţii care se îndoiesc de ei înşişi.

Am petrecut prima noapte dansând pe sub palmieri, ca şi în toate cârciumile şi restaurantele din oraş. Amprenta britanică, estompată în mod oficial, îi marca încă pe locuitori: la miezul nopţii, tot atât de conştiincioşi ca pe vremea când trebuiau să intoneze *God save the Queen,* muzicienii se ridicau în picioare, pentru a intona propriul imn naţional, foarte nou:

Sus, oameni liberi, mândri locuitori din Seycheîles, Egalitate pentru noi toţi,
Libertate pentru totdeauna!

Cu Revoluţia şi cortegiul ei de principii, Franţa îşi pusese şi ea amprenta asupra spiritului locuitorilor de aici.

Cântându-i lui Gauvain propriul meu imn: „Sus, om liber, mândru concarnez“, ne permitem în seara asta să introducem o notă de veselie în inimile pline de patriotism.

Sărbătoarea noastră s-a sfârşit în zori, în oceanul călduţ, dar de data asta n-am mai făcut pe timizii. Nu-ţi poţi oferi luxul unei renunţări decât la douăzeci de ani.

Trebuie să descriu acele zile din care făceam nopţi atunci când ploua?

— *Ah! Mai scuteşte-ne, zice guvernanta. Ne-ai înnebunit deja cu aceste insule, e plictisitor! Iar sexul, când nu mai este excitant, devine dezgustător. Nu există cale de mijloc.*

A treia zi, lui Gauvain i s-a spart un mic vas de sânge în ochiul stâng. Nu-1 doare, dar, de fiecare dată când îl privesc, îmi reproşez că sunt un vampir care a provocat un infarct ocular masculului său, abuzând de el! Şi totuşi continui. Starterul meu pare să fie conectat mereu. Se întâmplă ca motorul să gâfâie, dar nu calează niciodată. Aşa cum clorofila stimulează plantele, mâna păroasă a lui Gauvain îmi stimulează trupul şi mă face să descopăr mereu noi zone erogene. Unele sunt episodice, cu ele nu mă voi mai întâlni; altele sunt în eclipsă; altele, fidele, care, chiar şterse de pe portative, cântă mereu aceeaşi melodie.

G ***roscop***
CĂILE INIMII

Dar sunt incapabilă să descriu aceste frontiere

relative, chiar atunci când Gauvain mi-o cere, căci toate aceste plăceri, despre care nu ştiu dacă merită denumirea de orgasm potrivit registrului întocmit de Ellen Price, mi-au creat o stare de sfârşeală.

— Nu-mi spui deloc ce-ţi place, insistă Gauvain. Mai există cu siguranţă lucruri pe care nu îndrăzneşti să mi le ceri.

— Aproape nimic, fii sigur de asta.

— Şi acest „aproape nimic" îmi face o deosebită plăcere.

— Dacă n-ar fi aşa, atunci tu ai fi eu! Ce oroare!

— Adeseori nu ştiu exact când ai orgasm. Asta mă nelinişteşte. Mă întreb dacă...

— Nu TE întreba nimic, întreabă-mă pe MINE. Până la urmă, sexul nu e atât de sexual pe cât se spune. Nimeni nu-mi dă atâta plăcere ca tine... dar mai ales sensul a ceva sfânt în plăcere.

Abia îndrăznesc să rostesc aceste cuvinte. Dar suntem în întuneric şi Gauvain nu protestează. Nu se teme de lucruri mari. Iar mie nu mi-e frică de nimic cu acest bărbat. îmi permit toate fanteziile, cânt sau dansez în faţa lui ca şi când aş fi singură. Arborez ţinute pe care va trebui să le ascund cu grijă când mă voi reîntoarce la viaţa normală. Port o cămaşă de satin moale, o veritabilă „provocare", aşa cum niciodată n-aş fi visat să-mi cumpăr una în viaţa normală. Ah, aceste mijloace pe care le dezaprob sau le dispreţuiesc! Cât de dulce este să vă întrebuinţez... şi să capăt atâta plăcere!M-am comportat ca o nevastă şi l-am însoţit pe Gauvain la bord, pentru prima dată, vizitându-i cabina, uitându-mă unde dormea, unde îşi ascundea fotografiile şi scrisorile mele. Eram pe chei în ziua în care *Ragu- enes* s-a întors pe mare, agitându-mi mâna, apoi braţul, alergând în cele din urmă de-a lungul cheiului, pe măsură ce silueta lui, care mi-era atât de dragă, se făcea tot mai mică, iar oamenii disponibili, adunaţi pe punte, priveau pământul îndepărtându-se, aşa cum fac în toate porturile lumii. Şi ochii mei s-au aburit la fel ca ochii tuturor femeilor din această lume care îşi văd plecând marinarul.

Din fericire, Franţois şi Luce sosiseră în ajun şi petre- cuserăm ultima seară, toţi patru, aproape de port. Gauvain se simţea în siguranţă în preajma lor şi le eram recunoscătoare că nu-1 considerau

„un frate sălbatic", ci pur şi simplu ca pe unul dintre noi care avea o experienţă diferită. Asculţi respectuos un eschimos sau un turc de- scriindu-ţi modul de viaţă, dar cei câţiva prieteni cărora îl prezentasem pe Lozerech abia reuşiseră să-şi ascundă condescendenţa, ascultându-1 cum vorbea despre mare. Era, în acelaşi timp, prea comic cu accentul său şi prea aproape din punct de vedere geografic pentru a merita curiozitatea parizienilor. Şi-apoi nu mai trăim pe timpul lui Pierre Loti. Fratele meu Yves nu era decât un individ ce nu merita atenţie.

Franţois, dimpotrivă, ştia să nu ia în seamă culoarea locală pentru a descoperi calităţile sufletului. în seara aceea, ne-am simţit patru prieteni, iar Gauvain nu mai
era „tipul acela caraghios pe care tu l-ai descoperit într-o fermă“...

Ne-am promis să ne scriem la Conan, în ciuda săptămânilor care trebuiau să se scurgă, pentru el, între fiecare ocazie pe care o avea ca să-mi poată pune la poştă o scrisoare sau să le primească pe ale mele. Marea îi răpea şi această plăcere, cea mai banală, cea mai simplă consolare, aceea de a putea transmite un mesaj cuiva, de a auzi la telefon un glas iubit, plăcerea de care poate beneficia orice om, până şi prizonierii. încă din prima scrisoare, îmi mărturisea ceea ce refuzase să-mi spună la

Mahé: nu va mai continua să pescuiască ton în Seychelles. îşi va realiza faimosul şi misteriosul său proiect în Africa de Sud. Nu-i mai rămâneau „de tras“ decât trei sau patru ani şi nu se va mulţumi doar cu apă de mare!

Hotărât lucru: oamenii aceia care nu cunoşteau nici baremul celor patruzeci de ore de muncă pe săptămână, nici zilele de sărbătoare, nici repausul săptămânal nu percep timpul la fel ca noi. „Trei ani de tras“ mi se păreau dincolo de capătul lumii, şi această dragoste de refugiaţi, pusă mereu la coadă, după necesităţile familiale şi profesionale ale lui Gauvain, asasinată şi reînviată, începea să mă descurajeze. Cu atât mai mult cu cât un proiect important îmi ocupa gândurile: această Istorie a medicinei şi a femeilor pe care François voia să o scrie împreună cu mine începea să prindă contur. Ginecolog şi obstetrician, el putea să-mi fie un ajutor preţios. Viaţa mea de zi cu zi îmi convenea de minune. Puteam să întrebuinţez cum voiam banii pe care îi câştigam, să-mi văd prietenii, să

călătoresc, să locuiesc într-un apartament ce-mi plăcea... şi măsurăm prăpastia care despărţea existenţa mea de cea a lui Lozerech. El nu va profita decât la bătrâneţe de banii pe care îi câştiga atât de greu, de frumoasa casă în care ar fi putut atât de puţin să trăiască şi unde nu se va

întoarce pentru totdeauna decât la vârsta când se va dezvă- ţa definitiv să trăiască pe uscat.

Aşadar, după luni de zile, Gauvain devenea, cu toate scrisorile noastre lunare, o siluetă la orizont. Căutam sincer să mă desprind de el. Dar inima are anumite fidelităţi. .. O dată cu trecerea timpului, Sydney a fost cel de care nu m-am simţit legată. Sexul lui nu mă mai interesa, ca şi cum ar fi fost dintr-un material rebutat. îmi venise nefasta manie să-i compar pe cei doi bărbaţi şi am observat că Sydney nu se gândise niciodată la trupul meu ca la ceva unic, nici la mine ca la o femeie de neînlocuit.

Avea, de altfel, dreptate. Eram întru totul de acord cu el, dar mi se oferise privilegiul de a fi cunoscut un bărbat nebun după mine şi nu mă mai puteam obişnui cu sentimente rezonabile.

în primii ani petrecuţi în Statele Unite, mă simţisem flatată să împărtăşesc obiceiurile erotice ale avangar- dei intelectuale de aici. Mai gândeam că există o avangardă în dragoste! împreună cu Ellen Price, cu Al şi cu toţi prietenii noştri terapeuţi, sexoterapeuţi şi analişti, şi sexoanalişti, purtam strălucite discuţii despre dragoste şi despre plăcere, dar asta nu ajuta prea mult în a face dragoste.Al devenise impotent după apariţia cărţii lui Elien, în afară de cazul când era vorba de prostituate. Acesta fusese răspunsul faţă de cea care îl tutela. Sydney, din contră, îşi intensificase activitatea amoroasă, în genul unei „apas- sionate". Această uşurinţă a diletantismului, pe care o invidiasem atât, mi se părea astăzi mai mult infirmitate decât eleganţă.

Cântăream în ce măsură, într-o viaţă obişnuită, totul depinde doar de unghiul de vedere din care judeci lucrurile: poţi să te enervezi sau să te înduioşezi în faţa aceluiaşi gest, după cum cauţi un motiv să trăieşti cu cineva sau să-l părăseşti. Tot ceea ce însemna Sydney mă făcea de-acum să mă zbârlesc.

Din mai multe motive, el ar fi dorit acum, bucuros, să mă ia de nevastă, tocmai când nu mai aveam nici o dorinţă în acest sens. Nu agream nici măcar ideea de a purta la vârsta mea un nume american. Apoi eram împotriva

unui devotament pentru anii bătrâneţii ce urma să vină, vândut compact o dată cu căsătoria. Totuşi, Sydney nu fusese niciodată atât de tandru, atât de grăbit. Rareori, într-un cuplu, păstrezi acelaşi pas, în acelaşi timp.

X

E suficient, uneori, un amănunt crud pentru a descoperi, într-o bună zi, că totul s-a sfârşit. Pentru mine, a fost seara în care Sydney, privindu-mă în ochi după ce făcusem dragoste, mi-a spus plin de recunoştinţă: „Câtă tandreţe citesc în ochii tăi!“ De fapt, tot timpul mă gândisem la pantofii pe care îi văzusem în ajun într-o vitrină şi făcusem greşeala să nu-i cumpăr. Luasem tocmai hotărârea să merg să-i caut de îndată ce va fi posibil să părăsesc patul în mod decent!

Aşadar, în ultimul an mă detaşasem mai mult sau mai puţin de cei doi bărbaţi ai mei. De Sydney — total, pentru că trebuia să se întoarcă în America. Mai puţin de Gauvain, pentru că absenţa nu ne face niciodată să ajungem la capăt. Dar simţeam nevoia să trăiesc fără să mai visez la un lucru imposibil. Când ai trecut de patruzeci de ani, nu mai aştepţi un bărbat care lipseşte unsprezece luni din douăsprezece.

Ajunsesem, oare, la melancolica vârstă când prietenia pare mai viabilă şi mai preţioasă decât dragostea? *Vârsta neliniştilor*

C~A// ă apropii cu paşi din ce în ce mai mari de cincizeci de ani, perioadă când surprizele nu pot fi decât neplăcute. Cel mai bun lucru pe care-1 poţi spera este un *statu-quo.* Micile modificări neplăcute pe care le vezi ici şi colo ţi se par minore, dar, fiind primele, ele te enervează sau te copleşesc. Totuşi, în ziua în care lucrurile se vor înrăutăţi şi mai mult, vei regreta aceste mici riduri din jurul ochilor, aceste neînsemnate imperfecţiuni ale trupului, acum uşor de ascuns. De acum înainte, în fiecare an, contemplând fotografiile din anul precedent, vei spune: „A, uite! Arătam încă grozav de bine anul trecut! “ Şi, după doi ani, vei observa la fel — că erai grozav de bine cu un an înainte. Or, eu mă aflu în acest „an dinainte'[4], pe care îl voi regreta, la rândul lui, foarte mult. Singura ieşire onorabilă este ca, de acum încolo, să încerci cu orice chip să apreciezi prezentul din perspectiva unui viitor care te nelinişteşte şi mai mult!

L-am văzut puţin pe cormoranul meu în timpul acestor trei ani şi mă străduiam să mă gândesc la el tot din perspectiva unui imposibil viitor comun. Sunt miloasă din fire, dar când nu mai există dorinţă, aşadar când obiectul dorinţei s-a îndepărtat, ţi se pare de neimaginat că ai putut râvni atât de febril la o fiinţă. Prin forţa lucrurilor, l-am văzut rar pe Gauvain, căci îşi realizase misteriosul proiect. Nu se obişnuise defel în Seychelles — insulele acelea, prea vesele, nu se potriveau cu înverşunarea din sufletul său. De atunci, el rămâne opt luni pe an, din octombrie şi până în mai, într-un loc unde fundul oceanului se ridică mult, la cinci sute de mile de Capul Bunei Speranţe. Nu e o ţară, nici măcar o insulă, nimic altceva decât un punct abstract la încrucişarea dintre latitudinea sudică de 31°40’ cu longitudinea estică de 8°8’, cale de trei zile faţă de cel mai apropiat petic de pământ, la îndemâna enormelor valuri ridicate de hulă. Lumea lui se reduce la o bază

coraligenă situată la şase mile în larg, un îngust platou vulcanic ţâşnind brusc, la mai puţin de o sută de metri de suprafaţă, din străfundurile ce ating cinci mii de metri, şi populat cu milioane de languste. Ca să-l pot localiza, înainte de a pleca, mi-a desenat vaporul lui, *VEmpire des Mers* — un fost vas de pescuit ton de douăzeci şi opt de metri —, pe o hartă marinărească, derizoriu semn de viaţă, pierdut în imensitatea albăstruie a acestei zone fără nici o fâşie de pământ care să apară la suprafaţă.

Vărul lui, Youn, unul dintre marinarii specializaţi din tată în fiu în pescuitul langustelor, descoperise acest zăcământ fabulos câţiva ani mai înainte şi se hotărâse săpescuiască aici, adică să trăiască aici. Dar o fractură cervicală datorată unei zdravene căzături de la bord, de pe urma căreia nu se refacuse niciodată pe deplin, l-a împiedicat să-şi continue munca şi l-a constrâns să-i propună unui pirat ce-i semăna să desăvârşească ceea ce el începuse — exploatarea acestui filon. Puţini bărbaţi ar fi acceptat, dar pe Lozerech îl ispitea mereu imposibilul. El a văzut în asta ocazia de a regăsi emoţiile puternice ale tinereţii şi un frumos sfârşit al carierei sale. Pesemne, şi prilejul de a pune între el şi mine un obstacol suplimentar. Neputând să-şi diminueze sentimentele, sporise distanţa. De altfel, găsise un nou motiv pentru a se pedepsi: nevasta lui, Marie-Josee, tocmai fusese operată şi ea de cancer. I se „scosese totul“, cum spunea ea, nu fără o oarecare provocare, dându-şi seama cu amărăciune că această formulă o reducea la ceea ce fusese — o simplă matrice. Dar ceea ce rămânea din ea era mereu nevasta lui Lozerech, iar el resimţea o vinovăţie acută.

în ce mă priveşte, cartea mea *Medicina şi femeile* apăruse, în sfârşit. Trei ani de zile, printre alte activităţi, Franţois şi cu mine

scriseserăm la ea; fuseseră trei ani de zile de muncă intensă, care acum, când ajunseserăm la capăt, ne-au lăsat un ciudat sentiment de gol. Un timp, am bănuit că acest lucru se datora faptului că nu mai aveam nimic de făcut, apoi, puţin câte puţin, evidenţa ni s-a impus: nu munca era aceea care ne lipsea, ci prezenţa aproape zilnică a celuilalt, a companiei pe care o asigurasem unul altuia în toţi anii aceştia. O singură soluţie ne rămânea: să trăim sub acelaşi acoperiş! Lucrul părea
posibil de discutat, de vreme ce Franţois era singur acum: Luce, soţia lui, murise, lăsându-i o fetiţă de cincisprezece ani. îl vedeam împărţindu-se tot timpul între naşterile şi cursurile de la spital, această adolescentă ce trebuia crescută şi durerea de a-şi fi pierdut soţia remarcabilă, pe care o iubise profund.

Când ai avut deja experienţa unei „căsătorii pentru toată viaţa“ şi a unei pasiuni, aşa-zis carnale, pare o aventură plăcută să încerci să stai împreună datorită unei înclinaţii. în acest stadiu al existenţei, dragostea este, bineînţeles, totul şi, în acelaşi timp, nu e totul! Absurda formulă te face să-ţi dai seama destul de bine de acel amestec de entuziasm şi pripeală care prezidează hotărârea noastră de a ne căsători.

N-am avut impresia că trec într-o nouă etapă sau că-mi asum un risc excesiv: într-un anumit

fel, Franţois a făcut mereu parte din familie, nu rămânea decât să intre oficial. într-adevăr, trebuia să ne fi îndrăgostit de vreo zece ori până acum, şi de fiecare dată am ratat, pe muchie de cuţit, acest lucru. în 1950, m-aş fi căsătorit cu el dacă, tocmai la jumătatea studiilor sale de medicină, n-ar fi plecat la sanatoriul din Saint-Hilaire-du-Touvet, unde a rămas doi ani. Când s-a întors, în cele din urmă, eram căsătorită cu Jean-Christophe. Când eu am divorţat de Jean-Christophe, el tocmai se căsătorise cu Luce. Iar când Luce a trebuit să-l părăsească, cinci ani mai târziu, eu trăiam cu Sydney în Statele Unite!

De data asta eram singuri şi liberi, şi sănătoşi, aşa că nu trebuia să mai ratăm şi această ocazie. Dacă m-aş ficăsătorit cu Franţois la douăzeci de ani, Lozerech ar fi ieşit cu siguranţă din viaţa mea, dacă nu, măcar din gândul meu. Jean-Christophe lăsase întotdeauna liberă capacitatea mea de iubire şi intacte nostalgiile adolescenţei. Iată cum unii bărbaţi pregătesc ei înşişi patul pentru rivalii lor.

Franţois era un specimen rar: unul dintre acei oameni deosebiţi din care viaţa se amuză uneori să facă nişte rataţi. El avea toate atuurile pentru a deveni un eminent profesor, un poet de calitate, un pictor valabil, un pianist de talent, un seducător irezistibil. Virtual era câte ceva din toate astea, dar minuscule falii ale caracterului sau o serie de întâmplări îl ţinuseră departe de adevărata reuşită. Aparent, cu totala lui complicitate.

Afişa un fizic plăcut, fără să fie cu adevărat frumos, un farmec şi o eleganţă native, temperate însă de neglijenţă şi timiditate, care îl făceau să fie iertat pentru multiplele sale calităţi şi să merite, în tinereţe, porecla de Ion picat din Lună. O tinereţe din care, de altfel, nu mai ieşise, deşi cunoscuse multe încercări şi depăşise cincizeci de ani, căci totul continua să-l încânte: nou-născuţii pe care zilnic îi aducea pe lume, ca şi cum fiecare dintre ei ar fi fost o lume numai pentru el, prietenii, fiica sa Mărie, călătoriile, muzica şi, pe ultimul loc, căsătoria noastră, căci i se părea că, în ordinea lucrurilor şi a modului în care el le vedea, în ciuda bolii şi a morţii, universul rămânea în mod fundamental demn de a fi cunoscut. Iubea viaţa, dar şi pe cei ce-o trăiau, ceea ce se întâmplă mult mai rar, îi plăcea chiar şi aventura mea cu Lozerech, pe care îl poreclise „Căpitanul Cormoran", în amintirea BiblioteciiRoz şi a lui Corcoran din copilăria noastră. El o prefera pe cea Verde.

Prinsesem cu un ac, în biroul meu, harta marinărească pe care Gauvain mi-o dăduse înainte de plecare şi, de fiecare dată când o priveam, micul vapor, desenat cu grija şi precizia pe care le punea în fiecare lucru, cu catargul lui, cu artimonul şi pânzele lui, îmi provoca o strângere de inimă. Cormoranul meu era pierdut acolo, împreună cu echipajul lui, opt oameni, şi

şase sute de lăzi ce trebuiau ridicate, golite, stivuite, puse din nou în fiecare zi în apă, la capătul unor funii de patruzeci până la optzeci de metri lungime pe fundul apei, unde colcăiau caracatiţe şi murene gigantice, în mijlocul unui ocean cu hulă perpetuă, care, la acel nivel al globului, face ocolul pământului fără a întâlni vreun obstacol pentru a-i stăvili elanul. Cel puţin, aşa îmi imaginam — potrivit cărţilor scrise de navigatori şi jurnalului de bord pe care mi-1 trimitea cu regularitate — acea sinistră pustietate.

în timpul lungilor absenţe ale lui Gauvain, am vizitat-o de mai multe ori pe Marie-Josee după operaţia ei, din dorinţa ascunsă de a respira ceva, o părticică din el. Dar, din contră, faptul că am văzut-o pe nevasta lui Lozerech şi casa lui m-a făcut să pot măsura mai bine distanţa care ne separa atât pe mare, cât şi pe uscat. Nu-mi venea să cred că eram „cealaltă nevastă“ a acestui bărbat care urmărea să-şi sfârşească zilele într-un asemenea cadru lipsit de viaţă, să-şi ia masa în bucătăria amenajată în stil „rustic masiv“, după cum preciza cu mândrie Marie-Josee, neglijând faptul că lăsase la părinţii ei şi la cei ai soţului adevărata
mobilă rustică, pe care o considera demodată, demon- strându-şi astfel subdezvoltarea. Gauvain „al meu“ se culca lângă această femeie

cu părul albit, care mirosea mereu a transpiraţie, sub acest macat de satin de un roz spălăcit, adormea sub fotografia propriei căsătorii şi sub portretele celor patru părinţi, în rame ovale, având deasupra ramuri de merişor, faţă în faţă cu comoda Ludovic XV, cumpărată după un catalog şi vopsită în negru, înveselită de cinci ramuri de ferigă din plastic argintiu şi trei lalele violete, puse într-o vază de cristal de Arques cu faţete.

Dar de ce să caut o asemănare între Lozerech şi Gauvain? Cu atât mai mult cu cât nici eu nu mai semănăm cu aceea care plecase atât de des la capătul lumii, cu guvernanta pe urmele ei, în căutarea fiorului misterios ce nu se întemeiază pe un lucru palpabil, în aşa fel încât să-l putem exprima în cuvinte. Toţi avem faţetele noastre, la fel ca vaza lui Marie-Josee.

în timpul primilor doi ani petrecuţi acolo — avea de gând să petreacă patru —, Lozerech câştigase, poate, mai mulţi bani decât în toată viaţa. De îndată ce imensele sale bazine erau pline, făcea un drum până la Cap, debarca aici tonele de monştri, expediaţi vii la un negustor de peşte din Lorient.

El nu mai „trăia“, în sensul pe care îl dăm noi în mod obişnuit acestui cuvânt. El sonda fundul oceanului, supraveghea plasele, încerca să nu înnebunească în acest peisaj plin de spumă şi

aştepta ziua pensionării.

Langustele schimbaseră viaţa familiei lui. îi îngăduise- ră să-şi mărească simţitor casa, să-şi trimită fiul mai mare,
ca profesor agregat, pentru doi ani în Statele Unite. Joel avea acum o maşină a lui, un 2 CV, special echipat pentru un infirm. Una dintre fiice era învăţătoare la Rennes, cealaltă — stewardesă. Marie-Josee îşi pusese în faţă trei dinţi de aur. Toţi, aşadar, puteau mulţumi langustelor.

Am ezitat mult timp până să-i anunţ căsătoria mea cu Franţois, dar mă temeam mai mult să nu afle de la ne- vastă-sa. Ştiam că ar fi considerat-o un fel de trădare, cu toate că el însuşi alesese îndepărtarea. De altfel, nu-mi mai scrisese un timp, fără să-mi pot da seama dacă din cauza unei ranchiune personale sau din decenţă faţă de Franţois. Cu toate că în acest domeniu genul ăsta de sentiment nu mă sufoca, mă obişnuisem să mă gândesc la Gauvain la timpul trecut.

Un eveniment a făcut din nou să reînvie totul: moartea mamei mele, doborâtă de o camionetă, la un colţ al unui bulevard parizian. Mama traversa întotdeauna ca pe timpul diligenţelor, fără să ţină cont de lumina roşie a semaforului şi de trecerile de pietoni marcate, ridicând autoritar un braţ pentru a-i obliga pe birjari să oprească. Şoferul n-a putut opri caii-putere şi mama mea, târâtă pe şosea de camionetă, a murit câteva zile mai târziu din cauza multiplelor fracturi, absolut scandalizată de proasta educaţie a şoferilor de astăzi. Avea şaizeci şi opt de ani, o sănătate insolentă şi intenţia de a trăi încă o bună bucată de viaţă, atât de mult, încât eu nu reuşeam să mă obişnuiesc cu ideea că ar putea să nu mai locuiască pe aceeaşi parte a planetei ca şi mine. Aşezată alături de forma ei tăcută, în timpul ultimelor zile de comă, am descoperit cugroază că nu voi mai putea niciodată, atât timp cât voi trăi, să pronunţ această simplă frază: „Alo! Mamă?" Dispărând, ducea cu ea primul cuvânt al limbii vorbite, acela pe care se întemeia securitatea vieţii mele. Aceasta e prima, câteodată singura, trădare a unei mame, de a ne părăsi astfel, pe neaşteptate.

De fiecare dată când Franţois spunea „mama ta", lacrimile îmi umpleau ochii. Am evitat, de atunci, acest cuvânt.

I-am scris lui Gauvain ca să-i anunţ moartea mamei. Lui puteam să-i vorbesc: îl trăsese de multe ori de urechi, spunându-i „mic vagabond", pentru ca el, o dată cu trecerea timpului, să-şi amintească tandru de ea.

Această dispariţie mă obligă să-mi fac bilanţul resurselor: îmi mai rămăsese încă, pe pământ, o fiinţă care mă iubea necondiţionat şi, iată, o lăsam să se piardă şi ea, fără să reacţionez, căci ziua pensionării ar fi interzis orice proiect între noi. Brusc, la rândul meu, nu mai suportam gândul de a-1 vedea figurând în galeria mea de amintiri, în ciuda armonioasei înţelegeri care domnea între Franţois şi mine. O simţeam mereu vie pe tânăra fată nebună care alerga spre insulă, spre insulele de la capătul lumii, ca să regăsească acea „flacără" ce făcea ca dragostea să semene cu opusul morţii. Ştiam că mama m-ar fi aprobat să trăiesc pentru amândouă. Şi ea era cuprinsă de această poftă bulimică de-a trăi viaţa şi nu se resemna să piardă pe nici un plan. Trebuie să ştii, câteodată, să fii necredincios altora pentru a nu fi astfel cu tine însăţi: era unul dintre principiile ei.

împrejurările îmi ofereau o ocazie ideală: de doi ani, petreceam o lună, în fiecare toamnă, la Quebec, pentru o serie de cursuri la Universitatea din Montreal şi beneficiam, pe

toată durata cursurilor, de un mic apartament unde aş fi putut fără probleme să găzduiesc pe cineva. Fusesem acolo, cu un an în urmă, împreună cu Lolc, care făcea regie pentru televiziune şi lucra pentru Radio Canada. Cel mai greu era să-l conving pe Gauvain, să-i insuflu curajul de a minţi o soţie plângăcioasă şi temătoare, ce avea toate drepturile asupra lui. Pentru un marinar care lipsea atât de des, concediile şi, cu atât mai mult, pensionarea nu se puteau concepe decât a fi petrecute acasă. I-am descris cursul pe care, din pricina morţii mamei, l-au luat gândurile mele, explicându-i astfel cum mi-am dat seama că a-1 revedea reprezintă, pentru mine, o imperioasă necesitate. Am pus totul la bătaie pentru a trezi la viaţă plaga iubirii. îl cunoşteam acum destul de bine ca să ştiu pe unde puteam să-i străpung carapacea şi cum să răsucesc lama pumnalului până când el însuşi n-ar fi avut altă dorinţă decât să mă ţină lângă el şi să cedeze încă o dată acelui vârtej care îl făcea să piardă noţiunile de bine şi de rău.

Gândul că aş putea avea nevoie de el în această încercare îl tulbura.

Scrisorile noastre, începute pe un ton nostalgic, virau puţin câte puţin către tandreţe, devenind în curând atât de înflăcărate — un cuvânt aducându-1 pe altul —, încât mi s-a părut inuman să abordăm viitorul fără a ne păstra încă unul din acele momente, din afara timpului, caredăduseră vieţilor noastre o dimensiune pe care nu reuşeam s-o definim, dar pe care o presimţeam a fi esenţială.

Să scrii despre dragoste este în sine o plăcere, o rafinată artă. Fiecare scrisoare, fiecare din rarele sale chemări telefonice, fiecare „te iubesc“ mi se părea o victorie asupra bătrâneţii şi a morţii.

Să-l aduc pe Gauvain la stadiul dorit de incitare fizică şi sentimentală, aşa încât să-l fac să creadă că el însuşi a avut iniţiativa unei viitoare întâlniri, a fost un adevărat regal. în ceea ce-1 privea, profunzimea sentimentului pe care îl nutrea pentru mine îi ţinuse, în cele din urmă, loc de talent. El, care nu voia să creadă decât în datorie şi în nobleţea muncii, regăsea, pentru a-mi scrie, cuvinte de poet. Mă numea „respiraţia lui", „viaţa lui", „adevărul lui".

La şase luni după moartea mamei mele, ne-am hotărât să ne întâlnim, toamna următoare, la Montreal, chiar înainte ca el să plece pentru campania de iarnă. Nu mai putea să se ascundă în spatele unor temeri financiare: câştiga destui

bani pentru a-şi smulge din portofel, fără prea mult regret, preţul unei călătorii în Canada.

N-o mărturisea, dar începea şi el să se teamă de întoarcerea în lumea celor obişnuiţi să trăiască pe sol, ştiind că în această lume un pensionar al mării nu se pricepe să facă nimic şi, curând, trece drept bătrân. Datorită acestei panici, a găsit aplombul s-o mintă pe nevastă-sa, dându-i o explicaţie atât de neaşteptată, încât Marie-Josee a rămas cu gura căscată: pleca „să facă un tur" în Marele Nord canadian,[10]

invitat de un prieten din Quebec, pe care-1 *VJi'/h >/'/(' Qrotjfî*
CĂILE INIMII
întâlnise la Cap! O enormitate trece adesea mai uşor decât un alibi verosimil, clădit cu multă trudă.

Proiectul a fost pus în aplicare. Mă simţeam bine alături de Franţois, dar o veselie copilărească se amesteca de atunci în fericirea mea. Viaţa îşi regăsea culorile romantice, iar eu simţeam că întineresc cu douăzeci de ani.

în mod paradoxal, de când lucra în Africa de Sud, împărtăşeam emoţiile zilnice ale lui Gauvain mai mult decât o făcusem înainte. îşi luase obiceiul să-mi scrie câteva rânduri aproape în fiecare seară, după ce amara vaporul într-un colţ al stâncii unde valurile nu izbeau atât de tare. Relata povestea evenimentelor zilei de fiecare dată când timpul, de obicei prost, putea fi ţinut „sub control[14], cum spunea el, fără să poată spune „frumos". Şi de fiecare dată când oprea la Cap, îmi expedia un pachet de pagini de blocnotes în pătrăţele.

De-a lungul săptămânilor, acest blocnotes din Africa de Sud devenise un emoţionant document — scris fără prea multă artă, dar şi fără artificii — al zilelor petrecute în acel infern de pe bancul de corali, pe care Gauvain îl considera pur şi simplu locul său de muncă şi, într-un fel, comoara ce-i oferea cerul deschis. Tocmai această simplitate valora cel mai mult, această distanţare dintre sobrietatea cuvintelor, pudoarea tonului, violenţa elementelor: singurătatea, pe care o descoperea apăsătoare, continua oboseală, furtunile grefate pe un timp în permanenţă urât, rănirile, chiar unele scene de groază, de exemplu aceea când unul dintre oamenii lui a fost obligat să plonjeze, în costum de scafandru, până în fundul bazinului,prin viermuiala de carapace, ca să recupereze animalele moarte, care ar fi riscat altfel să contamineze restul încărcăturii. Rezultatul l-a constituit un text sfâşietor, care şi-ar fi găsit foarte bine locul în revista mea de istorie sau chiar în colecţia „Pământ al oamenilor". Franţois, căruia îi citeam cele mai frumoase pagini, i-a propus acest lucru cu prilejul uneia dintre întoarcerile lui în Franţa, dar el a luat totul în glumă, refuzând să se gândească la o idee atât de „abracadabrantă".

Când l-am întâlnit, şase luni mai târziu, într-un aeroport, ca de obicei, am fost frapată de

1
2

aspectul lui. Cei cincizeci de ani ai unei vieţi atât de dure începeau să-şi pună amprenta. Lozerech mi s-a părut mai mult tuciuriu decât bronzat, mai mult muncit decât ridat, mai mult ţeapăn decât viguros. Vârât în carapacea sa de muşchi, începuse să semene cu una dintre langustele lui. Mai rămâneau ochii aceia, două picături de apă vie, impresia de forţă care se degaja din el, precum şi emoţionanta siguranţă pe care nu i-o cunoscusem până atunci, datorită, desigur, reuşitei materiale.

Pregătisem această şedere la Quebec cu puţină teamă, nu mă mai puteam bizui pe totala inconştienţă a tinereţii. Cu timpul, Gauvain îşi făcuse o imagine sublimată despre mine şi mi se părea vital să fiu la înălţimea ei. Puteam să mă lipsesc de dragostea lui, dar nu să-l pierd! Or, o dată ce treci de patruzeci de ani, totul te marchează. O lună de cursuri şi de conferinţe îmi ofilise chipul, mă obosise, cu atât mai mult cu cât acest popor de tăietori de lemne este gata să te facă bucăţele şi să-ţi soarbă toatăseva. Aici, studenţii sunt mult mai avizi de învăţătură şi de discuţii decât în Franţa, mai puţin deferenţi, mai familiari şi mai exigenţi, în stil american. Trebuie să te zbaţi ca să le placi şi să justifici de ce ai fost adus de atât de departe. Bătrâna Europă nu se mai bucură de un prestigiu atât de mare ca să se poată vinde fără efort. Cu înclinaţiile mele de organizatoare de ceremonii, de care Franţois şi-a bătut întotdeauna joc, am ţinut să planific totul, la fel cum un atlet se pregăteşte pentru Jocurile Olimpice.

Principiul nr. 1: Să eviţi să ai ciclu în timpul competiţiilor! Voi lua deci pilula timp de şase săptămâni, iară întrerupere.

Principiul nr. 2: Cea dintâi apariţie să fie cât mai îngrijită, căci de ea depind toate celelalte. Cu atât mai mult cu cât situaţia nobilelor mele organe nu e prea faimoasă. O răceală, urmată de

o bronşită, pe care am făcut-o în această aspră ţară, unde iarna uzurpă deja toamna înainte de a năvăli peste primăvară, mă face să am prematur cincizeci de ani. Aş fi vrut să compensez treaba asta printr-o coafură veselă, cu multe bucle, aşa cum îi place lui Gauvain, care nu are aceeaşi părere despre eleganţă ca doamnele redactoare de la *Harper's Bazaar*. Dar părul meu, electrizat de aerul prea uscat şi de căldura excesivă din încăperi, după cum se obişnuieşte în această ţară, a suportat destul de rău electroşocul practicat de artiştii coafori din Quebec. Aici saloanele de coafură, la fel ca în America, de altfel, par mai mult o spălătorie automatizată: spălare, uscare, ştergere în optsprezece minute, atât de departe de acele refugii voluptuoase cum sunt institutele de înfhimuseţare din Franţa. Scaunele au o formă de ghilotină inversată şi vă zgârie ceafa, sunteţi strânse de gât cu o coleretă de plastic rigid în locul unui prosop moale, iar şamponezele vă jupoaie asemenea unor rândaşi de cai, înainte de a vă livra unui artist inspirat... dar nu de capul vostru, care a depăşit uşor patruzeci de ani!

Pe individa care mă spăla aş fi văzut-o mai curând în echipa de aruncătoare de disc din Germania de Est. Ea mă anunţă, fără menajamente, smulgându-mi câteva şuviţe în plus, că nu mai văzuse păr care să cadă aşa ca

al meu.

— E toamnă, încerc eu să spun, puţină oboseală...

— Chiar dacă, mi-o retează ea, această debandadă nu e normală.

Cuvântul „debandadă[44] m-a făcut să-mi imaginez spectrul unei căderi galopante a părului, ce ar fi răsunat ca un dangăt fatal pentru cariera mea de amantă; să porţi perucă nu se prea potriveşte cu o „partidă stând cu picioa- rele-n aer[44], cum spunea guvernanta. în consecinţă, am acceptat supusă aplicarea unui unguent mexican care mirosea a dezinfectant pentru apă, după cum am observat prea târziu, şi care mi-a făcut părul tern şi moale, cu tot masajul imperios aplicat de Mario (numai dacă n-o fi fost Emilio).

Cu toate că eram presată de timp — avionul lui Gauvain ateriza două ore mai târziu -—, n-am îndrăznit să refuz un goffaj, asortat cu o ondulaţie, aşa cum nu se mai practică în Franţa de ani de zile, urmată de o stropire cu un lac care mirosea de data asta ca un deodo- rant pentru taxiuri, fiind asigurată că, în urma acestor
operaţiuni, voi avea o coafură oarecum „umflată". Am văzut privirile compătimitoare ale lui Mario (numai dacă nu era Emilio) îndreptate spre porţiunile devastate. „La douăzeci de ani aveam o

coamă de tahitiancă", am încercat să le spun, pentru a-mi salva cât de cât blazonul, dar ei tot m-ar fi tapat şi, oricum, n-au crezut nimic. Am remarcat adesea că toţi ceilalţi nu cred niciodată că ai fost tânăr. Nu pe faţă. Din politeţe, se prefac. Am luat-o la goană din templul capilar cu multă întârziere, dar asigurată cu un cap de păpuşă de patruzeci şi şapte de ani. Din fericire, Gauvain nu va vedea decât păpuşa, nu şi cei patruzeci şi şapte de ani. Dacă voi avea puţin noroc, îşi va ţine privirile plecate. Şi-apoi păpuşile nu sunt în căutarea unor valuri dinspre 30° latitudine sudică.

în taxi, am râs singură la gândul că, în mai puţin de o oră, îmi voi vedea cormoranul urcând la suprafaţă şi des- chizându-şi aripile spre cea mai frumoasă femeie din lume. Este cu mult mai bine să aştepţi un amant decât să primeşti un soţ şi, la fiecare curbă pe care o lua taxiul, simţeam cum devin tot mai frumoasă. Vai! Cele două ore de întârziere ale zborului Paris-Montreal au făcut să se risipească în neant precara-mi frumuseţe: în oglinzile neiertătoare ale aeroportului nu mai observ, curând, decât o damă coafată ca un căţeluş lăţos, cu ochii cerniţi, cu tenul nu prea proaspăt, şi nimic din încântătoarea plăcere care adineauri alerga prin venele mele, înfiorându-mi pielea.

Dar, în cele din urmă, apariţia lui Lozerech, cu aerul acela de a cântări pe sol mai mult decât alţii şi, în acelaşi timp, având ceva de iremediabil exilat, înfăţişare pe careo au marinarii care şi-au considerat prea mult timp marea drept patria lor, mă goleşte de orice alt sentiment decât acela al unei infinite duioşii. Privirea lui înspăimântată mă caută în mulţime, iar eu mă arunc spre el cu atâta elan, încât, încă de la începutul jocului, îmi tai buza în blestematul lui de dinte spart. Guvernanta, care ţinuse să mă însoţească la Mirabel, se grăbeşte să mă ironizeze:

— *Acesta este herpesul asigurat înainte de douăzeci şi patru de ore, bătrânica mea!*

îmi spune „bătrânica mea“ de când am împlinit patruzeci şi cinci de ani! Dar nu-mi pasă de ani sau de oglinzi; de acum înainte, nu vreau să mă uit decât în ochii lui Gauvain. Vârsta mea? Care? De vreme ce este vârsta celei ce e iubită!

Ne contemplăm cu emoţie, ca şi cum, într-adevăr, de data asta ne-ar fi fost teamă că nu ne vom mai revedea vreodată. Faptul că n-a fost nevoie să renunţăm unul la altul şi că am reuşit încă o dată să ne regăsim, cu preţul unor periculoase acrobaţii în ceea ce-l priveşte şi al unor complicate manevre în ce mă priveşte, fiecare pas greşit riscând să compromită totul, ne face să fim veseli ca nişte bebeluşi. Viaţa a câştigat

încă o dată. Aşteptând bagajele lui Gauvain, ne ţinem de mână ca americanii, iar în taxiul care ne duce „acasă“ ne sărutăm tot timpul. E pentru prima oară când avem o casă, cu o bucătărie, un frigider plin de provizii, un televizor, un pick-up, un pat pe care trebuie să-l facem noi singuri, dar pe care îl desfacem imediat ce sosim, pentru a ne asigura că atracţia nemăsur

Ah! Cât am visat la această primă mângâiere a tipului meu! Da, totul e bine în privinţa asta, puterea şi slăbiciunea sunt mereu de nedespărţit.

— îţi aminteşti îndeajuns de mine, cormoranul meu, ca să vii de atât de departe?

— Vrei să spui că-mi amintesc prea mult de tine ca să nu vin.

Ne complăcem în certitudinea copilărească şi profundă că ne aflăm acolo unde trebuie să fim. îi mângâi mătasea ce-i acoperă antebraţul, în care se zăresc câteva firişoare albe. El şi-a pus, ca un proprietar, mâna pe pubisul meu.

— Acum ştiu că nu ne vom vindeca niciodată de această boală. Nu mai sper!

— Tocmai, e o dovadă că nu e boală. Dimpotrivă, e viaţă, mi-ai spus de destule ori acest lucru. Nu-mi place să vorbeşti despre ceea ce e între noi ca de o boală.

— Am spus asta pentru că mi se pare ca un acces de febră, şi când te gândeşti că trece!

— Spune asta pentru tine. Dar, în ce mă priveşte, eu ştiu că sunt pierdut după tine. Mai mult, chiar fericit.

Şi râde, cu acel râs inconfundabil, plin de tinereţe.

încrezători, putem continua cu a doua secvenţă: „întoarcerea marinarului". Gauvain îşi desface valiza şi se instalează, în timp ce eu mă delectez să întreprind tot felul de gesturi plictisitoare şi facile, dar care în seara asta semnifică fiecare un singur lucru: fă dragoste cu mine şi mulţumesc pentru dragoste. Pun cele două şervete pe masă, el aduce o sticlă de whisky (s-a învăţat cu el la Cap). Jocrolul nevestei pline de zel care îşi primeşte călătorul venit de departe şi, în acelaşi timp, pe cel al pungaşei, trecând apoi la cel al târfei. E ABC-ul acestei arte, dar când e vorba de Gauvain nu am nevoie să procedez aşa pentru ca el să fie încredinţat că, în seara asta, cinează cu regina din Saba. Savurez fiecare privire pe care mi-o aruncă. Ştiu că nu voi mai fi niciodată, pentru nimeni, bomba sexuală pe care el o vede în mine.

Când trecem la desert, el se ridică şi depune ceremonios în faţa farfuriei mele o cutiuţă de piele roşie. Dacă Gauvain îmi oferă o bijuterie, una adevărată, înseamnă că situaţia e gravă.

— Ce-ai fi vrut să-ţi cumpăr altceva din Africa de Sud, decât aur, poate un diamant? zice el, zâmbind încântat şi confuz, în timp ce eu descopăr un foarte lung lanţ de aur, făcut din inele strânse şi regulate, la fel ca lanţul ancorei. Ştiu deja că îmi place.

— Aş fi preferat să-ţi aleg o bijuterie decât un simplu lanţ, dar nu ţi-am înţeles niciodată gusturile, mi-a fost prea frică să nu mă înşel. Şi numai la gândul că voi vedea din nou figura pe care o faci când îţi aduc ceva pe care ai vrea să-l arunci la coş...

— Ah! Se vede chiar aşa de tare?

Glumeşti! Gura zâmbeşte, dacă poţi să-l numeşti zâmbet, dar ochii sunt plini de atâta dispreţ... încât îţi vine să intri în pământ. Şi cel mai rău e că nu înţeleg pentru ce. Poşeta de piele, spre exemplu, pe care ţi-am adus-o ultima oară, nu ţi-a plăcut, desigur, n-am mai revăzut-o niciodată!

Râd ca să nu-i răspund, ferindu-mă să-i mărturisesc că i-am oferit-o portăresei spaniole, deoarece dublura portocalie de catifea mă făcea să iau foc, iar fermoarul aurit şi pietrele strălucitoare îmi provocau bube.

— Nu ştiu cum de mă mai poţi iubi, cu gusturile mele complicate, cu maniile mele intelectuale şi cu „snobis- mul“ meu? Ce fericire că sunt, în acelaşi timp, şi obsedată sexual, nu?

— Vino să-mi arăţi asta, ca să nu-mi mai aduc aminte de nimic. Şi pune-ţi lanţul, Karedig, vreau să-l văd pe pielea ta goală. La anul, îţi voi oferi o ancoră, ca să nu mai pleci niciodată.

Uitasem cum poate fi prima noapte cu un pirat care n-a văzut o femeie de luni întregi şi totuşi viaţa ne-a făcut acest frumos dar: să-l cunoşti mai mult din primele nopţi, decât într-a zecea! în fond, dacă am putut să-l părăsesc la douăzeci de ani, a fost pentru că m-am gândit că voi găsi alţi amanţi de aceeaşi anvergură. Acum ştiu că sunt mult prea rari pentru a spera să găseşti doi în decursul unei singure vieţi.

Am avut nevoie de întreaga noapte ca să ne eliberăm de dorinţă. Fiecare cuvânt pe care-l pronunţam, fiecare gest schiţat era deja „preorgasmic“, cum ar fi spus Ellen. în termeni pseudopoetici, „totul alimenta înflăcărarea noastră", eu îi întindeam buzele cărnoase, iar el mă strângea cu febrilitate, aşa ar fi scris romancierii cărora le e frică să vorbească despre ceea ce se petrece mai jos de centură, vrând să ignore

Dar această carte nu se opreşte la jumătăţi de măsură. Trebuie deci să mărturisesc că ceea ce stimula cu-adevărat înflăcărarea noastră... da, bineînţeles, era dragostea. De acord. Dar ce interes aş fi avut să scriu: „Se culcă cu mine“? în realitate, ceea ce mă făcea în seara aceea să mă simt transportată era degetul mare al lui Gauvain în *tunelul* meu, mijlociul răsucind *nasturele rochiei mele cu trenă,* cealaltă mână mângâindu- mi *vintrele* până la inimă, în timp ce *paloşul* lui se-nvârtoşa, ridicându-mi osanale la fiecare atingere a mâinilor sau a buzelor mele; sunt obligată să întrebuinţez aceste poetice formule ale Evului Mediu ca să n-o alertez pe guvernanta mea, care, îmbătrânind, a devenit îngrozitoare.

Ar trebui, oare, să regret că nu am avut la îndemână nimic mai modem pentru a face o asemenea descriere, fără reţineri, mai îndrăzneţ? Ar trebui să deplâng faptul că, recunosc, suntem limitaţi la aceste manevre foarte primitive. Ştiu totuşi că un autor erotic demn de numele său nu ar putea proceda mai neinspirat decât să ni-1 prezinte pe eroul lui privind cum se uşurează partenerul sau

partenera sa, dar nereuşind să se descarce — după cum se exprimă ei graţios — decât dacă ea şi-a păstrat portjar- tierul negru sau dacă el i-a urinat pe obraz. Aceste practici puerile şi necinstite rezervă, se spune, exţazuri senioriale. Ei bine, noi nu vom cunoaşte decât plăceri plebee, dar ne-au fost de-ajuns ca să ne facă să ne dăm sufletul. Ele m-au împăcat din nou, printre altele, cu sexul meu şi m-au eliberat de acel nefast grup de scriitori pe care multă

vreme am crezut că îi stimez, pe vremea când mă aflam sub influenţa lui Sydney şi a prietenilor săi.

Gauvain, care n-a citit niciodată acest gen de autori, a fost cel care m-a făcut să fiu indiferentă la discursul lor plin de ură şi dispreţ. El este cel care m-a eliberat de Freud, deşi abia dacă ştia de numele lui!

în aceste interminabile lupte, nu există nici câştigător şi nici învins. Nu se ştie cine îl incită pe celălalt, şi mă apăr adesea de a fi fost eu cea care provoacă; dar de îndată ce-1 ating, îmi iau zborul atât de repede, încât ne acuzăm unul pe altul de a fi început.

— Te prefaci că dormi, dar ţi s-a sculat în spatele meu: am simţit-o foarte bine, eşti un individ dezgustător!

— Cât eşti de necinstită! Tu ai început să-ţi ondulezi fesele, chiar atunci când eram gata să

adorm!

în sfârşit, dimineaţa ne găseşte întinşi, fără suflu, şi eu îi mulţumesc în tăcere, ţinându-i încă hulubul rotunjor în mâna strânsă. Gauvain adormise, ca de obicei, în mijlocul unei fraze, şi dulcea pasăre îşi luase zborul. Când ne-am trezit, mâna mea ca o cochilie nu mai conţinea decât un fel de cartof cam moale, uitat pe fundul unui castron.

A doua zi, sub lumina crudă a zilelor dinaintea iernii, chiar şi farmecele seamănă cu nişte vechi cartofi prăjiţi. Pe Gauvain îl doare capul, probabil din cauza schimbării fusului orar. Mă doare şi pe mine, poate pentru că am băut votcă.

Baliverne, zice guvernanta, astea sunt plăcerile celor cincizeci de ani. Priveşte farmacia de pe etajeră, este unsemn care nu te înşală. Dragoste cu Algipan, printre genun- chiere, laxative, dureri în gleznă, asta este bătrâneţea, vei vedea.

— Ţine-ţi gura, struţ bătrân.

— Ai remarcat că face acum „Hm“ de fiecare dată când se extrage dintr-un fotoliu adânc? Şi vreau să spun că tipul cască des, are, probabil, arsuri la stomac. De altfel, ia Ge- lusil. N-ar trebui să-l încurajezi să bea. I-ai văzut pielea de pe gât? Se încreţeşte.

— Şi sora ta?

— La fel! Priveşte-ţi şi tu braţele, îşi arată vârsta.

— Nu e vârsta mea, e a lor.

— Apropo de vârstă, libidoul tău devine dezgustător acum, draga mea, şi mă întreb dacă toţi aceşti hormoni ce vă sunt prescrişi astăzi...

— Hormonul meu se numeşte TE IUBESC. El este cel care îmi spune cât sunt de adorabilă. Şi chiar cu atâta convingere, încât sfârşesc prin a-l crede, ce vrei!

— Ha! Ha! In sfârşit, dacă e atât de nătâng ca să te găsească adorabilă, profită, n-o să mai găseşti altul.

— Nici nu caut.

— Cauţi mereu, fiica mea. Un ultim amănunt,

dacă îmi permiţi, continuă ea neiertătoare, a pierdut un pre- molar, şi de data asta nu în luptă, ca pe celălalt. Când îţi lipseşte un dinte, mai poţi face pe corsarul, dar când e vorba de doi, devii Taica Magloire! Tu nu vrei să vezi nimic, dar eu am ochi.

E adevărat că, trăind multă vreme departe unul de altul, te laşi furat de vise. Sfârşim prin a iubi pe cineva carenu există în realitate chiar aşa, dar pe care ni-1 imaginăm potrivit dorinţei noastre. Scrisul te trădează. Dragostea prin corespondenţă e înşelătoare, într-o scrisoare nu se văd micile neajunsuri trupeşti, care pot mina cele mai nobile sentimente. Nu râgâi niciodată prin scrisoare. Nu ţi se aud scârţâind articulaţiile. Or, un bărbat, mai ales dacă trăieşte într-o comunitate de bărbaţi, nu se gândeşte să-şi ascundă micile servituţi datorate vârstei.

Ciudat, aceste simptome nu-mi inspiră decât compasiune. Simt cum un nou val de tandreţe mă cuprinde când chipul lui convulsionat de dorinţă se apleacă din nou spre mine, cu obrazul subţiat, cu limba atârnândă, lucind în penumbra gurii deschise.

— *Ai zice căeo limbă de ţestoasă muribundă, remarcă guvernanta.*

— *Pasiunea desfigurează, se ştie asta, spun eu.*

— *Nu pe tineri, răspunde ea. De aici încolo, cinci sau şase ani, va trebui să te gândeşti la un lucru... dacă mai eşti performantă: nu mai face dragoste stând deasupra. Asta face să-ţi atârne carnea. Sau fă-o în penumbră. îmbătrânind, din ce în ce mai puţin îţi poţi permite să faci*

*dragoste în plină zi sau să circuli goală prin cameră. De altfel, pri- veşte-l cum merge: se ridică fără teamă, bietul nătărău! Nu ştie că îi lipseşte fibra din fese... E încă frumos, de acord, dar acum e un „fost june-prim*u*.*

Poate, dar muşchii i se bombează încă pe coapsele intacte, care ţâşnesc din trunchiul său ca două îndrăgite ramuri ale unui arbore. îmi plac umerii rotunzi, pe care anii nu i-au aplecat, şi spatele, plin de pistrui copilăreşti, care refuză, la fel ca şi caracterul, să se încovoaie. îmi place să închid uşor pleoapele, aşa încât să nu mai văd decât fâşia surâzătoare şi tandră a ochilor săi, picături de mare, sau să pătrund în mine însămi atunci când se află şi el aici, ca să ascult defilând senzaţiile pe care le trăiesc şi care nu au nici o zbârcitură.

Nu-mi pasă că nu mai are fese de toreador, guvernan- to, pasăre cobe, căci cu siguranţă toreadorii nu au mădularul lui, un mădular încântător, fie că este făcut din fildeş sau din fărâme de pâine, un mădular ce se umflă, dar nu crapă, de culoarea ivoriului, obraznic, mereu gata să ţâşnească, rotund ca un mâner de hârleţ netezit de îndelunga întrebuinţare şi niciodată şifonat, nici chiar atunci când agonizează. Iar toreadorii nu au, desigur, testiculele lui, pietroase, mereu proaspete şi bine prinse la subsuoara ramurilor.

La douăzeci de ani, mă gândeam serios că nu sunt făcută pentru un asemenea gabarit. Nici pentru ritmul acela. Apăream, după sejururile mele cu Gauvain, cu zona respectivă transformată în carne vie şi cu picioarele arcuite ca un călăreţ. îmi ajungeau nuieluşa delicată a lui Jean-Christophe sau agila năpârcă a lui Sydney, performanţele lor moderate. Ei bine, da, doamnă, iau totul asupra mea, după ce va trece primul şoc. Care prea mult n-a lipsit niciodată. Atâta vreme cât nu experimentezi un număr suficient de fiinţe omeneşti, bărbaţi sau femei, nu ştii unde să te opreşti în dragoste. O mulţime de fiinţe necunoscute dorm în noi, dintre care unele nu se vor trezi niciodată la viaţă.Avantajul de a iubi un cormoran este că trebuie să ţii seamă de anumite obiceiuri. Lozerech nu are simţul ridicolului sau, în tot cazul, nu acelaşi ca al meu. El are simţul demnităţii, ceea ce e cu totul altceva. Prietena care îmi împrumută apartamentul mi-a lăsat colecţia ei de discuri de jazz şi cântece vechi şi, când cinăm singuri acasă, nu rezist plăcerii de a-1 înlănţui pe căpitanul meu, ca să dansăm „cheek to cheek“, toate „sentimentalele noutăţi" din zilele tinereţii mele. Devin „Paper DolT, „Geor- gia on his mind“, iar el este „under my skin“, şi ne legă- năm nostalgiile *ca doi bătrâni proşti — zice guvernanta* — sau doi

tineri proşti, sau putem spune pur şi simplu ca doi proşti care au darul de a redeveni infinit mai proşti împreună. La intervale regulate, el îşi apropie buzele de gura mea, unde întârzie voluptuos, ca şi cum n-ar fi vă- zut-o niciodată.

— Nu e normal să-ţi placă să săruţi aşa, Lozerech. Pariez că maică-ta ţi-a lăsat o tetină în gură până la cel puţin şapte ani!

— Nu asta îmi place cel mai mult, dar este cel mai bun mijloc să te aduc unde vreau!

Râdem prosteşte... îl strâng mai tare. Prefer să nu mă gândesc la imaginea noastră. Dacă Loîc sau Frederique ne-ar urmări de partea cealaltă a ferestrei? Numai dragul meu Franţois nu m-ar judeca. Dar de ce să mă gândesc la imaginea mea? Nu mă interesează modul în care arăt, căci nimic nu m-ar face să dau înapoi: focul de lemne ce tros- neşte, lumânările de pe masă, pe care le utilizez din ce în ce mai mult pentru motive pe care Gauvain nici măcar nule bănuieşte, apoi dragostea pe marea piele de ren, în faţa butucilor ce se înroşesc. Da, într-adevăr, îmi ofer tot ceea ce nu îndrăzneşti să faci la vârsta noastră, ceea ce n-am cutezat niciodată să fac în mediul meu blazat.

îmi rămâne încă o conferinţă de ţinut la Departamentul de Studii Feminine al Universităţii, privind „Locul pe care îl ocupă femeile în Istorie şi Artă“. Am încercat în zadar câteva manevre pentru a-1 determina pe Gauvain să-şi schimbe hotărârea de a veni să mă asculte, căci îmi dau seama că prezenţa lui mă va paraliza. I-am interzis categoric să se instaleze în primele rânduri; cu toate astea, îl reperez imediat, cu coatele proptite pe genunchi pentru a înţelege mai bine, cu aerul celui mai bun elev al unei clase din Morbihan. Nu are nimic din destinderea unui profesor sau din neglijenţa afectată a studenţilor care formează

80% din auditoriul meu.

îmi supraveghez, fără să vreau, vocabularul: să-l epatez, dar nu prea mult! în aşa fel, încât o oarecare idee despre nedreptatea făcută femeilor să ajungă până la acea zonă aflată în paragină, unde dorm ideile sale generale, dar să nu-1 înspăimânt în privinţa războiului dintre sexe. Argumentele pe care ar putea să mi le servească îmi strâng dinainte inima. El este, în privinţa asta, de bună credinţă, dar la stadiul de Cro-Magnon al raţiunii: „Niciodată nu au fost femei printre marii pictori, marii muzicieni sau savanţi. Asta spune imediat ceva, nu?“ Şi Cro-Mag- nonii vă privesc ca şi când v-ar fi administrat o lovitură de măciucă! Nu am curajul să mă supăr pentru o asemenea mare prostie, aşa că prefer să-l ţin pe Gauvain mai departe de aceste probleme. Tot ceea ce sper este să-i tulbur puţin — oh! foarte trecător — spiritul.

îl găsesc la ieşire foarte emoţionat, nu de ideile pe care le-a uitat repede, purtate de nume misterioase şi de termeni necunoscuţi, ci de aplauzele din sală, într-un cuvânt, de succesul meu. Numai acela te iubeşte cu adevărat, în faţa căruia poţi să-ţi manifeşti superioritatea fără să-i răneşti amorul propriu sau să-i provoci invidia.

După ce am expediat frugala gustare, cum se

obişnuieşte în Universitate, am ieşit, refuzând toate invitaţiile, ca să cinăm între patru ochi, căci mă hotărâsem să-l invit în seara asta pe Gauvain într-unul dintre cele mai bune restaurante din Mantreal.

Când iubeşti, totul pare un semn, o coincidenţă: de îndată ce am ajuns la restaurant, ne-a întâmpinat un cântec al lui Felix Leclerc, o foarte veche melodie pe care o cânta Gauvain odinioară. Amândoi au aceeaşi voce profundă şi caldă, care imprimă cuvintelor un fior plin de emoţie.

— Vreau să mă las încă o dată ispitită de farmecul tău, ca la nunta surorii tale, îţi aminteşti?

Gauvain zâmbeşte satisfăcut. Vocea lui e singura cochetărie, singurul lucru de care îi place să facă uneori caz. în jurul nostru, aerul devine greu din cauza mirosurilor delicioase, în care se unesc aburul homarului, tarhonul, aroma ciupercilor, izul de usturoi, totul compunând parfumul specific al restaurantelor foarte bune. Acelea la care * visezi în bucătăria ta, în serile singuratice de iarnă, în faţa tăiţeilor reci, închipuindu-ţi că ai putea să guşti ortolane în compania unei fiinţe foarte iubite, cu care este foarte probabil că vei face dragoste în curând, având pe buze un gust de zmeură.

în timp ce parcurgem meniul, mă gândesc

brusc la Ma- rie-Josee, care n-a fost niciodată o bombă sexuală pentru nimeni. La acest bărbat, care este al ei, dar care nu se aprinde decât pentru mine, cea care l-am refuzat să facă parte din viaţa mea. Oare, de când s-au căsătorit, a avut măcar timpul să-şi aducă aminte că era frumos? Ori s-a resemnat să se alăture umilei turme de servitoare conjugale, a acelora care masează picioarele soţului, picioare care îl vor duce la altele; care îi aplică tot felul de şampoa- ne pe părul arămiu, ca să-şi agite coama pe alte perne; care îi pregătesc o friptură de o livră, ca el să se poată pregăti să facă de cinci ori dragoste cu iubita lui...

Oare cu ea a făcut dragoste de cinci ori într-o noapte? Dar, la urma urmei, ce ştiu eu? Alcovurile ascund multe secrete pe care gelozia noastră nici măcar nu le bănuieşte.

Nu-i pun acest gen de întrebare lui Lozerech. Nu o evocăm pe Marie-Josee decât pentru a ne spune ceea ce e absolut necesar; el ar considera de prost gust să-mi amintesc ce mai reprezintă încă ea pentru el. Când suntem împreună, preferăm să ne uităm vieţile şi să devenim două personaje care nu au decât foarte puţine raporturi cu apropiaţii.

Aş fi jenată, de exemplu, ca Frantois să-i întâlnească pe prietenii mei din Quebec, care nu mă cunosc decât în această ipostază, de tânără îndrăgostită de Gauvain, aceea care îl ţine de mână pe stradă, care râde fără încetare în

hohote atunci când nu e deloc spiritual, care râde pur şi simplu pentru că trăieşte şi că poate să se joace, încercând să fie alta. Chiar somnul e altfel lângă el.

Avansând în vârstă, ai tendinţa să-ţi sufoci celelalte personaje sub personalitatea celui care ţi se pare adevărat. Dar, de fapt, sunt toate aici, aşteptând doar un gest, un prilej, ca să apară cu insolenta lor prospeţime.

La Montreal, ducem o viaţă aproape conjugală, căci, în sfârşit, l-am putut prezenta pe Gauvain prietenilor mei. El îşi găseşte foarte firesc locul în această societate din Quebec, unde oamenii sunt la fel ca el, legaţi de regiunea lor, şi vorbesc un limbaj pe care el îl înţelege instinctiv, chiar dacă folosesc cuvinte regionale. Auzindu-i pe toţi pronunţând cu un accent mult mai subliniat decât al său, se simte în apele lui. Nu mai suntem doar doi amanţi care se caută, ci un cuplu, ca oricare altul, care merge la teatru, la concert şi îşi invită prietenii la cină. A intrat atât de bine în pielea unui soţ, încât la cinema, unde ne-am dus împreună pentru prima dată în viaţa noastră, mi-a dovedit că a luat locul proprietarului!

O istorie banală: abia se stinsese lumina, că vecinul meu din dreapta, însoţit de o nevastă cu părul grizonant, mă atacă dintr-o parte, atingându-mi coapsa cu o mână din ce în ce mai

sigură. Las să treacă un timp ca să admit că-i vorba de-o pipăială, dar o mână apăsată insistent mă face să-mi dispară şi ultima îndoială. Pun hotărâtă piciorul drept peste cel stâng.

Cinci minute mai târziu, timpul necesar unei întoarceri, care nu atrage atenţia soţiei, omul meu trece din noula treabă, îmi strâng picioarele în ultimul spaţiu disponibil, visând, ca de fiecare dată, să-i pot arunca una din acele înjurături de neuitat... pe care nu le-am găsit niciodată. Mă încredinţez că tăcerea mea nu are alt scop decât s-o cruţ pe nevastă-sa, aşezată alături de el, dar care nu vede nimic, şi doar când mă simt redusă la dimensiunile unei aşchii găsesc îndrăzneala să reacţionez. îmi iau poşeta de jos şi o trântesc cu brutalitate între fotoliile noastre, peste braţul lui, pe care şi-l retrage cu repeziciune. Nimic nu mai mişcă. Gauvain n-a văzut nici el nimic, aşa cum stă cu privirea aţintită spre ecran; e atent — la cinema, ca de altfel peste tot.

De îndată ce lumina se aprinde, bărbatul se ridică în grabă şi-şi împinge nevasta spre ieşire. îl observ dintr-o parte: un nimic! Fără culoare, fără vârstă, ba chiar fără un aer de porc! îi şoptesc lui Gauvain:

— Uită-te la tipul ăla din faţa noastră, o să-ţi povestesc ceva după ce ieşim.

Mă temeam instinctiv de reacţiile lui şi într-adevăr le-am subestimat. Mânia îl face să se roşească tot când îi povestesc banalul episod. Din fericire, „tipul murdar“ a dispărut, dacă nu „i-aş fi boţit mutra“... „N-ar mai fi încercat niciodată... Porc bătrân!... Specie de nenorocit!... “ Nu-i vine să creadă că nu i-am

cerut imediat protecţie, tot aşa cum nici mie nu-mi vine să cred că se consideră proprietarul fericirii mele. Nu reuşesc să-l fac să înţeleagă că acela care m-a pipăit pe mine nu lui i-a adus o injurie şi că, plângându-mă lui, ar fi trebuit să-mi recunosc statutul de obiect între cei doi ţipi rivali. Mă ascultă, dar

mânia îi umbreşte privirea şi îl împiedică să urmărească cel mai mic raţionament. Mă simt în situaţia unui mânz dintr-un western pe care un hoţ de cai a încercat să-l prindă în lasou. Bietul meu cowboy este convins că mi-a dat o dovadă de dragoste şi ne contemplăm unul pe altul, fiecare de pe câte un mal al prăpăstiei.

Sfârşesc prin a-i arunca o punte, prefacându-mă că sunt înduioşată de gelozia lui. Dar o neînţelegere atât de esenţială ne întristează pe amândoi. El se întoarce umilit, eu revin copleşită.

Ai nevoie de timp şi de oameni înainte de a şti ce anume convine acelei părţi ascunse din fiinţa noastră. Şi când descoperi ce i se potriveşte, acel lucru nu mai e viabil.

în fapt, la Montreal am prilejul să-l descopăr pe Loze- rech aşa cum este, cu obiceiurile lui de zi cu zi. Un bărbat care pune pâinea de ţară pe piept, ca s-o taie; care repetă în fiecare dimineaţă, când aduc cotidienele: „Nu înţeleg de ce te năpusteşti asupra ziarelor[1]', şi chiar adaugă apoi, crezând că face o glumă: „în două zile noutăţile tale se vor învechi![11] Şi se complace să mă anunţe că „pământul va continua să se învârtă şi fără mine[11]. Un om care este cu fermitate pentru pedeapsa cu moartea şi împotriva închisorilor, cu tot confortul lor („ăştia ar face mai bine să se ocupe de bătrâni[11]!). Cine ar crede că muzica lui preferată e „Călugării din Saint-Bernardin[11] sau „Drăguţa ciocârlie[11], cântate în cor într-un cavou din Quebec, decorat cu o iesle plină de fân aflată lângă perete! Un bărbat uimit de faptul că ştiu „Sombreros şi Man- tilles[11] sau „Prosper, Yop la Boum[11], pe care le exhumămdin lada cu vechituri a prietenei mele. Bietul meu bătrânel! Nu pentru că ştiu cine este Aristotel nu ştiu cine este Rina Ketty. Un bărbat, în sfârşit, pe care îl întreb despre Africa de Sud, despre minele de diamant sau apartheid şi care nu a remarcat nimic special, aşa că nu ştie să-mi răspundă; marinarii realizează acest tur de forţă de a călători toată viaţa fără să cunoască niciodată ţările unde se opresc. Ei nu văd decât docurile, care sunt la fel de la Sin- gapore până la Bilbao.

Nu reuşesc întotdeauna să-mi ascund iritarea în faţa lacunelor şi dezacordul în faţa acestor opinii politice. El refuză atunci să discute, se închide în el şi ochii lui se întunecă într-adevăr, încât sunt uimită uneori că mai continuă să mă iubească. Numai încântarea sau nefericirea îl reţine prizonier. E adevărat că încerc să-mi prelungesc în mod inutil orele.

— *Aşadar, în general, idealul tău ar fi „regulează şi taci“, rezumă guvernanta, care a hotărât ca, de data asta, să-mi otrăvească plăcerea.*

— *Ţine-ţi gura, vrei?*

— *Numai adevărul răneşte, micuţa mea. Dar tu, din moment ce ai fost ciocănită...*

îmi vine să-i lipesc una peste mutră bătrânei ăsteia, s-o snopesc în bătaie, să-i trag ghionţi... Căci, în mod curios, nu suport să fiu „ciocănită". Pot fi regulată, trasă-n ţeapă, escaladată, trimisă la dracu, dar nu „ciocănită". Există expresii de genul acesteia, şi nu neapărat dintre cele mai deocheate sau insultătoare, care te fac să vezi roşu.

— *Animal ticălos, închipuie-ţi că nu doresc decât să-ţi spintec burta!* Ea râde neîncrezătoare. Ştie că niciodată n-am reuşit s-o gonesc. Dar, în seara asta, în faţa privirilor pierdute ale lui Gauvain, pe măsură ce ora despărţirii noastre se apropie, mi-e ruşine că am găzduit această prezenţă maliţioasă şi că i-am

suportat atâta vreme discursurile, E timpul să pun capăt serviciilor ei. De îndată, în focul dragostei, îmi voi sacrifica guvernanta în onoarea ta, dragul meu cormoran.

Pentru moment, înlănţuiţi pe canapea, în faţa flăcărilor complice, noi suferim, pătrunşi de vocea caldă a lui Leonard Cohen, care se potriveşte atât de bine cu starea noastră sufletească. Karedig... dacă am fi căsătoriţi?... Şi dacă tu te-ai fi întors în fiecare seară, cormoranul meu... Din cauza înduioşării, spun lucruri pe care nu le gândesc, sau nu întru totul, sau numai pentru o clipă. Dar ele ne umplu de bine, şi ce să faci dacă nu să visezi, pentru a evita tot ceea ce ar părea o angajare de viitor? Din fericire, viitorul e întotdeauna departe, învăţasem să trăim fără el. Ne mulţumim să ştim că, în toamna următoare, Gauvain se va întoarce la Montreal.

în seara asta nu vrem nici să dansăm, nici să facem dragoste, vrem doar să fim împreună fără să facem nimic, ca şi când am avea toată viaţa înaintea noastră. Nu mai ştiu care dintre sfâşietoarele poeme ale lui Cohen ne-a rănit sufletul în noaptea asta *„Let’s be married one more time“* sau „I *cannot follow you, my love“,* când s-a întâmplat ceva inexplicabil, îmi amintesc numai că eram în picioare în faţa ferestrei, sprijinită de Gauvain, privind primii fulgi

de zăpadă ai toamnei târzii, care se zbenguiau neliniştiţi prin faţa ferestrei. Obrajii noştri se atingeau, dar nu ne sărutam. Şi, brusc, ne-am trezit în altă parte. Ne luase- răm zborul. Pielea nu mai era o stavilă între trupurile noastre, ele nu mai erau de mascul sau de femelă, ne simţeam în afara trupurilor, puţin deasupra totuşi, balansân- du-ne foarte uşor, suflet lângă suflet, un timp neprecizat.

L-am auzit pe Gauvain şoptind cu un glas de nerecunoscut: „Mai ales, nu spune nimic…“ Dar eu chiar nu eram în stare să spun nimic şi, de altfel, ce aş fi putut spune? Fiecare clipă care trecea era eternitate.

Muzica a fost cea care ne-a ajuns mai întâi, progresiv, la ureche. Apoi a apărut şi camera care ne împrejmuia, am simţit din nou braţele unui bărbat în jurul meu, căldura lui, mirosul lui, şi am coborât foarte lin în trupurile noastre distincte, care au început să respire. Dar ne simţeam încă fragili: mişcările, cuvintele ne înspăimântau. Atunci ne-am întins acolo, pe pielea de ren, unde am dormit profund, înlănţuiţi. Ştiam că ne-ar fi trebuit mai puţin de o noapte de linişte şi doar o jumătate din mişcarea de revoluţie a pământului în jurul soarelui pentru a redeveni întru totul unul şi celălalt.

Ultimele zile! Am trăit de atâtea ori aceste ultime zile, încât nu le mai suport. Istoria noastră pare să fie făcută din primele şi din ultimele zile, în nici un caz din cele de la mijloc! înfăţişare a pe care şi-o lua Gauvain ca şi când ar fi fost rănit de moarte de vreun glonţ, neputinţa de a fi în erecţie în ultima noapte, lucru care îl făcea

să turbeze, şi această febrilitate ce-1 invada cu cât se apropia clipa plecării... Cu douăsprezece ore înainte, nu mai era deja aici. Nu mai citea revista pe care o ţinea în mână, nu mai asculta discul pe care îl alegeam, nici ceea ce-i spuneam. îmi spune de mai multe ori că nu mai

are decât să-şi închidă valiza ca să fie gata, apoi mă informează că îşi închide definitiv valiza, întrucât este timpul şi mă anunţă, în sfârşit, că şi-a închis valiza şi că e gata. Nu-i mai rămâne, atunci, decât să se aşeze lângă uşă, până în momentul inevitabil când se va ridica pentru a verifica dacă valiza e bine închisă, fără să uite chinga pe care o potriveşte în jurul ei, strângând apoi cu toată forţa, de parcă nişte animale sălbatice s-ar înverşuna s-o deschidă.

XI

Privindu-1 cu de-amănuntul, ca să-mi fixez mai bine în memorie trupul său care mi-era atât de drag, cu claia de păr, sprâncenele ridicate, genele de păpuşă şi gura de actor american, îl descopăr brusc obosit. Am fost mult prea aproape de el de cincisprezece zile încoace, ca să-l observ atent. Ochii lui se întunecau pe măsură ce ai mei deveneau mai luminoşi şi simţeam alergându-mi prin vene hormonii plăcerii, foliculina, ar spune guvernanta, dacă ar mai putea să vorbească. De fapt, contrar celor ce se susţin, bărbatul este cel care se dăruieşte în dragoste. Masculul se goleşte şi se epuizează, în timp ce femeia înfloreşte. în plus, eu mă întorc, copleşită, la o viaţă agreabilă, pentru a întâlni un bărbat care mă aşteaptă şi o meserie care nu-mi istoveşte forţele, în vreme ce el are ca singur orizont singurătatea, nava şi langustele.Numai în clipele când fac dragoste uit că aparţinem unor specii atât de diferite. M-am gândit multă vreme, în tinereţea mea, că a iubi înseamnă a fuziona unul cu celălalt. Şi nu numai scurta şi banala contopire a trupurilor, nici chiar într-un orgasm mistic. Nu mai cred acest lucru. Astăzi mi se pare că a iubi înseamnă a rămâne două fiinţe aparte, până la sfâşiere. Lozerech nu este, nu va fi niciodată la fel ca mine. Dar pe asta se întemeiază, pesemne, pasiunea noastră.

XI

Să vezi Montrealul şi să mori

ătrâneţea nu vine în fiecare zi puţin câte puţin, LX/ ci dintr-o dată. Se întâmplă să rămâi îndelung pe acelaşi palier, crezând că ai fost uitat, apoi, brusc, îmbătrâneşti cu zece ani.

Dar bătrâneţea comportă ea însăşi un fel de tinereţe, îşi ia un timp să se instaleze, părăsindu-te şi revenind cu o dezinvoltură odioasă. Se întâmplă ca, în aceeaşi zi, să te simţi foarte bine şi, deopotrivă, foarte rău!

La fel ca în tinereţe, anumite lucruri ţi se întâmplă pentru prima oară: prima durere în genunchi, într-o zi, în timp ce urci o scară... Prima retragere a gingiei în dreptul unui canin, până acum impecabil. Nu poţi şti cu precizie în ce zi s-a produs şi, brusc, iată acest guler gălbui sus, la dintele tău, durerile astea în articulaţiile mâinii când te scoli... închipuie-ţi, ieri am obosit prea tare aranjând cămara. Dar nu, n-ai făcut mai mult decât de obicei. Oboseala şi-a extins teritoriul şi va continua să şi-l mărească în fiecare zi. începi să îmbătrâneşti.La început, reuşeşti să faci faţă. Câştigi câteva bătălii, şi chiar o întârzii cu ajutorul unor manevre din ce în ce mai complexe şi costisitoare. încă nu a venit timpul în care vei petrece tot atâtea ore ca să astupi fisurile cât pentru a trăi.

Am avut privilegiul de a putea privi fără teamă primele semne ale răului pe trupul meu, pentru că cineva le iubea. îmi masam pântecele puţin umflat şi mai puţin musculos fără să intru în panică, pentru că cineva îl plăcea. Contemplam cu resemnare îmbătrânirea progresivă a braţelor, pentru că cineva mă iubea. Rictusul meu, ce-mi adâncea ridul din colţul gurii, laba gâştei de la ochi, ce devenea tot mai profundă... Uite, e plicticos, dar cineva mă iubeşte. Nici un semn de degradare nu mă poate doborî atâta timp cât Gauvain mă iubeşte.

Desigur, Franţois mă iubeşte, dar fără să-mi ofere o asigurare în privinţa fizicului meu, pe care nu-1 vede schimbat. Face parte din acei bărbaţi care îţi propun să te fotografieze exact în dimineaţa când te-ai sculat întoarsă pe dos şi fără chef, cu părul necoafat, cu tenul extrem de palid, cu rochia de casă lăbărţată, aşa cum au tendinţa să fie toate, ticăloasele, de îndată ce nu mai ai treizeci de ani, iar tu le-ai purtat mai mult de trei luni. Acel „te găsesc foarte bine, ca de obicei", discreditează toate complimentele trecute sau viitoare.

Gauvain nu este „gentil", el este fulgerat de farmecele mele...

La cincizeci de ani, e la fel de arzător ca niciodată, am de două ori pe an prilejul să mă asigur din plin de acest lucru, Quebecul a devenit în cele din urmă, timp de câţiva

ani, a doua noastră patrie. Petrec aici, mereu, minunata lună octombrie, de care locuitorii lui sunt atât de mândri, graţie arţarilor purpurii şi acestei revărsări de culori învăpăiate, înainte de albul iernii. Gauvain mă întâlneşte în fiecare toamnă, atât timp cât poate, iar primăvara ne rezervăm de asemenea câteva zile, de data asta în Franţa. în total, ne petrecem împreună echinocţiile, cam ca sirenele din poveştile nordice, care revin pe uscat câteva săptămâni în fiecare an, ca să iubească o fiinţă vie. El aşteaptă ghilotina pensionării, care va aduce definitiv această forţă vie a naturii la Larmor, lângă o nevastă bolnavă, ca să-l ducă la păscut într-o câmpie.

Lui Franţois nu-i spuneam adevărul decât pe jumătate. Ştia că Lozerech mă întâlnea câteodată la Montreal, dar prefera să nu mă întrebe câtă vreme petreceam împreună. Printr-

un acord tacit, Gauvain se bucura de un fel de privilegiu, al celui dintâi, care va dura atâta timp cât va trăi. întâlnirea noastră din martie o făceam să coincidă cu vreun reportaj, iar Franţois se prefăcea că mă crede. Relaţia noastră era uneori tristă, dar nu înveninată. Eleganţa sufletească şi generozitatea tovarăşului meu, într-un domeniu unde atât de puţini soţi reuşesc să-şi ascundă sentimentele, mă umplea de recunoştinţă şi stimă faţă de el.

Am prelungit cu o săptămână ultimul nostru sejur canadian, petrecut la Quebec, ca să putem vedea golful James şi să asistăm la marea migraţie a lebedelor şi a gâş- telor, când păsările, la fel ca şobolanii, părăsesc nava chiar înainte de a fi înghiţită, pentru şase luni, de învelişul zăpezii.Gauvain a început şi el să intre în iarnă. Avea acum cincizeci şi şapte de ani. Părul i se albea, iar venele de pe mâini se încolăceau ca nişte corzi. Râsul îi era mai puţin răsunător, dar silueta puternică se înălţa încă, asemeni unei roci de granit, susţinută de muşchii cărora meseria nu le prea îngăduise să se destindă, în timp ce ochii îi păreau şi mai albaştri, şi mai naivi, în zilele bune.

— Să nu vorbim de viitor, îmi ceruse el de data asta, la sosire. Vreau să profit de toate clipele pe care le vom petrece împreună.

Şi erau destule! în acest an, mi-a oferit, după ancora promisă şi comandată special la Cap, un pandantiv de aur în interiorul căruia erau gravate iniţialele noastre şi o singură dată: 1948, urmată de o linioară şi un loc gol.

— O vei grava când va veni clipa.

Am simţit dorinţa să-i replic: a venit, dacă nu îndrăzneşti să-i spui nimic lui Marie-Josee. Vom deveni pensionari ai dragostei acum, când munca nu-ţi va mai oferi nici un alibi. Adormeam în fiecare seară în braţele lui,

gândindu-mă că, în curând, va fi întregul an în Bretania, atât de aproape de mine, dar de neatins, culcat în patul lui Marie-Josee, pe care începeam, pentru prima oară, să fiu geloasă. încercam să-mi fac cât mai multe provizii din el, în speranţa că, foarte repede, nu va suporta să piardă deodată şi meseria şi dragostea. Dar jurasem să nu abordez problema înainte de ultima zi.

Şi această ultimă zi a venit degrabă. Şi valiza, şi chinga, care, poate, nu-i va mai servi, şi verificările nervoase: a biletului, a orei de decolare, a sosirii la Roissy, a *Cdenoife Groufi*

CĂILE INIMII

frecvenţei autobuzelor pentru Orly, în aşa fel încât să nu piardă legătura spre Lorient, a ceasului în care urma s-o întâlnească pe Marie-Josee pentru totdeauna. Va ieşi totuşi din viaţa mea vorbind despre orare?

— Ai vreo idee ce am putea imagina ca să ne mai vedem, încă puţin, acum, când vom fi „Domnul şi Doamna Lozerech“?

— Referitor la asta, Karedig, trebuie să-ţi spun ceva. Şi, brusc, a avut aerul unui foarte bătrân cormoran
prins în cursă, iar inima mea şi-a oprit bătăile...

— Acum cincisprezece zile, am fost la doctor. Veştile nu sunt deloc grozave.

— Pentru Marie-Josee?

O uşurare laşă m-a cuprins.

— Nu, în privinţa ei merge, în sfârşit, să zicem, e la fel. Nu, în ce mă priveşte pe mine.

Gura mi s-a uscat pe dată. S-a aşezat departe de mine şi vorbeşte încet, cu un fel de regret.

— Am fost la vizita anuală şi am făcut, ca de obicei, o cardiogramă. Se pare însă că, de data asta, n-a fost prea bună, pentru că doctorul m-a trimis la un specialist. Doctorul Morvan de la Concarneau, îl ştii. Mi-a făcut o grămadă de teste şi... zice că am o arteră înfundată şi că nici cealaltă nu merge prea bine. Atunci, tu mă cunoşti, i-am spus imediat doctorului:

— Doctore, vreau să ştiu. Ce înseamnă asta

pentru viitorul meu? Şi el mi-a spus cam aşa:

E ceva serios. Va trebui să folosim mijloace radicale. Vă internez chiar azi în spital pentru a face examenemai extinse, o corono... grafie sau ceva de genul ăsta, şi vom vedea apoi care este tratamentul potrivit.

— Dar când s-a întâmplat asta? Nu ţi s-a spus niciodată nimic?

—A fost... hm.. .aproape acum o săptămână, înainte de a veni aici. Aşa că, îţi închipui, nici nu putea fi vorba să intru în spital! I-am vorbit deschis doctorului Morvan: Doctore, e imposibil, i-am spus, nu pot intra astăzi în spital.

— Atunci mâine? a întrebat el.

— Nici mâine.

— Cum asta, nici mâine? Vă repet că sunteţi în mare pericol.

— Poate, am spus eu, dar am o întâlnire tot atât de serioasă.

— în acest caz, mi-a răspuns el, cu un aer ciudat, vă avertizez: nu-mi iau responsabilitatea să vă las să plecaţi de aici.

— Atunci i-am spus doctorului, cât e el de doctor, că îmi asum singur toate responsabilităţile, până la noi ordine. Aşa am fost obişnuit. Atâta vreme cât nu mă aflu în mizeria voastră de spital, viaţa mea îmi aparţine. Doctorul n-a mai insistat. Nu i-a plăcut ce i-am spus. Dar a mai repetat:

— V-am prevenit, vă asumaţi riscurile.

— Şi ce dacă? Mi-am asumat mereu riscul vieţii, asta nu mă va schimba cu nimic. Şi-apoi, am o asigurare bună: nu-mi voi lăsa familia în nevoi.

Gauvain — grav bolnav? Prima mea reacţie a fost să cred într-o eroare, în viaţa mea nu m-am gândit la o

asemenea ipoteză, înecat, da, dar suferind... Mă zbat în faţa acestui dat de neacceptat. „Un bărbat atât de puternic", îmi repet prosteşte.

— Dar, în sfârşit, este de necrezut! N-ai avut nici un simptom? N-ai simţit nici o durere, ceva?

— Nu m-am prea analizat, ştii. Nu se obişnuieşte pe la noi. Dar acum, când mă gândesc, cred că da, uneori. Când mă aplecam, aveam un fel de ameţeală, bubuituri în tâmple, dar le puneam pe seama oboselii. La vârsta mea şi cu meseria pe care o fac încă, găseam că e ceva normal. La urma urmei, prietenii mei s-au pensionat de ani de zile.

— Dar de ce nu mi-ai spus nimic la sosire? Ar fi trebuit să fim atenţi, ar fi...

— Tocmai de asta! Nu veneam până aici ca să fiu atent... Pentru asta, voi avea tot timpul.. Nu voiam să stric şederea noastră cu asemenea prostii. Cel puţin, să trăiesc cum vreau până în ultima zi şi, după cum vezi, n-am murit din pricina asta. Alături de tine... n-ar fi fost cel mai

rău mod de a părăsi Pământul.

— Când mă gândesc că aveai în cap mereu această ameninţare! Şi nu mi-ai spus nimic...

— Nu, nu mă preocupa asta. Pe tine te-am avut în gând, ca de obicei. Şi-apoi, ştii, am văzut deseori moartea în faţă.

Pe măsură ce devin tot mai conştientă de această veste, lacrimile încep să-mi curgă fără să le mai pot stăpâni.

— Ah, te implor, George, nu plânge. N-ai de ce, asemenea lucruri se întâmplă. Ştii, doctorii se înşală adesea. Iar eu mă simt mereu la fel. Tu ai văzut vreo diferenţă?

Privirea i se luminează de acea strălucire voioasă care îmi place atât de mult, şi mă arunc spre trupul lui masiv, ce-mi dădea atâta încredere. Să-l ating, să-l strâng... dar chiar asta nu voi mai putea face. Bolnav, va fi şi mai puţin alături de mine decât dacă s-ar afla pe mare. încep să plâng cu sughiţuri, alături de iubita-i inimă.

— Karedig, vrei să mă faci să-mi pară rău că ţi-am vorbit? La început, n-am vrut să-ţi spun nimic. Absolut nimic. Ţi-aş fi scris după examenul pe care urmează să mi-1 facă în cazul în care decid să mă opereze. Ei numesc asta un pontaj. Te deschid, îţi schimbă un tub, şi apoi eşti ca nou!

— Ai fi îndrăznit să nu-mi spui nimic! îţi dai

seama, să fii în spital, iar eu să nu ştiu nimic. Nu te-aş fi iertat niciodată...

— Tocmai pentru asta am găsit că e mult mai onorabil să afli. La urma urmei, eşti într-un fel nevasta mea. Nu te necăji... Doctorul de la Marină nu mi-a semnalat nimic la alte vizite. Nu e pentru prima oară că se înşală tâm- piţii ăia. Şi-apoi, nu mi-am spus ultimul cuvânt. Eu cântăresc ceva...

E una dintre glumele noastre obişnuite, era una din glumele noastre când, în prima zi, îşi croia cu greutate drum în mine.

— închipuie-ţi că nici nu voia să mă lase să iau avionul!

— Măcar ia trenul, repeta doctorul Morvan.

— Aş vrea, dar ar fi cam greu, i-am spus, vedeţi, plec în America!

— Şi dacă i-ai fi spus exact ce vei face aici, în America, te-ar fi socotit nebun... iar pe mine — o criminală.Nu viaţa mea contează pentru mine, ci tu în viaţa mea. Ştii prea bine. Fără tine, nu-mi pasă ce mi se poate întâmpla.

Mă strânge foarte tare lângă el, ca să mă apere de adevăr.

— „Sus, om liber, mândru, concarnez“... îţi aminteşti?

Fac semn că da. Nu pot vorbi, întotdeauna am hohotit ca un bebeluş, cu sughiţuri.

— E ceva să te văd plângând pentru mine. Pe tine, spune el, legănându-mă. Pe tine, „George Fărăes“! Fetiţa mea!

E pentru prima oară că-mi spune aşa. Lacrimile mele curg năvalnic.

— Da, în sfârşit... tu mai crezi, oare, că nu te iubesc?

— Nu, desigur.. .dar, în acelaşi timp, asta mă... Nu mi s-a părut niciodată normal, ce mai! Mi-a fost întotdeauna teamă că, într-o dimineaţă, vei observa că nu sunt un tip potrivit pentru tine.

— Eşti, într-adevăr, un prostovan! Crezi că, vreme de treizeci de ani, iubeşti un „tip nepotrivit pentru tine“?

Râdem sau ne prefacem că râdem. Vestea îşi face încetul cu încetul loc, şi nefericirea se instalează foarte repede. Mă gândesc deja la toate tulburările pe care le va provoca. Cum voi şti dacă

se simte bine? Cum mă va anunţa că are nevoie de mine? Mi-am dat seama cât de precară este relaţia noastră. Acel nu, pe care i l-am spus într-o zi, ne separă astăzi cu adevărat. Ne spunem mult timp că am salvat esenţialul, că am păstrat cel mai bun lucru. Dar vine o zi crudă, când cel pe care îl iubeşti are nevoie de tine însă nu te mai poate chema. De acum înainte, contez mai puţin decât ultimul său prieten, şi această neputinţă mă copleşeşte. E cea din urmă revanşă a soţilor legitimi.

XII

— Voi aranja să te ţin la curent, îţi promit, spune Gauvain. Ai încredere în mine. îţi mărturisesc că nu am intenţia să dau în primire. Deloc. *Vasele inimii*

e 3 noiembrie anul următor, Lozerech intra în L/ spital la Rennes, pentru un pontaj coronar.

Pe 5 noiembrie, chirurgul anunţa că operaţia reuşise şi că bolnavul se află într-o stare satisfăcătoare, atât cât era posibil în situaţia lui.

Pe 7 noiembrie, noaptea, Gauvain îşi dădea sufletul în sala de reanimare, fără să-şi fi recăpătat cunoştinţa.

— Fiul meu a decedat, mă anunţă mama lui la telefon, şi mi-au trebuit multe clipe ca să înţeleg că a deceda înseamnă a muri.

Sinistrul vocabular al morţii, care nu-ţi serveşte decât câteva zile înainte şi câteva zile după, îşi făcea apariţia. Decesul, transferul corpului, ceremonia religioasă, înmormântarea, defunctul... cuvinte lipsite de realitate, cuvinte de Pompe funebre, pentru uzul familiei îndoliate şi pentru ferpar. Pentru mine, Gauvain nu decedase, el era mort. Cormoranul meu nu-şi va mai deschide aripile.

înmormântarea a avut loc la Larmor, în biserica unde de-abia încăpeau familia şi prietenii, Marie-Josee îşi lua adio de la tatăl copiilor ei, Madame Lozerech — de la cel mai mic dintre fiii ei, iar George „Fărăes“ îl plângea pe cel pe care toţi îl credeau prietenul ei din copilărie.

După serviciul religios, m-am alăturat cortegiului ce se îndrepta spre cimitir, ale cărui morminte dispăreau sub belşugul de crizanteme, şi am privit cum îl coborau pe Gauvain în adâncul cavoului familiei, în obişnuitul scârţâit de funii pe care îl auzea pentru ultima dată, înainte ca liniştea pământului să-l învăluie, în apă ar fi trebuit „să-şi facă groapa“, aşa cum îi plăcea lui să spună.

— Bietul de el, nu s-ar fi bucurat mult de pensie, repeta Yvonne, consternată în faţa celor întâmplate.

La fel ca soţul ei, fratele îşi vânduse şi el întreaga viaţă, murind înainte de a-şi putea recupera depunerea. Din fericire pentru el, îmi spuneam. Cormoranii nu ştiu să trăiască decât în larg. Nu rămân niciodată prea mult pe pământ.

Pe chipul fiului mai mare, recunoşteam, cu dorinţa dureroasă de a-mi trece încă o dată degetele prin chica lui, părul brun-roşcat al tatălui său, aspru şi buclat, rotunjit ca la statuile greceşti, şi ochii de un albastru violent, pe care genele întoarse îi umbreau uşor. Dar, în rest, era

un străin, subţire şi înalt, cu umerii înguşti, fără a avea nimic din aspectul viguros al lui Gauvain. Şi, parcă pentru a accentua diferenţa, purta cu nonşalanţă un blu- zon american.

Tot echipajul lui Gauvain, fraţii încă în viaţă şi amicii stăteau stingheriţi, aşa cum stau bărbaţii în cimitir, cu cascheta în mână. E singura amintire pe care mi-aş fi do- rit-o de la el, cascheta lui de marinar-pescar, aceea a cărei vizieră lucioasă fusese deformată de loviturile pe care i le dădea cu degetul, mereu, cu acel gest mecanic care-mi era atât de familiar, pentru a şi-o aşeza mai bine pe buclele rebele. Prin amănunte de genul acesta, morţii rămân încă printre noi: un anumit fel de a merge, legănându-şi trupul, un râs răsunător, o privire care se tulbură când se vorbeşte despre dragoste.

Va fi greu să trăiesc fără el şi voi plânge adeseori. Nimeni nu-mi va mai spune „Karedig“. Dar îmi va rămâne certitudinea de a fi primit de la el tot ceea ce poate să strălucească în dragoste. Şi, în timp ce pe sicriul lui cădeau revoltătoare lopeţi de pământ, m-am întrebat deodată dacă, printre bărbaţii pe care îi iubisem, el, Lozerech, nu era soţul meu legitim.

„Era cel mai bun dintre fiii mei“, repeta Madame Lozerech, cu privirea uscată, dar cu trupul scuturat de hohote de plâns.

— Da, era un om de bine, recunoscu guvernanta, apărută de dincolo de mormânt, pentru că ne aflam în regatul morţilor. Tu, nu ştiu... dar el, el era un bărbat de bine.

Ploua, iar vântul sufla puternic dinspre sud-vest, aşa cum el îl auzise de-atâtea ori. Gauvain n-ar fi ales o altă muzică. Mi-am pipăit, sub mantaua de ploaie, lanţul, ancoră şi pandantivul, pe care nu voi grava nimic. Nimic nus-a sfârşit. Dar, în ciuda vremii blânde, tremuram ca şi când pielea mea ar fi purtat doliu după el. Doliu după un bărbat cu care nu petrecusem niciodată Crăciunul.

Şi totuşi, peste o lună, voi petrece primul meu Crăciun fără el.

CUPRINS

Cu descifrarea acestei pasiuni emoţionante, plină de tandreţe şi senzualitate, Benoîte Groult a izbutit să deseneze portretul iubirii triumfătoare şi, deopotrivă, al femeii libere. Autenticitatea exprimării neîngrădite de pudoare dă viaţă, în roman, unei fierbinţi dorinţe, rămasă mereu, în chip miraculos, intactă.

*Editorul francez*r\ poveste de dragoste pasională între doi oameni pe care '—' aparent ii leagă prea puţine lucruri: ea, intelectuală cu aer parizian şi poziţie universitară, el - simplu marinar, frumos, puternic, tandru, dar mai puţin sofisticat, l otul începe intr-o vacanţă de vară, când, brusc, antipatia din copilărie dintre cei doi va fi înlocuită de o atracţie irezistibilă.

îmbrăţişări complicate, întâlniri în locuri tainice, îndepărtate - iată tot ce va oferi destinul acestei legături nesigure şi supreme. Câteva zile, câteva săptămâni risipite de-a lungul unei vieţi întregi vor fi singurele şi arzătoarele etape ale unei istorii care începe cu epiderma şi se prelungeşte până la inimă.

Benoîte Groult a crescut intr-un mediu intelectual şi artistic: părinţii săi frecventau artişti şi scriitori celebri precum Picasso, Picabia, Jouhandeau, Paul Morand.

A lucrat întreaga sa carieră ca jurnalist, colaborând cu publicaţii precum *Elle* şi *Parents.*

După romanul *Căile inimii* s-a turnat în 1992 un film de mare succes, cu Greta Scacchi şi Vincent d'Onofrio în rolurile principale, regizat de Andrew Birkin.

Cartea s-a bucurat de un succes imens: a fost bestseller în Franţa, iar in Germania a devenit un adevărat fenomen, vânzându-se în peste 2,5 milioane de exemplare şi figurând 4 ani la rând în topuri. A fost publicată în 18 ţări.

ISBN 978-973-707-162-0
www.edituratrei.ro